
3 1761 07459211 4

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/livetstriumfroma00bull

JACOB B. BULL

LIVETS TRIUMF

JACOB B. BULL

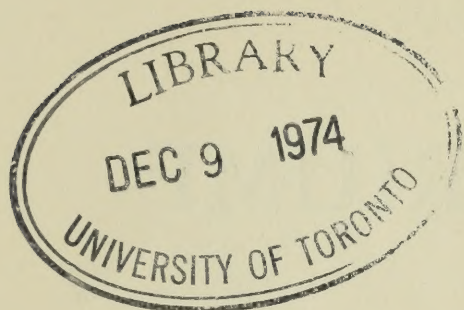
LIVETS TRIUMF

ROMAN

KRISTIANIA OG KØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
1911

COPYRIGHT 1911
BY GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

PT
8834
L58
1911

TRYKT I CENTRALTRYKKERIET, KRISTIANIA

IDAG skulde han komme. Fra Pensionatet derinde ved Hovedstaden, hvor han hele Vinteren igjennem havde været de unge Damer en Gud, de ældre en Forargelse, og Herrerne, de gamle som unge, et Modsigelsens Tegn.

Han skulde komme med Dampbaaden Klokken ét. Det var Søndag; det lille Badested laa festklædt i Sommerglansen. Fjorden glittrende blaa med doven Dønning gjennem sagte susende Tang og glassblanke Bølger henover Sand og Smaasten langs Vikerne; Maaker svam langt ude i speidende Ringe; Terner jaged, lykkeligt og let, slog ned og strøg Vandspeilet med sit dunblaa Bryst, gav et lidet Skrig og steg igjen; forfulgte og forfulgtes. Seilbaade vugged for sine smaa Ankere; Flagg vifted vaiende paa hvide Stænger med forgyldte Toppkugler; Damer i hvidt og med Roser ved Bæltet drev langs Bryggens Promenade eller sad paa de varmgraa Klipper; speided af og til mod Nord, om ikke Dampbaadens lette Røgstribe snart var at se mod det luftende blaa. Hver og en vented nogen af sine paa Søndagsbesøg idag; *alle* vented hemmeligt *ham*.

Han var Digter, var syv og tyve Aar, og havde netopp gjort Lykke med en særsynt dristig Bog; men der

var noget endnu mere: han var Kvindebedaarer, somme sagde endog Forfører; i alle Fald havde han Ord paa sig for at være uimodstaaelig, og det originaleste af alt: han paastod det selv, sagde det ganske enkelt og lige frem. Og hans Venner forsikred, at det var sandt. Dertil kom, at han var en fattig Husmandssøn, som havde tumlet sig frem gjennem Sult, Hjemløshed og alle Slags mærkværdige Oplevelser, indtil hans glimrende Talent ved en ren Tilfældighed var bleven opdaget og fastslaaet. Han var med andre Ord Æventyret, og nu skulde han komme med Dampbaaden Klokken ét!

*

En liden sval Middagsluftning stod Fjorden ind fra Sydvest med klukkende Smaabølger mod Seilbaadsiderne og dovent Svai og Sving i Badehusets store Flagg.

Gangen over Brygger og Promenade var bleven en uroligere, med et lidet Anstrøg af utaalmodigt Menageri; fra Damernes Badehus hørtes indenkums nogle bevidste smaa Henrykkelseshvin og Susen af Saltvand, som sloges i Skum; det var et Par af ældre Aargang, som ikke vilde forsømme sit sædvanlige Middagsbad til Styrkelse av Søndagsappetitten; de havde lugtet Jordbær i Kjøkkengangen og sent igaaraftes seet John Fisker bære blank Laks frem til Kjældertrappen.

Pludselig vender flere sig og stirrer nordover; en ældre, bredbuget Herre med Guldkjæde over den hvide Vest staar og peger med signetprydet Pegefinger: Den lille forjættende Røgstribe er kommen tilsyne dernord bagom Løvaasodden.

Nu er den der!

Man strømmer mod Landgangsbryggen; nogle ældre Par, erfarne Badegjæster, gjør endnu i stor Ro et Par Slag langs Bryggen; de ved, det tager over ti Minutter endnu, før Baaden kan lægge til. Men rundt Landgangsbryggen, hvor Politi-Halvorsen alt er mødt frem i Uniform, og Knut Baadsmand staar med barkede Næver og venter for at tage imod Tauget og greie Landgangsbroen, vrimler det. Unge Fruer, som venter sine Mænd; blonde Attenaaringer under rosa Silkeparasoller; mørkhaarede Sportspiger med solbrændt Ansigt og brunstegte Friluftsarme, ligeglade, fordi det klær dem; rødhaarede Tenderheder under stor Straahat med hvidt Slør af Frygt for Fregner; Fjortenaars-Troskyldigheder, som for Øieblikket kun tænker paa, hvad Papa kan have med af Konditorknask i sin Vadsæk; matrosklædte Gutter paa Skøi i Stimmelen; unge Mænd, som staar og er *fin de siècle;* — en og anden ældre Roué, som har Reumatisme og staar og iagttager og lever omigjen med et lidet reumatisk-vemodigt Smil — alt i en diskret Summen i Halvkreds om Landingsbryggen.

Nu kommer Baaden. Det grønne og hvide Skrog ser stort ud forbi Odden. Det hvidner om Baugen; Sjøen staar som en mørkblank Plogfure til høire og til venstre; Røgstriben dør hen og fortoner sig som mørkere Luft ind i det sommerblaa.

Der var blevet ganske stille. Stillhed paa Bryggen og Stillhed paa Baaden, som gled frem. Venten paa det sjømandsmæssige, som maatte foretages, før man kunde komme til. Af og til et Nikk, en liden Viften med en Parasol eller en hurtig Hilsen med

et Lommetørklæde; nu og da et lykkeligt, meget-fortællende Afstandssmil — men Taushed.

Nu endelig kastedes Tauget; Knut Baadsmand hugg fast og sprang mod Jernringen; Maskinen slog larmende bakk. Straks efter kom Landgangsbroen over, og snart stod Bryggen i Bikubesummen. Nødvendige Omfavnelser; Haandtag; dulgte Blikk. Rop. Ordres. Skrig af en Skjødehund, som blev traadt paa; forsigtig Lempning af Pakker og Langen af Væsker.

Unge Damer lod sig omfavne af sine Fædre og spurgte ungt og aandsfraværende om dit eller dat, mens Øinene speided. Kjære, hvor var han?

Der gikk en ung Mand iland! Slank, høi, brunøiet og med Kunsterpanamahatt — blaa Dress. Ham maatte det være! Nei! Der lod han sig — lidt genert — tage om Halsen af Fru Brun. Hendes Søn, som netopp var rigt forlovet, skulde jo ogsaa komme idag.

Der kom igjen en! Nei, han var nærsynt og bar et Fuglebur med en Dompap — —

Kjære, var han da ikke med?

En Efternøler, søvnforundret og rødøiet kom opp af Kahytten, stor og lidt likesælt klædt med en blaa Kappe paa Armen. Han havde nokk sovet, Stakkar; han gav sig god Tid, gned sig i Øinene, gikk og ledte efter sin Vadsækk, men fandt den ikke. Gjæsped bak sin Haand, satte Lorgnet paa og saa mysende ud over Bryggen. Saa vinked han paa Knut Baadsmand, tog Pung opp, gav en Seddel og sagde noget. Knut Baadsmand fikk Huen af. Den rødøiede nikked, tog et Lommespeil opp og gav sig ugenert til at se.

„Gud bevare os,“ sagde han høit, saa de smilte

omkring. Derpaa gikk han langsomt iland. Det maatte visst være en Handelsreisende!

Var han da *ikke* med?

Den ene spurgte den anden; men ingen vidste Besked. Og saa tabte da Spændingen sig; man begyndte at ofre sin Søndags-Opmærksomhed hver og en paa sine nærmeste; Bryggen tømtes; de forskjellige Værelser fyldtes; Bekymringen for god Plads ved Middagsbordet tog Sind og Aandsevner fangne.

*

Forbausende! — Han havde alligevel været med! Den søvndrukne Handelsreisende, som kom opp fra Kahytten og ikke kunde finde sin Vadsække — det var ham!

Student Brun kjendte ham af Udseende og havde seet ham gaa ombord i Kristiania fra endel muntre Kamerater, som stod igjen paa Bryggen og ropte mildt berusede Vittigheder ind over Dække.

De havde nokk havt sig en General-Afskedsrangel Natten i Forveien i Anledning af hans Forsættelse fra Pensionatet til Badestedet — „fra Asken og i Ilden“, som han udtrykte sig.

De havde ropt over til ham, idet Baaden lagde fra, at han skulde hilse specielt alle daarlige Jomfruer og nøie undersøge, om der fandtes kloge med Olie paa sine Lamper.

Han havde svaret tilbage, at de daarligste Jomfruer i Grunden var de klogeste, og at han nokk selv skulde sørge for den nødvendige Olie paa deres smaa Lamper. Han havde faaet deres godkjendende Latter og Afskedsvink; — saa havde han ligesom trætt af det

hele snudd sig fra dem og var gaaet bent ned i Kahytten.

Nu sad han da her ved et lidet Separatbord sammen med et Par ældre, nyankomne Damer og spiste Laks i Taushed.

Tænk, at *det* var *ham!*

Og alligevel hvor ægte, at han ikke havde kunnet finde sin Vadsækk, og at han havde sovet under hele den deilige Tur Fjorden ud!

Han var igrunden slet ikke vakker! Høi visstnokk, men lidt for bredskuldret! Næsen *for* stor og Munden *for* kirsebærblodfuldt sanselig under den mellemblonde Knebelsbart. Men Øinene! Deilige! Et Par mærkelige, ligefrem Blaaveisøine med en pludselig Maade at vaarhimle paa, som ikke var til at staa for. Saan himmelvidaabent skuende lige paa og tvers igjennem. Dertil et noget medtaget Haar, som havde seet bedre Dage, henover et rent Digterbjerg af en Pande! Og under Øinene allerede noget indsunkent, som talte om tidlige Gjennemlevelser i lidenskabelig Hengivelse. Jo, her var nokk alligevel Geni! Og man kunde igrunden saa godt forstaa, at Damer —; Genier er altid farlige. Og de uregelmæssigste de allerfarligste.

„Der ser du, Hans Willum,“ hvisker Fru Berg til sin sekstenaarige Datter og peger med Øinene. „Nei se ikke did!“

Ada Berg, som har snudd Hodet, tar sig i det; hun fæster sine store Blaaøine først paa Opvarter-sken, som netopp kommer med Laksefadet, flytter dem saa videre ud af Vinduet paa den store Eg og streifer endelig stjaalent det lille Bord, hvor Hans

Willum sidder og ser fremfor sig, aandsfraværende, beleiret af unge Øine. Han var vant til dette og vilde have savnet det.

„Han er *ikke* pen, Mama,“ hvisker Ada Berg om lidt til sin Mor.

„Nei slet ikke!“ Fru Berg glider let hen over Emnet og forsyner sig af Laksen.

„Et Halestykke, Ada min?“ — hun lægger paa Datterens Tallerken.

„Takk.“ Ada Berg snur atter Hodet. Hendes Øine har igjen været henne ved det farlige Ansigt og denne Gang mødt et Blikk.

Hans Willum og de to ældre Damer ved det lille Bord dannede et saare trekantet Forhold, hvori han var den stumpe og de to de spidse Vinkler. De talte ikke til ham; de saa ikke paa ham; de ansaa ham som Luft, farlig Luft. Og han sad der og lod sig uforstyrret indaande, laved Brødkugler og var Mandfolk. Han havde bestilt en halv Flaske Rhinskvin til Maden og var i det hele taget meget irriterende. Gamle Damer var ham en Modbydelighed, — en ligefrem Selvmodsigelse, og gamle var alle Damer, som havde passeret de tredive. „Det tabte Haabs Forbjerg“, som Vennerne kaldte det. „Kap Horn“, som han selv uddybed Billedet.

Disse to, som spiste saa meget Laks i Taushed og havde smeltet Smør i Mundvikerne, var ham en særlig Forargelse. De havde opgjort sin Mening om ham. De havde taget Afstand. Saa beslutted han da at vinde dem. I denne ledige Middagstime.

Der var Fluer; de viftedes vækk og kom igjen paa Fluers og gamle Damers Vis. En var falden

opp i hans Rhinskvinglas. Han tog den hurtig opp med en Brødskorpe og satte den forsigtig paa Randen af en Tallerken, hvor den straks begyndte at fri sig fra Drukkenskaben og foretage en omhyggelig Forbedrings- og Renselsesfest. De to Damer tilkastede ham et venligt Blikk. Han havde rørt ved det ømme Punkt i deres Jomfrutilværelse: han var god mod Dyr.

Hans Willum besvared Blikket.

„Vi er alle Fluer for Vorherre," sagde han og havde Antydning til Smilehuller.

Da smilte ogsaa de to. Denne fine Selverkjendelse viste et godt Gemyt, og han var altsaa heller ikke Fritænker, siden han i denne Forbindelse havde nævnt Vorherre.

„De er Dyreven?" kom det med prøvet Guttaperkastemme fra den magreste.

„Ja. Selv Lopperne er mig hellige."

De maatte le, skjønt dette jo var en drøi Spøg; men han sagde det saa uhyre troværdigt.

Saa præsenterte han sig.

„Hans Willum."

„Frøkenerne Knoff."

Man letted sig umærkeligt paa Stolene. Og der blev civiliseret Stillhed; der spistes ihærdigt videre.

„Vi kjender Dem jo af Omtale," sagde endelig hun med Guttaperkastemmen.

„— fra Deres sidste Bog," supplerte den mindre magre som et grovere Ekko.

Han slog Blaaveisøinene pludseligt opp, som om han vilde fotografere dem.

„Har De læst *den*? skyndte han sig at sige.

Den magreste, som havde faaet røde Striber langs Kinderne, bøded af.

„Ikke endnu," svared hun.

„Ikke jeg heller," sagde han. „Det var det sidste, jeg vilde læse."

Nu lo de virkelig godt, saa man blev opmærksom ved de nærmeste Borde.

„Man vil jo nødig se sin Nøgenhed," forklarte han.

De studsed lidt ved Ordet Nøgenhed; men det var jo igrunden saa overlegent sagt; røbed Selvkritik — han maatte visst alligevel kunne bli et godt Menneske! De fikk Lyst til at protegere ham. Slige Øine lyver ikke. Gud give, han bare kunde rives ud af de Forhold, hvori han — ja de var nokk desværre mangehaande! Det er da ogsaa Synd, at altid Begavelserne —

Der gik Opvartningsjomfruen, som netopp havde byttet Tallerkener, forbi med en Jordbærvase.

Hans Willum hindred hende.

„Nei, *her først,* lille Frøken," sagde han. „Damerne først!"

Hun stansed forbløffet — og bød ham. Han saa opp paa hende saan langt, fra Siden, som i stor Medlidenhed, tog Vasen og planted den midt paa Bordet foran de to.

Uden et Ord.

De forsynte sig smilende. Hvilken Aandsnærværelse!

De tog store Portioner. Først de; saa ogsaa han. „Man maa kjende sin Besøgelsestid," sagde han uendelig lunt.

De to maatte le, skjønt de selvfølgelig ikke billiged denne flaasede Anbringelse af Bibelsteder omkring Jordbærene. Men i sit Hjerte var de alt vundne.

Han var Kavaller!

Hans Willum saa igjen opp paa Opvartningsjomfruen eftertrykkeligt, da han rakte hende den halvtømte Vase og den tomme Flødemugge.

„De glemmer Sukkeret,“ sagde han.

Hun blev rød og gikk befippet bort, fulgt af hans ledsagende Blikk.

De to Frøkener Knoff spiste nogle Bær uden Sukker, men under Følelsen af at være under Mands Varetægt. Han var trods alt en Personlighed. Der kom jo Opvartningsjomfruen allerede med Sukkeret!

Han saa igjen opp paa hende.

„Ja,“ sagde han. Bare dette ene Ord. Og saa smilte han til de to, da hun gik.

Stemningen ved det lille Bord blev under Desserten nu stadig livligere. Hans Willum sagde alt i ét muntre Ting, fortalte Historier, hvis Virkning han af Erfaring var sikker paa, og anbragte sin egen Person saa pudsig naivt opp i det hele, at Frøken Ernestine to Gange maatte lægge Hænder i Fang og læne sig bagover mod Stolryggen for at beherske Latteren, medens Frøken Doras mere høirøstede eller egentlig dybrøstede Akkompagnement næsten overskred Grænsen for det passende.

Alle Salens Øine blev efterhaanden henvendt paa det lille Bord, som med yderst smaa Midler var gjort til Brændpunkt i Middagsinteressertheden; alle sad og smilte: hvad i Alverden sagde han nu for

Genialiteter, siden han kunde faa Frøkenerne Knoff til at le?! Det hele var igrunden ikke videre tækkeligt! Havde han endda siddet imellem Ungdom; men at disse to halvgamle Damer og til og med nyankomne kunde — — —

Da Hans Willum reiste sig fra Bordet og stod og bukkede for Frøkenerne Knoff bag sin Stol, havde han et lidet Smil, ganske lidet, men overordentlig trygt. Det kunde optages som venlig Ærbødighed, men havde anden Aarsag. Han havde opnaaet sin Hensigt: de to var erobrede og maatte tale vel om ham for at retfærdiggjøre sig selv. Det var igrunden godt gjort i en ledig Stund! Han hadede gamle Damer!

* * *

Hans Willum sad paa en Bænk alene i Badestedets Parkanlæg. Et uskyldigt Musikkorps spillede Nationalmelodier fra den lille Pavillon; Par og smaa Grupper sad, gikk eller drev Gangene frem og tilbage. Der duftede støvet Sommerløv; Solen holdt paa at gaa gylden ned i endel banale Sommerskyer; den flimred gjennem en stor Eg, som tegned sig mod Fjorden smaabyærværdig med en slidt Erindring om Aarhundreder og Historie.

Han følte sig forfulgt. Han stod til Nationalmelodier som til Melkevælling. Han var træt af dem. Han var vokset fra dem. De havde Barndommens Vemod over sig og varsled ligesom Alderdommen. Rigtig unge og rigtig gamle Nationer sang altid Nationalsange og Folkeviser. De elsked dette Landet. Nei Menneskene, kun Menneskene! *Det*

var det eneste at leve for — det var det store, selve Livet!

Han følte sig forfulgt. Og naar han alligevel sad her, da var det for at virke, at beseire. Her gikk da endel ungt Blod, som han vidste allerede syssel-satte sig med ham; her var alligevel kanske et eller andet nyt at lære og opleve.

Derhjemme paa Pensionatet — han smilte ved Ordet „derhjemme“ — Gud, hvor han kunde dem alle sammen, og hvor han var træt af dem! Denne Godtkjøbs Elskov, denne evige Ligedanhed! Ikke en eneste Gang en ordentlig Modstand eller en original Vending mellem ens Arme! Copi! Copi! Copi! O Kvinde, dit Navn er Enfold! Enfoldighed, hvor meget du end snor dig! Det er med Kvinder som med Aal: man behøver bare at slaa Elskovens Spiger igjennem Hodet paa dem, saa har man dem levende. Kan gjerne flaa dem. Men tar man saa Spigeren bort, svømmer de gladelig videre. Bare en eneste en af dem allesammen havde i egentlig Forstand taget noget dybere Indtryk — Emmy Falch, Præstedatteren stakkar! Men hvad skulde man gjøre? Man maa jo leve, og det, som ikke kan greie sig, faar stryge med. Ja *leve*, det var netopp Ordet! Leve med hver eneste Fiber, indtil Døden, den latterlige Bedemand engang kom! Dét var hver Mands Ret og hver Mands Pligt. Nyde, hvad der findes, og takke den Gud, som ikke eksisterer, for hvert Glimt af Glæde i denne uordentlige Verden!

Han drog et dybt Aandedrag og saa sig om. Her kunde visst være dybe Aftener, naar det led udover mod August, hvidklædte unge Syttenaaringer

som Syrenbusker i Tusmørke — Graad — hed Hvisken første Gang!

Dér gik nogle af dem forbi. De saa alle hemmeligt paa ham og talte sig imellem. Aa jo! Dér gikk igjen nogle. Det var tre. Han havde alt en Gang før lagt Mærke til dem. De gikk forbi uden at ofre ham et Blikk; han var dem komplet ligegyldig.

Han kjendte til det der. De havde taget Standpunkt; de skulde ikke lade sig imponere! Han smilte og saa efter dem. Netopp disse var det, som først — — ja — vi skulde straks faa se. Der kom vel straks en Anledning, siden de endelig saa vilde ha det.

De tre gikk nedover Promenaden og henover mod Odden, hvor der laa en Seilbaad fortøiet. Der satte de sig.

Han sad en Stund og iagttog dem. De havde dannet Gruppe derude; en sad med Haand under Kind og Albuen hvilende i den anden Haand, støttet paa Knæet; en anden sad med samlede Fødder og Hænderne foldet fremfor Knæerne; den tredie laa halvt hen, plukked Straa og saa opp paa de to. Hun maatte altsaa være den ældste, den mest tilsigkomne.

Han udholdt endnu en Folkemelodi, blæst for skjælvende Hornkvintet, reiste sig saa og gikk — i dybe Tanker nedover Veien i Retning af Odden.

Kommen ganske nær fikk han pludselig Øie paa dem, stansede misfornøiet og vilde snu. Saa sig om efter en ensom Vei videre langs Stranden, men fandt ingen; gikk saa hen i Skyggen under de store Lindetrær og satte sig paa Bænken der inderst inde. Den traadløse Telegraf var etableret.

De talte sammen muntert og ubekymret og ante ikke ham; *han* var den hemmelige Beundrer, som ikke kunde modstaa. Hver Gang de ikke saa didover til ham, stod hans Øine paa dem uafbrudt; hver Gang de saa did, gled hans Blikk bort. Han havde det fine Sinds bly Respekt for Uberørtheden.

Nu gik Solen ned, blodrød i Kveldsdis over Fjorden. De tre reiste sig opp for at se; hun, den ældste, stod med Armen om de to andres Liv.

„Nei saa vidunderligt, Dere!" sagde hun høit.

Han havde ogsaa reist sig og stod og saa som de.

De nød Naturens Aftenandagt sammen; de delte alle fire en fælles, neutral Henrykkelse.

Nu flimred Solen i Vandspeilet; nu blev dens gyldne Negl borte. De tre satte sig atter; han blev fremdeles staaende. Urørlig. Som en Digterstatue, der skuer ud over sit Folk. Han gjør dybere og finere Skjønhedsiagttagelser end de tre; han er under Inspiration.

Pludselig snur han, gaar hurtig bort over til Bænken og sætter sig. Hodet synker grublende ned i Haanden; han sidder en Stund slig, spændt iagttagen af tre unge Par Øine.

Der løfter han Hodet, faar en liden Notitsbog opp, en Blyant frem og skriver. Sidder lidt, stikker som i Distraktion Blyanten i Lommen — og lægger Notitsbogen ved Siden af sig paa Bænken.

Han digter!

Lidt efter reiser han sig, ser igjen længe ud over Solnedgangen — og gaar, langsomt samme Vei, som han er kommen. Men den lille Notitsbog i det sorte Voksdugsbind ligger igjen paa Bænken

— et Poesiens Agn paa Nysgjerrighedens Fiskekrog.

De tre sidder som fjetret og stirrer.

„Gud, han glemmer den!“ hvisker hun, som maa være den ældste. De ser efter ham, indtil han er forsvunden i Svingen opover mod Parken, hvor der endnu spilles Nationalmelodier.

Da reiser de sig; hun, den ældste, først, de to andre hurtig efter.

„Nei, Dora,“ hvisker de og holder hende igjen.

„Aa Tøv!“ Hun frir sig; og saa gaar de alle tre frem. De gaar Arm i Arm; de promenerer jo bare. *Han* har da vel ikke forpagtet hele Bænken og Promenaden!

De gaar et Slag forbi Lindetrærne; alle tre Hoder er vendt mod den lille sortblinkende Bog paa Bænken som mod en Magnet. Men de gaar tappert videre. Et Slag fremover mod Parken for at se, om ingen er i Farvandet; saa snur de. Og ingen af dem taler.

Nu er de igjen under Lindetrærne. Som paa Kommando gaar de hurtig hen og sætter sig.

Dora Lothe, den ældste, sidder Bogen nærmest. Hun snur Hodet og sér ned paa den.

„Nei, Dora!“ hvisker Ingeborg Stolt, Samvittigheden mellem de tre. Hun er blond.

Dora Lothe sér mod Veninden, tilrettevisende. „Vi kan da ikke la' den ligge,“ siger hun.

Saa tar hun den uden videre og har den i Fang, mellem begge Hænder.

Der er tyvstille.

Hun brætter med Tommelfingrene Perm fra Blad.

„Nei Dora da," kommer det dæmpet, indigneret fra Samvittigheden.

Dora Lothe rynker Bryn.

„Vi maa da se, hvem den tilhører," argumenterer hun — aabner og læser. De to andre sidder stive med lange Øine.

Dora Lothe læser hurtig, spændt — og blir blussrød. Saa slaar hun Bladene sammen.

Da var der seks unge Hænder om Bogen, som forsvandt mellem hendes Knær.

„Hvad staar der, Dora!" Det er hende, Samvittigheden, som hvisker.

Dora Lothe holder fast.

„Nei, er Dere gale!" hvisker hun tilbage.

Medét farer de tre Hoder fra hverandre. Der er hørt Skridt i Grusgangen.

„Gud, der er han!"

Hans Willums høie Skikkelse synes alt mellem Trærne.

Dora Lothe slænger Bogen paa Plads og vil reise sig. Men Ingeborg Stolt trækker hende ned. „For Guds Skyld sidd!" hvisker hun. Hun er ogsaa Taktfuldheden og Værdigheden mellem de tre. Og saa sidder de da som Lys og taler sammen, idet Hans Willum hurtig nærmer sig.

Han kommer, søgende. Nu er han under Lindetrærne og stanser ved Bænken. Han tar Hatten let af.

„Om Forladelse — jeg skulde vel ikke ha glemt en liden Bog her," siger han.

De rødmer ikke. De har faaet Tid til at ordne sine Følelser. Frøken Lothe ser hen paa Bænken, hvor Bogen ligger.

„Kanske det er den dér?“ siger hun.

„Jo netopp! Takk,“ svarer han; han har kastet et flygtigt Blikk didhen.

Hun strækker sig og rækker ham den.

„Vær saa artig, Hrr. Willum,“ siger hun. Hun har saan dyb Stemme og er saa troværdig bergensk i *r*-erne.

„Tusen Takk, Frøken!“ Han tar imod, og de føler, at han benytter Anledningen til at se paa dem fra Siden. „Det var ellers ikke noget videre; men --“ han tar i sit Frakkeopslag og putter Bogen ind. Han staar lidt — er dem ganske nær og lar dem føle Mandsnærhed.

„Og saa seiler Dere ikke iaften,“ siger han pludselig.

Det kvakk til i dem alle tre. Han sagde „Dere“ — uden videre! Det var, som om han var hoppet over et Gjærde og ned midt iblandt dem.

Dora Lothe overtog at svare. Hun saa opp paa ham brunøiet og rødmed svagt med det samme.

„Men der er jo ingen Vind,“ sagde hun. Hun talte langsomt og var saa sympathisk i Skarringen.

Han saa udover.

«Saa kan man ro,“ svared han.

Hun optog Kampen.

„Men der er jo ingen Baa—d,“ sagde hun. Hun blussed over sin Djærvhed.

Han smilte.

„Den skal vi nokk skaffe,“ svared han.

Sagde han ikke „*vi*“! Og snudde han sig ikke uden videre for at gaa til Bryggen efter Baaden? Som om han alt hørte med til dem!

Dora Lothe blev formelig angst.

„Aa nei takk," sagde hun hurtig. „Det blir for sent — vi skal snart spise Aften, og —"

Han stansed og snudde sig.

„Sagde *De* spise, Frøken?" spurte han. Han satte sine Blaaveisøine stort paa hende. „Nei, *leve* Frøken, *det* er det hele. Vi faar ikke mange slige Aftener herude."

Hun blev usikker. Dette „De" hadde vakt noget forunderligt hos hende; der havde staaet nogen Ord i Bogen; sæt, at det var hende, han —

„Ja, kanske alligevel —" — hun saa spørgende paa de to andre.

Han snudde sig og gikk.

Da drog det efter med hende. „Nei skal vi virkelig —" sagde hun høit efter ham.

Han stansed. Han saa bedende paa hende.

„Vi maa da ha *Dem* med, Frøken," sagde han. Han havde isoleret hende! Han havde uden videre taget de andre til Indtægt! Eller: var det hende, han netopp vilde —?

Dora Lothe taug, og de andre vidste ikke Svar.

Saa gikk han uden videre, hurtig hen imod Bryggen.

De tre saa paa hverandre med store Øine og slog Hænderne stillt ihop.

„Du store!" sagde de. Saa lo de, men musestille.

Straks han var kommen paa Afstand, hugg de to fat i Dora Lothe.

„Hvad stod der, Dora," hvisked de.

Hun smilte med lykkelige brune Øine. Lukked dem, og rysted paa Hodet; men svared ikke.

„Dora!“ De rysted hende.

Hun lod dem ryste.

„Jeg kan da ikke blotte andres Hemmeligheder,“ svared hun.

De slapp hende.

„Det er jamænd lompent,“ sagde de begge. Men der kom han jo alt roende med Baaden!

De gikk nølende nedover mod Odden; thi der lagde han til. Han sad ved Aarerne og saa opover.

„Her gaar det an,“ ropte han.

De kom sig nedtil. Dora Lothe først og de andre to efter.

„Ja, saa faar jeg vel præsentere,“ sagde Dora Lothe og rødmed lidt i det samme:

„Frøken Berg!“

Han tog til Hatten, der han stod i Baaden og rakte Haand ud for at hjælpe ind.

Frøken Berg hilste næsten umærkelig, tog mod Haanden og hopped i Baaden.

„Ada Berg,“ sagde han dæmpet, idet hun kom forbi.

Hun saa forbauset opp med store Øine og fikk hele hans Blikk som ved Middagsbordet. Saa satte hun sig, halvt rødmende.

„Frøken Stolt!“

Hun gav et lidet, kjøligt Nikk og tog ikke Haanden, da hun hopped ind.

Han smilte et lidt steilt Smil.

„Det vilde jeg ogsaa være, hvis jeg var Deres Far,“ sagde han.

Hun fæsted kolde lysblaa Øine paa ham.

„Men det er De jo ikke,“ sagde hun. Hun skulde vide at holde ham i Afstand.

Hans Smil blev saa uendelig dulgt og gaadefuldt.

„Nei uheldigvis eller lykkeligvis ikke,“ svared han. „Ellers vilde jeg være ulykkelig!“ Han saa ikke paa hende. Hun satte sig og lod Komplimenten passere.

„Og jeg er Frøken Lothe.“ Hun hopped ind, smilende. Han støtted. Hun var lidt tungere. Et Par Aar ældre. Hun saa opp paa ham. Han sagde intet, smilte bare tilbage og stødte fra. Hun famled sig hen paa Plads ved de andre.

„Lotus,“ sagde han ligesom for sig selv og satte sig til Aarerne.

Hun lod, som om hun ikke hørte. Blikket bare streifed hans, idet hun tog om sig sin Kjole.

Og saa hændte da det mærkelige, at tre af Badestedets *comme il faut*'este unge Piger blev borte fra Aftensbordet paa Rotur med den unge Digter Hans Willum, med hvem de var blevne bekjendt samme Dag; at de forsømte Dampbaadsafgangen Klokken ni, kom syngende og høirøstede iland ved Halv-elleve-Tiden, spiste ved separat Bord, hvor de havde det meget muntert, og først gikk paa sine Værelser halv-tolv.

„Det er, som jeg skulde have kjendt Dere bestandig,“ sagde Hans Willum, da de stod og skulde skilles i Gangen. Han tog hver og en af dem i Haand til Godnat. De var stilltiende enige i dette mærkelige.

Saa tog Frøken Lothe Mod til sig.

„Aa byt Bord imorgen da,“ sagde hun bergensk trohjertig, „og kom over til vort!“

Hans Willum rysted i stort Alvor paa Hodet og drog et Sukk.

„Nei, det gaar nokk ikke," svared han. „Jeg er forældreløs, skal jeg sige Dem og trænger Eftersyn. Jeg skal sidde ved Siden af Bestyrerinden."

Han sagde det spøgende alvorligt; men han rørte samtidig ved noget vemodigt, ægte, dybere inde i ham selv — den samme Følelse som at man synes, det er godt at ta paa et forbundet Saar.

Han gikk hurtig, da han havde sagt dette; de tre stod lidt og saa efter ham.

De aanded op i behagelig Samfølelse, saasnart de hørte hans Dør lukkes. *De* havde erobret ham og ikke *han* dem!

Saa skiltes de endelig efter en Del Tisken — Ada Berg, som bodde i første Etage, for at faa Skjænd af sin snilde Mama, mens hun klædte af sig i Mørke, de to andre, som bodde i Værelser sammen i anden Etage, for at diskutere til langt paa Nat om, hvorvidt han var fin eller ikke, og om, hvorvidt det var rigtigt af Dora at forholde Ingeborg og Ada, hvad der stod i Bogen — Bedsteveninder, som de jo var.

Indtil de da endelig sovned med Døren paa Gløtt mellem sig.

Hans Willum havde tændt Lys. Han maatte ha sig en Pibe paa Sengen, som hans Vane var. Han kunde ikke sove, naar der ikke var Tobakksrøg i Værelset. Stærk Tobakk, helst Skraatobakk, men ellers ogsaa Virginia. I Snadde. Det hang i ham fra Fattigdommen og Opkomstaarene dette. Var formelig et dyrebart Barndomsminde! Han var jo „fra de lave Stuer"!

Nu laa han da der som Seierherre med foldede Hænder bag Nakken og røgte Snadde og stirred ud i Tomheden. Blaaveisøinene var mattblaa blakke, Udtrykket træt.

Seierherre! Han tog det som given Sag. — Hverdagskost! Livets Syttenaarsmoro, som ikke godt kunde undværes, men som igrunden kjeded.

„Fine Kvinder“! Af „god Familie“! Han smilte der han laa og stirred. Naar en rørte ved de erotiske Centrer, saa var de ved Gud ligedan hver evige én! Stjerner gudbevars! Unge, deilige Stjerner! Men de roterte om Erotikkens Akse allesammen ganske enkelt og ligetil. Uden Undtagelse efter enkle fysiologiske Love. En Kjedsommelighedens jomfruklædte Vrimmel — den rene Melkevei!

Han strakte Haanden ud efter den lille Bog, som laa paa Toiletbordet ved Uhret, aabned og læste smilende:

„Vidunderligt! — De tre derude paa Odden — ikke til at faa ud af mit Sind — især *hun*, den ene, hun som —“

Han smilte høit for sig selv. Paa den banale Krog havde de bidt alle tre — mere end Tvebett, som vi Fiskere siger!

Han bluedes. Han rev ganske langsomt Bladet ud, holdt det hen til Lyset og lod det brænde. Lagde den sorte Aske forsigtig paa Pladen, lagde Piben, som var sluknet, ved Siden af, lagde Notitsbogen ved Uhret — og blæste Lyset ud. Laa saa med Armene overkors og aabne Øine ud i Mørket — hans Maade at sovne paa.

Det var jo igrunden en ikke værst Begyndelse; — han havde alt dannet Klikk. Han og de tre skulde nokk more sig sammen, naar han først havde faaet Oversigt over Landskabet. Ada Berg — hun var virkelig *for* ung. Gjennemsigtig som Fiskeyngel med en Afskyggning af vordende Jomfru dybest inde. Det fikk henstaa. Hun fik være Staffage indtil videre! Hun, denne Lotussen, havde virkelig noget — noget ganske æggende ved sig, noget dybt i Stemmen, noget mere stofligt, hvoraf der kanske kunde komme en Historie! Men denne blonde Stolt! Han kunde ikke faa Tag i hende! Han gikk hende rundt paa alle Kanter, men kunde ikke finde hendes Generalnævner; hun var saa glatt som en strandfunden Sten. Ja, ja, saa fikk han indfatte hende; det skulde ikke vare mange Dagene.

Han snudde sig mod Væggen: Uf, at han dog gad! Leve alt dette om igjen, alt dette, som igrunden bare var Yderhuden paa hans Tilværelse, — som intet havde med hans indvendige Menneske at gjøre — længer. Som bare var Repetitioner.

Aa, naar skulde det *store* komme, det som gikk gjennem Marv og Ben og bragte hver Fiber til at skjælve og hans Fantasi til at føde? Som det var værdt at leve sig tildøde for?

— Der drog en liden kvalt Erindring dernordover til Pensionatet. Stakkars liten Emmy Falk igrunden! Han havde brugt flere Maaneder for at faa Religionen ud af hende; nu var han bange for, at det kanske gikk med hende som med Vinranken: planted man den om, saa døde den, og planted man

den tilbage igjen, saa døde den ogsaa. Den, som nu bare vidste, om hun —!

Der stod for ham et Billede som af en liden nøgen Barneskrott, noget kvalmende ansvarsfuldt, noget borgerligt; han sovned med en bitte liden Angst der dybest inde.

Lysvik den (vistnokk) 20de Juli 1901.

Kjære Ludvig!

At være her eller ikke være her, det er Spørgsmaalet nu. Det kan nemlig meget snart bli et Spørgsmaal om „at være eller ikke være“ — om ikke netopp for mig, saa dog for andre, eller lad mig sige *én* anden.

Du skulde for lang Tid siden ha hørt fra mig; men jeg har rent ud sagt været optat med dette. Det har ligefrem syslet med mig.

Her gaar nemlig tre Unghøns —, som har skilt sig ud fra Flokken, og som den Hane, jeg af Guds Naade er, har jeg da atter taget mig fore at skille én af de tre ud — mit seneste ringe Bidrag til Menneskeslægtens Evolution.

Angjældende er fra Vestlandet og hedder Dora Lothe.

Er der ikke noget forjættelsesfuldt i Klangen? Dora Lothe. Det er udlagt: „Din til Døden frodigt hengivne!“

Jeg vil ikke karakterisere hende; thi jeg er endnu ikke færdig med at „fremkalde“ hende, som det hedder i Amatør-Fotografsproget. Men at *hun* er færdig og forlængst har overført mig paa sin Jomfrusjæls Plade,

derom er jeg allerede theoretisk overbevist; hun drømmer vistnok hver Nat om, hvordan et lidet Digter-Hjem skal arrangeres; thi hun er en fantasirig og omtænksom Pige. Hvilket er en Mangel i hendes Intelligens. Saa du kan forstaa, hvad dér kunde gjøres, hvis jeg var unødig grusom; men jeg er foreløbig en mæt Løve. Efter Affæren med E. F. er jeg bleven lidt slidt paa Instinkterne, en Smule Potesaar. Og saa er da heller ikke dette den store Passion.

Nummer to hedder Ada Berg. Tænk *Ada*, kjære Ludvig! Det ligger jo i Navnet, at hun har en nyssgjerrig og bekymret Mor. Sytten Aar. Minder om Fiskeyngel. Gjennemsigtig, med en fin, blaalig Vordendejomfru-Rand gjennem Legemet og to forstore Øine, som venter paa, at Kroppen skal komme efter, og som vidner om Udviklingsmuligheder. Men da jeg nu af Princip lever i Nuet og ikke i Fremtiden, har jeg allerede straks git hende opp — det vil sige protegeret hende. Taget faderlig Ansvar for hende; opført mig moralsk med hende. Forsøgt at fikse hende opp, insuggestionere hende Egenskaber af Værdi for unge Piger og faa hende til at tro dit og dat om sig selv. Og Resultatet? Ak, Ludvig — mere end bedrøveligt! Hun er jo sytten Aar og har altsaa af det hele kun fundet ud, at jeg elsker hende og har Fremtidsplaner med hende. Hendes Øine — deilige forresten *qua* Øine — staar altid paa mig spørgende, forventningsfulde selv isøvne; hun forfølger mig med Troskyldighed som den Fiskeyngel, hun er; hun svømmer gladelig om i Livets Vandskorpe efter mig; hun staar udenfor de hemmelige Smuthuller i min Sjæls Strandlinje og venter paa

Kjærlighedsføde; hun overnatter naivt i min — jeg tør nok sige indviklede Personlighed som under en Græstorv. Hun vil øiensynlig en Gang i Tiden og maaske ogsaa i Evigheden gifte sig med mig. Ludvig! Hun er sytten Aar. En Syttenaaring tilgir man alting i Verden, kun ikke Ægteskab, hvilket ikke tilgives hverken i denne Verden eller den tilkommende. Gid hun vilde reise! Hun tynger mig og bringer mig Sorger; jeg føler mig formelig tantelig belastet. Men der er lidet Haab; hendes Mor, som sammen med mig vogter Datteren, er gift med en Kjøbmand, en Grosserer i Kortevarer, og det Slags Folk er gjerne stemt for en længere ægteskabelig Sommerferie.

Saa er det Nummer tre — Ingeborg Stolt. Hun vokser opp af sit Navn som en hvid Hyazint af sin Løg. Hele hun er Blondhed. Passiv Blondhed. Du ved, der er Haar, som er aktivt blondt; hun gaar under et, som er passivt. Hun er den inkarnerede Negativitet og som saadan yderst vanskelig at trænge ind i. Naar jeg har syslet med hende og indbilder mig at have opdaget noget, saa er det bare et nyt Stykke af mig selv — hun staar uberørt med det tomme Rums uendelige Krav paa at blive fyldt.

Hun er mig som Cirkelens Kvadratur: tilnærmelsesvis kan man maaske løse hende; men fuldt ud — umuligt. Altid runder hun sig bort. Er med, men bare paa samtliges Vegne; sværmer, men bare som en Del af Firkanten, som stemmeberettiget Medborgerinde af vor lille Elskovsstat. Hun har gryende Betingelser for at bli Storthingsmand; hun har overbevist mig om Kvindens Ligestillethed med

Manden i utrolige Retninger. Hun har en Evne til at glide ind under Samfundsuansvarligheden, som er aldeles forbausende. Vil man skille hende ud og slaa hende fast som Enkeltvæsen, glider hun straks bort. Hun blir bare blond og glatt. Ligger død som visse Skalbagger, naar man rører ved hende.

Jeg har aldrig i mit Liv truffet glattere Pige. Det gaar ligefrem ikke an at indfatte hende. Ikke i Poesi — hun er aldeles dum paa Poesi —; ikke i Erotik — hun er erotisk glaskuglerund. Hele hendes blonde Væsen straaler: „jeg elsker, jeg har elsket, jeg vil elske!“ men straks man strækker en Haand ud, slutter hun at straale eller straaler bare paa den modsatte Side. Hun staar i vort Landskab, i vort lille Eden som en Speilkugle paa en Flaggstang; indbild dig aldrig, at jeg gidder klatre opp efter hende.

Heldigvis reiser hun i næste Uge. Her gaar en Theolog i sort Skindbind; han har nokk advaret hende. Gud, hvor gjerne han selv vilde komme til! — være Hane i Himmerigs Hønsegaard! Et Par gamle Frøkener Knoff, som protegerte mig, har han allerede besveget mig for; men Unghønerne — de er paa hende nær trofaste. Hvor det dog er festligt saan at være Vidunderhane og gale gyldent i Livets Morgentime!

En saadan Theolog er som en Hermetikdaase. Friskt Kjød med en indestængt Smag af Konserver; vel bevaret og Patentnøgel til at aabne med gratis vedheftet! Men svulmer han opp og blir hoven som denne, kan man være sikker paa, at han er indvendig bedærvet.

Hvad denne angaar, saa lyser Kjønnet af ham;

han bærer det formelig i sine foldede Hænder. Vi skal vædde paa, at han løber af med en eller anden Frodighed — og hvorfor ikke? Guds Rige er altid af denne Verden.

Kjære Ludvig! Du skulde havt Brev; men jeg har en Følelse af, at dette holder paa at bli Literatur. I saa Fald udfylder det for mit Vedkommende et længe følt Savn. Med min nye Bog gaar det foreløbig tilbage. Jeg har begyndt paa Slutningen; men det vil endnu vare længe, før jeg blir færdig med Begyndelsen.

Hvor inderlig mig længes efter et Bacchanal sammen med Eder, et rigtigt Kjærlighedsmaaltid paa godt og ondt. Jeg trænger til at drikke paa hele Menighedens Vegne. Men derom nærmere, naar jeg faar mit nye Forskud.

Send mig for 5 Kroner Tobak, Virginia, den stærkeste. Jeg kunde sende Pengene med; men da jeg ikke ønsker for evig at skilles fra en Ven, ber jeg dig besørge det i Postopkrav.

Hilsen til alle,
Din
Hans Willum.

P. S.

Hvordan gaar det E. F.? Tag endelig Rede paa det. Jeg vilde saa nødig, hun skulde „komme til noget“, som Doktorerne siger efter en mislykket Operation.

Altid
D. S.

Hans Willum foldede hurtig Brevet sammen, lagde det i Konvolut og skrev udenpaa:

Forfatteren Ludvig Monsen,
Sporveisgaden 14,
Kristiania.

Han skrev med klar Skjønhaandskrift, men hurtigt. Dampbaaden skulde gaa, og efter Middagen var der almindelig Udflugt fra Badestedet, Seiltur til Øerne med Lek eller Promenade i Skogen og Smaagrupper i det fri.

Da Hans Willum kom med Brevet for at lægge det ombord i Postkassen paa Dampbaaden, stod Ada Berg i Gangen.

„Aa, faa se!“ bad hun.

Ingeborg Stolt, som sad paa Bænken udenfor Verandaen, blev rød. Ada var da ogsaa ualmindelig ufin. Bare, fordi hun var jaloux!

Hans Willum smilte godmodigt og rakte Ada Berg Brevet. Hun læste Udenpaaskriften beroliget.

„Saa pent De skriver,“ sagde hun og gav ham Brevet.

Han smilte igjen, et lidt andet Smil, og stakk Brevet i Sidelommen paa sin Jakke. Hans vakre Haandskrift var en af hans Stoltheder; det var ikke frit for, at han endog ansaa det som en Fornemhed. Noget lignende med Klæder, naar han havde Raad. Altid flunkende fin som fra Skrædderen kommen; noget ligesom i Klæderne skaaret, medfødt nypudset, som klædte hans kjølige Blaaveisøine saa

festligt. Han følte dette som en stor Trygghed. Det var ligesom hans Billet til Civilisationen. —

De to saa hans kraftig-røde Nakke over den lysgraa Sommerdress, idet han hurtig gik nedover mod Dampskibsbryggen.

* * *

Seilbaaden „Anna" laa staalblank Bidevind Fjorden ud i Eftermiddagsbrisen. Den kløved duvende Bølgeblinkene; den baded i det jævne Sjøskum kring Baugen; den vugged lykkelig som en Sjøfugl paa Svøm fra Land og ud. Knut Baadsmand stod med Snadde i Mund tilrors, og de fire, som sad sammen i Ruffet under Storseilet, hadde samme lykkelige Overbølgefornemmelse som Baaden: Glæden over at vugge paa en og samme Kjøl, bæres og sænkes af samme Havbaare.

Hvert Skumskvalp jog med fælles Triumf gjennem dem alle; hver Øgning af Brisen gav fælles Fornemmelse af at flyve, samme Utrygghedens Trygghed, samme vellystige Angst, hver Gang de blev løftet af en større Bølge. Samme Griben efter hverandre, naar det krænged, samme lille kjærkomne Fællesskrig, naar det vasked over Dække, samme Klyngen om en Mand, om noget kom paa. Seilbaaden er Familielivets Ideal; den vækker alle Samfølelsens Instinkter, gjør Manden til Mand og Damerne til Kvinder.

Hans Willum sad midt imellem de tre. Havde Armen langs Ruffets Ræling, var sommerbrun i Ansigtet ind under Straahatten og havde sit lysblaa Godveirsblikk.

Han var i ypperlig Kondition, sagde alt i et gode og vittige Ting og blev beundret. Uforbeholdent og jublende af Frøken Dora Lothe, som var sjøstærk og nød Seiladsen af oprigtigt Hjerte, mere forbeholdent og som Akkompagnement af de to andre, hvis Opmærksomhed altid var halvt henvendt paa Baadens Bevægelser med et Blikk af og til ud mod Fjordgabet, hvor det saa ud til at gaa med smaa Gjæs i det blaa.

Ada Berg sad tæt indpaa Hans Willum i Ly af hans sjøvante Trygghed, færdig til at bli hjælpeløs ved første Leilighed; hun var jo Barnet i Familien! Ingeborg Stolt længst tilhøire, bagenom Dora Lothe var elskværdigere, end hun brugte, smilte og gav endog varme Øine; hun sad nemlig med en usikker Fornemmelse af vordende Søsyge, spændt i alle Muskler og med Tærne krampagtig krøket inde i Skoene. Saadant gjør kjærlig og aabner selv den værdigst lukkede. Desuden skulde hun jo reise om en Uges Tid og kunde altsaa uden Fare gløtte lidt paa sin blonde Utilgjængeligheds Port.

Hans Willum skotted over Rælingen mod Fjordgabet.

„Vi staar et Slag udover og holder for Styrsø, Knut,“ sagde han; han talte bagover til Baadsmanden.

„Ja gjerne det,“ svared Dora Lothe i den Stillhed, som faldt; hun sad med sit lykkeligste Smil.

De to andre taug videre.

Knut Baadsmand lagde lakonisk Baaden nærmere til Vinden, flytted ogsaa Snadden over fra høire til venstre Mundvik og halte Skjødet tott. Baaden be-

gyndte at arbeide med Vinden stikk i Stævn og smaa Skumsprøit for Baugen. Af og til hugg den saa smaatt.

Ingeborg Stolt var bleven lidt blondere, flytted paa sig og fikk de flade Hænder fast under Laarene for at hævde Positionen.

Hans Willum smilte og undte hende det.

„Er *De* bange for at gaa til Jomfruland?“ spurgte han. Han havde døbt Styrs-ø for Jomfruland og en Udsigtsklippe derude for Møens Klint. Der styrtedes alle gamle Jomfruer ned, mens alle de unge vendte tilbage til Stranden med Olie paa deres Lamper.

Han hadde ogsaa døbt den anden Ø, som laa nærmere og mere i Læ for Havet, og som hed Sauøen paa Grund af sine Græsgange, for „Præstø“; thi did seiled altid Theologen Knudsen med sine Fruer og dem blandt de gamle Jomfruer, som endnu var for unge til at fatte Tabet af et kjærligt Ægteskab.

Ingeborg Stolt svared ikke, — der kom netopp en stor Bølge, som fælned gjennem hende.

Knut Baadsmand skotted i Læ over mod de to andre Baade, som havde ligget med Kurs for Sauøen. Der lagde „Margaretha“, „Præstebaaden“, ogsaa tættere til Vinden med samme Kurs som „Anna“. Man var øiensynlig rædd for at lade Ungdommen være alene.

Hans Willum blev straks opmærksom.

„Heis Topseilet, Knut,“ ropte han. „Kirkens Velsignelse følger os!“

Han pegte. De tre bøied sig under Seilet og

fikk se. Saa smilte de alle. Selv Ingeborg Stolt præsterte et Smil for at bevise sin Uberørthed.

„De syv magre Jomfruer vil sluge os, men blir ikke federe for det,“ citerte Hans Willum.

„Kjøer,“ retted Dora Lothe leende. „Det var jo Kjøer!“

Han saa paa hende.

„Ja, sagde jeg ikke Jomfruer?“

„Ja; men Kjøer er da ikke Jomfruer“ —

„Nei sjelden; men som Fruer kan de ofte præstere det fremragende!“ Han værged paa Forhaand for sig med Albuen.

„Fy!“

Hun slog med sin Vifte — lindt.

„Ja, skam Dem,“ svared han frækt.

„Fy!“ Hun slog igjen.

Han fik Tag om Haandledet, holdt fast og lod hende kjende hans Magt, længe.

Da kasted Ada Berg sig med begge Hænder over hans Arm for at hjælpe Dora. Der var en ædel Kappestrid om at være i Berøring med ham.

Endelig slapp han, langsomt, og saa hele Tiden seirende paa Dora Lothe.

Ingeborg Stolt sad uberørt og iagttog. Snart var hun jo udover alt dette og i trygg Havn i Porsgrund! — — —

— — —

Toppseilet var sat og Forspringet sikret; det gjaldt at kunne fordufte paa Øen, før Præstebaaden med Fru Berg og de syv gamle Jomfruer kom.

Stemningen var munter, nu da Sjøgangen begyndte at lægge sig. Og Hans Willum overtraf sig

selv. Han havde en egen Evne til at vitse bort al Blufærdighed og kausere Samtalen over i det fysiske — som han trodde et af hans mest dræbende Vaaben mod Unatur og Snobberi. Og saa et yderst forundret Ansigt, naar nogen faldt i Vandet ved at opfatte Platheden som tilsigtet.

Nu mored han sig med at klassificere de syv. Der var Frøkenerne Knoff — Reservejomfruerne, som endnu ikke var faldne for Aldersgrænsen; der var en allerede falden Jomfru Hansen (40 Aar); der var en paa 45 — Jernjomfruen, for hvis Favn Gud os bevare —, og der var to Sekstiaaringer, Diamantjomfruerne, som iaar feirede sin Jomfrudoms Diamantbryllup. Og der var Fru Berg, — den hellige Jomfru, for hvis evige Jomfruelighed Ada sad her ved hans Side som et henrivende Pant.

Ada benytted Anledningen til korporlig at tugte ham, men blev tvungen lempelig til Sæde; Hans Willum opgav ridderlig Fru Berg og overførte Titelen paa Theologen Knudsen — hvorved det bibelske Syvtal blev bibeholdt. Men herimod reistes almindelig Protest. Sligt gjaldt ikke! Knudsen var ingen Jomfru!

„Han er en hermetisk Daase, og det er næsten værre,“ svared Hans Willum; — men her stødte man paa „Jomfrulands“ Landgangsbrygge, og Seilet faldt.

Lidt senere var de fire forsvundne i den store Furuskog paa Øens Nordside, før endnu Prækstebaaden med den delvis bekymrede Fru Berg havde naaet at lægge til.

* * *

De stod under den store, hulstammede Ek ved Veiskillet. Did var det vanlige Promenademaal *comme il faut;* videre indover dunkled Æventyret. Tilhøire den smale Gangsti, som førte til „Udsigten“ eller „Møens Klint“, som Hans Willum stadig kaldte den; tilvenstre gjennem vild Storskog en anden Sti, som stadig blev trangere og tilslut tabte sig i et rent Vildnis af løvskog-bevoksede Skrænter og Smug. Denne Sti blev sjelden eller aldrig betraadt, hvorfor den af Hans Willum havde faaet Navnet „Fortabelsens Vei“ eller „den trange Vei“, som fører til „Fordærvelsen“.

Men selve den hulstammede, hundredaarige Ek, hvorunder de stod, havde han døbt „Samfundets Træ paa godt og ondt“ eller „den kalkede Grav“, udvendig fuld af Løv og ferske Kviste, indvendig fuld af Theologer og gamle Jomfruer og med en Hulhed saa stor, at den kunde rumme hele den hellige Enfoldigheds Kirke.

Der var stor Diskurs om, hvad man skulde gjøre: gaa videre eller vende og forene sig med de andre. Ingeborg Stolt holdt bestemt paa at vende om; men Hans Willum foreslog ligesaa bestemt, at man skulde gaa videre.

„At vende om er altid Tegn paa, at man er gaaet for vidt,“ sagde han.

Man lo af denne Argumentation, og Hans Willum blev kaldt en Sofist, hvad han uden videre vedkjendte sig at være.

„Sofismer er det eneste, Kvinder respekterer,“ svared han.

„Jeg foreslaar med god Samvittighed Fortabelsens Vei, som fører til Livet.“

Ingeborg Stolt blev pludselig ildrød under den lyse Hud. Hun havde i al Stillhed gaaet og samlet Forargelse og Mod, siden hun var kommen iland, og nu brød det hele ud med en Heftighed og Kraft, som forbaused hende selv.

„De skulde ikke stadig haane over Religion De, Hans Willum," sagde hun forunderlig hed i Røsten. Hun var rød lige opp i Tindingerne under det lysgule Haar; de blaa Øine havde store Pupiller.

Hans Willum lod sig ikke imponere, endskjønt det hele kom saa pludseligt. Han slog i stor Ro sine Høifjeldsøine opp paa hende.

„Hvorfor ikke?" spurgte han.

Hendes heftige Rødme holdt sig.

„Fordi det ikke er fint," svared hun uden Betænkning.

Hun havde rammet det saare Punkt. Der blev en liden Stillhed, og Hans Willum tog den til sig.

Hans stadige, hemmelige Uro dybest inde bag al Perfektibilitet og Begavelse var den: at han kanske alligevel ikke var fin. Han fikk en Fornemmelse, som om der kanske var noget i Uorden ved hans Dragt. Men bare for et Øieblikk. En harm Selvfølelse af hans aandelige Overlegenhed over hvilketsomhelst blondt Pigebarn skjød opp i ham.

Hun maatte sættes tilvæggs!

Han saa igjen paa hende, som vilde han se tvers igjennem. Der var ikke Løgn eller Skam eller Forbarmelse i disse Øine. De var som blaa Email.

„Saa De skal *reise* De, Frøken," sagde han. Men, som om han var bange for, at hun ikke var intel-

ligent nokk til at forstaa sig analyseret og udfoldet, føied han til med opmuntrende Stemme:

„De efterlader Dem et længe følt Savn!“

Hun blev forvirret; hun følte, at med hans Slagfærdighed kunde hun ikke tage det opp. Det var bedre at forfølge den udmærket optrukne Linje.

Uden et Ord til Svar vendte hun sig og gikk, uden at se sig om, gjennem Skogen tilbage til Baadene.

Hans Willum saa lidt efter hende. Saa smilte han.

„Barnet,“ sagde han.

„Nei men, Ingeborg!“ Dora Lothe ropte det efter hende.

Hun svared ikke; saa sig fremdeles ikke om; bare gikk.

De to Veninder stod tvilraadige, og der var Stillhed.

Endelig sagde Dora Lothe:

„De *maa* jo forsone Dem med hende!“ Hun saa med bedende brune Øine bort paa ham.

Han stod med Hænderne i Jakkelommerne og Benene lidt fra hinanden plantet — og smilte. Med sit besynderlig daarende Blaaveisblikk.

„Jeg er ingen Tilhænger af Forsoningslæren,“ sagde han. Han havde allerede gjort sig færdig med hende, som gikk. Hun var uinteressant.

„Der er De igjen,“ sagde Dora Lothe mild i Bebreidelsen.

Han studsed.

„Er *De* ogsaa — religiøs?“ faldt det ud af ham.

Dora Lothe rødmed.

„Ikke det netopp,“ svared hun nølende. „Men — man kan jo respektere —“

„Nei, det kan man netopp ikke!“ — det kom haardt, næsten hedt.

Saa snudde han sig og saa forskende paa hende.

„Jasaa?“ sagde han. „Vi skal kanske følge det kristelige Exempel?“

Dora Lothe blev mere rød.

„Nei, det synes jeg ikke,“ svared hun. „Vi er da voksne Mennesker —“

Han smilte.

„Ja her gjælder det at vælge,“ sagde han. „En Hytte og hans — Kanarifugl eller Fortabelsens trange Vei. Kom!“ Han gikk hurtig Stien ind til venstre. De to fulgte smilende og nølende. Der var en liden Misstemning over, at der var kommen Splittelse. Og Solen var dygtig varm derinde mellem Trærne.

* * *

Der er noget, som hedder Øfornemmelse. En egen Art Vemod, som før eller senere angriber alle intelligente Øboere. En Følelse af Omcirklethed og Udelukkelse, en nagende liden Forestilling om Verdens altfor store Lidenhed, en hemmelig Trang til at kaste sig i en stærkeres Arme i absolut Hengivelse, noget i Lighed med den døendes Trang til Hjælp af en Gud.

Derfor er ogsaa Øboere, naar intet uformodet kommer i Veien, gjerne gudfrygtsomt Folk, beredt paa Begivenhed og Katastrofer.

Fornemmelsen, som hos normale Øboere er kro-

nisk, kan ogsaa fremstilles i akut Form og bruges da hyppig af ungt Folk, som tragter efter Forelskelse.

Intet fremkalder saa hurtig Adam- og Eva-Fornemmelse som en passende Øtilværelse; intet modner hurtigere den unge Kvindes saa henrivende naturlige Hjælpeløshed og den unge Mands Pligtfølelse ligeoverfor det andet Kjøn; intet bibringer dem saa hurtig Overbevisningen om, at de er bestemt for hinanden og har specielt Ansvar for Slægtens lykkelige Vedligeholdelse.

Ada Berg havde Øfornemmelse. Katastrofelængslens forunderlig rige Vemod var over hende. I den korte Maaned, hun havde været sammen med Hans Willum og de andre her ved Badestedet, havde hun skudt sin Syttenaarighed Hjerteblad, gjennemlevet sin Ungpigefantasis første Generalprøve paa Livet.

Havde begyndt med at reagere mod Hans Willum for hans farlige Rygtes Skyld; havde fundet ham saa ganske anderledes, end hun havde tænkt; havde begyndt at tage ham i Forsvar mod sig selv og sluttet med at tage ham i Forsvar mod andre.

Hun havde forelsket sig i, hvad han kunde bli i Verden, naar han fikk en god Kvinde, og havde drømt sig som hans reddende Engel.

Hun havde taalt at blive protegeret, mens hun i Stillhed arbeided paa at blive fuldmoden Kvinde, og hun havde baaret en rasende, men taus Jalousi ligeoverfor Dora Lothe, hvis større Modenhed hun fornam. Og saa idag, paa Øen, da Ingeborg Stolt brød Følge, havde hun ikke kunnet faa et Ord over sine Læber, greben, som hun medét blev, af en uimodstaaelig Trang til voksen Begivenhed, hun ogsaa, en

Trang til hvadsomhelst, naar det bare var med ham. Hendes Natur ligesom knopped sig i en eneste hed Stund.

Hendes store blaa Øine saa sløvet ud i det vordende, som hun gikk der halvt ensom sammen med de to under Trærne; hun blev tilbage; hun var saaret for den paafølgende Forsoningsscenes Skyld; hun tog altid større Afstand fra de to, som gikk og talte dybt sammen; de maatte ret som det var stanse og vente og tilsidst rope paa hende.

Da svared hun, at hun kom, men kom ikke, og i en Sving paa Veien stakk hun useet ind i et Skogsnar, hvor hun satte sig uden at svare videre.

Der gikk kanske ti Minutter. De to stansed og saa tilbage efter hende.

Der var en sær Glød i Dora Lothes brune Øine. De var jo nu alene. Han var alene med hende!

Hun saa opp paa ham, som stod og smilte.

„Vi faar gaa tilbage," sagde hun.

Han stod og saa paa hende.

„Aldrig," sagde han dybt menende.

Saa gikk han pludselig hurtig nedover Veien uden at se sig tilbage.

Dora Lothe fortsatte nølende; vilde ligesom ikke netopp vente paa ham, men vilde heller ikke lade de to ganske alene.

Kommen et lidet Stykke fremover satte hun sig.

— — —

Hans Willum gikk søgende, men ropte ikke. Tog snart med rigtigt Instinkt ind i det tætte lille Kratt paa Vestsiden af Øen — og fandt hende.

Hun sad paa en lav Lyngtuve og saa ned paa sine Hænder i Fanget. Hun saa blek ud. Hun var saa uendelig alene. Og ventet saa uendelig, at nogen skulde komme.

Da hun fikk se ham, reiste hun sig braatt opp og gikk langsomt videre ind — som den, der ikke vilde se nogen, og som kanske omgikkes med fortvilede Planer.

„Ada!“ Han sagde det dæmpet og fulgte. Gikk hurtigere end hun og naadde hende endelig.

Da stansed hun og stod. Saa ret frem for sig med forstenet Ungpigeudtryk i sit søde Ansigt, men stod.

Han gikk lige hen.

„Ada!“ Der var noget saa ømt i Røsten. Han vilde hende saa vel.

Da hændte der noget besynderligt. Uden et Ord fôr hun ham om Halsen, kyssed ham heftig Gang paa Gang og brast i Graad.

Han blev staaende som lammet med den unge Pige i sine Arme. Dette var saa forbløffende nyt — saa altforopgivende frivilligt, næsten helligt; ja saa gjennemfôr det ham.

„Men kjære Barn“ — han ledte efter Faderligheden. Hun krysted sig til ham.

„Jeg kan ikke!“ hvisked hun.

„Men kjære!“ Han stod der med dette Ingenting i sine Arme.

„Det er da vel ikke saa farligt!“ Der var noget næsten forlegent ved ham.

„Jo! Jo!“ Hun havde sin Kind tæt til hans.

Han overveied. Skulde han? — Nei, det vilde

være — — der foresvæved ham noget om at myrde Sommerfugle. Hendes Magerhed hjalp ham over. Han tænkte paa Moren og Fremtiden, ikke sin, men hendes. Det gjorde ham godt at være dydig; det lokked ham at have et lidet moralsk Plus for en Gangs Skyld. Han ligesom udsonet noget af Historien med lille Emmy Falch.

„Ada,“ sagde han og løste hende fra sig. „Vær nu fornuftig. Herregud, at De holder lidt af mig — sligt gaar da over!“

„Nei, nei! Aldrig!“ Hun slog sig ende ned. De forstore Øine var lukket; det perled og pibled Graat under Laagene. Hun laa viljeløs.

Han stod der smilende og var Vidne til en Knoppudfoldelse; han stod der og nød digterisk.

Hun var igrunden vakker, der hun laa; saa ung og slank, men — —

„Ada! Staa opp nu. Dette er galt!“ Han havde den gode Vens raadgivende Tone.

Det stakk til som et Dolkestød gjennem Ada Berg. Hvad brød hun sig om, at det var galt nu?

Hun saa opp paa ham, døende i Blikket. Da mødte hun et Par smilende, sanddru Rovdyrøine, et Dyrs Øine, som fortalte, hvad han kunde gjøre, hvis han bare gadd. En fremmed Mands Øine.

Hun sprang opp med et Udraab: „Aa Gud!“ Tog sig til Haaret, som om han havde overrasket hende i Negligé — og styrtet bort fra ham ind imellem Stammerne.

Han fulgte ikke. Og da hun mærked, at hun blev alene, gikk hun roligere. Tog sig igjen til Haaret, ordned det og gikk, altid dybere ind. Sad

paa Skrænten, fantaserte Selvmord, men opgav det, plukked Blomster og graat over deres unge Deilighed, kasted dem vissenstilkede fra sig, fikk pludselig trodsig Underlæbe, blev kold i Blikket — havde fattet Beslutning. Hun vilde blive Diakonisse og kanske komme og pleie ham, naar han laa paa sit Dødsleie — og vies til ham.

Fikk saa pludselig Ensomhedsfrygt og Længsel til sit Hjem i Byen, arbeided sig ud til Strandlinjen og næsten sprang Stranden langs, frem til i Baadene.

„Gud, hvor har du været, henne, Ada! Kommer du alene," spurgte Moren, som netopp havde drukket Kaffe med de seks magre.

„Ja — jeg havde Hodepine!" Hun gikk mod Baaden.

Moren forstod Hodepine. Der var altsaa alligevel noget.

„Paa Mandag reiser vi Barn," sagde hun. Og saa ganske lavt:

„Har han sagt noget?"

Ada Berg taug. Listelig. Slog Øinene ned og taug. Lod det være svævende.

„Det er det bedste at komme bort fra dette," sagde igjen Moren.

Ada taug fremdeles. Stelte sig, gikk saa ned til Baaden og satte sig der.

* * *

Da Hans Willum gikk tilbage til Dora Lothe, var han i et behageligt Oprør, overrasket af en fuldkommen ny, ukjendt Stemning. Han havde —

paa egen Bekostning — reddet en halvbefjedret Ungfugl fra Fordærvelsen; nu tørsted hans vakte Sanser dobbelt efter en voksen, fuldtbefjedret Hun. At flyve hende opp, — *det* var Seier, og han var heftig bestemt paa, at nu skulde noget afgjørende ske.

Samtidig haante hans høiere Jeg ham. Var han endnu ikke kommen høiere med Kvinder end til Sport? Endnu ikke naaet over det rent fysiske? Ind i det fysiologiske? For ikke at tale om den kvindelige *Psyke*, som han forgjæves havde ledt efter, forgjæves naturligvis, fordi den ikke fandtes! Han drog let paa Skuldrene af disse sine Reflektioner; han gikk hurtigere; han længted efter det paatagelige.

Da han naadde det Sted paa Skogstien, hvor han havde forladt Dora Lothe, var hun der ikke. Det var netopp, hvad han vented; men alligevel paakom der ham en Fornemmelse af, at han havde „sprængt Kuldet", og han gjennemløb hurtig nogle Udkast til Forklaringer, naar de siden mødtes ved Baadene.

Han gikk langsommere vel en hundred Skridt, saa stansed han.

„Ho!" ropte han dæmpet.

Det svared, endnu svagere, deroppe fra Knausene.

Der sad hun med Udsigt, saa ingen skulde kunne gaa useet forbi. Hun havde seet ham, men tiet, da han kom alene. Havde faaet noget saa farligt at tænke paa, noget, som pressed for Hjertet, saa Korsettet blev trangt.

Han arbeided sig hurtig gjennem Smaaskogen oppover mod hende.

„Hun gikk,“ forklarte han, lidt anpust af Gangen. Dora Lothe reiste sig; thi nu var han straks oppe. „Men kjære,“ sagde hun og smilte lidt forlegen. „Hvad er det, De gjør med dem? Hvorfor —?“ Hun brød af; han stod nu lige ved hende. Tæt indpaa hende. „Aa det ved De saa godt,“ svared han; de lysblaa Øine stod djærve bent paa hende.

Hun blussed.

„Nei, det ved jeg virkelig ikke,“ løi hun; hun speided nedover som efter Hjælp eller for at komme vækk.

Han tog hendes Haand.

„Dora Lothe,“ sagde han, som tænkte han paa en dyrebar fraværende.

Hun rykked heftig Haanden til sig; gjennem hendes Nerver gikk der som en dovnende Dirren. Det hele var kommen saa voldelig.

Han saa paa hende; han havde dette vaarhimmeldaarende i Øine, dette som hun elsked og samtidig skalv for som for en Løgn uden Bund.

„De ved, vi holder af hinanden,“ sagde han lige paa. Hun blev blodrød. Øinene flygted for hans.

„Nei, det —“ hun kom ikke længer. Han havde igjen taget hendes Haand og holdt nu fast med Magt.

„Jeg kan ikke længer, Dora,“ sagde han hedt og lavt. „De har gjort mig gal!“

Hun saa opp paa ham hurtig; saa sled hun sin Haand løs.

„Lad os komme til de andre," sagde hun.

Han stilled sig foran hende. „Nei," bad han. „Bare Dem! Bare Dem i hele Verden nu!"

Hun stod stængt. Det jog brusende Strømme gjennem hende. Elskov og Angst. Og Haab.

„Hvad vil De mig?" hvisked hun. Hendes brune Øine graaned; Barmen gikk, som vilde den sprænge Silkelivet.

„Hvad ved jeg, hvad jeg vil!" hvisked han dirrende. Han stod med de stærke Arme udbredt sænkede; Hodet var bøiet som paa en fangen. „Naar en elsker, ved en bare ét: *det*!"

Dora Lothe blev pludselig blek. Det fôr igjennem hende, hvad der var fortalt om, at Kvinder ikke kunde modstaa ham, og at nu, da han havde faaet hende alene, var hun fortabt. Det var noget af Byttets lammede Angst under Rovdyrtyngden — et Slags døende Behag.

Da gjorde han noget, som med et eneste Slag forandred alt: Han rev hende voldsomt til sig, saa voldsomt, at noget i hendes Dragt brast. *Det* var nokk. Der var rørt ved hendes Skjønhedsblufærdighed; der var antydet Vold. Og i et Nu var hun fri. Noget af gammel Familiefornemmelse steg opp i hende og brød ud i voldsom Harme. Modstandsresurser, som hun ikke kjendte, dukked opp i hendes Naturs Dyb, Foragt for den brutale Proletar.

Hun sled sig med et Rykk fra ham; der flammed noget af Hugorm i hendes Øine.

„Tror De, *jeg* er Deres Model?" hvæsed hun; de hvide Tænder syntes bag de tilbagebrættede Læber.

Han kvakk. Det var tabt Slag. Som en Falk,

der har slaaet feil, snudde han sig fra hende og gikk, men blev staaende ved nærmeste Træ, urørlig.

„Tilgiv mig," sagde han lavt for sig selv.

Hun hørte ikke; hun fik sig istand; hun øged sin Forbitrelse. Han havde ødelagt hendes Dragt! Han havde tat hende for en Pige!

Taarerne stod hende i Øinene, blinkende, harme. Saa gikk hun hurtig Skrænten ned og slog ind paa Veien mod Baadene.

Han stod lidt; saa fulgte han, først i Afstand, men om lidt nærmere indpaa. Da begyndte hun at springe.

Han stansed straks. Stakk saa ind i Skogen og sprang ad Omveie, saa han kom foran hende.

Da hun naadde Veiskillet ved den gamle Ek, sad han der.

Hun tverstansed, da han reiste sig opp, men havde nok ventet det.

„Gaa ikke!" bad han. „Det gaar jo ikke an dette! Hvad vil Folk sige?"

Hun stod og saa harm paa ham. Hun var den seirende. Hun havde havt Æventyr med ham og overstaaet det — saa hun havde Raad til at tilgive. „Skam Dem!" sagde hun. Saa gikk hun hurtig forbi ham videre.

Han fulgte.

„Fordi jeg elsker *Dem!*" sagde han. Han var et Par Skridt bag hende. Lidt senere gikk de jævnsides. Men der blev ikke talt et Ord. Hun gikk hele Tiden som den seirende; men hun dirred indvendig af Oplevelse og Trang til at betro sig til nogen af sit eget Kjøn derom.

„Kjære, hvor blev det af Dere!" ropte hun, glødende i Ansigtet, da hun naadde Baaden, hvor Ada Berg og Ingeborg Stolt stod og talte med Knut Baadsmand.

„Jeg gikk Strandveien," svared Ada Berg uden at se paa Hans Willum, som stod smilende lige ved.

„Vi har fløiet hele Øen rundt efter Dere," sagde han.

„Vi trodde da, Dere kom til Eken," sagde Dora Lothe. De to løi sammen. Og ingen trodde deres Forklaring. Det var klart, at noget var foregaaet dem imellem.

„Ada!" — Det var fra den anden Baad, det ropte. „Du kommer vel med *os*?" Morens Røst var kjølig befalende.

Ada Berg gikk, villig, fremdeles uden at se paa Hans Willum. Hun haded ham, som en Kvinde hader den, der har forsmaaet hendes Kjærlighed, som hun er kommen i Skade for at røbe.

Knut Baadsmand gikk til Baaden for at sætte Seil. Da gikk ogsaa Ingeborg Stolt over i „Præstebaaden", hvor Theologen Knudsen sad mellem Damerne med rund, blød Hat, men uden den flotte Kunstnerbule ind, som skiller Bukkene fra Faarene.

Hans Willum saa paa Dora Lothe.

„Skal vi ogsaa gaa i „Præstebaaden?" spurgte han.

Da smilte hun til ham, et lidt trodsigt Smil. Saa gikk hun uden videre ned til Knut Baadsmands Baad og hopped ind.

Hun havde optaget Kampen.

Samme Aften gikk det over hele Lysvik, at der

var noget særskilt mellem Dora Lothe og Hans Willum. De to Veninder trakk sig tilbage — „Firkanten“ var sprængt.

Dagen efter reiste Ingeborg Stolt. Alle var paa Bryggen for at sige Farvel, og Stemningen havde hele Afskedens Samdrægtighed. Der blev omfavnet mellem Veninderne, og Hans Willum fikk trods alt sit blonde Nikk til Afsked, som om intet var hændt. Dermed gikk hun ombord.

Men Theologen Knudsen, som stod paa Bryggen sammen med Fru Berg og Frøkenerne Knoff, tog tilfreds til sin bløde, ulastelige Hat, idet Baaden lagde fra og Viftningen begyndte. Han havde i al Stillhed med smaa Midler reddet en ung Sjæl fra Fordærvelsen.

Han vidste jo ikke, at Ingeborg Stolt paa Bunden af sin Kuffert gjemte Stumperne af en Billet, som Hans Willum en Dag ved Middagsbordet havde været frækk nokk til at sende hende med Opvartningsjomfruen, og som hun i alles Paasyn havde revet indignert istykker — men gjemt Stumperne. Thi paa Billetten stod: „Vil De endelig gjøre mig forelsket i Dem?“ Hun gjemte den som et Vidnesbyrd om, hvad en ung Pige kan være udsat for paa et Badested, og hvad unge Mænd tror at kunne tillade sig. Hemmelig betragted hun den dog ogsaa som et Slags Trofæ — en Blomst paa hendes uangribelige Yndigheder.

Nogle Dage senere reiste ogsaa Fru Berg med Datter. Adas Had og Haab om en Forsoning var begge druknet; der kom intet; Hans Willum var aabent og udelukkende optat af Dora Lothe.

Da graat Ada Berg om Nætterne.

Men Dora Lothe gikk i en febrilsk Blanding af Nysgjerrighed og Angst og vented paa det næste, som nu vilde komme. Thi han havde paa Seilturen hjem flere Gange sagt for sig selv, men saa høit, at hun kunde høre det: „Aa, hvor jeg skal hævne mig!“ Og igjen: „Aa, hvor jeg skal hævne mig!“ Hun gikk der forberedt paa at gjøre fortvilet Modstand og samtidig i en Rus af Henrykkelse over at være elsket af en ung, fremragende Digter.

Hun var en og tyve Aar.

I over otte Dage havde Hans Willum nu havt Dora Lothe saa at sige isolerct og i Hjemmehavn; men det mærkelige var hændt ham, at hans Tanke med hende alligevel aldrig blev til Handling, skjønt alt syntes at være i ønskelig Orden. Han havde idethele en vel badet og godt fodret Ungdoms livslystne Fantasi, til Overflod styrket ved vel beregnede Pjoltere paa de aftensvale Altaner; men nei! Der stod altid ligesom et lidet Rift i et Kjoleliv mellem ham og hende, en liden Erindring om et fysisk Nederlag i en afgjørende Stund. Han følte sig som noget af en Don Juan i Negligé, og hendes udfordrende Forsvarsholdning, som hver Dag ligesom gjorde hende kompaktere, æggede ikke hans Paagaaenhed — gjorde ham tvertimod modløs. Han var kommen i en af disse Bagevjer, da Sansemennesket har et Slags vemodig Dyreglæde ved at give tabt og lade det hele glide.

Der var desuden ogsaa andre Ting, som nedstemte. Første Badesæson var forbi; de kjendte Gjæster var reist og nye rykket ind. Han begyndte at faa denne Gjengangerfornemmelse, som alle Overliggere kjender, denne Træsmag af evig siddende Jøde eller salig Afdød, der generer de levende; han savned

Frøkenerne Knoffs speidende Øine og venlige smaa Hentydninger, Theologen Knudsens Sjælesorg over hans Forvildelse, kort sagt hele den grundfæstede Bagtalelse, hvori hans Kjærlighedsliv saa trodsigt og lykkeligt havde aandet. Og han gadd ikke sætte ny Energi ind paa at skabe ny Baggrund.

De fremmede Ansigter irriterte ham; de kjendte Naturskjønheder, Solnedgangen og de obligate Seilture i Damevind virked paa ham som banale Folkemelodier. Han fikk Fædrelandskvalme og Ensomhedslængsel; der dukked opp i ham en pludselig Angst for at blive indviklet i Historier; ja han var om Nætterne alvorlig bange for, at hans Digteraare skulde tørke ud i alt det Vand.

„Jeg har Badevandskrække," skrev han til sin Ven Ludvig Monsen. „Jeg blir udvandet som en Klippfisk; jeg kan snart spises med hakkede Ægg og rørt Smør — og er dertil haabløst forelsket. Jeg maa bort! Det eneste, som kan redde mig, er en tredages Paalivetløs derinde sammen med Eder. Et lidet atavistisk Tilbagefald til Udspringet blir nu en Nødvendighed. Jeg kommer — og efterlader mig Ødhed og Tomhed!"

Dagen derpaa reiste han.

Da Dora Lothe samme Formiddag fikk vide, at han skulde reise, blekned hun let, og Blekheden holdt sig, skjønt han fortalte, at han skulde komme igjen næste Aften. Ved Afskeden paa Bryggen fikk han nogle fugtigkolde Fingertupper, som fortalte, hvordan det stod til, og da han fra Agterdækk løfted sin Hat, mens Baaden gjorde den store Sving ud for at klare Odden, vifted hun heftig med sit

Lommetørklæde og gikk — den første stjaalne Frastandstilstaaelse.

Han var i straalende Humør, tændte straks en Cigar og drev om paa Dækk. Et saadant umotiveret Opbrudd udretter Undere i en ung, tvilraadig Jomfrusjæl (det er nemlig godt for Kvinden at være alene), og han vidste, at naar han nu kom igjen, kom han flunkende ny. Afreisen vilde desuden skabe en gratis Bagvaskelse.

Han kom ikke tilbage. Han blev borte i hele otte Dage, og i alle de Nætter sov ikke Dora Lothe.

Den niende Dag med Middagsbaaden kom han. Var da blek med dybe Ringe under Øinene, stilfærdig og lykkelig.

Men inde i Hovedstaden gikk der mellem faste Venner og løse Piger beundrende Frasagn om hans overdaadige Flothed og enorme Kraftproduktioner.

* * *

Der kan over en begyndende Høst være noget sansestemt, en dybt sydende Attraa, kanske ikke saa daarende som Vaarvaagningen, men ofte mere skjæbnedirrende og voldelig; det er, som om alt levende betror en, at nu maa det naturlige ske; nu eller aldrig maa det, som var Meningen, gaa i Opfyldelse; siden er det forsent. Og alt det frugttunge og færdige rundt omkring, Løvet med sin første Duft af Forgjængelighed, Frugt i vordende Modning, overgydt og gyldet af Livets heftige Farver, Middagsstundens korte, hede Sommergløed, som hastig blaablekner mod Kvæld — alt gir det Dødsvemod,

den Angst for at tabe Livet og dets Grøde, som driver Sindet til Valg og Handling.

Dora Lothe gikk Morgentur. Ikke den vanlige Promenade langs Stranden, hvor hun kjendte alt og kunde sees af alle — af Ærfuglflokkene i de høstblanke Viker, af Baadene, som laa efter Smaamakrel ud for Odden; hun gikk idag Blommengaardveien, indover Landet. *Der* var sval Løvskog, vældig gammel Ek og Ask med fugtigtunge Kroner, som ikke slapp Himlen ind, og frodig-grøn Skogsbund derunder. *Der* var af og til Enge, hvor Kreaturer beited i Flokk og kneggende Hopper med Føl foded fritt omkring; der var Knauser, hvor vild Rosentjørn haged fast og Hasselbuskene med de fintbleke Blade alt bar Nøtter i saftiggrøn Hams; der var — lige ved Veien — en og anden Kilde rislende ud af dunkeltæt Orekrat, hvor en kunde gaa ind og sidde og drømme om Natur og Vildskab og alt Livets dybt naturlige Lykke. Hun kom netopp nu derfra; hun var gaaet derind for at faa graate; hun var gaaet fri og bestemt tilbage. Saasandt derfra han bare kom!

Dora Lothe gikk Morgentur videre, hed i sine Kinder trods Morgensvalheden; den Seiersfornemmelse, hun havde baaret paa, og den sikre Trods, som var blomstret opp af hendes Jomfruelighed, var pludselig forsvundne under hans Fravær; det eneste, hun endnu havde tilbage fra hin Dag, var en lammende Erindring om, at hun havde været under en stærk Indvirkning, var bleven berørt af elektrisk Kraftkilde eller noget lignende. Hændte dette hende nu én Gang til, da Gud vide!

Og alligevel!

Hun stansed under de svale Ekekroner og saa sig om. Han havde spurgt efter hende igaar; men hun havde undgaaet ham; hun havde fra sit Vindu seet ham paa Strandpromenaden, og det havde jaget som Fryd gjennem hende, at det var hende, han søgte. Kanske kom han idag! Hun havde fortalt ved Badet, at hun vilde gaa Blommengaardveien; der var saa skyggefuldt.

Nu gikk hun igjen, men langsomt. Gikk og drømte en af sine faste Drømme siden hin Dag: Samlivet med ham. I Elskov og Lyst, i Skinsyge og Kval og alligevel trods alt og alle en Digters, en stor Digters unge Hustru! Som kanske gjorde den Mand af ham, som han burde blive, og som fødte ham Børn, deilige Børn i et lidet Kunstnerhjem et eller andet Steds ude i den store eventyrlige Verden!

Hun aanded stærkt opp under den frodige Skogs Kjølighed. Blommengaardsvelstanden, som gammeldags lagde sin Stemning over det hele, gav hende en saa overdaadig Smag i Sjælen. Aa, om hun havde været rig, saa han havde hende at takke for alt! Da skulde de løse Kongebrev straks og reise!

Hun kvakk indvendig: der kom nogen bag hende i Veien!

Det var ham! Hun hørte det paa Gangen og det lille bestemte Mandfolkekræmt, som virked saa overlegent!

Hun gikk, sorgløst videre, lige hurtig som han, *næsten* ligesaa hurtig, og jo nærmere han kom, jo sorgløsere gikk hun, nynned endog saa smaat og

saa paa Tingene. Der var et Føll ved Skigarden — graabrunt med Fløielsmule; hun rakte Haand ud; der var en Selju ved nogen Fugtighed, forvildet ind paa den slagne Landevei — hun strøg over dens loddentbløte Blade med Haanden.

Saa saa hun sig om; thi nu kræmted det tæt bag hende.

„Godmorgen, Frøken," sagde hans kjendte Stemme.

„Aa, er det Dem?" Hun smilte og lod overrasket, — almindelig Kvinde, som hun igrunden var.

„Er De kommen tilbage?"

Han gikk nu ved Siden af hende; svared ikke ligefrem, smilte bare og havde sit blaaveisblaa Foraarsblikk.

„Vented De ikke det?" spurgte han; han hørtes saa trygg.

Hun vendte sit brunøiede Friluftsansigt bent mod ham.

„De sagde, De skulde komme igjen næste Dag," svared hun.

Han smilte hen for sig, ligesom fjernt optat af noget.

„Og det gjorde jeg ikke?" Han spurgte.

„Det gjorde De altsaa ikke!" Hun var halvt forarget over hans Fjernhed.

Da slog han pludselig om og var aandsnærværende nær.

„Og det brydde De Dem om?" Han slog ned i hendes Ord aldeles pludselig.

Hun blev langsomt rød, og det klædte hende saa velsignet.

„Man pleier at holde Ord," svared hun. Som om han havde lovet hende noget.

Nu stansed han og saa paa hende med et underfundigt Mandfolkesmil.

„Hvorfor det?" spurgte han.

Hun svared ikke. Øienbrynene drog sig daarende opad som i Bekymring; de store Øine ligesom bad for et godt Billed af ham, som hun gjemte i sit Hjerte.

Saa gikk de videre. Ingen sagde noget; men det fôr for et Øieblikk igjennem ham, at hun kanske alligevel var den Kvinde, som baade fysisk og menneskeligt kunde yde ham den Smule Borgerlighed, han trængte: være ham Viv og villig Tjenerinde, naar han havde Behov — tilgivende Hustru og trofast Ven, naar han havde brudt ud og kom tom tilbage — kort sagt være ham den Smule Hjem, han trængte, det lille sikkre Eiendested, hvor han kunde sætte sin Kuffert, hver Gang han vendte tilbage fra Livseventyret.

Han gikk og smilte ved Siden af hende, mens han digted sig dette opp, og smilte endnu tydeligere over, at sligt kunde falde ham ind. *Det* var jo ikke hans Hensigt.

„Hvorfor smiler De?" spurgte hun lidt berørt. Han svared straks.

„Fordi De tror saa pudsig godt om mig!" Han kom tilfældig nær hendes Haand med sin.

Hun blev heftig bevæget.

„Jeg burde kanske ikke det?" spurgte hun pludselig, varm i Stemmen; hun voved ikke at se opp.

„Aa nei, det er kanske ikke værdt," kom det

orakelmæssigt, næsten mildt. Han søgte hendes Blikk, og da hun som snarest saa opp, smilte han stort og undskyldende — det Smil, som dækker over Sorg.

Hun skifted fuldstændig Udtrykk i sit Ansigt. Der kom noget ømt i Linjerne om den lidt store Mund, noget ligesom Hustrulykke i Blikket: For en betydelig Mand, som gikk og bar paa Vemod over sig selv og for sig selv, kunde hun gjøre alt.

Hun kom sig ikke til at sige noget, vidste heller ikke noget at sige, syntes bare, at hun kunde gjøre alt muligt i Verden. Alt muligt i Verden!

De gikk og gikk, indtil de begge mærked, at de gikk hurtigt.

Saa smilte de begge til hinanden over dette. Havde ligesom nu Følelser og Forestillinger fælles.

Pludselig tog hun sit Lommetørklæde opp og vifted sig let.

„Her er varmt,“ sagde hun som til en flygtig Bekjendt.

„Ja,“ svared han og stansed. „Solen er kommen paa os!“

Hun smilte og fikk Lommetørklædet fæstet i Beltet.

„Ja, den bør vi undgaa,“ sagde hun.

„Det er ikke saa let!“

„Aa jo!“ De gikk igjen.

De var naaet den kjølige Bækk med Orekrattet.

Hun skotted uvilkaarlig opover — bare et Streif af et Blikk. Han mærked det.

„Her er Kildevand; her kunde man drikke,“ sagde han. Han gik uden videre hen til Bækken

og indover langs Bredden. Orebuskene lukked sig efter ham, hviduldne.

Hun blev staaende. Det kjæmped koldt og varmt i hende.

„Her,“ hørte hun ham sige. „Deiligt! Her er Vei ogsaa!“

Og saa lidt fjernere: „Kommer De?“

Hun gikk langsomt og nølende opover. Hun fulgte den kjendte Sti; hun brød Orekviste og foretog sig alt muligt uskyldig nølende, og da hun endelig fikk se ham, stansed hun.

„Er *her* saa deiligt da?“ spurgte hun freidig.

Da kom han lige bort til hende og tog uden videre med et Greb om begge hendes Hænder.

„Dora,“ sagde han. „De ved ikke, hvor jeg har længtet efter Dem i disse otte Dage!“ Stemmen dirred, og han løi ikke. Midt imellem Glædespigerne var der virkelig paakommet ham en fortvilet Længsel efter en uskyldig Kvinde — en endnu ikke skyldig Kvinde.

Hun gjorde ikke Modstand; hun lod ham beholde sine Hænder, sine sittrende Hænder. Og saa sagde hun og saa ham opp i hans blaa Øine:

„Er det virkelig Alvor dette, Willum?“

Han studsed. Hun forlangte Sikkerhed; hun tog det paa skjære Livet!

„Ja“ — fortsatte hun næsten hviskende — „for *jeg* er ikke nogen Emmy Falch.“

Han kvakk. Det slog som en Braattsjø over ham.

Hun stod og saa lige ind i hans Ansigt med store svartslørte Pupiller i det brændende brune; hun saa søgende, bange i al sin Trods.

„Emmy Falch?“ Han gjentog det. „Hvem har sagt no'e sligt?“ Han slapp hendes Hænder.

Hun stod som før og mødte hans dristige Øine.

„Om Dem ved man alt,“ svared hun.

„Og De tror alt?“ Han prøved at være harmfyldt.

Hun slapp ikke hans Øine.

„Er det ikke sandt?“ spurgte hun.

„Jo.“ Han valgte den Udvei. Han var jo fribaarent Mandfolk. Behøvede ikke at skjule.

Hun slog pludselig sine Øine ned, men skifted ikke Farve. Kinderne var bluferdigt blussende som før; kun at noget tankefuldt sank langsomt over Ansigtsdragene.

Han stod lidt; saa gikk han hende saa nær, at hun følte hans betyngede Aandedræt.

„Dora!“ bad han. „Kan De endda?“ Han rørte hende ikke.

Hun arbeided voldsomt, næsten som i en Undfangelse. Noget dræbende nyt øved ligesom Vold paa alt i hende. Brystet gikk jagende.

Endelig saa hun opp, klart, bent paa ham.

„Ja, det kan jeg,“ svared hun. „Men da maa det være Alvor!“

Han svared ikke; slog bare Armene fast om hende og kyssed, kyssed. Hendes Haar, Øine, Mund, hvor han traf til, heftig, betat. Og hun stod modstandsløs og lod det ske, mens Taarerne pibled under de dybt lukkede Øienlaag, saa han fikk deres salte Smag af hendes Kind.

Han blev lidt efter lidt under sin Heftighed tagen af et Slags forundret Nag. Han havde ventet den

heftigste Hengivelse, nu da han først havde hende, og saa mødte der ham en gammeldags, næsten hellig Stillfærdighed — en irriterende Bismag af Konfirmation eller Kirkegang. Han kom sig ikke for noget videre med hende; Armene løsnedes og gled ned langs hendes; han fandt hendes Haand og stod og strøg den og strøg den, som var denne Haand det hele, han elskede — — —

Ti Minutter senere kom der to Haand i Haand ud fra Orekrattet, unge og blussende; de slapp hinanden, da de naadde Veien, og gikk langsomt tilbage til Lysvik under Trækronerne. Han havde villet gaa længer ind; men hun havde sagt: „ikke idag". Nu gikk de Veien uden at tale. Hun havde noget tryggt blomstrende i sin Gang, noget frodigt arbeidende, som hun gikk der og fulgte ham og tilhørte ham og kjendte ham som sin — af og til saa opp paa ham og smilte hele Tiden. *Han* gikk ogsaa smilende med af anden Grund; følte sig halvt som ung indfanget Tyr, der ledes i Klave af nogen vakker ung Jente. Fanget ind i og viklet ind i nogen Mellemkultur, som ikke netopp var fribaaren, men forbløffende respektabel — en fin Traad af Borgerlighed, som han for Øieblikket nokk følte som et Slags Ubehag, men som han ikke havde Brutalitet nokk til at sprænge. Han følte sig som i Spindelvæv — taaredugget Spindelvæv.

Hun stakk sin Lillefinger borti hans Haand, idet hun samtidig saa sig tilbage; han trykked til og holdt fast, vugged hendes Arm saa smaatt, der de gikk, og prøved at føle ungt og lykkeligt med hende; der maatte jo ske noget videre; hun havde jo sagt: ikke

idag. Medét slapp de begge og saa sig tilbage; der kom Vogn kjørende bag dem. Og de gikk hurtigere; de var jo bare Morgenspadserende fra Badestedet Lysvik — — —

Der fôr en gammeldags Jagtvogn forbi,' forspændt med en stor, mørkbrun Kjørehest; de saa opp, idet de traadte tilside. En gammel, militært udseende Herre med hvide Mustacher og Fipp kjørte; en ung, slank Dame sad let og ledig ved Siden. Hendes grønne Slør langs det store Haar vaied i Luftdraget; hun saa flygtig paa de to, som gikk. Og Vognen kjørte videre uden at sætte Støv efter sig paa den høstvaade Vei.

Hans Willum havde rent instinktivt faaet en rig, festlig Fornemmelse; hun sad der saa fri og slank og skjøn; og Hesten var saa skinnende blank og fornem i Fodlaget.

„Hvem var det?“ spurgte han. Han fulgte Vognen med Øinene.

Dora Lothe saa opp paa ham.

„Jeg kjendte dem ikke,“ sagde hun. „Formodentlig nogen af Herskabet paa Blommenholm.“

Hun saa igjen opp paa ham.

Og de gikk videre i de blanke Hjulspor efter den forsvundne Vogn, forsigtige nu, da de nærmed sig Badet og naarsomhelst kunde møde Bekjendte.

* * *

Man spiste Middag paa Lysvik Bad. I Høstsvalhed og Tallerkenklirr, men under stigende Varme, eftersom Maaltidet skred frem, saa man ved Stegen maatte aabne de to Altandøre ud mod Fjordluftningen.

Hans Willum sad midtbords med et halvtømt Rhinskvinglas foran sig. Han spiste ufortrødent af Faarestegen og de ferske Agurker, som om han vilde paavirke andre til at gjøre det samme; thi skraas over for sig havde han Dora Lothes altfor lykkelige Ansigt med stjaalen Fryd ud af de vakre brune Øine, som alt i ét hemmelig søgte hans. At hun ikke kunde forstaa, at idag maatte det være absolut dulgt, at det finest sanselige i deres Forhold nu var, at de ligesom ikke vidste om hinanden endda! Hvad de jo heller ikke gjorde!

Men hun havde allerede faaet noget af den hemmelige Besiddelses Ublufærdighed! Mellemklassemærket! Gjennemsnitskvindeligheden! Det plaged ham; det gjorde ham ligefrem forlegen.

Thi skraas over tilhøire, nærmest Værtinden sad jo de to fra imorges: den gamle fine Militær og den unge Dame, som jo ikke kunde være hans Datter.

Aldrig havde han seet deiligere Kvinde! Da hun kom ind for at sætte sig, var der faret som et Stikk gjennem ham. Det var jo *hende*. Hende, Psyken; Kvinden; den som ikke fandtes! Hun sad jo der!

Ung som en Syttenaaring — men jomfrubevidst. Slank — men vidunderlig fint fyldig. Færdig — men ikke udfordrende færdig. En kydsk Mund — men Amor buende gjennem alle dens Linjer. Øinene store — graa. Og over den tætte, hvide Pande et Haar af en eller anden Herrens Fylde og Farve, dunklende og funklende skiftevis; udslaaet maatte det være som en glittrende Solkaabe om hele hende!

Han sad der og gjengav hende hemmelig i Ord; han — han sad og var gammeldags Romandigter om hende, endda hun jo sad der splinter-lys-levende!

— Et Par Smilehuller, men ikke af de evindelige. De kom pludselig og uforvarende over hende som smaa velsignede Tilbøieligheder til Lyst i hendes Kinder; de forsvandt, før Øiet kunde fængsle dem!

Der fikk han igjen Dora Lothes Blikk og maatte besvare; der var noget brændende og bævende i det, som han ikke før havde mærket; hun havde nokk skjønt noget.

Nu bøied *hun* sig halvt mod Værtinden og spurgte Det var ham, det gjaldt. Han sad i sin fordelagtigste Stilling, halvt Profil, og saa interessant ligegyldig ud. Der blev givet dæmpet Oplysning; den gamle Militær saa et Øieblikk opmærksomt over paa ham — og spiste videre; hun iagttog med de store, varme Øine uforbeholdent længe. Indtil han brød overtvers og manded sig opp til at møde Blikket; da gled det langsomt, næsten tænksomt bort. Saa *det* var Hans Willum! Og derfra om et lidet Øieblikk diskret over paa Dora Lothe. Han svor inderst inde: nu satte hun naturligvis ham og hende i Forbindelse med hinanden siden Morgenturen! Han drakk sit Glass ud og begyndte at svede. Han følte sig som en, der havde vundet en hverdagslig Gevinst paa et Numer lige ved Siden af det store Lodd.

Endelig reiste man sig fra Bordet og strømmed parvis eller gruppevis ud paa Altanen for at drikke Kaffe. I Trængselen ved Dørene kom Dora Lothes

bare Arm lykkeligt nær Hans Willums Haand. Han saa nedover hende. Hun var i halvudringet Kjole. Var deilig. Og hun havde sagt: ikke idag. Han strøg hemmelig hendes Arm uden at se mere paa hende. Man maatte jo bibeholde; man kunde da ikke — — —

Der blev præsenteret af Værtinden ved et af de smaa Borde:

„Frøken Lothe — Digteren Willum — — Oberst Borg — Frøken Borg."

Den gamle Militær modtog Præsentationen med kort Høflighed; men den unge Dame knyttede straks Konversationen.

„Jeg kjender Dem selvfølgelig," sagde hun smilende, vendt mod Hans Willum. Saa til Helvede! — det var naturligvis atter Morgenturen.

— „Fra Deres sidste Bog," fuldførte hun.

Hans Willum aanded hemmelig opp. Han kom sig over i den lekende Aandrighed, som var hans Force, og han havde sit lyseblaa Vaarblikk.

„Saa Frøkenen har turdet indlade sig med *den?*" spøgte han.

Hun saa stort paa ham.

„Hvorfor ikke?" sagde hun. „Jeg har lært meget af den Bog!"

Hans Willum blev ubeleilig rød. Hun var fordomsfri? Eller kanske bare velvillig? Høflig?

„Det er en ganske munter Bog," spøgte han videre. „En Bog for Ungdommen!" Det ironiske klædte ham saa fortræffeligt.

Hun saa igjen stort med de graa Øine.

„Ja, en meget alvorlig Bog," svared hun.

Skulde hun virkelig —? Forstod hun virkelig, at den Bog var ment at skulle være alvorlig? Et Ungdommens Skrig mod Liv, et Tilværelsens Hesteknægg lige opp under Samfundets Næse? Og var hun, Embedsmandsfrøkenen, kanske fordomsfri nokk til at — til virkelig at „leve derefter“? Ja, da var han fortabt, evig fortabt! Da maatte han og ingen i Verden anden bli den, som — han saa Dora Lothe, som sad Gaas med Hænder i Fang og taug og hørte paa.

Saa svared han da ikke, bare inkasserte Yttringen. Han sad med Haanden paa en Stolrygg slig, som en ung Digter kan tillade sig det, og saa uforbeholdent beundrende paa hende.

„De kommer fra Fjeldet?“ spurgte han i rent anden Tone.

De to Smilehuller var lynsnart fremme og forsvandt.

„Nei — fra Kristiania,“ svared hun.

Han smilte.

„Det burde jeg have seet,“ sagde han. „De er jo ikke solbrændt.“

Hun lo.

„Nu skal jeg bli,“ oplyste hun. „Her er der god Anledning.“

Det kvakk i Hans Willum og Dora Lothe.

Hun skulde bli!

„Frøkenen skal bade?“ spurgte Hans Willum.

„Ja. En fjorten Dages Tid.“

„Det var lidet.“ Han satte sit mest selvunderholdende Smil. Som nød han noget paa egen Haand.

Hun gjengjældte. „Aa, meget kan gjøres paa fjorten Dage,“ svared hun.

„Ja, heldigvis,“ svared han.

Hun overhørte ganske. Og han fikk en Fornemmelse af, at dér havde han banket paa fortidligt. Gud, hvor hun var deilig!

Men om Aftenen kjørte Oberst Borg alene tilbage til Blommenholm. Den unge Frøkens Tøi skulde sendes med Tjeneren næste Morgen.

* * *

Hans Willum sov ikke den Nat. Han arbeided med sin dobbelte Oplevelse som med et Mareridt, sønderrivende interessant. Klokken omkring to om Morgenen tændte han Lys, stod opp og satte sig i Negligé til Skrivebordet.

Kjære Ven Monsen!

Jeg er *perdu*. Et fortabt Faar om ikke netopp af Israels Hus. *Jeg har seet hende!* Hende, i hvis allestedsfraværende Navn vi trøsteligen synde; hende, som Gud digtede ind i Mandens Fantasi, os alle til evigt Fordærv; hende, som han skabte i sit ikke eksisterende Billede — Fantasien over det Ribben, vi gudskelov ikke mangler. Hun lever. Hun er. Spørg ikke om, hvor! Lad det være dig nokk, at hun er. Jeg er fortabt. Og dobbelt fortabt, fordi jeg mødte hende netopp, som jeg stod ifærd med at indgaa et kortere Ægteskab med den anden. Jeg staar i Valg; jeg maa afvikle. Det vil sige: jeg har intet Valg. Min eneste Bøn til Magterne er den: at Indviklingen i *hende* maa udføre Afviklingen med den anden.

Skriv ikke til mig! Beklag mig ikke! Jeg føler en Lykke, som overgaar selv min Forstand, og et Nag, hvori der ikke er Svig.

Dette vil tage Maaneder, Aar — ja kanske hele mit Liv. Jeg vil ikke muntre dig med at sige, at hun er den eneste; jeg vil bare haabe, at *jeg* blir det. Aa Gud, om jeg kunde spøge mig fra dette; men dertil er det for dræbende vidunderligt.

Din

Hans Willum.

Forfatteren Ludvig Monsen fikk Brevet, som var adresseret til Grand Kafé, netopp som han sad ved Formiddagspjolteren sammen med et Par Stamvenner fra det mørke Hjørne. Han smilte sit pluskjævede Smil, tog Lorgnetten af og strakte Haand ud med but sprikende Fingre.

„Han er kommen opp i et dobbeltsporet Forhold,“ deklamerte han. „Han rider i Frihed en Pony og en Fuldblodshoppe med et Ben paa hver. Jeg ser ham: I Trikot — med Bælte om Livet! Han er genial!“

Han langed forsigtig efter Pjolterglasset og drakk; han rysted smilende paa sit blonde Hode med helt tillukkede Øine; han pudsed godlidende sin Lorgnett og stakk Brevet i Lommen. Og der var noget sørgmodigt i hans Røst.

INGA! — Inga Borg! Noget saa deiligt kunde bare hun hedde. Bare paa hende kunde et sligt Digtnavn passe. Saa eventyrlig pigeforjættende og paa samme Tid saa himmelblaanende utilgjængeligt!

Inga Borg! — Det sang i hans Fantasi; det sværmed i hans Sanser; det lokked som en disigblaa Tinde i Sommerluft langt borte: Inga Borg!

Han hadde hørt alt om hende i disse otte Dage — det vil sige til hans Forbauselse uhyre lidet, og ikke en eneste Historie trods hendes en og tyve Aar. Hun var ligefrem tirrende uangribelig, uanstændig plettfri. Men det var det forunderlige, at det ikke gav hende nogen moralsk Afsmag, men tvertom øged hendes sanselige Charme. Det var, som om Gud vilde have skabt en Venus, men ved en genial Feiltagelse havde skabt en Diana og i et Anfald af Jalousi sat Sommernyets skjære Sigd som Forsvar over hendes deilige Hode!

Han vidste alt om hende og alligevel intet.

Hun var Sønnedatter af den gamle Oberst paa Blommenholm, forældreløs gudskelov, og heldigvis ikke rig. Men vistnok velstaaende, naar en Gang den gamle Oberst faldt fra.

Hendes Far var død som Læge i Nordland, paa

Embeds Vegne, af Plettyfus — et Pligtmenneske; Moren, som hensynsløst pleiede ham, — af samme Sygdom nogle Uger senere. Dette skjønne, som belønnes hinsides, var skeet for fem Aar siden. Og saa var hun blomstret opp fra sytten og fremover til de fuldmodne en og tyve, endskjønt man skulde tro, hun var atten. Blomstret opp saa at sige paa egen Haand, men i finpløiet Jord, hos den gamle Oberst paa det fordums Herresæde.

Gud skal vide, at hun havde benyttet Aarene godt! Hun kunde jo alt det Menneske; havde læst alverdens Ting, var formelig farlig for en alvidende Digter at indlade sig med — og alligevel ikke Spor af Blaastrømpe. Kundskaben sad hende paa ingen Maade i Klæderne; den laa hende ganske troskyldigt i Blodet. Hun rødmed, naar han debiterte en Uefterrettelighed, og retted den ligesom halvt aandsfraværende; hun gjætted hans paabegyndte Aandrigheder, supplerte paa Forhaand hans Genialiteter. Da kunde de graa Øine tage dyb Flamme; da kunde hun ligefrem glemme sig og blive intim. Men aldrig saa snart rørte han ved det kvindelige Sanseliv med saameget som Neglen af sin haarede Lillefinger, før hun lukked sig som et Øienlaag, tæt og frynset. Og han ante overvunden hendes seende Blindhed der indenfor. Hun havde vel hørt et eller andet og vilde være forsigtig.

Saaledes begav det sig, at Hans Willum blev dødelig forelsket i Inga Borg, mer forelsket, end han nogensinde havde været i en Kvinde; forelsket ikke alene med sine Sanser, men med hele sin Digterfantasi, sin Intelligens og alt sit vidtforgrenede Væsen.

Et fritt Forhold til hende! Det stod for ham som Tilværelsens Blomst, dens *Victoria regia!* I glødende Udfoldelse! I hensynsløs Hengivelse, al Verden til Trods! Bagefter kunde han gladelig dø eller skilles eller digte videre; naar bare den store, den alt-forblomstrende Kjærlighed først havde sust sit Foraar gjennem ham og hende! — Livets Triumf! Dets vidunderlig stolte Selvmord i dets rigeste, høieste Stund!

Slig digted han hende og drømte han hende sin om Nætterne, og hver Morgen, naar han vaagned, var det hans begeistrede Forsæt, at hans skulde hun bli — trods alt!

For der var unegtelig Ting at trodse og at overvinde. Afgrunde, som han ikke før hadde anet eller øinet, Afgrunde mellem ham og hende. Men, naar man er Ørn! — Og han fikk, naar han havde speilet sig og gikk ned for at spise Frokost sammen med hende, dette seirende Smil, som er Geniets Skjold og Værge bag en altoverdækkende trodsig Knebelsbart.

Men naar han saa sad der ved Kaffeen ligeoverfor hendes klare graa Øine, kunde der medét komme over ham en Husmandsangst for ikke at være stolt og *comme il faut*, for ikke at haandtere Kniv og Gaffel rigtig, for at forholde sig ufint til Smørret eller for ikke at tage sig ud, naar han drakk. Han fikk i slige Øieblikke en umiddelbar Forstaaelse af, hvorfor saa mange foretrakk at gaa med Helskjægg.

Dette lurvet ufri i alle hans Fornemmelser, Hulderfrygten for at bli seet paa Ryggen, naar han snudde sig, Bekymringen for, at hans Smule Hjul-

benthed skulde bli opdaget — og al denne pinlige Usikkerhedsfornemmelse! Det var Proletaren i ham, som pludselig var vaagnet, Æsthetikeren, som begyndte at gaa til Konfirmation!

Han rased indvendig mod denne forræderiske Skygge, som hemmelig fulgte ham og karrikerte ham: hvad var det vel igrunden? Han var jo stolt over at være af Folket? Hans Begavelse og daarende Personlighed havde jo baaret ham høit over det hele; han havde jo Eventyrets Seierssmag i Munden? Og naar det kom til Stykket, saa var naturligvis hun — som alle andre Kvinder — Kvinde og bare Kvinde, det er udlagt: Længsel efter Mands Kraft og Mands Vilje. Og han var vant til at flyve den store Flugt over Afgrunde.

Var ikke han, „Husmandsgutten", som lidet havde lært og intet tilgagns, i en Haandevending blit optat mellem dem, som man regned med i Aandens Verden? Og det i Kraft af sin Begavelse og geniale Sporsans!

Havde han ikke i faa Aar saa at sige skummet Fløden af Tidsaanden og den moderne Kultur? Havde nippet til lidt Videnskab her, lugtet til lidt Literatur der og var næsten uforskyldt kommen over paa den rette Side, ind i den rette Bølge mere gjennem Anelse end gjennem Viden? Og var ikke *det* at være Geni? Det skulde da heller ikke falde ham vanskeligt i Kraft af sin Personlighed at flyve over den sociale Afgrund af Familieforfinelse over til hende! Endnu havde ingen Kvinde modstaat ham, naar han vilde og lagde an! Kvinder modstaa Manddom parret med Genialitet!

Saaledes trøsted Hans Willum sig efter Middagen og den halve Flaske Rhinskvin, som dertil hørte, og Havannaens blaa Strime tegned Herskertanker i Høstluften, mens han gikk der paa Altanen frem og tilbage og vented paa Kaffeen; men naar hun saa kom og sad der mellem ham og de andre, fri, ligetil og trygg, men alligevel saa blottet for alt det dulgt lystne, som Hans Willum ansaa for Centrum i enhver Kvinde, da gikk det rundt for hans Forudsætninger; og naar hun saa hver Kveld til Godnat tog ham i Haand, aabent, med straalende venlige Øine, var det, som stod han under en kold Styrt, forbløffet og ubehjælpelig. Han var jo hendes hemmelige Angriber, som bare speided efter den mindste Rift, hvorigjennem han kunde inficere hende, lamme hende, og saa stod hun ham nær, trygg, nøgent skjøn i suveræn Troskyldighed!

Han rased mod hende; han spadserte hidsige, ensomme Aftenture for at svalne hende af sig. Han haded hende — aa Gud, hvor han elsked hende!

* * *

Der gikk to unge Damer Arm i Arm Strandveien sydover i Høstkvelden: Dora Lothe og Inga Borg. De gikk langsomt; de saa ikke Solflimret gjennem de høstrige Løvkroner; de hørte ikke Aareslagene af Baade, som rodde Fjorden hjem i Blikkstillet. De talte om ham.

Det vil sige: Dora Lothe talte, dæmpet, med nedslagne Øienfrynser over blussende Kinder — og Inga Borg hørte paa. Hørte og føied med varmt

undrende Øine hvert Ord ind i sit vordende Billede af ham.

Thi det forunderlige var hændt, det forunderlig kvindelige, at Dora Lothe var bleven Inga Borgs Veninde. Straks hun mærked Hans Willums Lidenskab, havde hun givet sig til at elske den Kvinde, som hun helst ønsked tusen Mil borte. Elske hende og betro sig til hende, fordi hun instinktivt følte, at *det* var det bedste Middel til at faa beholde den Kjærlighed, som nu fuldstændig havde betat hende. Brændt sig ind i hende med en saa fortærende Magt, at hun var bestemt paa at kjæmpe til sidste Trevl for at bli hans, det maatte nu ske, paa hvilken Maade det vilde.

Saa var hun da gaaet nøgen lige ind i Inga Borgs fine Sjæl som en forfulgt ind i en Kirke. Havde gjort det alt i sin Jalousis heftige Fortvilelse og gikk nu i en besynderlig kvalfuld Blanding af Angst og Fryd og fortalte. Fortalte alle Historier om ham, forklared og undskyldte dem alle, fortalte om hin Dag paa Øen, men taug om, hvad der siden var hændt; gikk der skjælvende af Forelskelse og bagtalte ham paa mildeste Maade, berøved ham det Sommerfuglestøv paa Vingerne, som hun forstod, Inga Borg vilde kræve, nedsatte ham formelig i Klasse, men angred sig og brød ud i Lovtaler over hans Begavelse, for hvis Skyld man jo maatte tilgive mangt.

Og Inga Borg hørte paa trods alt; thi hun var jo Kvinde. Gikk der og fikk det første saare Syn ind i en helt ny, berusende Verden med Kval og Strid og Lidelse omkring hellige Ting, følte den

tunge Duft som fra en ormstukken Rosenhave — Høst, tidlig Høst!

Og det Billede, hun bar af Hans Willum, blev et stærkere, et farligere og tog mere fristende Farve.

— — — „Ja men da skjønner jeg ikke, at De kan — fik hun sig til at sige, men brød pludselig af: Dora Lothe havde tysset ganske sagte og seet sig halvt tilbage. Det var ham, som kom. Og de to unge Damer gled smaasnakkende videre, saa det høstlige Solflimmer i Løvet og hørte Aareslagene fra Fjordstillheden derude.

*

Hans Willum gikk fort; han vilde naa de to igjen. Det var blit ham en Livsnødvendighed at se og fornemme Inga Borg. At aande hendes Luft. Hun brused gjennem hans Blod som et Digt. Hun blomstred i hans Sanser som selve Livet. Skjønt der skilte et usynligt Net af ingenting og alt imellem hende og ham.

I over otte Dage havde han nu daglig været sammen med hende, daglig og nattlig kunde han gjerne sige. Om Dagen i et Samvær saa at sige mellem Armene paa hende; om Natten med sine Arme omkring hende i Drømme.

Og alligevel var han ikke kommen længer med hende, ikke et Skridt nærmere. Han følte sig som et forelsket Blomsterstakitt omkring en Statue; eller rettere, han stod udenfor; thi Stakittet var Dora Lothe. Dora Lothe, som han havde haabet skulde glide bort og give tabt uden videre, naar hun saa,

hvordan det stod til, havde vist sig stærkere, end han trodde. Som den retlinjede, renskaarne Mellemklassekvinde hun var, havde hun netopp derfor haget sig fast, sprængt sig ind mellem Bark og Ved i blind Kamp for sin Kjærlighed! Og Hans Willum var kommen i den særegne, yderst pikante Stilling at maatte holde sit Forhold til hende oppe for ikke fuldstændig at tabe enhver Chance ligeoverfor Inga Borg.

Veninder, som de to besynderlig nokk var blevne, kunde han ikke fremkalde et endeligt Brudd med den ene uden at staa der blottet for den anden, som da vilde faa vide alt. Han var saaledes henvist til at elske dem begge eller rettere sagt at elske et Dobbeltvæsen, hvis Sjæl var Inga Borg, og hvis Legeme var Dora Lothe.

Han følte sig i en næsten sælsom Sansestemning, tagen af den skræmte Vellyst, som gjennemfarer den, der første Gang prøver det farefyldt uprøvede. Et Slags erotisk Luftskipperstemning blindt hen med aabne Øine over alle Afgrunde. Et Feilgreb — og det hele vilde styrte!

Saa hengav han sig da galgenvildt til det mærkværdige, følte sig som den, hvorpaa noget sælsomt maatte gaa i Fuldbyrdelse. Han havde hemmelige Stævnemøder med Dora Lothe i Skogene og hengav sig saa heftigt og sanseligt i sine Kjærtegn, som om det var Inga Borg, han endelig havde faaet i sine Arme, og naar saa Dora Lothe med den forlovedes Ret og i sin brændende Angst for at miste ham, bød ham det yderste, da bæved han, Sandsedyrkeren, pludselig tilbage; thi hændte først dette,

da vilde han for evige Tider have lukket sig ude fra Inga Borg.

Men i sit Samvær med dem begge, paa de henrivende Spadserture eller drømmende Roture i Maaneskin eller de smaa Leirstunder paa en eller anden høstomblomstret Knaus ved Stranden, havde han valgt den geniale Udvei at løfte det hele Forhold opp i det æsthetiske. Han havde sværmet Natur med dem; han havde spillet Digter paa Vaarkvist som en Aarhane med vidt udslagen Lyre; han havde boblet Aandrigheder, kuttretWeltschmerz-Vemodigheder,klunket Dybsindigheder, ja endog nedværdiget sig til at oplæse Digte. Han havde løftet det hele opp i det Rige, hvor der hverken gives tilægte eller tages tilægte, og hvor man i det poetiske Venskabs uskyldighvide Klæder ustraffet kan leve sammen i Fællesbeundring og Fælleshenrykkelse som Guds Engle i Himmelen. Og det havde lykkedes ham paa den Maade at faa Lov.

Dora Lothe var mer end villig til at beundre ham, fordi hun elskede ham, og Inga Borg blev ubevidst mindre uvillig til at elske ham, fordi hun beundrede ham.

Men midt oppe i dette trekantede Venskab eller trekantede Misforhold, som han i en djærv Stund spøgende havde vovet at kalde det, kunde han pludselig blive interessant sørgmodig, sidde stur og indesluttet som en sorgomfloret Buste paa sin egen Grav for saa igjen pludselig at blive munter Gjøg, som vitsede sig gjennem Sorgen over Livet lige ind i deres glade Latter.

Og han lod sig opmuntre af dem. Var Digter,

det vil sige ubehjælpeligt Barn, som i sin Klodsethed begikk Forsyndelser og desaarsag maatte gaa tilgrunde.

Men det tragisk-pudsige i hele denne kunstige Menneskelivsudfoldelse var dette, at dybest inde i hans bevidste Veksling mellem Mismod og Skjæmt dirred en liden ægte Stemning, skjælvende mellem Sorg og Haan, en liden Klang fra noget, som kanske var evigt, som kanske var helt, og som for hans Øre klang ganske sagte, næsten som: Inga Borg; men som straks drukned i en Skraldlatter af Hverdagsintelligens, naar han tænkte paa Virkeligheden og Vennerne og alt. Paa Ludvig Monsen, naar han i en bevæget Stund efter Dødsfald mellem Stamvennerne tog af sin Lorgnett og med sin bløde, sprikende Haand udstrakt deklamerte: „Der maa nu alligevel være et Liv efter dette," og paa Kredsens perfektible Voltaire, Knud Knapp, Manden med Daadyrblikket og Tørfisksmilet, som slagfærdigt slængte ind: „Hvor Du kan faa Paalæg paa din Gage eller bli æsthetisk Hovedredaktør af „Evighedsposten"!"

Og Hans Willum var igjen sig selv.

* * *

Han havde naaet dem igjen; de stod ved Odden og vented.

Han kom nynnende, havde ingen Blomst i Haanden eller — hvad Gud forbyde — i Knaphullet. Han bar ganske enkelt sin Høstfrakke. Vilde nemlig svært gjerne være selvsagt Præmiehingst, men aldrig bære Præmiesløife.

Han stansed! Dora Lothe retted just lidt ved Inga Borgs Halskrave.

„Faar jeg slutte Trekanten?“ spurgte han smilende. Det dirred i ham, da Dora rørte hendes Hals.

Dora Lothe saa bort paa ham, men svared ikke. Hun blev altid forlegen, naar han kom.

„De faar vel det,“ svared Inga Borg.

Han saa lidt paa dem, spørgende. Han havde en Fornemmelse af noget.

„Skal vi gaa til „Horeb“?“ spurgte han. Der var en liden Udsigt, som han havde døbt saa. Man saa derfra ind i det forjættede Land, paastod han.

„Ja gjerne det. Har De noget med?“ Det var fremdeles Inga Borg.

„Intet uden mig selv.“ Han gav sig en liden spøgefuld Blottelse.

Hun benytted den ikke.

„Dem selv kan vi vel ikke læse,“ svared hun, mens de gikk.

„Aa, dét er let.“ Han kom nær Dora Lothes Haand, der de gikk Stien frem.

Inga Borg saa paa ham.

„Det vil jeg ikke netopp sige,“ sagde hun.

Der *var* noget! Hun skulde vel ikke have faaet noget at vide?!

„Trekanten er Jehovas Øie — de ser alt,“ sagde han dristig.

Inga Borg svared ikke.

— „tror alt, haaber alt og fordrager alt,“ citerte han falskelig videre. Smilende.

Og de gikk tause et lidet Stykke; thi der var

Sti, saa de maatte gaa en og en; og det gikk oppover.

„Forresten, saa opløses vel nu snart Trekanten,“ sagde han om lidt; han gikk sidst af de tre.

De vendte sig begge.

„Vil De jage mig?“ sagde Inga Borg frit rødmende.

Han mødte hendes Øine.

„Det vilde være at berøve Jehova hans Øie,“ sagde han, og der var noget stærkt inderligt i Tonefaldet.

Dora Lothe blev blussrød.

„Det er kanske mig,“ fikk hun frem.

Han smilte.

„Det vilde være at berøve ham hans Hjerte,“ svared han.

Inga Borg saa forundret paa ham.

„Reiser *De* kanske?“ spurgte hun, og det stakk til i ham af Lykke.

„Det vilde være at berøve ham hans Forstand,“ lo han; hans Øine straalte blaat. Dermed strøg han dem forbi hurtig Stien frem og opp.

Da de naadde efter, sad han paa en Stubbe deroppe og saa udover Solefaldet.

De satte sig ved Siden, ganske stille. Der var noget over ham, som de ikke turde afbryde.

Pludselig sagde han i dybeste Alvor:

„Vi reiser alle tre, saa kan vi ha det saa godt.“

De lo begge, befriet. Og han sad igjen og stirred udover.

„Høst,“ sagde han.

I Fjorden skalv en Guldsøile af Sol; de store Løvtrær stod med visningsflammende Bladkroner.

Han pegte. „Se bare! — færdige Blade alt! Gudskelov, det ikke er os!“

Dora Lothe smilte og saa straalende paa ham.

„*De,* et vissent Blad — aa jo!“ sagde hun. Hun talte ud fra deres hemmelige Lykkestunder og havde saa vanskeligt for at sige „De“.

Han saa smilende forbi hende.

„Jeg haaber at faa være grøn endnu en Stund,“ svared han, „før jeg modnes og høstes Herren til Ære!“ En liden spottende Linje kom frem ved Mundvikerne.

Inga Borg snudde Hodet og saa spørgende paa ham, med de forskende graa Øine.

Han følte det. Han rev fattigmandsagtig Hatten af.

„Undskyld — De tror kanske paa Gud?“ sagde han.

Han lysblaa Øine stod uforfærdede i hendes.

Hun veg ikke. Kun at hendes Farve blev lidt høiere.

„Ja,“ svared hun, helt alvorlig.

Han folded Hænderne.

„Takk, Skjæbne,“ sukked han. Det faldt saa pudsigt, at Dora Lothe begyndte at le.

Men Inga Borg slapp ikke.

„End De?“ spurgte hun mørk i Øinene, og han saa hendes Bryst hæves og sænkes hurtigere.

Han saa ned. Hans Hatt laa paa Bakken ved Siden af. Han havde foldede Hænder og Hodet paaskakke. Et lidet Stænk af Lægprædikant.

„Jeg er forældreløs jeg, skal jeg si' Dem,“ svared han. „De døde, før jeg blev født, saa jeg fikk ingen Gud.“

Dora Lothe vilde tage det muntert videre, men brød af. For Inga Borg var bleven blek.

„Stakkars Dem," sagde hun næsten dirrende. „Jeg er ogsaa forældreløs; men jeg fikk beholde dem, til jeg lærte at —" Hun brød af. Hun kjæmped med noget harmt i sit Ansigt; hun kneb Øienlaagene sammen nervøst — og saa ned.

Hans Willum blev berørt, hvad han sjelden brugte at lade sig blive.

Han satte sin Hatt paa; han saa bort paa hende med et Slags Smil, som skulde opretholde hans Mandighed, og sagde mygt:

„Undskyld — jeg vilde ikke saare — *Dem!*"

Inga Borg rysted paa Hodet og smilte uden at se opp, som om hun sagde: *Det* ved jeg nokk. Saa saa hun pludselig opp med et godt, tryggt Smil, som om hun vidste bedre om ham end han selv og alle andre.

Dora Lothe blev ilde ved. „Nei lad os nu ta dette med Ro da," bad hun.

Inga Borg hørte ikke.

„*De,*" sagde hun hen mod ham — „som er sprungen fuldt udrustet ud af Guds Pande."

Han lyste opp.

„Zeus var Hedning," svared han. „Vi blir salige enhver i vor Vantro."

Nu lo de.

„Og Athene var Kvinde," fortsatte han.

Inga Borgs pludselige Smilehuller syntes. Hun gav ham et Blikk næsten skjælmsk udfordrende.

„Enhver Digter er lidt Kvinde," sagde hun.

Han reiste sig pludselig. Han trued med Knyt-

næve; han gikk lige hen og tog efter hende som for at straffe.

„Nei nu —" sagde han, men slapp straks. Hun havde seet paa ham ganske roligt, skjønt det sittred fremmed gjennem hende.

Men Dora Lothe var bleven blussrød.

Han satte sig igjen, fremdeles hyklende Strid. Satte sig godt tilrette, trakk Knærne op og kneppte Hænderne fast foran, som om han knapped sig helt til.

„Kvindens Ligestilling med Manden!" citerte han.

„Jævnbyrdighed," retted hun.

Det Pokkers Fruentimmer! Hun havde altid Svar!

„Nei hør Dere — Kvindesagen!" bad Dora Lothe.

Hans Willum snudde Hodet og saa i Retning af hende, men blev siddende som før.

„For mig er hele Livet en Kvindesag," sagde han.

„Men kanske ikke Kvinden en Livssag?" riposterte Inga Borg. Han syntes, hun var saa vidunderlig udfordrende vakker, der hun sad.

„Hysch," sagde han og pegte udover, hvor Solen netopp sank. „Nu læser Kvelden Fadervor."

De taug; de sad og saa og smilte.

„Gudsdyrkelse paa Horeb!"

Ingen svared. Thi nu sank Solen virkelig derude.

Han blystred sagte, men stansed; det hørtes lidt simpelt. Han skotted bort paa Inga Borg. Hun syntes ikke at se andet end Solnedgangen.

Pludselig drog han Pusten dybt og slog Hænderne sammen.

„Du store Gud," sagde han. „Hvordan skal det gaa med mig uden Dere to!"

De smilte.

Og han sad og var Ypperstepræst mellem Vestalinder.

* * *

Det var blevet bælgmørk Kveld ved Badet.

Hans Willum gikk i Grusgangene udenfor Hovedbygningen frem og tilbage, frem og tilbage som en Mekanisme.

Det lyste bag nedrullede Gardiner i flere Værelser; Lønnen udenfor Inga Borgs Hjørneværelse i anden Etage havde en skjær Lysstribe bent ind i sin mørke Krone.

En stor Nattlanterne fra en Udenlandsdamper, som stod Fjordgabet ind i Rute for Hovedstaden, gled æventyrlig frem gjennem Natten; fjerne Blinkfyr maalte i evindelige Opglimt Mørket.

Hans Willum røgte; røgte og gikk. Røgte, til Cigaren knappt var til at holde. Han maatte svalne sit Blod; han maatte komme til Fornuft. Og det var for mørkt til at gaa Stormtur gjennem Skogene.

Det kogte i ham: dette Trekanteri var ikke længer til at udholde! Det maatte paa en eller anden Vis gjøres slutt!

Helst havde han — som han brugte at gjøre — reist bent fra det hele; men han kunde ikke. Ved den levende Gud han kunde det ikke! Dette med Inga Borg var noget aldeles særskilt, som rent holdt paa at omkalfatre ham. Han tænkte ikke længer paa Kvinde, skjønt han stadig tænkte paa hende; han havde til sin Forfærdelse i hele tre Uger været from Ungersvend, og Dora Lothes Elskovs-Vikariat

kjølte ham hver Gang mere af. Hun var ham som en Klave om Halsen; han blev formelig hver Kveld ledet paa sin borgerlige Kjærlighedsbaas af hende.

Han slængte den lille pinrøgte Cigarstump ud i Mørket; han gikk hurtigere.

Hvad *skulde* han gjøre?

Der var øiensynlig noget galt fat i hans Konstitution — en eller anden Slags erotisk Neurasteni, som undskyldte allehaande. Han havde aldeles tabt sit berømte Mandfolkemod, sin skjønne Brutalitet; han var bleven lydigste Tjener; han var rent ud sagt bleven en Planet omkring hende. Der havde været Øieblikke, da han i Spøg for Alvor havde tænkt paa at lægge sig ind ved en borgerlig Forbedringsanstalt eller, hvad værre var, at tale til en Præst bare for at faa kysse hendes Fingerbøl — „Fligen af hendes Kjortel“, som det jo da maatte hedde. Og som han sad i det! Han *maatte* have dem skilt, men kunde ikke. Dora Lothe hang fast som en Borre. Hun var Nøglehullet til Inga Borg, den knirkende Laas for hendes Jomfrubur.

Det skummed i ham af Harme: hvad skulde han gjøre?

Reiste *han*, saa var det *grande misère ouverte.* Dora fortalte naturligvis alt, og en bedragen Kvinde *kan* fortælle. I det Stykke blir de ligefrem geniale.

Faa *hende* til at reise, det magted han ikke. Han lo af sig selv i sit inderste muntre Hjerte. Han var Manden, som skulde ro en Ulv, en Gjed og et Kaalhode over Strømmen, men ikke havde Plads til mer end én ad Gangen! Eller rettere sagt: han var *ikke* Manden; han var meget mere Kaalhodet!

Slig søgte han at muntre sig fra det; men det gikk ikke. Bare dette idag, at han fikk en liden Anledning til at røre ved hende — var det ikke, som om der var slaaet en Port opp med Blomstervei lige ind i hendes uberørte Deilighed! Men saa skrek Laasen — Dora Lothe —, og det hele smaldt igjen lige for hans Næse. „Og Kvinden saa, at Træet var godt at æde af og lysteligt at se til og godt til at faa Forstand af, og hun tog af dets Frugt og aad, og hun gav ogsaa Manden med sig" — ja Gu sa jeg Smør — og han aad!

„Og Adam kjendte sin Hustru Inga, og hun fødte ham en" — han spytted bittert bent ind i Mørket — han var naturligvis paa Grænsen af Vanvid, Geniernes frelsende Privilegium fremfor alle borgerlige! Der skeede noget nødvendigt med ham! Han snudde sig braatt og var medét aandelig ædru. Han havde hørt Skridt i Gruset bag sig. Ja, naturligvis, — det var hende!

Hun kom lige hen.

„Hans! Jeg maa tale med dig!" sagde hun, tog hans Arm og førte ham uden videre bortover Skogsveien i Mørket.

Han følte sig ubehagelig berørt. Han var bleven hendes; han var bleven „Hans", hendes Hans! — Objekt i et kvindeligt Eiendomsforhold! Det bedste i ham kom uvilkaarlig i Oprør; Mandfolket i ham reiste sig — det gikk hans Geni for nær. Et Geni eies ikke; det er evig fribaarent.

„Hvad er det nu da?" spurgte han; han tog det overlegent godmodigt og lod sig føre.

„Jeg *maa* tale med dig!" Der var noget heftigt over hende, noget næsten ufint.

„Ja, men —“

Hun førte ham videre Veien frem og bøied af mod Skogen.

Hans stansed. Han savned Fodfæste.

„Hvad er det?“ spurgte han kort.

Da slaar hun pludselig Armene om ham i hensynsløs Hengivelse. Barmen stiger og viger; Aandedrættet er jagende.

„Jeg kan ikke længer! Jeg kan ikke!“ tørhulker hun.

Han prøved at løsne.

„Hvad er det, Du ikke kan?“ spør han.

Hun knuged sig til ham.

„Du faar ikke dette med Inga!“ hvisked hun. „Du faar ikke!“ hun higsted det frem.

Han blev kold. Rolig. Han fridde sig med Magt.

„Aa, du er jaloux ogsaa,“ sagde han og var krænket i Røsten.

„Ja! Ja! Tror du ikke, jeg ser det!“ Hun vred Hænderne. „Aa Hans! Jeg elsker dig saa forfærdelig!“

Hun kasted sig ind til ham.

„Men Dora! Jeg trodde, du var —“ han stod med hendes Kropp i sine Arme og var moralsk indignert paa hende.

Hun holdt fast.

„Men er vi ikke — er jeg ikke — din — egen!“

Hun graat.

Han saa nedover hende.

„Aa, ikke saa ganske,“ beroliged han.

Hun blev aldeles fra sig selv. Hun slog Armene om hans Hode og kyssed i Mørket; hun gjorde sig

tung i hans Arme; hun kasted sig bent bagover, saa han næsten faldt med hende.

„Men Dora!“ Han ropte det, mens han reiste hende. „Er Du gaaet fra Forstanden? Du *vil* da vel ikke dette?!“ Han var dydflammende harm. Paa samme Tid, som han blev tat af, hvad hun dog var for et heftigt, deiligt Stykke Menneske.

„Jeg maa! Jeg maa!“ Stemmen var hæs.

„Nei men Dora!“ Han kjæmped imod.

Hun reiste sig pludselig og stod stolt som en Statue.

„Ellers gjør jeg det, som er værre!“ ropte hun ud.

„Hysch!“ Han slapp hende oprørt. „Jeg tror Fanden gale mig Du —“

Hun rykked tilbage; han hørte nogen hede, truende Hulk som med knyttede Hænder. Saa hørte han hende springe Skogen frem mod Stranden til.

„Dora!“ Han fulgte med dæmpede Rop; han sprang, en Mands stærke Sprang, rasende, dødelig rædd og rasende. Hun vilde *gjøre* dette!

Endelig — i Skogslysningen naadde han hende; hun stupte Grue hen over Stranden.

Han var som et Dyr over hende. Slog Hænderne som Klør i hendes Kropp og løfted hende. Det syded i hans Hjerne. Det var bare ét, som kunde gjøre dette godt igjen, gjøre en Ende paa det!

Hun laa stille; løfted bare Armene og bøied dem om hans Hals.

Saa bar han hende dybt aandende tilbage ind i Mørket.

* * *

Den Nat sov ikke Hans Willum. Laa bare og rased over hende, som havde ødelagt det hele, og over sig selv, som havde ladet sig „overkvinde“, som han i skummende Bitterhed døbte det. Og til syvende og sidst over Inga Borg, som var den hemmelige Grund til det hele; var ikke hun kommen, saa havde Sagen jo gaaet sin hverdagslige Gang, episodisk, som det var tænkt, og som Ret og Rigtighed tilsagde. Nu var det hele forbi. Han følte sig som Hunden, der slapp Benet for at bide efter en Skygge; han havde lidt et Nederlag i sin Suverænitet; han vilde reise. Men først — — aa hvad kunde det vel nytte? Hun vilde læse det tvers igjennem ham det Satans vidunderlige Menneske! Og han gled over i vilde Fantasioplevelser med hende — indtil han endelig paa Morgensiden dormed af og sov blytungt til Klokken halv ti.

Da han kom ned til Frokost, havde alle spist; han sad der og drakk The aandsfraværende. Han havde mødt Dora Lothe i Trappen; hun var bleven blussrød og havde sagt Godmorgen smilende som til en Bekjendt; og hun havde gaaet tungt Trappen videre. Inga Borg saa han gudskelov intet til!

Men længer ud paa Formiddagen, da han netopp vilde gaa sig en Tur Blommenholmveien og var naaet til de store Asketrær ved Svingen, fikk han se to unge Damer foran sig Arm i Arm. Det var Dora og hende.

Han formelig kvakk og stakk hurtig tilskogs; han følte ligefrem Tyvsfornemmelse. Gud i Himmelen vide, hvad en slig en som Dora kunde finde paa at fortælle; hun havde jo fuldstændig tabt al Blufærdighed! — — —

De to unge Piger gikk langsomt; de talte ikke. Dora Lothe havde fortalt, at hun skulde reise. Og Inga Borg var bleven saa tænksomt stille.

„Jeg holder det virkelig ikke ud længere," sagde Dora Lothe endelig.

Inga Borg stansed.

„Er det noget iveien?" spurgte hun. De graa Øine stod varmt paa Dora Lothe. Der kom ikke Svar; Dora Lothe stod og saa nedover sig nølende.

„Vi er hemmelig forlovet," sagde hun uhyre lavt og saa bort med Taarer i Øinene.

Der gikk noget forunderlig avgjørende over Inga Borgs Trækk. Saa smilte hun.

„Og det graater De for?" spurgte hun.

Dora Lothe stod og saa bort som før.

„Han er blit saa underlig mod mig i det sidste!" Hun hvisked det.

Inga Borg fikk pludselig høiere Farve. Saa sagde hun svært rolig:

„De skulde offentliggjøre det."

Dora Lothe rysted paa Hodet.

„Han vil ikke. Ikke endnu," svared hun.

„Ja, saa maa De reise." Inga Borg tog Dora Lothes Arm, og de gikk langsomt videre.

*

Turen i Skogen med vanskelig Vei gjennem Kvist og over Bækkefar havde givet Hans Willum hans Mandfolkemod igjen. Han vilde møde dem. Han var ligefrem opsat paa at møde dem. Han var nu, naar alt kom til alt, ikke nogen Kvindfolketræl; det

var nu vel alligevel ham, som — han var da pinedød Mand!

Der kom de!

Han var kommen ned paa Veien og stod i Afstand og vented; de havde nokk set ham; for de gikk uhyre langsomt og saa ud, som de straks vilde snu.

Der snudde de virkelig!

Da gikk han lige paa. Gikk hurtig og naadde dem næsten igjen. Sakked lidt, da han var lige indpaa; men da saa de begyndte at gaa hurtigere, tog han rask Spadsermarsch og naadde dem ved Asketrærne.

Han gled lige op paa Siden af Inga Borg, tog let til Hatten og havde sit tryggeste Mandfolkesmil.

„Tillader Borgfrøkenen?“ spurgte han. Det var en Navnespøg, som han i gode Stunder tillod sig.

De stopped opp; Dora Lothe og Hans Willum veksled et hurtigt lidet Æbletyvblikk — lig Børn, som har stjaalet Æbler sammen; saa gled de alle tre videre. Inga Borg svared med et bitte lidet Smil.

Han skjønte straks, at der var talt; vidste bare ikke, hvor meget. Og som han gikk der ved Siden af Inga Borg fremover Veien, følte han sig, som om han var mindre elegant paaklædt.

Denne lurvede Fornemmelse irriterte ham. Han stansed pludselig.

„Gud, hvor Høsten gjør det tomt,“ sagde han. „Jeg synes, vi alt er reist.“

Inga Borg konverserte.

„De fleste reiser jo ogsaa nu,“ svared hun.

Og de gikk videre.

„Jeg reiser imorgen,“ oplyste Dora Lothe, men blev rød med det samme.

„Saa?“ Han saa bort paa hende. „Og jeg i overmorgen,“ sagde han. „Saa raader liden Inga Borgen alene!“ citerte han paagaaende.

Inga Borgs Øine blev mørke.

„Som sig hør og bør,“ svared hun. Hun vilde ikke slippe ham længer indpaa sig.

Og de gikk nogle Øieblikke ganske tause.

Indtil Inga Borg for at holde Konversationen oppe begyndte at tale om almindelige Ting, om Hovedstaden, om Theater og andet, og han fandt sig tjent med at svare paa almindelig Maade.

Dagen efter reiste Dora Lothe. Hun havde villet vente paa Hans Willum; men han havde sagt hende, at *det* ikke gikk an, og lovet at komme sikkert næste Dag. Og det faldt ikke længer med en Tanke Dora Lothe ind at gjøre anderledes, end han vilde. Eiendomskravet i hende var paa et eneste Døgn byttet om med en fuldvoksen, trygg Afhængighedsfølelse, og da hun stod paa Dækket, idet Baaden lagde fra, straaled de brune Øine mod dem alle i ujomfruelig Trods. Hun var Kvinde! Hun var hans! Hun skulde være en ung Digters frie Hustru! Hvad brød hun sig om alt andet i Verden?

Men da Dampbaadens taktfaste Propelslag var komne Tangen forbi og der var kommet Afstand mellem ham og hende, blev hun pludselig tat af en voldsom Ensomhedsangst. Tanker paa Hjem og Venner, paa Ungpigeglæde og trygg Søvn kom uimod-

staaelig strømmende og pludselig som et kvasst Stikk Ordet „Elskerinde“.

Hans Elskerinde! Fortabt kanske, færdig! Nei nei, det var umuligt! Aldrig i Verden skulde *det* ske!

Hun gik hurtig hen til Rælingen og blev staaende og stirre udover. Øinene løb fulde af Taarer, saa hun maatte tage sit Lommetørklæde opp for at tørke dem bort.

Og Styrmanden, som netopp gikk forbi og saa det, tænkte, at hun, som Fruentimmer bruger, graat lidt over nogen, hun havde kjær.

* * *

Det var to Dage senere. Hans Willum var endnu ikke reist og heller ikke kommen Inga Borg nærmere, skjønt han jo nu havde hende ganske for sig selv. Tvertom kjendte han nu Afstanden og SVælget mellem ham og hende stærkere end før.

Blodsmagen af det, som var hændt med Dora Lothe, hang ogsaa i fremdeles og holdt ham tilbage; han syntes, det maatte gaa nogen Nætter og Dage for en erotisk Anstændigheds Skyld, et Slags forkortet Sørgeaar, som han skyldte sin aandelige Takt. Desuden — Inga Borg vidste jo noget, og han formaadde ikke endnu at møde hendes sanddru graa Øine.

Derfor mødtes de i disse Dage sjelden og konverserte da næsten altid om almindelige Ting.

Indtil han den tredie Dags Eftermiddag af Opvartningspigen fik høre, at Inga Borg skulde reise

en af de første Dage. Da brast ligesom alle Dæmninger i ham; han blev tat af en berust Ligesælhed, som satte ham istand til alt. Den Nat led han af den store, lykkelige Ve, som han kjendte saa godt fra sin Digtning, naar en Bog blev født. Han kasted sig søvnløs i jagende Hede; Billed paa Billed stormed paa de sittrende Sanser i vekslende Aabenbarelse af hende. Henrykkelse ved at se og kjende, Angst for ikke at naa eller for igjen at tabe; det kaared over ham varmt og koldt. Han sprang opp og syntes, han maatte tale med hende endnu inat; hun vidste jo ikke, at det gjaldt Liv eller Død for ham at eie hende. Han kasted sig tilbage i Sengen sved, kold i en Følelse af det fuldbragte; han digted i fortsat, stille Henrykkelse Oplevelse efter Oplevelse i et Liv sammen med hende og en skjøn Død tilslut; han endte med at komme blek ned til Frokostbordet næste Morgen uden at have sovet en Blund.

Hun sad alt ved Bordet og hilste, venligere end ellers, syntes han. Hun var vel glad for, at hun skulde reise!

Han drog en lidt dyb Pust, idet han satte sig og saa henover Bordet efter Brødbakken; han syntes, han havde Ret til det paa egne private Vegne, uanseet hende.

Hun rakte ham den.

„De ser træt ud idag," sagde hun. „Har De arbeidet inat?"

Han forsynte sig med Brød, satte fra sig og saa efter Smørret.

„Aa ja, lidt," svared han.

„Et Digt?“ hun rakte ham Smørret.

„Aa ja.“

„Det glæder jeg mig til engang at læse.“

Han saa kort op.

„Aa, sig ikke det,“ sagde han.

Hun saa lidt forskende paa ham. Dora Lothe var reist.

Nu kom der andre ind.

* * *

Inga Borg gikk Formiddagstur Strandveien.

Hun gikk nødig de gamle Skogsveie nu længer og var glad over, at hun havde bestemt sig for at reise straks, siden han blev boende; det skyldte hun baade Dora Lothe og sig selv. Ingen af dem skulde tro, at hun kanske blev for hans Skyld, og Folk skulde ikke faa noget at sige.

Hun var igrunden temmelig forarget paa Dora Lothes Vegne. Han havde jo sagt, han skulde reise Dagen efter, og saa blev han alligevel! Skjønt de jo var hemmelig forlovet, og skjønt han jo tydeligvis længted efter hende! Hun skulde kanske først „omsættes i Digt“? Eller —? — Der fôr en liden hed Sittring igjennem hende, en liden umulig Tanke, som flaggred og døde.

— — — Han var igrunden det forunderligste, hun havde truffet; det besynderligste! Saa plump og paa samme Tid saa bedaarende! Saa fuld af fin Evne og straalende Originalitet og samtidig saa ubehjælpelig nedenom alt, hvad der gikk an. Akkurat som sine Øine. Rene Vaarøine, solforundrede Blaaveisøine som paa et Barn — og saa pludselig en

kjølig Mandfolkefrækhed dybest inde, saa en kunde tro hvadsomhelst og rent bli rædd ham og helst ville flygte. Det var umuligt at glemme de Øine.

„Goddag, Frøken Borg!"

Hun næsten kvakk. Det var Konsul Hielm og Frue, som gikk forbi og hilste.

Hun besvared næsten rødmende og havde sin fine, lidt fornemme Nakkebøining, idet hun passerte.

„Vakkert Veir?!"

„Ja, deiligt!" Hun smilte. Hun havde denne sorgløst vandrende Ungpigegang, som virker saa særskilt daarende.

Konsul Hielm snudde sig uvilkaarlig halvt efter hende.

„Virkelig vakker," sagde han til sin Kone.

„Ja, hun er jo det," svared Fru Konsul Hielm og arbeided sig kortpusten videre.

— „Goddag, Frøken Borg!"

Hun maatte hilse igjen. Det var Frøken Pettersen med Gammeljomfrusmilet, som hasted for at naa Konsulparret.

„Hrr. Willum spadserer derude," oplyste hun venligt i Forbifarten.

Inga Borg hørte ikke. Gikk bare hurtigere og bøied af tilvenstre Skogsveien; hun vilde ikke møde Hans Willum, som hun saa i Svingen ved Odden mellem Trærne.

Men Hans Willum lod hende ikke slippe. Han var gaaet ud tidligere end hun og bestemt paa, at idag vilde han sige alt — eller rettere sagt: han var ikke sig selv mægtig længer. Hun skulde jo reise!

Han kom hurtig Veien fremover, saasnart han havde seet hende bøie af, og slog uden videre ind paa samme Sti som hun.

Hun gikk hurtig, da hun mærked ham; men han gikk hurtigere, indtil hun endelig opgav det, stansed ved en liden Udsigt og saa udover.

Han kom lige hen ved Siden af hende og hilste.

„De staar og tar Farvel?“ sagde han. Der var noget sløret, heftigt over hans Tone.

Hun vendte sig halvt mod ham uden at veksle Blikk.

„Ja,“ svared hun. Hun saa igjen udover.

Han gjorde som hun: saa uden at se.

„De reiser?“ sagde han.

Der steg en fornem Trods i hende. Hvad havde *han* med at kræve Regnskab?

„Ja,“ svared hun. „Jeg maa jo det.“

Det var en drøi Tilrettevisning; men han forstod den ikke.

„Hvorfor det, Inga Borg?“ spurgte han, men rørte sig ikke.

Hun svared ikke. Saa bare ud over i Solskinnet.

„Har De hørt noget fra Dora Lothe?“ spurgte hun.

„Fra Dora Lothe?“ Han lod forundret.

Da vendte hun sig og saa paa ham.

„De lod hende reise,“ sagde hun. „Det var styggt af Dem.“ Hun vilde tale ærligt ud om dette.

Alt Blod jog Hans Willum til Ansigtet; han var kommen i det voldsomste Oprør.

„Det er *Deres* Skyld!“ brød han ud. „Hvad kan jeg for, at jeg mødte Dem?!“

Inga Borg var bleven ganske blek. De graa Øine blakkned; det skalv ved den buede Mund.

„Farvel,“ hvisked hun og vendte sig.

Han stilled sig i Veien.

— „At De er til! — At man maa — at man blir fra sig selv!“ Stemmen skalv.

Hun vendte sig bent mod ham.

„Og Dora?“ hvisked hun.

„Der er ingen anden end Dem!“ brød han af. „Ingen anden i hele Verden nu!“

Hun blev igjen blek. Dødblek.

„Dette hadde jeg ikke trodd! Dette har De ingen Ret til,“ sagde hun. Hun vilde frem.

Han veg. „Nei,“ sagde han. „*Jeg* skal gaa. Jeg er jo bare en Digter natúrligvis for Dem — et Slags Naturfænomen i Bogform, et Slags Nysgjærrigheds-bekjendskab, som de har nedladt Dem til! Men De skal vide det nu: hvert Digt blir om Dem; hver Bog blir Dem! Naar jeg frem, saa er det Dem; blir jeg ødelagt og ingenting, saa er det Dem! Farvel, Inga Borg!“

Han gikk.

Og hun stod aldeles fortumlet af det sanddru, rent fortvilede i hans voldsomme Udbrud.

Samme Kveld reiste han. Uden videre. Uden at sige Farvel. Han kunde ikke undvære Dora Lothe, sagde Badestedssladderen.

* * *

Den Hest, som blev sendt fra Blommenholm næste Dag for at hente Inga Borg, kom tomvogns tilbage; men Kusken havde Brev med. Veiret var

saa deiligt; hun vilde bli endnu en otte Dages Tid og bade. Der maatte nemlig ikke kunne knyttes Spor af Forbindelse mellem Hans Willums Afreise og hende.

I de fire-fem første Dage holdt hun tappert Stand. Men snart begyndte Høstpragten at bli til Sorg og alle de Steder, hvor de havde vandret eller siddet, at forme sig til vemodige Minder. Hvad han engang paa sin besynderlig spøgende Maade havde sagt om Livet: at det var en „Indgang til Døden", dukked nu opp og fikk fremmede Instinkter til at gjære i hende. En kvalfuld Længsel efter at leve, et hemmeligt Begjær efter Katastrofe, en vemodig Angst for at bli udestængt fra det særsynte!

Saa det var med let Hjerte, hun endelig ved Ugens Udløb kjørte afsted i den gamle Jagtvogn ved Oberst Borgs Side.

Hun stakk sin Arm i hans; hun trykked sig ind til ham; hun nød Hestelugten og Vognhjuldirringen.

„Hvor jeg er glad, at jeg skal hjem igjen," sagde hun. „Til dig, Bedstefar!" Hendes grønne Slør laa tæt til Kinden og vaied let i Vinddraget.

Han saa fra Siden paa hende.

„Saa?" sagde han smilende; men han spurgte ikke videre.

* * *

Inga Borg svælged i Hjemfornemmelse. Gikk i Haven, mellem de gamle Frugttræer og Høstblomsterbedene. Hilste paa Folkene baade i Kjøkken og Fjøs og hørte, at hun var bleven brun. Klapped Hestene i Staldkjøligheden. Gikk ogsaa omkring i alle Værel-

ser og kjendte sig igjen. Kjendte den diskrete Tobakksluft fra Oberst-Værelset og de blankpudsede Glimt af de gamle Sabler paa Langvæggen. Stelte i sit Soveværelse, hvor den lille kjendte Parfyme endnu hang i. Sad og sang ved Pianoet i den store Salon og følte sig trygg mellem de gamle Familieportrætter derinde. Tog alting med, kanske en Smule med Hensigt, for ligesom at tvætte alt det fremmede af og rigtig dukke ned i det kjære og kjendte.

Gikk saa igjen opp paa sit Soveværelse og gav sig til at pakke ud, men faldt i fraværende Tanker ved næsten hver eneste Ting eller blev siddende og stirre. Tog sig endelig sammen, fikk det gjort og aabned det smaarutede Vindu til Haven, for at Høstluften rigtig kunde feie ind og lufte ud.

Gud, hvor deiligt hun skulde sove inat!

* * *

— — — Og saa hændte det, som ikke kunde være anderledes: Inga Borg reiste sig søvnløs opp i Sengen og stirred ud i Midnatsmørket; lagde sig atter tilbage og blev liggende med aabne Øine ud i det tomme sorte.

Kunde Dora Lothe virkelig være Hustru for *ham?* Enkel og ganske jævn, som hun jo var, og han saa særegen og rig og mangfoldig! Saa fuld af Muligheder og fortvilede Umuligheder! Hvem kunde idetheletat det? Tage Livet opp sammen med ham og kjæmpe det igjennem?

Hun lukked Øinene, men slog dem straks igjen opp for ligesom at se.

En, som forloved sig idag og kanske brød imorgen? Som kanske bare gikk omkring og brød Blomster af og gjorde unge Piger ulykkelige? Og som havde været frækk nokk til at tro, at han kunde komme til hende ogsaa paa den Maade! Hun lukked sine Øine og snudde sig paa Siden. Hun vendte sig helt fra det.

— — — „Hvert Digt blir om Dem, hver Bog blir Dem. Naar jeg frem, saa er det Dem; blir jeg ødelagt og ingenting, saa er det Dem! Farvel, Inga Borg!“ Hun kunde det udenad; hun hørte ham sige det; hun saa ham — Gud i Himmelen, han kunde da ikke vove at skrive —!

Hun reiste sig atter halvt opp med vidtaabne Øine, men opgav det. Hun var elsket af en ung fremragende Digter, kanske et Geni! Kanske kunde Kjærligheden — — —? Hun lukked igjen Øinene og laa hen, dybt erfaren. Hun var jo elsket af en ung Digter — — —

Og Tankerne jaget videre i lykkelige, kvalfulde Fremtidsdrømme.

Næste Morgen kom Inga Borg ned, just som den gamle Oberst sad ved Frokostbordet. Han saa opp paa hende, da hun kom hen.

„Har Du ikke sovet? — Da har du glemt din Aftenbøn,“ spøgte han.

Hun blev rød. Hun havde den besynderlige Vane at læse Fadervor hver Kveld — som et Barn. Var Tviler i mangt og havde læst om alt, men faldt alligevel tilslut tilbage paa den Bøn som paa en hvid Pude, arvet efter hendes Mor.

Hun kysset Obersten ved hans gamle Øre og smilte. Gikk saa hen for at skjænke sin The.

— „Hvert Digt blir om Dem; hver Bog blir Dem. Naar jeg frem, saa er det Dem; blir jeg ødelagt og ingenting, saa er det Dem. Farvel, Inga Borg!“ —

— — —

DET var Middag paa den store Kafé. Tallerkenklirr, Opvartertraak, Taffelmusik. Og Trængsel ved alle Borde.

Bleke Stamgjæster, som havde oversomret i Hovedstaden; solbrunskede Ferieansigter, som tog muntert fat. Sommerfriske Kjendinger, som strøg forbi og hilste eller fikk sig en Stol og slog sig ned mellem overraskede Venner. Og som pludselig var midt oppe i Fortælling og Begivenhed, før de havde faaet bestille efter Spiseseddelen.

Men over det hele denne Mandfolkedis af dyrisk Varme, Alkohol og god Tobakk, som gir Kaféer deres yre, øre Charme.

I det literære Hjørne var alt optat. Man spiste endnu, spiste Ryper eller Briand og talte alvorligt om, hvad Døgnets aandelige Spiseseddel havde bragt; talte Theater, Politik, Personalhistorie. Enkelte havde holdt ud lige fra Formiddagspjolterne uden at slaa et Slag paa Karljohan i Septembersolskinnet; andre var komne til senere, ved Tretiden, bodega-røde og oplagte.

Den bleke Whisky-Dramatiker forsøgte at angribe en maniereret Primadonnas Spill, men blev hver Gang afbrudt af Kredsens Spotter Knud Knapp, som regel-

mæssig forlangte, at han først skulde dokumentere sin Habilitet ved at holde sin Haand stille uden at skjælve paa Fingrene. Noget, som den bleke lige saa regelmæssig afparerte ved at stirre med dybe smilende Hundeøine ud i Rummet og sige:

„Jeg protesterer i Aandsfrihedens Navn." For straks efter at bryde ind i Diskussionen udenfor Sammenhængen og gjøre følgende Indlæg:

„Hun spiller Gud forsyne mig i dette Tilfælde rent ud sagt som — en Mærrr!"

Hvad der atter foranledigede Knud Knapp til at bemærke, at Gud i dette Tilfælde burde fraraades at forsyne ham videre.

Et kvasst „Hold Kjæft" fra Diskussionsbordet, efterfulgt af en godmodig Afvinkning fra Ludvig Monsens fede Haand bragte Lyrikeren til Taushed.

Han konstaterte med langsom Finger paa Karaflen, at han kun havde drukket elleve Drammer, diskuterte med Opvarteren om Begrebet elleve eller tolv, betalte for tolv, da Ret skulde være Ret, var saa elskværdig ogsaa at betale Knud Knapps to Formiddagspjoltere, citerte et Vers af Horats, som Knapp paastod var feilagtigt — og gikk med stive Øine, sprikende Pegefingre og Hatten dybt ned i Panden vel afballanceret ud af Kaféen. Hvorpaa hans Plads straks stille blev indtat af den unge Digter Baldevin, Pigelyrikeren med Pen-gut-pandelokken og det dybt private Donjuansmil.

Der blev diskuteret ivrig videre, mens Kaffeen kom og Cigaretterne tændtes; der blev berettet Fakta; der blev foretaget literær-psykologisk Analyse og klassificeret Personer; der blev gjort Angreb paa Aviser

og Redaktører; der blev klaget over Mangel paa literær Forstaaelse ved *avec*'en, og først, da Pjolteren endelig gyldede Skumringen og den høiliterære Sol stod i Aftenrøde, sprang Stundens Blomst, det efterliterære Skjæmt, ud som et knittrende Fyrverkeri af Aandrighedsraketter opp af det gyldne Alkohol.

Knud Knapp, „Literaturens værste Hode“, overgikk sig selv.

Han havde ligget paa en to Maaneders Fisketur i Nordland, havde fisket Kjæmpetorsk og Kongeflyndre i de nordlyse Julinætter og var af den megen Fiskemad og det meget Nordlys bleven fuldstændig radioaktiv.

Nu sad han der naturblaaøiet, magertsmilende, og sendte Ludvig Monsen med dyb Mandfolkerøst Salve paa Salve af sine funkende smaa Himmelvitser. Han havde nokk paa sin Lampe, og nu var Forbrændingens Time.

Ludvig Monsen lod ham ikke dø i Synden eller gaa tilgrunde i Overtrædelser. Han tog ham religiøst opp paa Veien som den ubarmhjertige Samaritan, han var; han deklamerte ham i slaaende Billeder over i det klassiske, bagtalte ham bort fra den moderne Poesi, reducerte hans Aandrigheder til Kongeflyndre og Kjæmpetorsk, veltalte ham opp paa Epigonernes Parnass, styrted ham med en elegant turneret Vittighed pludselig i Charon og karakteriserte ham som en kunstnerisk Søorm, for hvis Tilværelse der blot kunde leveres sporadiske Beviser — hans Forskudd hos Forlæggeren, — et literært Fabeldyr, som zoologisk tilhørte en stærkt depraveret Oldtid.

Munterheden blomstred. En selvsagt Skuespiller og to nødvendige Grosserere, som havde slaaet sig til ved Pjolteren, lo høilydt og følte sig literært kameratslige; selv den alvorlige Theaterkritiker smilte anerkjendende, og Kredsens skindmagre Skeptiker Aage Syloff gav Karakteren: forholdsvis god. Man var jo blandt udvalgte Hoder!

Stemningen var efterhaanden bleven dunkelt blussende; det nærmed sig den Tid, da den økonomiske Ydeevne begyndte at varsle Nul og Nødvendigheden kræved, at man trakk sig tilbage. Kaféen var halvtømt for Folk; de to nødvendige Grosserere var forduftet; den selvsagte Skuespiller havde overdraget Betalingen af sine to Pjoltere til Selskabet og var gaaet paa Prøve; Klokken var seks.

Aage Syloff vinked netopp paa Opvarteren for at greie opp i Aftenens flokede Affære som det klareste, alkoholstærkeste Hode; — da kommer en høi Mand med Kunstnerhat, sølvknappet Stokk og gule Hansker hurtig strygende frem mellem Stolrækkerne og stanser foran det literære Hjørne. Et mangestemt Udraab hilser ham; Gjæsterne snur sig og ser did hen.

Det er Hans Willum.

Der tages i Haand; der veksled Forundring; der gjøres Spørgsmaal; der nikkes fortrolig. Hans Willum staar fremdeles med Hatten paa, Stokken under Armen, og knapper sine Handsker af. Opvarteren bag ham med et spørgende Blikk paa Aage Syloff, som har reist sig.

Hans Willum række̜r Hatt og Stokk, faar Høstfrakken af og leverer den ligesaa.

„Ja, det var — en to tre fire fem seks — tolv Pjoltere," siger han og sætter sig. Opvarteren smiler og gaar, og der blir atter en Række lyriske Udbrud rundt ham; han er øiensynlig en Stjerne mellem Planeter.

Ludvig Monsen, som sidder ham nærmest, trykker hans Haand.

„Takk for Brevet," siger han og dokumenterer sin Intimitet. „Jeg havde ikke Anelse om, at Du kom; jeg trodde, at forskjellige Forhold —"

Hans Willum smilte.

„Forskjellige ensartede Forhold," retted Knud Knapp.

„*Et* forskjelligt Forhold," konkluderte Aage Syloff.

Hans Willum saa fordægtig ud.

„Hvordan gaar det med Stipendierne?" spurgte han. Han talte ganske dæmpet og roligt.

„Du faar Statens store," svared Ludvig Monsen. „Vi har sagt fra."

Hans Willum rysted paa Hodet smilende. Det bød ham officielt imod, at man drev Agitation for sine Venner. Der sad igjen i ham en Slags bondeagtig Blufærdighed i alt, som vedrørte hans egen Person, et Slags simpel Fornemhed, som forøvrigt stod hans øvrige Væsen fortræffeligt.

„Du kan være ganske trygg; du faar det," beroliged Aage Syloff. „Jeg talte med Professor Kvist idag."

Hans Willum hørte ligesom ikke; han saa bare aandsfraværende efter Opvarteren. Men der kom han jo med de tolv Pjoltere, som han stilled opp i en lang Række paa Bordet.

Hans Willum tog med et næsten usynligt Smil en Femhundredekrone-Seddel opp af venstre Vestelomme og leverte Opvarteren. Der faldt velbergen Taushed.

Opvarteren stod med Seddelen.

„Har ikke Hrr. Willum mindre?“ spurgte han smilende.

Hans Willum tog nonchalant en Tusenkroneseddel opp af høire Vestelomme og rakte hen.

„Andet Oplag,“ bemærked Skeptikeren. Og Hans Willum stakk Tusenkronen lige saa nonchalant tilbage paa sin Plads.

Da gikk Opvarteren, men stansed straks paa et Kremt af Hans Willum.

„Lad mig saa med det samme faa en Torsk, men med r i Maaneden,“ sagde Hans Willum. Det viste sig, at han ikke havde spist Middag. Han var bleven optat med Forlæggeren i over en Time.

„Hvilken Vin?“ spurgte Opvarteren. Han kjendte Hans Willums Særheder, at han aldrig drakk Øl og Dram.

„Bordeaux — den bedste“ — Hans Willum slængte Ordet hen.

„Château la Rose?“

Hans Willum nikked.

„Og saa noen Havanna. Bock.“

Han nikked igjen, et Privatnikk til Opvarteren, som forsvandt.

Der blev langet erfarent ud efter Pjolteren; der blev brygget og drukket Velkomst; Hans Willum, som selv aldrig drakk Pjolter, fikk sin Snadde frem for at afvente Torsken.

Og de mange nysgjerrige Spørgsmaal begyndte at løse Spændingen ud.

Knud Knapp flytted sig hen med sit Glass.

„Naa?“ sagde han. „Blev Du færdig?“

Hans Willum saa blaaøiet hen.

„Aldeles færdig,“ svared han.

Knud Knapp spærred ærlig forbausede Øine opp.

„Med Bogen?“

„Nei. Med Heltinden,“ svared Hans Willum.

„Hvad siger Du?“ Det var Ludvig Monsen. „Den første“ eller „den eneste“?“

Hans Willum røgte ihærdig.

„Med begge to,“ svared han.

„Den første var kanske ikke „den eneste“,“ sagde Aage Syloff. Han rørte om i sit Glass med Citronskiven.

Hans Willum saa fortrolig bort paa ham.

„Nei!“

„Desværre!“ supplerte Knud Knapp.

„Men desto enddaværre,“ sagde Hans Willum noksaa bedskt. „Den eneste var ikke den første.“

Ludvig Monsen drakk forundret.

„Nei, alvorlig talt,“ sagde han. „Hvor langt er du kommen?“

Hans Willum saa nedtrykt ud.

„Til Slutten,“ sagde han. „Det vil sige til en daarlig Begyndelse.“

„Mmm“ — de drog paa det. De kjendte hans Kapaciteter.

„Er hun gift?“ spurgte Skeptikeren.

Hans Willum saa ned.

„Den første? Ja — tilstrækkelig,“ svared han.

„Nei, hun den anden — „den eneste"?"

Hans Willum drog en Sukk og saa ned i sine Hænder.

„Hun er religiøs," sagde han. Og havde en Fornemmelse af, at nu forraadte han den, han elsked.

„Tant mieux," svared Ludvig Monsen.

Hans Willum saa opp. Han angred.

„— For hende ja," sagde han djærvt.

De lo.

„Nei alvorlig talt —" gjentog Ludvig Monsen.

Hans Willum forsikkred med sørgmodig Resignation, at der virkelig intet var.

Alle seks paa én Gang drog paa det.

Han afviste. Han forsikkred gjentagende. Bag et lidet Smil forsikkred han alvorlig, at der absolut intet var.

„Aha," sagde Skeptikeren og knirked Brøndstang i Stemmen. „Deran altsaa!"

Hans Willum rysted paa Hodet.

„Henrivende naturligvis! En ny Mona Lisa!" det var Knud Knapp.

„Aa snakk ikke!" Hans Willum viste af med Haanden.

„Et helt Port Arthur, forsvaret af en General Støssel," deklamerte Ludvig Monsen og saa alvidende ud.

Hans Willum snudde sig braatt og saa paa ham; hans glimrende Øine kunde pludselig bli saa kolde.

„Hva?" sagde han bare. Og Ludvig Monsen blev medét saa underlig vek i sit fede Ansigt og taug.

Dette blev formeget for Knud Knapps Nysgjer-

righed. Pjolterfrodig i Ansigtet rykked han Hans Willum nærmere.

„Hvad hedder hun?“ spurgte han.

„Er du gal?“ — det var Aage Syloff, den korrekte Gentleman i Kvindejægeriet, som brød ind og veksled undskyldende Blikk med Hans Willum.

Denne tændte sin Pibe. Han røgte nødig Cigar, naar andre gjorde det.

Og de trængte ikke videre paa. De forstod, han var midt i Affære, og dèr kom desuden Torsken og Bockcigarerne.

Hans Willum fikk travlt med at spise og var nokksaa ordknapp, hvad han til en Begyndelse altid brugte. Og Kameraterne drakk og respekterte; de vidste, hvad der senere vilde komme, naar han først fikk Blod paa Tand. Otte Dages Guderangel i det mindste! Der fandtes ikke vældigere Fysik end hans! — Og de femten Hundrede Kroner!

Da Hans Willum vel havde spist og drukket en kvart Malmsey Madeira til en Afslutning, foreslog han, at de skulde gaa paa hans Værelse paa Hotellet og fortsætte til Aftens; senere kunde de jo begynde paa Livet et eller andet Steds.

Forslaget blev straks vedtaget. Hans Willum gjorde opp, putted fire Hundrede Kroner løst i Brystlommen, stakk Smaasedler i sin Portemonnæ, gav Opvarteren fem Kroner og reiste sig. De andre tømte sine Glass, tog vare paa Bockcigarerne og brød opp. Og en Række habile Mænd gikk alvorlige ud af Kaféen med Gjæsternes nysgjerrige Blikke efter sig.

Men i Passagen stansed Knud Knapp og sagde til Ludvig Monsen ganske sagte:

„Han er ikke i Humør idag?“

Ludvig Monsen rysted smilende paa Hodet.

„Vent bare,“ sagde han.

Knud Knapp slapp ikke.

„Du! Hvem er hun?“ spurgte han uhyre lavt.

Ludvig Monsen rysted igjen smilende paa Hodet. Han slog ud med sin Haand: „Hvem er hun?“ citerte han dæmpet syngende. Og Planeterne fulgte sin Stjerne.

Ude paa Hjørnet stødte de paa endnu to fremragende, som gikk i ivrig Samtale Gaden ned. Der blev Hilsen og Haandtagning, Vittigheder og Latter. Det var det fremdeles uforstaaede Geni Petter Blunck, som skrev om Underbevidstheden, originalere end hvemsomhelst i hele Verden, og hans Ven og lidenskabsløse Beundrer Jens Braaten, som sysled med Underfundighedsbevidstheden og netopp var kommen fersk fra Landet med en hel Vadsækk fuld af Mangel paa Tro paa Menneskene. Han havde en Maade at lægge Fingeren paa Næsen paa, som om han ante en Ræv bag hvert Fikenblad; han havde en Evne til at forudsætte dulgte Bevæggrunde og opspore lure Bagtanker bag Menneskenes Ord og Handlinger — hvilket havde skaffet ham Kameraternes Beundring og Anerkjendelse som Psykolog og soleklart Hode og erhvervet ham en fuldstændig Pindsvinsbeskyttelse mod den Beskyldning for Bondeagtighed, som han altid ante bag byfødte Menneskers Minespill eller Smil.

De to havde netopp ført en dybtploiende Diskussion om de germanske Elementers Indflydelse paa den italienske Folkekarakter, og der krydsedes skarpe

Tankeklinger over Spørgsmaalet om, hvorvidt Indførelsen i Italien af germanske Kvægracer i det tolvte Aarhundrede her kunde have øvet afgjørende Indflydelse paa Racens erotiske Tilsnit, — da man stødte paa det Hans Willumske Stjernebillede paa Hjørnet ved den store Kafé.

Om de ikke vilde slaa Følge? Om de ikke vilde være med i Fordærvelsen?

Petter Blunck lo sin lidt smeldende Kraftlatter, mandsmættet, som den skulde klinge, men talte straks dæmpet med sin Haand i Hans Willums.

„Takk, han kunde nok ikke — ja ikke for Fordærvelsens Skyld — den kunde han nok — hh — men —"

„Den evige Fordærvelse," deklamerte Ludvig Monsen præsteligt —

— „Ja med Evigheden var det nu ikke saa farligt; — men — det var Tiden. Han havde virkelig — han skulde — han havde sandelig lovet; det var et spansk Tidsskrift, som —

„Han tør ikke for sin Kone," sagde Jens Braaten med Fingeren paa Næsen — „han er bange, hun skal faa Tvillinger —"

Stormlatter. Knegglatter af Ludvig Monsen.

Petter Blunck lo stødvis med.

„Kom nu!" Hans Willum trakk i Petter Blunck.

Nei alvorligtalt, han kunde virkelig ikke — Takk!

„Nei nei — siden det gjælder Tvillinger saa —" Hans Willum slapp. Der nikkedes Farvel, og man drev hver sin Vei. Og der lavedes Vitser om Tvillingforholdene i Literaturen, mens det lille udsøgte Selskab muntert drev Gaden ned.

Men Petter Blunck og Jens Braaten opptog Arm i Arm videre Diskussionen om det afbrudte Emne Gaden op:

Nei, det var ikke Kvægracen, mente Petter Blunck. Han lo, som om han var genert over det pudsige i, at først *han* havde opdaget det. Det var — noget ganske andet — og tilsyneladende ubetydeligere; men det var ganske sikkert, at det var *det*, som havde været det bestemmende; man kunde eftervise det lige fra Urtiden og havde et tilsvarende Fænomen i de baskiske Provinser. Det var en liden Flue, en ganske særegen liden Art, som —

Da lagde Jens Braaten sin Finger paa Næsen.

„M," sagde han og saa yderst lur ud. „Skulde undre, om ikke den Flue er overført gjennem Kvæget?" — — — —

* * *

De sad i en Klynge ved tre sammenflyttede Smaaborde til Venstre nærmest Scenen paa Fredriksborgs Varieté. Var komne for en Time siden fra en belivet Aften i Hotellet og havde allerede udrettet bemærkelsesværdige Ting. En hel Peloton Seltersflasker og Whiskyflasker stod opmønstret og tømt; frodige Askebægre derimellem; en trekvart tømt Burgunderflaske med blodrød Kapsel som Feltmærke foran Hans Willums Plads.

Der sad han nu hed og ung med Hatten bag i Nakken, Hænderne over Sølvknapstokken og en dampende Bockcigar klemt fast i høire Mundvik. Øinene skinned blyblanke; Ansigtet var festlig vinrødt; han

var som en ung Gud, en Dionysus mellem Bacchanter.

Og de andre som en Gruppe Fauner omkring ham.

Festoptændte, i en Sky af duftblaa Havanna, i et rødmende Gjenskin af megen Alkohol og indtil Haarrødderne besat af frydefulde Paafund til Forargelse for den borgerlige Halvanstændighed rundt omkring.

En ølfed tysk Varietéstjerne kom netopp ind og begyndte dybt bevæget at synge: „Kennst du das Land, wo die Zitronen glühn". De faldt i en ustanselig Munterhed; de hilste hver Strofe med en diskret anerkjendende Lattermumlen som i et Lystspill; de lod sig henrive til Paroksysmer paa de mest rørende Steder, og da tilslut en demonstrativ indigneret Applaus fra Salonen søgte at fremkalde et *da capo* og kræved Stillhed, hindred Knud Knapp det hele ved med høitidelig Stemme at sige:

„Mein Liebchen -- willst du noch mehr?" Hvorefter Stjernen trakk sig fornærmet tilbage under øredøvende Jubel.

En ældre Departementsmand, som var forarget over ikke at faa nyde fuldt ud efter Programmet, henvendte sig til en tilstedeværende Overkonstabel, som smilende lovede at gribe ind, hvis Forstyrrelserne skulde gjentage sig.

Hans Willum, som bemærkede dette, reiste sig øieblikkelig, gikk hen til Konstabelen, tog til Hatten og betrodde ham dæmpet, at han ønsked at deponere en Del Mulkter, da han agted at forstyrre den offentlige Orden en eller flere Gange, eftersom hans Sam-

vittighed tilsagde ham det. Tog derpaa opp Tusenkroneseddelen af Vestelommen og spurgte, hvormeget Dusinet af Politiovertrædelser kosted, og om der ikke gaves Rabat i større Partier?

Overkonstabelen, som kjendte Hans Willum fra tidligere Affærer, smilte og svared, at det fikk han henvende sig paa Raadstuen om. Hans Willum takked hjerteligt og gikk tilbage til sin Plads for at nyde det nye Nummer.

Det var „Norges mindste Ægtepar“, to Dverge, som skulde danse Nationaldanse.

Straks intonerte efter Hans Willums høilydte Opfordring hele Literaturen unisont: „For Norge, Kjæmpers Fødeland“, og Dvergenummeret drukned i et Hav af Latter.

Den indignerte Departementsmand saa sig igjen om efter Konstabelen; men denne var gleden ganske stille ud efter den korte Samtale med Hans Willum.

Et Par Wienerdanserinder, som virkelig saa godt ud, fikk danse sin Dans tilende under anerkjendende Udraab fra Literaturens Bord, og da Præstationen var endt, kylte Hans Willum en tom Seltersflaske med to Tikronesedler indputtet opp paa Scenen.

Den blev straks snappet som en anden Buket, og de to Gratier trakk sig under Haandkys tilbage.

Men da Hans Willum nu saa sig tilbage, stod der to Konstabler i Salonen, en ved hver Udgangsdør, og en Politibetjent af Ordensafdelingen sad ved et Separatbord længer tilbage i Salonen.

Der steg noget voldsomt trodsigt opp i Hans Willum, da han forstod, at Politi var tilkaldt. Han

var kommen ind til Byen under Følelsen af det store Nederlag med Inga Borg; han var kommen for at gjenoppbygge sig som Høvding og Triumfator, for at gjøre det vældige mellem Venner og Beundrere, for at leve Livet og tømme dets Skaal tilbunds i et fordømt borgerligt Samfund. Og nu sad han her bevogtet af Politi!

Han slog Resten af Burgunderflasken i sit Glass og skylled det ned; han tændte en ny Cigar.

Saa hvisked han halvhøit til Ludvig Monsen:

„Nu, Ludvig, gaar vi paa!“

Ludvig Monsen hugg Tag i hans Laar.

„Nei, nei,“ hvisked han. „De er jo der flere af dem!“

Hans Willum svared ikke. Men da en ny Sangerinde netopp kom ind og det lille Orkester intonerte, reiste han sig pludselig opp og banked med sin sølvknappede Stokk i Marmorbordet, saa Flaskerne dirred.

„Silentium,“ ropte han.

Orkesterdirigenten snudde sig forundret, men fortsatte.

Han banked igjen, stærkere.

„Silentium,“ skreg han. Og Orkesteret brød uvilkaarlig af.

Damen paa Scenen stod forbauset og stirred; Politibetjenten havde reist sig. Alle taug.

„Silentium,“ sagde Hans Willum igjen. „Jeg opfordrer alle til Stillhed. Ingen Uro her. Politiet kræver Orden; jeg opfordrer alle Gentlemen til at staa det bi. Silentium!“

„Silentium!“ ropte hele Literaturen.

Damen paa Scenen saa sig forvirret om som efter Hjælp.

Hans Willum pegte opp mod hende med sin Stokk.

„Sidd ned, Frøken," sagde han. „Lad os forholde os rolige. Man maa ikke forstyrre Politiet."

Der lagde sig en Haand paa hans Skulder.

„Hrr. Willum," sagde Politibetjenten dæmpet. „Det gaar ikke an paa denne Maade."

Hans Willum snudde sig braatt mod ham.

„Aa, er De endelig der," sagde han. „Det var godt, De kom! Ja; De er jo flinkere til dette."

Politibetjenten smilte.

„Og — De bør visst helst gaa nu," sagde han endda lavere. Jeg vil jo nødig —"

Hans Willum smilte tilbage. „Ja, naar De er her, saa gaar jeg trygg," sagde han. Saa vendte han sig mod Salonen.

„Lad os saa synge Nationalsangen," ropte han. „Det eneste, som ikke er forbudt i dette vort Kjæmpefødeland!"

Han svinged sin Stokk, og i Spidsen for hele den øvrige Literatur marscherte han ud under „Ja vi elsker dette Landet". Men i Salonen var der blevet stor Opstandelse.

* * *

Klokken halvtolv Nat kom Hans Willum og hans Følge i straalende Humør ind paa en af de større Restauranter ved Karljohans Gade og forlangte Østers og seks Flasker Champagne.

Opvarteren gjorde dem opmærksom paa, at der blev lukket præcis Klokken tolv; men vilde ikke Hrr. Willum bestille et Privatkabinet ved Siden af Spisesalen i anden Etage; der kunde man fortsætte, saa længe man vilde.

„Ypperligt!“ — og man marscherte opp. Alle undtagen Knud Knapp, som havde faaet Øie paa „Anna“ ved et af Smaabordene og „Olga“ ved et andet, og som anvendte stive ti Minutter til at faa disse to Damer til at følge med opp og deltage i Østers-Kalaset.

Da han endelig høitstraalende og med sit mest voltaire Smil naadde Trappen opp og traadte ind i Spisesalen med den melblonde Anna ved høire Arm og den kastanjebrunette Olga ved venstre, studsed Opvarteren.

„Hvor er Hans Willum?“ spurgte Knud Knapp og saa sig overlegent om.

Opvarteren bukked smilende.

„I Kabinettet tilhøire, Hrr. Knapp,“ sagde han. „Men Damerne —?“ Han saa tvilraadig ud.

— „er fuldstændig private,“ fuldførte Knud Knapp. „De er mine Livdamer!“

Han saa ikke videre efter Opvarteren, men drog Salen frem med de to og banked paa ved det anviste Kabinett, hvor Hans Willum og de andre alt sad ved Champagnen.

Der steg et bacchantisk Jubelraab; der blev en Huggseksa af Haandtrykk, Gjenkjendelse og Omfavnelse.

Anna og Olga sank tilbage i hver sin Hjørnestol, struttende af ungt Kjød, med skinnende Dyre-

øine i de hvidpuddrede Ansigter, straalende Hatte over det rige Haar, Guldbroscher i Kniplingeblonderne over de høispændte Barme, tunge Guldarmbaand om de frodighvide Haandled. Og Kjolerne tæt om Kroppens Talje.

Østersfadene kom ind; der blev rykket tilbords og forlangt mere Champagne; Hans Willum tog sin Tusenkroneseddel opp og rakte Opvarteren den. Han tog imod, mens de to Nymfer veksled et hurtigt koldt Blikk.

Men Aage Syloff, Kredsens altid aandsnærværende Hode, gav sig Ærend, idet Opvarteren gikk ud.

„Gjem Pengene," hvisked han dæmpet bag den hule Haand.

Opvarteren nikked forstaaende og forsvandt, mens Aage Syloff gikk tilbage paa sin Plads, tørkende sig om Munden med Servietten.

Hans Willum havde slaaet paa sit Glass. Han stod der høi, smilende, Haaret i Lurv fremover Panden, Øinene mattskinnende blaa.

„Kamerater!" sagde han høistemt. „Jeg vil holde en Tale!"

„Bravo!"

Det steg unisont. Nu kom endelig det, som de i æsthetisk Gourmanderi havde ventet paa! Nu kom det store Fyrverkeri! Nu havde Vinen løst Genialiteten i ham! Den bondebundne Genialitet!

Han smilte. Han stod og saa overdaadigt ned i sin Champagne. De sad tause, hver og en med Haand om Glass; Damerne lænet tilbage i sine Stole.

„Kamerater! Jeg vil tale om Livet. Jeg vil bagtale Livet!"

„Bravo!“

„Jeg mener „Livet i Gud“! Det Liv, som er git os, for at det ikke skal leves!“

Begeistrede Haandklapp.

„Klosterlivet,“ supplerte Ludvig Monsen.

„Nei, ikke Klosterlivet; der leves der sgu ypperligt; men det Hundeben af et Liv, som Præster og Mennesker i Moralens umoralske Navn slænger hen til os! Forsagelseslivet! Livet i Himmeriges Venteværelse!“

Jubel.

„Hvad er Livet? Det er en Artiumsopgave, som jeg herved forelægger Eder. Alle unge Menneskers store Artiumsopgave, som det er deres Pligt at løse. Ja netopp at løse. Det er det forløsende Ord. At løse Livskræfterne, som Dumheden har bundet; løse Elementerne; tænde Tilværelsesglæden i Brand! Thi hvad er Livet? Kræfterne, mine Venner: et Spild af Kræfter, som higer efter —“

„En Evighed —“ slængte Knud Knapp ind med sit spottende Smil.

„Trykkt paa feil Knapp!“ slængte Hans Willum tilbage med pegende Haand mod den smilende Voltaire — „et Spild af Kræfter, som higer efter — en *Kjærlighed!*“

Han tordned Ordet ind i det jublende Bifald, som fulgte. Og Knud Knapp kasted sig kjælen over mod den blonde Anna i Lænestolen.

Hans Willum pegte paa de to.

„Ja netopp Kræfter,“ ropte han — „Kræfter i Aktion!

Hvad er Livet andet end Kræfter, et Cham-

pagne-Kaos af Kræfter brusende opp mod Elskov og Forgjængelighed! Og saa skulde den Gud, hvorpaa vi ikke tror, fornegte de Kræfter, han selv har skabt, og sige: brug dem for Guds Skyld ikke! Han, som paa den syvende Dag saa, at alt var saa saare godt, skulde fornegte sig selv paa den ottende. Og lade sine Præster forkynde Blaamandags Totalafhold fra Livet? Noget, han forresten ikke gjør og aldrig har gjort. Tvertom: Paa hvert Blad i Skogen staar det skrevet; fra hver Dyrehals brøles det: „Lev! Lev vækk, som værst du kan! Og dø, dø vækk, som bedst du kan!

Venner, vi staar paa Guds og Naturens Side; vi protesterer i den naturlige og guddommelige Fornufts Navn mod Afholdslivet i Gud!"

Han tømte sit Glas og holdt det frem. Alle gjorde som han. Og atter fraaded de nyfyldte Bægere.

Ludvig Monsen rakte sit Glas frem mod Hans Willum, men sad. Øinene plired frem mellem hovne Øienlaag; Munterheden skinned af ham.

„Skaal, du klassiske Protestant!" deklamerte han høittonende.

Hans Willum saluterte med sit Glass.

„Ja, jeg er Protestant!" ropte han. „Hvidglødende Protestant!

Hvad siger ikke den store Reformator og Kirkebedstefader Luther? „Wer nicht liebt Wein, Weib und Gesang, der bleibt ein Narr sein Leben lang!"

Jeg istemmer hans Valgsprog; jeg protesterer som han; jeg fuldfører i Ord og Gjerning Menneskelivets Reformation." Frenetisk Jubel. „Hør ham!"

„Hvad Vinen angaar, da er jo alle alvorlige

Kristne og alle alvorlige Hedninger enige om, at den er en velsignet Nødvendighed, og at Afhold er et ligesaa ukristeligt som dybt forkasteligt Paafund. Thi, mine Venner, hvordan skulde det ellers gaa med Nadveren? Jeg kaster dette splinternye og kristeligt overbevisende Argument lige i Forbudsfolkets Ansigt. Thi det kan dog ikke være Meningen, at den ualmindelig heldige kristelige Kirke skal være det eneste Samlag i Verden med Monopol paa Ind- og Udskjænkning? Ja for i saa Fald vil Præsterne atter kunne gjøre Regning paa overfyldt Hus!"

Der steg en Storm af latterfyldt Jubel. Ludvig Monsen laa med lukkede Øine tilbage i Stolen og lo; Knud Knapps Guttaperka-Ansigt var trukket ud til et bacchantisk Satyrgrin; Pigelyrikeren med Penguts-pandelokken lo Honningsødme over hele Ansigtet, og den magre Skeptiker knegged som en vanvittig Hest.

Glasser blev tømt, og Hans Willum ropte med sit seirende Smil:

„Opvarter! Mere Champagne!"

Men de to Livdamer laa brusende tilbage i Lænestolene med sine jordiske Smil og tømte Glass. De nød endnu kun halvt og halvt ventende; de laa egentlig for de dybere Realiteter.

Opvarteren kom ind og bragte det forlangte.

„Seks Flasker!" kommanderte Hans Willum.

„Javel!" Opvarteren begyndte at skjænke.

„Her er kun fire," oplyste Aage Syloff.

„Der er seks," oplyste Opvarteren — han fortsatte at skjænke.

Hans Willum holdt sit Glas høit frem.

„Ligemeget," sagde han. „To og to er seks. Jeg tror Dem paa Deres uærlige Ansigt. Vi er alle Opvartere hos Vorherre. Gakk hen og snyd ikke mere!"

Der faldt kilende Latter. Opvarteren stod og skjænkte uanfegtet og taalte det hele med sit allestedsfraværende Opvartersmil. Rundt om slubred man Østers og stakk paa Glassene.

Hans Willum gjorde en stor Gestus med sit fyldte Bæger og smilte sit dionysiske Bedaarersmil.

Han stod der som den breddfyldte Mandfolkelighed, Hannen fra Fod til Isse.

„Og saa kommer vi, Kamerater," sagde han med festlig Pathos — „til Livets springende Punkt, dets *punctum saliens,* dets *punctum finale:* das Weib — *Kvinden!*"

„Bravo" — i Kor.

„Den eneste," faldt det tørt fra Knud Knapp.

Hans Willum gjorde et Rykk og mørkned i Ansigtet. Champagnen skvalped over hans Fingre.

„Tal ikke om hende," sagde han og saa bort paa Knud Knapp — „hun, hvis Skotvinge ingen her er værd at løse! Nei *Kvinderne*! Flertallet! Mangfoldighen! Kvinderne er jo i al Enfoldighed Mangfoldighedens Idé. Det er jo Gaaden ved hende! Det er netopp det evig velsignede!

Anna! Olga!" — han løfted sit Glas mod den ene og mod den anden. „Jeg drikker for Eder begge!"

Jubelraab og fremstrakte Glass. — „Hvilke Kvinder kunde I ikke have været, om vi ikke havde havt vor ukristelige Politiforordning, som negter os at opfylde Jorden! (Satyrisk Munterhed.)

Man vover at kalde Eder Piger —"

Protest. „Bevis! Bevis!" fra Knud Knapp.

— „Man vover endog at kalde Eder Glædespiger!" — samstemmigt larmende Protest.

— „Et herligt Navn! Fryder Eder og glæder Eder!

Men I er meget mere! I er Sørgepiger! („Bravo!") — Utilslørede Offere! De første Martyrer for Glædens røde Krist! Livstankens mørktflammende Menneskefakler!"

„Storartet!" mumled Ludvig Monsen og havde Taarer mellem Øienlaagene.

Hans Willums Øine havde en blakk, ligesom fjerntblaanende Flamme; hans stærke Ansigt ligefrem strutted af lyserød Kraft. Hænderne skalv om Glasset i den intenseste Nervespænding. Han stod som en ungdomsdirrende Gud.

„Var det ikke Sokrates" — han pegte med sin udstrakte Haand mod Ludvig Monsen — „var det ikke Sokrates, han hed, han, som først sagde Vittigheden om en Gud, som var Far til alle os uægte Mennesker?"

„Jo," — i Kor.

„Han, som gikk foran i Kristi efterfølgende Fodspor og forkyndte om den guddommelige Faderkjærlighed?"

Skraldende: „Jo!"

„Og at Kjærligheden, det er igrunden Gud?"

„Ja vel!" „Udmærket!"

„Mine Venner! Hvad have vi saa mere Vidnesbyrd behov? Hvad Brug har vi for det manglende Mellemled mellem Gud og Mennesker? Vi har

jo i Kvinden saa at sige den naturlige Indgang til Livet!"

En fuldstændig Henrykkelsens Latterpause afbrød Hans Willum. Ludvig Monsen laa støttet paa Bordet og lo sin kyllingspinkle Dvergmuselatter; Aage Syloff sad oprett og flirte som et oprømt Skelett; de øvrige lo, saa de vælted Glassene, og fyldte paany.

„Venner," ropte Hans Willum; Stemmen var kaad.

„Lader os følge Budet. Lader os være venlige mod hverandre! Dette siger jeg ogsaa til Kvinderne; thi her er der fuld Ligestillethed: lader os elske hverandre! Som Liljerne paa Marken, som Fuglene under Himmelen! Anna! Har ikke Du en liden Nattergal i dit Bryst?"

Hun kikk-lo, som hun sad der hundebeleiret af Pen-gut-pigelyrikeren med Kalvøinene og den blodsvulmende Underlæbe.

Ludvig Monsen vælted sig mod den kastanjebrunette Olga.

„Nei, Olga er nattergalere," deklamerte han og tog efter hende.

Hans Willum kasted en Kork.

„Fingrene af Fadet, Monogam," ropte han. „Du er jo gift. Du har jo ekstra separat Portnøkkel til Paradis!"

„Og Du Gjennemgangsnøkkel," riposterte Ludvig Monsen. Han fortsatte. Men Olga holdt ham fra sig, rødlæbet, melhvid i Ansigtet og med vindunkle Øine. Hun vilde bevare sig for Hans Willum, Kvindedaareren, det altovervældende Mandfolk.

Hans Willum vendte sig rundt.

„Skaal, Anna!“ sagde han. „Du svarer altid til dit Navn. Hvordan man staver dig, forfra eller bagfra, er du evig den samme! Naar jeg staar saaledes og ser paa dig i Afstand“ — han gjorde en rund Haandbevægelse — „saa er du igrunden en Livets Triumf! Du burde jo været død for lang Tid siden, hvis der var nogen Moral i Verden! Du er en evigung Protest mod den evige Død. Skaal du spillevende Anna!“

Han tømte sit Glass og knuste det. Hun vendte sine store Øine under det brusende Haar talende mod ham og drakk. Saa satte han sig under klaskende Applaus.

„Er han ikke storartet?“ mumled Knud Knapp i Øret paa Ludvig Monsen.

„Aa, famos!“ svared Ludvig Monsen og saa opp fra Østersen, som han netopp slubred.

Men den smilende Pigelyriker slog Armen om den blonde Annas Hals og saa overstadig ud.

„Gud, hvor jeg elsker dig,“ savled han. Haanden hang tung ned paa hendes bare Skulder.

I et pludseligt Anfald af Overdaadighed reiste Aage Syloff sig, drakk sit Glas ud og knuste det. Ludvig Monsen og Pigelyrikeren kylte sine hen over Bordet.

Opvarteren kom ind. Han havde hørt Glasknusningen og kjendte sine Folk.

„Mere Champagne,“ kommanderte Hans Willum.

Opvarteren begyndte smilende at rydde opp.

„Klokken er tre,“ sagde han. „Gassen slukkes.“

Hans Willum reiste sig. Gikk lige hen til Opvarteren, som stod og samled Glas-Skaar, og lagde

Armen rundt hans Skulder. Han tilstod ham i milde Ord og dæmpet, at han var fuldstændig Afholdsmand paa det nær, at han var øiensynlig beruset. Det foresvævede ham imidlertid, at han havde leveret ham tusen Kroner, og var ikke dette en Magt i Samfundet?

Opvarteren smilte sit allestedsfraværende Opvarter-Smil og erklæred, at de kunde gjøre opp imorgen. Overkellneren var gaaet.

Da tog den store Vrede Ludvig Monsen paa Vennen Hans Willums Vegne.

„Er der da ikke Aandsfrihed i dette Land," udbrød han indigneret. Han stod formelig Statue, støttet til Bordet, og saa sig om mellem Flaskerne. Saa begyndte han forsigtig at stige opp paa Bordet. Han vilde holde Slutningstale, forklarte han. Og han bygged sin egen Talerstol!

Men Aage Syloff lemped ham ligesaa forsigtig ned.

„Husk paa, vi har Damer med!" forklarte han gjentagende. Og under megen Larm og Tale og smaa gemytlige Skrig af Damerne kom endelig Literaturen i Klæderne og marscherte ud, mens Ludvig Monsen indigneret deklamerte om Mangel paa Respekt for Aandslivets Mænd og Knud Knapp rendte om mellem Selskabet og viste frem en Pistol, som han alt i ét tog opp af sin Frakkelomme.

* * *

Det store Symposion var slut. Man stod ude paa Gaden i Septemberkjøligheden udenfor Etablissementets koldt lukkede Jernport.

Hans Willum stakk sin ene Arm ind under Olgas og den anden ind under Annas, tog Farvel og feied Gaden ned, som om han gikk til Storm paa en Fæstning i Spidsen for sin Armé; Pigelyrikeren, som var falden aldeles sammen, men samtidig yttred en ubegribelig Lyst til at slaas, blev forsigtig manøvreret Klingenberggaden ned og Munkedamsveien frem af den altid afballancerede Aage Syloff, hos hvem han under saadanne Omstændigheder altid pleied at „kinese“ om Natten; Knud Knapp fikk det travelt med at forklare en patruljerende Konstabel, at han og Ludvig Monsen var udmærkede Venner og udmærkede Mennesker, at han nødig vilde blive mere opbragt paa Politikammeret, end han allerede var, og at den Mulkt, som i Tilfælde vilde blive dikteret, ikke vilde blive nogen Mulkt for Gadeuorden, men for sædvanlig Politiuorden.

Hvorefter han Arm i Arm med Ludvig Monsen, som hele Tiden citerte Strofer af latinske Klassikere, stormstolpred Universitetsgaden opp, altid i Afstand fulgt af Konstabelen.

Paa Hjørnet ved Pilestrædet, hvor Knud Knapp bodde, stansed de to. Knud Knapp fremviste endnu en Gang ved Gaslygten sin Revolver, sin „lille religiøse Revolver“, som han kaldte den, og tog saa Farvel med et velment, men feil anbragt Haandslag, som blev til en Omfavnelse. Hvorefter han stolpred den aabne gamle Port ind og den koselige, vredne gamle Trætrapp opp.

Ludvig Monsen stod alene paa Gaden og overveied. Han havde en svinglende Lyst til videre

Æventyr, men vidste hverken hvor eller hvorledes. Byen forekom ham usigelig uddød, og dernede i Gaden kom Konstabelen — eller om det var to?

Han drog en resigneret Sukk.

„Tilbage til Monogamiet," deklamerte han og strakte sin Haand ud i Luften. Saaledes sat i selvstændig Bevægelse essed han sig energisk Pilestrædet opp og ankom efter en halv Times Søgang mærkværdig nokk i sin egen Entré, hvor hans Kone, som forguded ham, modtog ham med Lampe.

„Hyss, vækk ikke Lillegut," var hendes eneste Bebreidelse.

Ludvig Monsen blev famlende stille og trakk sig ligesom svampagtig sammen. Han elsked sit lille Barn over alt i Verden. Det var hans eneste moralske Regulator — Kundskabens og Livetstræets Frugt paa godt og ondt!

Han gjorde Vold paa sig og forsøgte at gaa paa Taa, og det lykkedes; thi hans Kone, som havde sat Lampen fra sig, havde sin Arm om hans Rygg. Slig naadde de to i famlende Taushed Soveværelset, hvor han blev klædt af og kom i Seng.

„Du min eneste Kone!" mumled han og sov straks som en Sten. Men hvad der var det psykologisk mærkværdige: ogsaa hans Hustru sovned.

Morgenen efter ved Ellevetiden stod Knud Knapp over Vaskevandsfadet og baded Hoved og Hals. Talte med grov, begeistret Røst om Naturen og Livet paa Landet, mens han tørked sig, fordømte Bylivet som noget unaturligt, en svampet Udvekst paa Kulturen, og misundte dem, som eied Gaard og Grund og kunde fordybe sig i de uendelige Skoge. For en

Stillhed, for en Storhed, for et frodigt, lykkeligt Liv!

Og ved Siden paa Stolen ved Vinduet sad hans Hustru og hørte paa og drømte og stopped en Rift, som han havde faaet i sine næsten nye graa Benklæder.

Men Ludvig Monsen laa i sin Seng og tulled med sit lille Barn fuld af uendelig Ømhed. Han talte Dadasprog og kløp det i Basunkinderne. Han deklamerte Vers af Horats og henfaldt indimellem til vemodige Faderbetragtninger.

„Stakkars lille literære dig!“ sagde han. „Hvad synes du igrunden om at være født af en saadan Fader? En saadan bedrøvelig Mangel paa Fader? Hvi var du ikke forsigtigere, før du kom til Verden?“ —

— indtil Moderen kom og tog det blaaøiede Barn fra ham.

„Klokken er elleve,“ sagde hun.

Han slapp Barnet i keitet Resignation.

„Berøv mig ikke Livsfortsættelsen!“ deklamerte han.

To Timer senere kom Knud Knapp og Ludvig Monsen i Følge ind paa Grand Kafé, hvor Hans Willum og Aage Syloff, som havde taget ham paa Sengen, alt var i Aktivitet.

De havde været henne og faaet Opgjør paa Tusenkronesedlen, havde givet Opvarteren tyve Kroner i Drikkepenge, havde talt noget om sine hemmelige Affærer og sad nu trygge ved sit Glass.

De to kom smilende hen.

„Naa?“ sagde Hans Willum og saa opp. Han havde sit seirende Smil.

„Takk for igaar,“ svared de begge og smilte videre.

Saa satte de sig stille. Og Opvarteren kom.

Men først ved Halvtretiden kom Pigelyrikeren og saa da yderst beskeden og sødt forbauset ud.

* * *

I hele otte Døgn stod Willum-Riden paa. Der gikk Rygter og Frasagn om hans dundrende Kalaser hen over Byens Restauranter som Rygter om Lynnedslag efter Tordenveir. Saalænge der var en Øre tilovers af de tusen Kroner, holdt han Stand. Det var, som om han efter Nederlaget hos Inga Borg vilde holde Bryllup med hele Tilværelsen. Hele det dybe og voldsomme i hans Bondenatur tog sig fraadende Udløb som Hardangerøllet af Tønden i de gamle Bondebryllupper; men under den hele Vildskab gnog en hemmelig Smerte, og gjennem den store øre Sus sang en tungtduvende evig Gjennemgangstone, som om det ringte ved Natt og Dag med fjerne kvalme Kirkeklokker:

„Inga Borg! Inga Borg!“

Og Dora Lothe stod frugtsommelig med de rige, bare Arme og rykked i Klokketauget et eller andet Sted dybt inde.

Men paa den ottende Dag om Morgenen var Hans Willum forsvunden. Kvelden i Forveien havde han været ualmindelig stille; havde talt med dæmpet Stemme, havde laant Ludvig Monsen to Kroner og var gaaet hjem til Hotellet tolv Natt.

Venner, som vented ham paa Grand, fikk høre, at han var reist, og en ung, brunøiet Dame, som ved Femtiden om Eftermiddagen spurgte paa Hotellet efter hans Adresse, kunde ingen Besked faa.

„Aa Gud! Aa du min store Gud og Bedstefader, for en Rangel! Fænomenal! Dionysisk!“ deklamerte Ludvig Monsen ved Middagspjolteren. Saa sagde han ganske stille og eftertænksomt: „Han er uden Tvil Landets største Kraft!“ Han talte vemodig dæmpet; han ligesom beføite Faktum, varsomt, kjælende, som man beføler en sjelden Specialitet; han formelig henaandede sin begeistrede Overbevisning over ham, som var forsvunden.

To Dage efter stod der i Hovedstadens mest udbredte Dagblad et Digt af Hans Willum:

Taushed.

(Til den eneste.)

„Just naar Søvnen gaar i Seng;
just naar alt blir nattestille,
stillt, saa Livets Kval faar spille
paa hver høispændt Nervestreng —

*

Just naar Dagens Æventyr,
Lykkens vilde Latterhorder
som et Uveirs Angst-Akkorder
frem af Nattens Tomhed kryr —

*

Just i Midnats Sus og Sang
kan det bli medét saa stille,
som om hvite Alfer vilde
gaa til Hvile i mit Fang.

*

Og mit søvnomsuste Sind
kjender gjennem Nattens Rute
alle Æventyr derute
speilet svalt som Stjerner ind.

*

Denne nattesøte Gru;
denne Strøm, hvori jeg vugges,
til i Drøm min Pande dugges;
denne Taushet — det er *Du!*"

*

Det tog et Sætt gjennem Inga Borg, da hun havde læst; alt Blod jog hende til Ansigtet; hun lagde hurtig Avisen fra sig og gikk ud, forat ikke Obersten, som sad fordybet i Avisens andet Nummer, skulde mærke noget. Om Aftenen klipped hun hemmelig Digtet ud og gjemte det i sin Kommodeskuffe mellem kjære Breve.

Dora Lothe, som fikk se Digtet samme Dag, netopp som hun sad ganske sørgmodig og drakk Chokolade og spiste Kager sammen med en tilfældig Veninde paa Karl Johans Konditori, lyste opp i et overlykkeligt Smil. Endelig! Nu vilde han nokk komme! Aa Gud, hvor de skulde faa det meget bedre sammen, naar de først! —"

„Hvad smiler Du af?" Veninden tog Avisen fra hende for at se.

„Aa ikke naaget videre," svared hun, pionrød i Ansigtet.

Veninden saa Digtet.

„Aa er det ham!" sagde hun. „Kjender Du ham kanske?"

Dora Lothe saa opp med store, brune Øine og tog en ny Kage af Fadet.

„Aa naaget," svared hun igjen og var saa lykkelig bergensk i Tonefaldet.

Men Aage Syloff, Skeptikeren, som sad paa Grand Kafé og spiste sit Smørogbrød, mens han gjennemfôr Aviserne, læste Digtet smilende. Saa rakte han Avisen til sin Ven Ludvig Monsen, som sad ved Siden.

„Udmærket," sagde han. „Men han er sandelig stærkt engageret!"

Ludvig Monsen nikked alvorlig.

Og Aage Syloff gjennemfôr Aviserne videre, mens han hele Tiden tygged paa sit Smørogbrød.

HANS WILLUM stod paa den granomkranste Udsigtsklippe og saa udover Fjorden i Septembermaaneskinnet. Han stod og nød Høst og synkende Nat og Ensomhed; han stod og tog sig ud, støttet til sin Stokk, en trætt Berømthed, som her havde trukket sig tilbage fra Ryet og fra Vennerne for at hvile ud eller arbeide.

Mod Sluttningen af det store Bacchanal derinde i den graa By var der pludselig kommen over ham en aldeles vanvittig Længsel efter Inga Borg. Han havde skrevet det lille Digt i en besynderlig skjælven Feberstemning; han havde bestemt sig til at reise til Lysvik straks, bare for at møde hende enten paa en Vei eller i Skogen, hvor hun gikk, kaste sig ned for hende, slaa Armene kring hendes Fødder og tilstaa og gi sig hende i Vold. Han havde pakket sin Kuffert hulter til bulter, halvt beruset, som han var, og havde saa styrtet sig i Seng.

Men da han vaagned næste Morgen, ædru, udkjørt og tilintetgjort, var det hele med ét Slag styrtet sammen i Umulighed, og Længselen efter Inga Borg var frossen bort i en menneskesky Angst for at træffe hende eller videre at tænke paa hende.

Saa var han da flygtet med første Lokaltog bort

fra Byen og opp til dette ensomme Skydsskafferi, hvor ingen kunde finde paa at søge ham.

Han stod og saa udover Fjorden. Saa Fjordsølvet mellem de skogsvarte Øer, saa Granskogstyngden som Natt Fjorden rundt. Kjendte Maaneskjæret som mystisk Glemsel, en sølverhvid Fortælling om, at alt skal slettes ud. Havde en Fornemmelse af Stjerner over sig, evige, ligegyldige, deilige Stjerner. Men magted ikke at se didopp, vilde det heller ikke; vilde bare Fred og intet. Og Hvile.

Hans Willum havde det altid saaledes med Naturen. Han kunde komme sig tilbage til den som til en enkel Mor. Den gav ham ligesom Tilgivelse for Livet; tog ham ind til sig som ansvarsløs Medskabning i det tause Univers, gjorde ham i Slægt med Dyrene og med Stjernerne. Fortalte sine troskyldige Eventyr om Parring og Undergang, Undergang og Elskov og Skjønhed og Død, i de smaa Blomster, i de store Skoge, i det sølvglittrende Vand. Gav Svalhed, Ro, Kraft.

Han stod der og saa udover og nød den store Forglemmelse af Menneskene. Ensomhedens Paradis. Kjendte den gamle lykkelige Fornemmelse af Rhytme, som vilde bli til Sang, Stemning, som vilde undfanges i et Billede, Vers, der fødtes som i et Lynslag, Tanker, der kom ligesom ovenifra.

Han aanded dybt opp i Kjøligheden. Det var jo Tegnet paa, at hele hans lamslagne Ungdomskraft begyndte at vende tilbage! Efter hele fjorten tause Dage!

Han vendte sig; han gikk hurtig hjemover. Der var sval, muldmæt Duft af vaadt Nedfaldsløv langs Stien; der var Høstens stærke, fuldbragte Kjølighed;

der var skarpe, næsten vintertrygge Træ-Silhouetter tvers over den mystisk sølverne Gangsti, og da Hovedveien blev naaet, gikk man i en Klarhed, som om det hvert Øieblik skulde til at fryse Nattefrost og bli Morgen med Rimfrost over Markerne.

Hans Willum gikk sig stærkere og gladere for hvert Skridt, og da han naaed Skydsskafferiet, havde han vanskelig for at rive sig løs og gaa i Seng. Men sovned straks og sov drømmeløs til langt paa Dag.

Solskinnet fra forrige Dag holdt ved. Det lyse Rullegardin med Godtkjøbstrykket af den gamle tyske Røver- eller Ridderborg, var æventyrlig gyldet; et Par vaagnede Høstfluer arbeided sig langsomt opover Vinduesposten frem mod Solvarmen og trodde, det var blit Sommer. Spurvenes kjølige Pipp derude klang næsten vaarligt opmuntrende.

Og han kunde gjæspe. Ikke Krampegjæsp som tidligere; nei god, fri, naturlig Gjæsp; og han kunde strække sig, himmellangt deilig bagefter, saa at sige vride Søvn og Træthed ud av hvert Led i sit Legeme.

Han laa med aabne Øine længe og stirred i Taget. Var ligesom endnu fuldstændig fri for Mennesker, for Erindringer; kun et lidet halvgroet Nag inderst inde, Gud vide for hvad. Og da Inga Borg endelig gled frem, lykkedes det ham i sit Velvære at faa hende paa stor Afstand, at uvirkeliggjøre hende, at lægge hende tilside som et forladt Udkast til en Roman, endel erotiske Stemninger, nedskrevne forlængst og omviklede med et Digt, et rosenrødt Baand. Det hele gjemt mellem Erindringer.

Han steg opp med et Sætt, som han altid brugte

at gjøre. Klædte sig blystrende paa, kjendte, det var koldt, spiste to blødkogte Ægg og drakk glohed Kaffe til. Gikk saa ud og lod sig gjennemjuble af den rimtindrende Høstmorgen.

Hvad det dog var for en Lykke undertiden at leve!

Hestene foran Høstplogen bomstærke og tunge; den fede Jord, som valt Skaare for Skaare og blev lagt opp i Solglansen. Jenter, som stod oprett og stirred i Potetesakeren, huked sig ned og grov. Høstfugl, som fløi sommerfed mellem de røde Rogne. Tungt hængende Blodklaser; Korn, gyldenhaaret, paa Stør!

Gud, hvor det dog var deiligt at leve! Længe leve i Landet! Han smilte der han gikk; han svingte — lidt letsindigt forekom det ham selv — sin Stokk. Den havde Sølvknapp, ægte. Ikke af de hule, som tar Bulk!

Han mødte en gammel halvblind Mand paa Veien. *Han* havde ikke sølvknappet Stokk! Han blev saa tat kring Hjerteroden; han tog opp fem Kroner af Vestelommen, ropte ham an og gav ham dem. Og der blev en Strøm af forbausede Gudvelsignelser. Endda ingen af de to til Hverdags trodde noget videre paa nogen Gud. Menneske bare, som hjalp Menneske; den store, som var stor og god mod den lille!

Hans Willum var borte i over to Timer i dette sit lykkelige Samvær med Naturfrodigheden, og da han kom hjem, gjorde han sit Indtog paa Gaarden med Skydsskafferens toaarige lille Datter ved Haanden. Han hadde fundet hende tullet bort mellem

nogen Vidjebusker her straks nedenfor Gaarden. Det havde da øieblikkelig blødet til i ham med denne hans lykkelige Medfølelse for alt hjælpeløst levende, og nu kom han da med hende varsomt ved Haanden, graatgrimet som hun var.

Hans Willum var af Naturen barnekjær og havde Barnetække. Hele hans Tilbedelse af Livet og det kjønslige havde ligesom sit mystiske Allerhelligste i Barnet, og han dyrkede denne Følelse som noget af det fineste i sig selv, paa samme Maade som han hensynsløst holdt paa Rundhaandetheden som en stort anlagt Naturs selvfølgelige Særkjende. Vidste da ogsaa godt, at med Barnet ved Haanden vandred man en let Benvei lige ind i Morens Fang. Havde vel ogsaa en hemmelig Trang til gjennem Godhed mod Barn ligesom at flytte Livsansvaret over paa den vordende Slægt.

Han smilte ved sig selv, der han gikk og nød denne sin Godhed. „Forældrenes Ondskab hjemsøges paa Børnene — som Godhed“ — spotted han indvendig sig selv. Men dypere inde i Sjæledybderne dirred en anden, ægte Følelse — Fattigmandsbarnets saare Kjærlighed, og det jog formelig som halvglemt Graat gjennem ham, da Moren tog den lille opp i sine Arme og satte Fang frem for at bære hende. Hvor hun var varm og vakker igrunden, der hun stod og smilte til den lille og talte godt! Hvor hun var fast og fyldig og stærk! Hvor hun havde ubegrænset Kraft til Drægtighed!

Han havde nok før seet, at hun var ung; men at hun var vakker og var Menneskebarn, det havde han i sin Udkjørthed ikke lagt Mærke til.

Han gikk tæt hen til og strøg lindt ned over Barnets bare Hode; den anden Haand laa paa Morens Arm.

„Liden!“ sagde han.

Han fikk et Par forskende blaa Barneøine fra et graatgrimet Ansigt, som straks vendtes bort; Moren saa forstaaende opp til ham ganske nær ifra — og smilte. Men der var noget svalt i Øinene, som fortalte, at hun var en andens.

Da hændte der Hans Willum noget forbausende nyt. Som en Dør slaaes op til en Salon fuld af hed, festklædt Ungdom — tændtes alle hans slumrende Sanser i et eneste heftigt Nu og tog Form i et sansedeiligt Kvindebillede: Dora Lothe! Ikke Inga Borg. Dora Lothe! Hun, som han aldeles hadde lykkedes at glemme, som han havde skudt ud i en fjern Fremtid som Tanken paa Døden, paa Opgjøret — hun stod nu pludselig for ham som selve deilige Livet, det nærmeste af alt nært.

Han nikked aandsfraværende til de to, snudde sig og gikk. Gikk hen over Gaardspladsen og begyndte at gaa frem og tilbage, smaa nervøse Slag. Han var ikke længer der tilstede; han var med Dora Lothe, med hendes Billede.

Han gikk og nød hendes naive Frodighed; han gikk og digted hende deiligere; han leved om igjen hin heftige vilde Stund, som han ved Gud ikke havde tiltroet hende! Han gikk og beundred, hvad hun igrunden var for en Naturherlighed, og han endte med at sætte hende opp mod Inga Borg.

Da den unge Skydsskafferkone lidt senere bad ham komme ind og spise Middag, var han kommen fuldstændig i et fysisk Oprør, som først gikk over

i Mæthed og Ro, da han havde drukket en hel Øl til Maden og røgt et Par Piber stærk Virginia bagefter.

Han gikk opp paa sit Værelse og lagde sig paa sin Seng for at hvile og for at komme sig aandelig tilrette. Havde den nykomne Morgenavis med og lagde den paa Natbordet ved Siden. Laa saa og lod Tankerne drive med den duftigblaa Røg, som steg i Skyer og Ringe, til den drev hen og blev staaende ubestemmelig under Tagbjælkerne.

Han maatte en kort Tur ind til Byen, en ganske kort. Kun paa et Par Dage. Og fuldstændig incognito. Ikke noget af Vennerne nu og denslags. De dyrebare Venner! Som havde kostet ham femten Hundrede Kroner paa den otte Dages Rangel! Det havde han simpelthen ikke havt Raad til; men gjort var gjort, og det var jo dog et ganske mærkeligt Minde!

Nei — incognito! Der stod om et Kunstnerball i Studentersamfundet paa Lørdag, og idag var det Torsdag; *det* passed ham.

Han vilde blande sig med Ungdommen, ukjendt. Studere, tage uanede Billeder, se smaa Lynglott ind i Sjæle, overraske i ubevogtede Øieblikke. Han vilde gjennemleve en Aften og en Nat paa Livets lossslupne Scene, vilde være tilstede usynlig og siden forbause ved naturtro Afsløringer. Han havde Brug for dette i sin nye Bog — Bogen om Ungdommen!

Han vilde komme i Domino og sort Maske; det var det mest fornemme, og saa sparte man jo Dragt, som han ikke havde Raad til. Ikke Raad til *det* heller! Fanden ogsaa! Og han begyndte at regne

over dette med den Sum femten Hundrede Kroner. Et helt Oplag af hans Bog! Naa ja — Gudskelov — andet Oplag! Honnørpenge!

Naar saa Demaskeringen foregikk, vilde han være forsvunden. Absolut. Det vilde da sige, hvis han ikke muligens traf Dora Lothe — eller — nei Dora Lothe. Da vilde han bli og være bedaarende mod hende for alles Øine. Siden vilde han uden videre tage hende med sig hid opp og leve med hende og begynde paa sin nye Bog. Og hun skulde være hans frie Hustru trods Gud og Menneskene. Han skulde vide at konstatere et Exempel; han skulde ogsaa her gjøre det ualmindelige!

Da Hans Willum ved Piben havde gjennemgaaet dette, faldt hans Sind ganske til Ro. Han kunde fortsætte videre i Avisen, glæde sig over Dødsfald og nyde Avertissementerne. Det var hans særskilte Evne dette at kunne læse Menneskeliv ud af Avertissementerne. Det mored ham. Det var hans Aandsgymnastikk — ligesom det var hans Aandsnarkose at læse spændende Røverromaner. Det var eiendommeligt for ham dette; det hørte med til hans Originalitet, og han brammede med det.

Da Hans Willum havde gjennemstuderet Avertissementerne og tilslut af Tryksted og den ansvarshavende Redaktørs Navn læst sig til en hel Del Pressepsykologi, sovned han med den slukte Pibe i Munden og sov, lige til Solen faldt.

Han gikk da ned og meldte, at han vilde reise næste Morgen, men kom igjen om et Par Dage. Gjorde samtidig opp sit Mellemværende med Skydsskafferiet, nøiagtig paa Øret. Det var ham en Mod-

bydelighed at være unøiagtig i Pengeaffærer eller at skylde noget Menneske noget — undtagen sin Forlægger; men ham regned han da heller ikke for noget Menneske, kun som et mere end almindelig konkret og mere end almindelig tøieligt Begreb.

Næste Dags Morgen ved Titiden reiste Hans Willum. Sad i Karjol og førte selv Tømmerne, men havde voksen Kar bagpaa. Sad og følte sig uendelig vel i Høstsolglansen, havde Snadden i Mund og Paraply og sølvknappet Stokk spændt foran i Fadingen.

Det havde saavidt frosset paa den Nat; der laa klækk Is i Hjulsporene; han følte den halvt bristende Fornemmelse af Hjulene, som langsomt ség ned i halvfrossen Jord. Men kjendte sig samtidig saa kjøligt glad i Slægt med Naturen. Iagttog alt, der han fôr, med en viss Landsens Interesserthed, Skogen, Fugleflokkene, Løvfaldet, Aker og Eng, men sad dybest inde fyldt af Karnevalsstemning, Restaurationsfornemmelse og Kvindelængsel.

* * *

Studentersamfundets Festsal bobled og brandt som et Krater af feberflammende Liv. Væggene en Orgie af Farver; Hvælvet en disblaa Sky af Tobakksdamp og dyrisk Varme, eventyrlig gjennemblaanet af hundred elektriske Lamper; Gulvet et Kaos af larmende, leende, skoggrende, skrikende Masker, som stod, som sad, som gikk, som drev Arm i Arm, som sprang eller klumped sig i Klynge, jaged i hujende Optog eller beleired de champagneknaldende, glassklirrende

Buffeter. Og fra det brogede Menneskemylder en stor vanvittig Dur, Susen af Sanselivets fosskogende Kjedel, fraadende opp imod den ærværdige Række af professorale Byster rundt Salens Vægge, afdøde marmorforklarede Mænd, som stod der tause, kritiske med sit Statuesmil, sotede om Næserne, og fortalte, at det var længe siden, at ogsaa engang de brandt Livets skjønne, syndige Brand.

Klokken var halvtolv Nat. En høi Mandsskikkelse i sort Domino bevæged sig ensomt imellem de larmende Grupper, iagttog, stod igjen og drev videre, naar en eller anden kokett Maske vilde indlede Samtale. Stod med korslagte Arme støttet mod en Søile og lod Par gaa forbi, løste med lempeligt Tag Ungpigearme, som vilde trække ham med ind i Optog eller Danse og havde allerede vakt særlig Opmærksomhed ved sit tilbageholdne, fornemt iagttagende Væsen.

Det var Hans Willum.

Han var kommen som ukjendt Iagttager, og han vilde ikke vige fra denne sin Bestemmelse. Havde heller ikke Penge nokk til at indlate sig paa Ekstravaganser, værdige hans Navn og Personlighed. For skulde der gjøres noget i den Retning, da maatte det overstraale alt tidligere.

Nei; da var for Tilfældet det ubestikkelige Incognito, den absolute Uberørthed langt at foretrække.

Det havde en eiendommelig Høifjeldsfortryllelse saaledes at se det hele fra Aandshøiderne af, selv useet og uden sanselig Deltagelse; at være saa at sige den eneste sanse-ædru mellem et Mylder af sanseberusede.

Det gav tillige Fornemhed. Der var noget udvalgt over det, som særlig tiltalte ham, noget aandeligt — han kunde næsten sige digterisk — frigjort, som gav ham en suveræn Nydelse og kildred hans Oplevelsesfornemmelse. Han følte sig i en Slags sval Forundring og Henførthed som et Unikum af et Menneske paa rent negativ Basis; rykket bort fra det sansebundne og opp i den store Betragtning. En formummet Aand mellem Dyremekanismer.

Hans Willum iagttog. Iagttog med et forstaaende lidet Smil bag Masken. Gikk og var ensom og iagttog.

Hvad dog et Karneval var for et Moralens Jubelaar! Da alle Love sov, al Sanseskyld blev udstrøgen og ny Gjæld stiftet i Livets formuende Navn!

Hvad det dog var for en Menneskedrifternes store Passionsfest med Syndsbekjendelse og Kommunion! Bekjendelse bag tilsløret Ansigt af den store Synd, at man elskede Livet og vilde hengive sig i Tilværelsen! Sandheden om Menneskene i al dens tilhyllede Nøgenhed!

Han følte sig i sin sorte Domino som Asketen, den forsagende Præst bag Skriftestolen med sit Øre tæt ind til Ungdommens, den skjønne Synderindes tilslørede Mund. Et glødende Vidne til den dybeste Afklædning, den mest nøgne Tilstaaelse, kun skilt fra selve Livsberuselsen ved sin suveræne Viljes tynde Slør. Heftig pirret paa alle Sansecentrer, men bevaret i Kraft af sin momentane Selvfornegtelse, saa at sige oppmagasineret for en høiere, mere raffineret Nydelse: Livsbegjærets Overførelse i Digtning, det eneste høit aandelige!

Hans Willum iagttog.

Hvad var dog alle disse brogede Dragter andet end Livstrangens hellige Forklædning, Blomsterbladene, som dækker over det befrugtningslængtende Frø?

Der gikk en purung Pige. Han kunde se det paa noget forlegent i Bevægelserne, noget sammenklemt i Gangen, at hun var jomfrublufærdig. Læste kanske Fadervor om Kvelden med en Elskovsmisseroman under Hodepuden! Inat gikk hun i Hyrdindedragt med de unge Lemmer uvant blottet — og nipped det første lille Blad af Kundskabens og Livets parrede Træ. Karneval — Farvel, Kjød! — Nei; Goddag, Kjød, og Godnat, Kjød!

Se der en Munk! En eller anden middelaldrende, som brandt af Begjær, men ikke turde; som leved løssluppent i sin Fantasi, men forkyndte Fromhed i sine Gjerninger — disse Gjerninger, som er Lysternes dristigste Forklædning!

Og der — en Diplomat! En tyrkisk Diplomat! En Forgangenhed, som lever i Erindringer, som omkredses af Haremsfantasier som af sultne Gribbe! Karnevale! Farvel Kjød! Goddag gamle lystne Mand!

Og der! Drivende Dominoer, Mand og Hustru! Som ikke vilde indlade sig, men dog vilde se, smage paa, lugte til, henføres uden at forføres. Og saa siden gaa hjem til det hellige, aldrig utilladelige Ægteskab!

Og nei! En hel Flokk ellevilde, sansevilde Piger, Spanierinder, Cirkassierinder, Zigeunersker, Ørkenbørn, jaget under muntre smaa Skrig af en Bjørn, en Neger og et Æsel! Folkeslag og Dyrearter! Alt, hvori der er Sanseliv, fantaseret frem! Hundred Slags

Paaskudd og Undskyldninger, hundred Slags Tilhyllninger af den store, offentlig hemmelige Gaade: Livsdriften, hvoraf alt Liv er sprunget, Dyredriften i Mennesket. Thi var det vel andet? Ansigtet, Personlighedens Speil, hvorpaa Mennesket kjendes, tildækket, Kroppen, hvorpaa Dyret kjendes, blottet, smykket, beredt! Det store Jasigerkor ligefra Engel ned til Æsel skreg sit hundredstemmige „I-a! I-a!" til Livet!

Ikke at han, Hans Willum, haded Livet; det var jo hans alt! Men han haded Hykleriet, Sløret, det knibske Skrig foran Sanseligheden, det latterlige Fikenbladeri, den borgerlige Jomfrudom foran Drifterne.

Hvorfor ikke aabent og suverænt vedkjende sig Livstrangen, Dyreoprindelsen, og med Ansigtet blottet gaa til den glødende Vinhøst i Sansernes Urtegaard?

Hans Willum følte sig heftig berørt; der kom over ham noget af den hellige Fornemmelse, som naar man undfanger et Digt. Han vilde skrive om dette i sin næste Bog, vilde skrive om Livet og den store Forsyndelse mod Ungdommen!

Han bevæged sig hurtigere mellem Grupperne; han nød Larmen som den ophidsede Knurren af en demonstrerende Folkemasse; Lysdisen over Salen fikk en egen æggende Glans. Det var selve Lyset, som stred mod Mørket, moderne Tider i Kamp mod den mystiske Livsfornegtelse fra en fanatisk Middelalder!

Da hændte noget, som bragte Hans Willum til at fare sammen efter et lynsnart lidet Stikk i Hjertet.

En Damemaske i graa Silkedomino, høi og slank, var strøgen ham tæt forbi. En liden Duft af en sær-

skilt Parfyme fulgte. Gud i Himmelen! Det maatte jo være hende. Og med et eneste Rykk var Hans Willum flyttet ned fra Aandshøiderne og midt ind i hede Livet.

Alle hans Sanser sagde ham, at det var hende. Denne fornemt førende Gang; Halsens Holdning; Hætten, som fortalte om det store, vidunderlige Haar, og denne Maade med venstre Arm tæt langs Siden — denne vidunderlig kydske Maade!

Og Hans Willum blev pludselig en Maske mellem de hundred andre, en jagende Maske, optat af noget eneste.

Da var hun kommen for at søge ham! For at være hemmelig nær ham!

Om det da virkelig var hende?

Han fulgte. Han gikk hurtig; han trængte paa i Trængselen. Hans Øine saa bare hendes høie, slankfrodige Skikkelse. Og han brandt i alle Sansers pludselig tændte Brand.

Der forsvandt hun bag Boderne ved den store Buffet!

Han kjæmped sig gjennem Mængden videre.

Der var hun igjen paa Tilbagetur over Salen. Ensom hun som han.

Han laged det, saa han mødte hende. Hun vilde glide tilside; men han traadte i Veien. Hans Hjerte slog, heftige Slag, som kjendtes i Halsaarerne og dybt nede i Brystet vekselvis.

„Godaften, skjønne Maske," sagde han med anden Stemme, men følte i det samme det demimondæne i Ordene. „Tilgiv, skjønne Maske," sagde han hviskende.

Hun svared ikke. Stod kun og vented paa at faa passere.

Da tog han uden videre hendes venstre Haand. Det dirred i ham ved, at det var hendes Haand — bag den perlegraa Handske.

Hun vilde dra den tilbage; men han holdt fast og skrev med sin Finger paa Handskens Haandbag de to Bogstaver:

I. B.

Hun rysted ligegyldig paa sit Hode; hun sagde sin lille tause Karnevalsløgn, vendte sig og gikk. Den samme dulgte Parfyme var der, fin som en Anelse.

Han blev staaende. Han fulgte hende med Øinene. Det var, ligesom om hun gled fra ham, endskjønt alt sagde ham, at det var hende. Eller kunde der være andre i Verden lige saa yndefuldt fornemme som hun?

Og han æggedes videre. Han vilde have Visshed; hun skulde ikke slippe fra ham paa denne Maade; hun skulde bekjende. Atter en Gang laged han det saa, at han mødte hende. Nød det lille pirrende Æventyr, at hun muligens kunde være en anden, men vidste i sit inderste Hjerte, at det var hende.

„Tilstaa, skjønne Maske," sagde han, da hun igjen stod foran ham og vented som tidligere, taus, ligesom taalmodig, paa det ridderlige i ham, at han dog vilde lade en fremmed i Fred.

„Taushed er Guld," fortsatte han. „Men at tale er en blomstrende Rose — paa Sandhedens Tornebusk."

Hun taug. Hun saa sig om som efter en Udgang forbi det hele.

Han stod lidt. Saa bøied han sig mod hendes Øre.

„Denne Taushed, det er Du!“ hvisked han med næsten dirrende Stemme. Det var ham en Henrykkelsens Pine at være hende saa fysisk nær.

Hun vendte sig hovedrystende og gikk, hurtigere end forrige Gang. Gikk og søgte ind i den tætteste Mængde.

Men i Hans Willum var der steget en jublende Fornemmelse. Det var altsaa alligevel hende!

Hun var kommen, fordi hun ikke kunde andet end komme! For hans Skyld var hun kommen!

Han saa sansetændt efter hende, saa hendes unge rige Hode mellem de andres i den store Larm.

Aa, Du velsignet uudgrundelige Kvinde! Som kjender dig selv mindst af alt paa Jorden! Dit Elskovsfrø gror selv i Revnen af en Klippe, næret af den blanke Luft. Det vokser opp af et Sennepskorn til et stort Træ, Allivets Træ; men Gud forbyde, at Himmelens Fugle skulde komme og bygge sine Reder i dig, du Inga Borg!

Han smilte hen efter hende. Hun vilde komme igjen! Bag sin Maske vilde hun komme igjen!

Han drev ligegyldig videre. Nu skulde det blive hende, som — han drev videre med et seiersbevidst Smil bag Masken. — — —

Der gik et langt Kvarter. Hans Willum vented forgjæves den slanke Maske i Silkedominoen, saa hende heller ikke videre, endda han høi og let kjendelig gjennemstreifed Vrimmelen. Hvilken fornem Kaprice! Hvilket aandefint Koketteri! Hun indhylled sig i sin kjølige Fraværelse som i et Slør omkring de slanke Lemmer! Ja, bare vent til Demaskeringen!

En mellemfyldig spansk Danserinde med fristende Former kom fra en Klynge og lige hen. Han havde et Par Gange iagttat hende. Hun søgte Mænd, særlig de høie, statelige Masker, men syntes aldrig tilfreds, slog bare et Par Slag med sine Kastagnetter, svinged paa Hæl og gikk videre.

Han stod med begge Hænder i Siden, Fødderne lidt fra hinanden plantede og saa paa hende ud af den sorte Maske.

Hun strakte sin venstre Haand frem for at tage hans. Han kvakk: Paa Ringfingeren sad en Ring, han kjendte. En Ring, som havde tilhørt hendes Mor. Det var Emmy Falch!

Han rakte sin Haand frem. Stakkars lille Emmy Falch!

Hun skrev uden at betænke sig:

B. S.

Han aanded opp som i Lettelse. Gudskelov! Nu var den gamle Historie forbi! Hun var allerede ved den trėdie eller fjerde!

Han rysted paa Hodet og strøg hende under Hagen paa en egen mild Maade som hundrede Gange før.

Saa gikk han hurtig uden at se sig tilbage.

Emmy Falch studsed ved en besynderlig kjendt Fornemmelse; hun fulgte uvilkaarlig nogle Skridt for at hente ham igjen, men stansed pludselig og blev staaende tankefuld. De to forræderiske Bogstaver B. S. reiste sig som en forræderisk Mur mellem før og nu.

Saa gik hun raskt tilbage til de øvrige, og lidt senere kneppred hendes Kastagnetter mellem andre Masker.

Emmy Falch! Præstedatteren uden Religion! Møen uden Jomfrudom! Sanselivets ideale Kvinde!

— Det ringte smaa Sølvbjælder over Salen, smaa kaade, naragtige Sølvbjælder, Varslet om, at Klokken snart var tolv og at Demaskeringen snart skulde foregaa.

En stor Uro havde grebet Hans Willum. Den graa Domino var forsvunden. Sporløst.

Han søgte overalt, i de hemmelige smaa Kabinetter, hvor de fornemme to og tre havde trukket sig tilbage, i de tætpakkede Klynger. Forgjæves.

Han spurgte endelig ved Indgangen.

Om nogen høi Dame i graa Domino var seet der?

Jo. En saadan Maske havde for et Kvarters Tid siden passeret og var kjørt bort.

Han kogte af Harme. Alt, hvad der var oparbeidet i hans Sanser, spildt! Hele hans stolte Bygning om hende styrtet paany!

Fornemhedssnobberi! Snerpethed!

Han bandte indvendig, Bonde-eder; han gikk hen til Buffeten og forlangte en Flaske Champagne; han vilde drikke den ud og gaa!

Han tømte Glass efter Glass — Pommery *sec* skarpt skummende! Som vilde han skylle hele den kvalme Skuffelse ned og bort, taage det hele ud i en Perletaage af Champagneskumperler og prikkende Kulsyredamp. Bedøve sin Fantasi.

Han var naaet Flasken over halvveis ned, havde følt de sælsomme Overgange fra brusende Forfriskelse til langsomt stigende Hede; den brutale Fornemmelse af frigjort Ligegladhed vilde komme med næste Glass.

Han skjænked.

Da sang der en Stemme tæt ved, en Stemme, som han havde hørt ved sit Øre voldsomt heftigere, men med den samme bergensk-fyldige, sikkre Klang.

Han behøved ikke at se sig om. Det var Dora Lothe.

To Damer stod lige bag ham. De drakk Rhinskvin — tilsammen en halv Flaske.

„Skaa—el,“ sagde Dora Lothe. Og de grønne Glass klinked dødt mod hinanden, kjølige.

Hans Willum snudde sig halvt.

Jo, det var hende. Hende i den cirkassiske, rige Dragt; hende den yppige. Han saa en hvid, fyldig Arm; han saa det blekne rosenbleknende paa den unge Hud i Barmen. Haaret, det frodigt brune, gløded mørkt under Perlehuen.

Og der fôr pludselig gjennem Hans Willum en trodsig Mandstrang til at favne Nuet, til at kaste Inga Borgs fornemt-fagre Billede ud af sin Fantasi og gi sig hen til den sansetunge Virkelighed, slig som den stod der i Dora Lothe. Hun syntes ham en tungt duftende, bladsvulmende Rose. Og han erindred hende. Hele den voldsomme Kraft, som der kunde komme opp i dette enkle Menneske. Desuden saa var hun jo hans; uden videre hans!

Han lod Champagneresten, som stod og perled omkring Flaskens buklede Bund, staa, snudde sig helt og blev staaende og stirre paa de to Damer.

De hvisked sammen. De lod foreløbig, som om de ikke saa ham. Den anden var en Zigeunerske, men ubetydelig.

Da gikk han lige hen. Stod tæt foran den skjønne

Cirkassierinde, som forundret næsten trakk sig tilbage.

„D. L.,“ sagde han dæmpet.

Hun fôr sammen i et Sætt. Hun havde kjendt Stemmen.

Han tog hendes Haand.

„Kom,“ sagde han.

„Aa Gud!“ Hun hvisked det. Hun glemte alt; hun gav sin forundrede Veninde et aandsfraværende Nikk til Farvel, lagde sin Arm i hans og fulgte.

„Dora!“ sagde han, champagnedyb i Stemmen, som han førte hende frem gjennem Mængden.

Hun klynged sig til ham. Han følte Tyngden af hele hendes rige Skikkelse.

„Aa Gud, Hans, hvor jeg har ledt efter dig!“ hvisked hun.

„Hyss!“ Han bare førte hende. „Kom nu!“

Hun fulgte i Takt med hans Skridt.

„Vi gaar hjem,“ hvisked han.

„Før Demaskeringen?“ spurgte hun.

„Selvfølgelig. Ingen ved, at jeg er her!“

Hun trykked dybt hans Arm.

„Som Du vil!“ sagde hun. „Aa, jeg har saa meget at sige dig!“

„Hyss!“ Han gikk mod Udgangen og begyndte Trappen ned.

„Du ved kanske ikke, Du,“ hvisked hun; hun var bævende bergensk i Tonefaldet. Og hun maatte gaa hurtigere Trappetrinnene.

Han svared ikke. Han var bare brusende tændt af en eneste stor Følelse: Elskov. Elskov uden Grænse.

De stod ude. Han havde hjulpet hende Ydertøiet paa. Han følte Kjøligheden og de mange ventende Kuske. Han saa sig om efter en Vogn, som ikke var optat. Der var ingen hele den lange Rad oppover.

„Vi gaar," sagde Dora Lothe.

„Det er bare opp i Parkveien. Der er ingen hjemme hos os. Mor og Pigen kommer først paa Mandag."

Hans Willum fikk en borgerlig Følelse. Hun havde en Mor og et Hjem! Og han respekterte hende.

„Nei, vi kjører," svared han.

Han gikk hen til nærmeste Kusk.

„Fem Kroner for at kjøre til Parkveien," sagde han. „De har god Tid. Demaskeringen er ikke begyndt."

Kusken forlangte seks.

„Godt — kjør frem!"

Og Dora Lothe steg ind i Vognen med den trygge Følelse af at være under en Mands Beskyttelse.

Dagen efter reiste Hans Willum tilbage til den ensomme Skydsstation ude ved Fjorden. Han maatte være alene og komme sig; han maatte tænke og overveie. Dora Lothe havde i sin Deilighed givet ham en fuldstændig ny Livsfornemmelse. Og hun havde den Nat fortalt ham sælsomme Ting.

* * *

Kjære Ven Monsen!

Peccavi! Jeg har gjort det! Jeg har kapitulert og git mig Moralen ivold. Jeg har ligefrem nydt

at være nødt til at gjøre det, at overvældes af Hjordprincippet, at rotere som Planet efter de kosmiske Samfundslove.

Jeg har med andre Ord simpelt hen overgit mig og underordnet mig og føler mig beriget ved denne pikante Følelse af Selvovervindelse, selv overvunden som jeg faktisk er af — en Kvinde.

Iforgaars havde vi vor store Scene.

Igaar gikk vi til Byfogden.

Idag er vi flyttet ind i vor lille vakre Villaleilighed herude paa Ekeberghøiden med de vidunderligste Fremtidsudsigter over den vinterblaa Fjord.

Tro ikke, kjære Ludvig, at jeg gjorde dette selvfornegtende Skridt uden den voldsomste — jeg tør næsten sige den mest overmenneskelige Modstand.

Jeg førte alle ædle Argumenter i Ilden: Aandsfornemhed, fribaaren Elskov, Samfundstrods, idealt Menneskeliv; men hun var mig for stærk.

Hun satte mig et ubegaaet Selvmord og et ufødt Menneskebarn paa Struben og vikled mig samtidig saaledes ind i en sanseheftig Lidenskabelighed, at det vilde have været overmenneskelig umenneskeligt ikke at gi efter.

Hun seired altsaa, og jeg finder mig vel derved.

Jeg føler Urmenneskeinstinkter; jeg rykkes tilbage til Patriarkatet, ja endnu dybere ned — til Matriarkatet, vel at mærke ikke det polygame; thi hun er tro som et Himmellegeme; hun er som den stærke Hunørn i sit Rede. Har desuden (mærkelig nokk) en afdød Fædrenearv til fri Disposition (over

10,000 Kroner) og en endnu ikke afdød Mødrenearv ivente.

Forholdet er forsaavidt baade frit og skjønt.

Og Ludvig — jeg har gryende Faderfornemmelser! Jeg gaar svanger med Tilblivelsesvidunderet; jeg føler dets smaa sælsomme Fosterspark under mit Hjerte. Noget saa angstvidunderligt, saa festlig skjælvende!

Og jeg har Jordfornemmelse.

Vi har en liden Have til Villaen; jeg føler, at til Vaaren vil den gjøre mig til Jorddyrker. Det ender med, at jeg kjøber en liden Gaard paa Landet, opfylder Jorden og gjør mig den underdanig, vorder frugtbar og formerer mig. I mit Ansigtes Sved. Hun hedder Dora. Den Dora Lothe, nu Dora Willum, som jeg skrev til dig om fra Lysvik. Hun, den *første*, Førstegrøden af de bedaarede. For saa vidt har hun jo et Slags Prioritet, saa at sige Førstefødselsretten til min Badestedspersonlighed. Og hun har vidst at indtage sin Plads med Kraft. Ikke netopp med Aand, men med Kraft — noget sjeldent og eiendommelig daarende ved en Kvinde. Kanske dybere seet for os Lyrikere det mest kvindelige ved en Kvinde. Hun har besat mig aldeles og besidder mig aldeles, det lille sansestærke Menneske.

Mon tro det blir Gut eller Pige? Gut naturligvis, siden hun jo er den stærkeste. Men med atavistisk Tilbagefald til Landlivsbeskjæftigelse, da jo Faderen — som alle mislykkede Genier i dette Land — er af Bondeæt.

Farvel, Ludvig, og velkommen i mit Hjem!

For første Gang siden jeg var seks Aar — et Hjem! Ogsaa en ny Oplevelse! En Ørneflugt fra

Pensionaterne og Restaurationerne opp til Hjemmets ensomme Klippe. Der ser du mig nu sidde, speidende. Efter Rov. For mit og mine. En Ørneægtefælle, duftende af Forsørgelsespligt, struttende af Besiddelse.

Velkommen til et borgerligt Glass! Dora har klogelig legaliseret Hjemmebryggeriet; har saa at sige taget Tyren ved Hornene og ledet ham paa Baas. Og skulde hun før eller siden ville gjøre nogen Forandring i dette, da ved Du og Kameraterne, hvor Du har

din oprigtig hengivne

Synder

Hans Willum!

P. S.

Ak, ak, kjære Ludvig! Jeg skriver Livsmunterheder; men dybt under gaar der af og til en dyb Dirren — som naar Jorden skjælver efter en Vogn, som skratter hen over Stenbrolægningen. Hvad kan det dog være, Ludvig? Poesiens Genius, som sukker? Er da *han* af Dvergeart? Jeg blir undertiden saa pudsig angst, Ludvig. Og trænger et Par sanddru Barneøine at se mig trygg i. Livets Protest mod Døden! Men hun, som kunde ha født mig *det* Barn — hun blev bare en fjernstolt Drøm! Herren gav, Herren tog; hvad i Herrens Navn har Livet for en Mening?

Svaret er ligesaa enkelt som simpelt:

at det skal leves!

d. s.

* * *

Hans Willums Ægteskab slog ned som et Lyn mellem Pjolterglassene i det literære Hjørne. Han ogsaa et Offer for Samfundsfordommene! Han ogsaa med et Bagben fast i Konsekvensernes Rævesaks!

Ludvig Monsen traf ham nogle Dage senere paa Gaden i fuld Fart forbi Grand. Han bar Pakker og saa landsfrisk ud.

De haandtoges.

„Gift! Store Gud,“ deklamerte Ludvig Monsen.

„Ja — men ingen dødelig Portion!“

„Ægtefælle!“

„Ja, det er jo fælles for alle ægte!“

„Og allerede Barn!“

„Ja. Det er jo Ægteskabets aprioriske Selvfølgelighed.“

Ludvig Monsen lo.

„Du kommer vel ud?“ Hans Willum rakte igjen Haand.

„Selvfølgelig. Hun maa jo være Verdens deiligste Kvinde.“

Hans Willum smilte gaadefuld.

„Deiligere!“ — Han nikked, tog Farvel og stormed Gaden ned for at naa Ettoget.

Men da Aftenaviserne mellem Personalia samme Aften bragte Nyheden om, at Digteren Hans Willum havde indgaaet Ægteskab med Frøken Dora Lothe, Datter af afdøde Toldbetjent Chr. Lossius Lothe og Hustru Caroline, født Thoresen, fôr der et kort, staalkoldt Stikk gjennem Inga Borg, der hun sad senkveldes alene paa sit Værelse paa Blommenholm og læste. Og efterpaa en langt hendøende, livsvemo-

dig Fornemmelse, som naar en senhøstes ser mod blaa Himmel Trækfuglskarer paa natlig Flugt mod Syd. Han havde jo gjort, hvad han skulde, og hun høiagted ham derfor; men — naar hans Hjerte alligevel ikke var — jo, han havde gjort, hvad han skulde!

Hun aanded bævende opp og læste Notitsen om igjen for at slaa den fast som Virkelighed og anden Gang kjende dens Smerte. Saa gikk hun hen til Ovnen og stakk Avisen ind. Og klædte sig af uden at vide, at hun gjorde det.

* * *

Naturen havde forberedt sig længe. Det var be gyndt en solstærk Martsdag med Snesmeltning i Furukronerne ved Middagstid og glasfrosne Vand-perler paa de yderste bare Kviste ved Kveld i Maane-tinderet.

Og det var blevet borte igjen.

Det var kommet paany i April med varmt vif-tende Søndenluftning og en Duft af braanende Foraar fra Skogen rundt omkring, hvor Sneen sagte sank og Kraaker begyndte at ville sidde to og to i Furutoppene, særlig i dem, som Solen gylded. Og Fjorden havde været saa forjættende blaa i Bølge-blinkene.

Det havde igjen stanset, med Nordenfrost og haggelkornede Sne-ilinger; men saa med Mai var det kommet for ramme Alvor. Snesjapps og Dusk-regn fra Syd. Vaarstorme. Soldage med Varmedis derimellem. Langhalsede Graagaasflokke i strak

Flugt mod Nord; Stærflokke som Smaasten kastet hen over de graagule Jorder; Sangfugl, som fløited „Pui, Pui", paa vaarnaken Bjerkekvist i Solstegen.

Saa en vakker Dag steg Lærken dirrende som en fin Livets Himmeltone mod det blaa, sank igjen paa skjælvende Vinger og styrted som en liden levende Jordklump ned i sin Tuve.

Og fra al Verdens blanke Træknopper titted Vaarens nysgjerrige smaa Musøren frem; grønskende; lyttende.

Men i Skogen speided Blaaveisens Millioner af ungblaa Øine.

* * *

Hans Willum grov i sin Have forsigtig, i sit blanke Ansigtes Sved. Hans Hustru sad paa Havetrappen høitfrugtsommelig og pegte. Det var et Aurikkelbed, som skulde saaes; Levkøierne og Nellikerne var alt færdige; der skulde ogsaa komme Roser, sjeldne Glødroser med dyb Duft af Provence; skjære, blegrøde Sommerroser af de tidlige — „Jomfrukind", som Hans Willum havde døbt dem — og gyldentunge, sanserødmende Italienere. Der skulde videre komme Sverdliljer, Hans Willums Yndlingsblomst, og efter Doras indstændige Bøn et lidet Himmeldryss af Forglemmigeier ligesom tilfældig henslængt paa en liden bar Jordsnipp i nordre Havehjørne.

Hans Willum havde digtet en hel Blomsterfantasi opp af Arbeidet med denne Have, og Dora havde smilende fulgt med, baade naar han arbeided og naar han siden satte Blomsterpinder med de opdig-

tede Blomsternavne bortover Bedene: „Jomfrukind“ ved Sommerroserne, „Lucifers Glavind“ ved Sverdliljerne, „Banalia vulgaris“ ved Forglemmigeierne.

Der havde staaet en liden Kamp om Høstblomsterne. Dora havde foreslaaet nogle Stokkroser, som havde mødt heftig Modstand. De ligned overroste Digtere, paastod han, drevne opp til en lømmelagtig Høide, som de ikke magtede at fylde. Han døbte dem „Bænkepryd“; de ligned ubetydelige Baldamer, som sad over i Række. Han vilde ikke hverken for sit eller hendes elskede Vedkommende dyrke Selvironien i sin Have. Stokkrosen skulde ikke bli det høstlige Resultat af deres deilige Vaar.

Hun havde dræbende foreslaaet at plante Kaal istedet; men da havde han protesteret med en latterjublende Omfavnelse. Kaalhoder i en Digterhave var en uanstændig Selvmodsigelse, som han vilde have sig frabedt paa Slægten Willums Vegne!

Derimod havde han intet imod Poteter. De var Geniets Symbol. Den hvide Blomst, som de bar saa høit og rankt, frøs regelmæssig bort her nord; kun naar de var under Jorden, blev de vurderede.

Han satte en hel liden Rabatt og skrev med svære Bogstaver paa den vedplantede Blomsterpinde:

„*Genius borealis*“.

Saaledes spøgte og lekte han sig frem gjennem Vaardagene som et lykkeligt Barn, suged i blinde Drag Livets Groningsduft af Naturen og af hende. Hun vokste sammen med Vaaren og han med dem begge. Hun og han og Barnet gled paa Naturens

Strøm mod Fødselsvidunderet. I lykkelig Angst! I Feber!

Om nogen Dage skulde det ske, det, som havde fyldt ham nu i Maaneder! Om kanske en Uge havde han et Barn! Han havde en naturlig Uvilje mod frugtsommelige Fædre; de virked saa pudsig betrængte, saa naturbekymrede. Det dér fikk virkelig bli Kvindernes Sag! Og alligevel! Naar han skulde være oprigtig mod sig selv, saa var nokk han den frugtsommeligste af de to — og den frygtsomste. *Hun* tog Sagen med forbausende Ro. Skjøv Tanken paa Begivenheden fra sig og trøsted sig med, at det jo var en naturlig Ting, og at det samme havde Millioner andre Kvinder gjennemgaaet. Hendes Tanker kredsed nærmest om Barnets Kjøn og om, hvem det vilde komme til at ligne.

Han kunde ikke bli Tanken om selve Fødselen kvitt; den stod for ham ved Nat og Dag. Han led Smerterne paa hendes Vegne om igjen og om igjen; han skrek i sin Fantasi Skrikene.

Han kunde vaagne ved Midnat drivvaad av Sved, med høithamrende Hjerte, — mens *hun* laa trygg i Søvn. Og det store Bondestue-Slaguhr, som han havde anskaffet sig for at være i den landlige Stil, kunde forfølge ham halvtimevis med sit frugtsommelige Spørgsmaal: Gut? — Pige? Gut? — Pige? — Indtil Uhret selv gav Svaret: *Gut* og slog ét. — Formodentlig atavistiske Rester af en ukultiveret Bondefantasi, som var opskræmt ved at føle sig paa usikker Grund!

Og han haante sig selv. Han var ikke alene Barnefaderen, men Barnefløderen!

— — „Hans! Er du træ-t?“

Hun saa paa ham med de forstore brune Øine. Han kom arbeidsblussende for at tage Aurikkelfrøet.

„Træt? Om Vaaren!“

Han smilte og tørked Sveden. Saa gikk han langsomt hen med Frøpapiret i Haanden for at saa.

„Ja. Der er jo naaget, som hedder Vaartræthed,“ sagde hun efter ham.

Han smilte for sig selv, der han stod bøiet over Bedet. Der var virkelig noget, som hed Vaartræt-hed, sjælelig talt ogsaa. Og han kjendte den. Han var overvældet af Begivenhedsforberedelser og længted angst efter selve Katastrofen.

* * *

Den kom. En Regnveirsdag naturligvis efter flere Dages henrivende Foraar.

Doras Mor var kommen ud Dagen iforveien for at være hos Datteren, som havde begyndt at føle Kynderveer. Jordmoren havde været der om Formiddagen og skulde komme igjen for Alvor om Eftermiddagen.

Hans Willum følte sig ualmindelig ilde. Der var kommen Ulykkesluft i de lyse Stuer; Blomsterne dufted en Mulighed af Dødsfald. Huset ligesom lumred af en snigende mystisk Gru: det ventede *maatte* jo komme; men det uventede kunde jo ogsaa ske! Det var, som om Døden havde banket paa, mens det jo var Livet. Hans Willum havde stivet sig opp med den digteriske Tanke, at det igrunden var vidunderligt dette, at naar vi trodde,

Døden banked paa, saa var det Livet; men var styrtet tilbage i den dybeste Fortvilelse ved Tanken paa, at det kanske var omvendt: at naar Livet banked paa, saa var det Døden.

Hun derinde havde smilet til ham, da han engang gløtted paa Døren i en Pause mellem Smaaynkene; det havde skaaret ham i Hjertet som et sidste Smil fra en, der skulde gaa bort. Hun havde vinket med Haanden til ham, at han skulde gaa; og Moren, som sad ved Sengen og talte monotone Trøstesord, havde reist sig og lukket Døren efter ham.

Han stod paa Havetrappen med Hænderne i Bukselommerne, aanded den stærke Vaarluft efter Regnet og søgte at mande sig opp.

Alt maatte jo gaa normalt for sig; der var ingen Fare. Hun var jo stærk og ung, og Jordmoren havde fundet alt i Orden.

Han havde Vaaren fremover oppgjort heltemodige Planer angaaende det, som nu skulde ske. Han skulde ikke vige fra hendes Side. Han skulde hele Tiden holde hende i Haand. Hun skulde føle Mands Ro og Mands Støtte; *det* skulde hjælpe hende psykologisk over det fysiske! Og det skulde fortælles om ham siden, hvad han var for en Mand. Der skulde berettes interessante Træk fra Digterens dybt menneskelige Privatliv.

Saaledes havde han digtet og drømt om denne store Stund; men Skjæbnen havde ændret det hele. Eller Tilfældet. Moren, som var kommen ud for at være hos Datteren, havde paa en Maade afskaaret Hovednerven i hans Intentioner, formelig afsat ham

som Ægtefælle og udelukket ham fra det hele. Og han begyndte at forstaa hende. Hun havde utvilsomt Ret. Dette var af Naturen Kvindesag og Kvindearbeide. Han vilde kanske bare være iveien, gjøre Ugagn, ja forvirre og skræmme hende. Det fikk i Guds Navn staa til!

Aa! Nu skrek hun derinde! Et høit Skrig! Kanske det alt var Barnet, som kom?

Han styrted ind; han listed paa Taa; han aabned Døren.

Moren kom ud. Nei, det var ingenting. Det var den rene Begyndelse. Jordmoren vented intet før ud paa Natten og kom først med Sekstoget.

Hans Willum stod blek. Han lukked Døren ind til Værelset. Saa betrodde han sin Svigermor, at han ikke holdt ud at høre hende skrike. Han maatte ud; han maatte søge frisk Luft; han vilde reise ind til Byen for at kjøbe en Flaske Champagne til Dora og komme igjen med næste Tog!

Svigermoren skjøv til med begge Hænder. Det var det bedste, han kunde gjøre. *Hun* var jo her, og de havde jo Tjenestepigen, om noget kom paa.

Hans Willum aanded opp i en stjaalen, befriet Fornemmelse. Han trykked sin Svigermors Haand mandfolkeligt og listed paa Taa ud af Stuen. Fikk som i Feber Vaarfrakk og Hatt paa, forsynte sig i sin Hustrus Chatoll med Penge og gikk. Havde ogsaa sin sølvknappede Stokk.

Der var Aftenluft og Fugtighed, da han gikk Haven ud og lukked Haveporten i efter sig. Bedene laa graa, tilsaaede. Han følte en besynderlig ædru Fornemmelse af kjølig, ligesæl Natur. Gud

vide, om disse Frø nogensinde kom til at staa i Blomst for ham!

Han gik hurtig Veien hen, ligesom bange for, at nogen skulde kalde ham tilbage. Og da han var kommen til Bakken, som førte ned til Stationen, fulgte han Tyngdelovene. Han sprang og nød den rivende fysiske Smerte af et anstrengt Aandedræt. Det gjaldt om ikke at komme forsent til Toget. Han vilde kjøbe en Flaske Champagne til Dora, saa hun havde noget at styrke sig paa, naar alt var over. Og han vilde komme igjen med et af de første Tog.

*

Det var blevet Midnat.

Udenfor Havegitteret til den lille Villa paa Ekeberghøiden stod Hans Willum med en Flaske Pommery under Armen.

Han lytted. Han holdt sit Aandedræt.

Dybt nede i Lien hørtes de langsomme, taktfaste Slag af Udenlandstoget fjernere og altid fjernere paa Æventyrfærd ud mod Syden. Lokaltoget peb ret ned med Afgang fra Bækkelaget og ind. Det var sidste Tog.

Der var uroligblaa Vaarnatshimmel med sagte Vift mellem Trækronerne. Ingen Duft af Blomst; bare vaadfrossen Jordlugt og en bitter Anelse af Løvsprætt. Og Lyden af en svindende Vaarbækk, som silred mellem koldfrosne, flortynde Isflingrer over graa Muld langs Veifaret.

Hans Willum lytted. Lytted med dove Sanser i en dulmende Ørhed efter de mange Glass. Lytted for at høre gjennem Tausheden derinde.

Han havde været sammen med Kameraterne og havde drukket tæt for at holde Manddommen oppe. Havde straks ligegyldig fortalt, hvad der stod paa derhjemme; havde siddet og været Mand og ageret at tage det med Ro. Og havde hørt mange gode Raad og erfarne Bemærkninger fra de gifte.

Det var altid det klogeste at lade Kvinderne være ganske alene om den Sag. Mandens Andel i Historien var jo faktisk forbi med Undfangelsen; Svangerskabet og Fødselen og senere Moderskabet hørte selvsagt Kvinden til; det var hende en Naturtrang, en Nydelse, det betydningsfuldeste i hendes Liv. Og i det burde Manden ikke blande sig ind.

Der var kommet op forskjellige Meninger om dette; der var fremsat vittig Tvil om Nydelsen ved selve Barnefødselen; den var imødegaaet med videnskabelige Oplysninger om Kvinden hos Naturfolkene; det var formelig steget til Diskussion. Og Hans Willum havde med stor Villighed ladet sig fange ind i dette. At drøfte Themaet saadan i sin Almindelighed døved ligesom Tanken paa det specielle Tilfælde; Vinen, Tobaksrøgen og de vante summende Omgivelser gav ham en Følelse af trygg Hverdag og bragte ham til at glemme Togtiderne.

Slig havde han da siddet med et lidet kvalmende Nag inderst inde og faaet Tiden til at gaa, indtil Klokken nærmed sig sidste Tog.

Da havde han pludselig reist sig, havde taget stille Farvel, havde stukket Champagneflasken under Armen og var gaaet.

De havde været svært venlige og ønsket ham tillykke i rolig Mandfolketone. Ludvig Monsen havde

endog fulgt ham ud i Gangen og laant fem Kroner af ham derude. Dette sidste havde særlig styrket ham og gjort ham godt. Det var ligesom en liden hemmelig Bro mellem ham og Livet. Gikk det galt, saa havde han jo dog Vennerne! Og han var gaaet hjem som den prøvede Mand, der paa forskjellig Maade var sine Medmennesker til Hjælp og Støtte.

Hans Willum lytted. Det var saa forunderlig stillt derinde! Det lyste saa dæmpet bag de grønne Rullegardiner i hendes Værelse! Det lyste ogsaa i Stuen ved Siden, men endda svagere! Og ikke en Lyd!

Alt var visst over. Hun laa nok med Barn i Arm derinde! Eller —?!

Der sneg sig tvers igjennem al Ørheden en mørk, stille Kulde. Tausheden derinde og de lave Lys kunde ogsaa betyde det andet!

Han famled med koldsvede Fingre efter Portklokken. Da hørtes der Trin i Gangen og sagte Tale. En kom ud og stod paa Trappen; han saa det hvidne paa Ansigt og Hænder. En anden var længere inde. Han gjorde Vold paa sig selv, kræmted høit og kom sig indenfor Haveporten.

„Naa, Gudskelov da!“ sagde det deroppe. Og hun, som stod paa Trappen, gikk ind.

Uden selv at vide det kom han Haven frem, Trappen opp og stod nu i Gangen, hvor Jordmoren mødte ham med Lys.

„Er det over?“ hvisked han og var graablek.

„Ja,“ svared Jordmoren med sin tørre, trygge Stemme. „Det er bra altsammen; men Fruen har ventet svært paa Dere.“

Det var, som om en stor, døvende Tyngde medét

gled af. Han aanded skjælvende ud, et langt, alkoholduftende Aandedrag, som Jordmoren kjendte; hun gikk med Lyset foran ham ind i Stuen.

Han satte Champagneflasken fra sig paa Bordet, lagde Hatt og Stokk paa en Stol og smøg Vaarfrakken af. Listed saa paa Taa mod Døren, hvor han blev staaende og lytte.

„Dem kan tryggt gaa ind," sa Jordmoren.

Da aabned han, uhyre varsomt, og gled ind.

— — Hun laa hvid, moderforklaret, med de store brune Øine. Halvvarm dugget af mild Sved efter den store Kamp. Aarked ikke række Armene mod ham, da han kom hen. Bare smilte saa lykkelig træt.

„Endelig!" hvisked hun.

Han kom paaknæ og hen over hende.

„Dora!"

Hun kjendte, han lugted af Vin og Tobakk, men sagde intet. Han kyssed hende paa Munden, og da kom hendes bløde Arme omkring. Og der var saadan Moderduft ved Barmen.

„Det blev en Pige," sagde hun uhyre lavt.

Han ordned i al Hast sine Forestillinger om Barnet over fra Gut til Pige og kyssed hendes fugtige Hænder, som var faldne ned, en for en.

„Du er ogsaa en deilig Pige," spøgte han og saa opp paa hende.

Hun laa stille og soled sig i hans dunkelblaa Øine. Aanded ind hans Mandsduft. Og smilte.

„Dora min!"

Hun kjendte igjen den stærke Lugt af Alkohol. Forstod det hele. Men sagde intet.

„Vil Dere ikke se Barnet?“ hvisked Jordmoren bag ham.

Han reiste sig opp, forundret. Saa smilte han, dette Smil, som kunde være saa daarende. Og føied sine Hænder ligesom forskrækket sammen.

Svigermoren, som sad paa Stolen ved Sengen, reiste sig. Alle tre gikk hen til Vuggen. Og Morens straalende Øine fulgte dem.

Han kom paa Taa frem. Han løfted med to Fingre Fligen af det hvide Lagen; slapp straks igjen og vifted henrykt med løftede Hænder. „Naa naa naa *naah!*“ sagde han i Barnesprog, saa bagover mod Moren og havde sit næsten kokette Smil.

De lo alle fem. Men Hans Willum kjendte det sprænge triumferende frydefuldt inde i Brystet, noget, som maatte jubles eller hulkes ud. Ren Sangfuglhenrykkelse, Vaarellevildhed. Taarer sprængte paa.

Han tog sig i det. Han bøied sig igjen frem; han letted paa Lagenfligen én Gang til.

„Er det ikke deiligt?“ kom det svagt derborte fra Sengen. Og et Hode stakk opp af Puderne.

Han satte øm Barnetrut og vikked igjen med sin Haand. „Menneskebarnebarnebarn!“ hvisked han.

Svigermoren stod og gotted sig paa Datterens Vegne; Jordmoren smaalo i bittesmaa erfarne Klukk. Hun havde seet saa mangt af den Slags Mandfolknaragtigheder Barselsdagene.

Saa gikk han hen til hende.

„Nei nu,“ brød han ud og vilde til at kysse. Men Jordmorens Stemme kom lav og bestemt imellem.

„Naa skal Fruen sove,“ sagde hun.

Hans Willum snudde sig og saa smilende paa Jordmoren. „Om en bitte liden Stund,“ sagde han. Saa gikk han stille ud af Værelset.

De hørte ham gaa omkring derude, hørte ham aabne Buffeten og tage Glasser frem, hørte ogsaa om lidt det kvalte Smeld af en Champagnekork derude. Saa aabnedes Døren paa vid Vægg, og han kom ind. Havde Flaske og Glass paa et Bræt og bar, uvant og forsigtig. Hun i Sengen satte store, henrykte Øine.

„Champagne!“ hvisked hun.

Jordmoren tog smilende imod og hjalp Mandfolket med Brættet. „Ja. Et lite Glass Champanje har Fruen bare godt a,“ sagde hun.

Hans Willum skjænkte; fire døgfuldt perlende Glass. Gikk hen til Dora med det ene og rakte hende forsigtig. Hun tog om Glasset med begge de hvide Hænder og saa opp paa ham.

Saa bød han de andre og tog selv sit.

„Hurra!“ ropte han hviskende. Han løfted sit Glass høit, nikked til sin Hustru og tømte det, langsomt. Og Dora Willum drakk med blek Mund og lukkede Øine, drakk, som om hun drakk Livet ind.

Jordmoren halvdrakk sit Glass og satte det tilside; Svigermoren, som havde nippet til sit, sad og holdt det i Haand.

Nu kom Jordmoren hen, hjalp Dora af med det tomme Glass og ordned med hendes Hodepude.

„Ja naa maa Fruen sove,“ gjentog hun afgjørende.

Hans Willum satte Glasset fra sig og listed hen. Han bøied sig over sin Hustru og kyssed hende

igjen paa Munden, længe. Hun lukked Øinene under Kysset, som drakk hun igjen Livet.

Han fandt hendes Haand. „Godnat, lille Mama," hvisked han saa lavt, at kun de to hørte det. Hun trykked ham til sig med de bløde, trætte Arme.

Saa reiste han sig, nikked til de andre og listed stille ud af Værelset, fulgt af Jordmoren, som drog Døren forsigtig i efter ham. Men Svigermoren tvang Korken i Champagneflasken og bandt forsigtigvis over med en Hyssing, forat den ikke skulde springe opp om Natten og vække Mor eller Barn.

Lidt senere var der nattstille i den lille Villa paa Ekeberghøiden. Mor og Barn sov med Vekelampe bag Skjærm og med Jordmoren som Vagt paa den lille Chaiselongue i Soveværelset; Svigermoren læste et hemmeligt Gudsord af Salmebog ved Stearinlys i det lille Værelse Trappen opp; Hans Willum selv sov dyb Mandssøvn i sit Arbeidsværelse, ør af Vin, Nervespænding og Lykke. Og vaagned først ved Titiden næste Morgen, lidt plussen i Ansigtet, lidt seig i Mundvikerne, lidt forundret over Solen, som stod flimrende lige ind i hans Ansigt gjennem Spurvekvidder og livsblaanende Vaarluft derude, men med en næsten dovnende Lykkefornemmelse over, at nu var det skeet; nu havde han været delagtig i Livsvidunderet.

* * *

Hans Willum reiste sig fra sit Arbeidsbord og lytted for tiende Gang. Jo! — nu hørte han da grangivelig den lille fordringsfulde Stemme derinde! At ikke Dora — ! Men hun sad vel ude i Haven!

Han tøfled Gangen ud og lod Dørene staa aabne efter sig. Der var slig Sommersvalhed inde i Værelserne; det var jo endnu i første Halvdel af Juni.

Jo. Der sad hun paa Trappens nederste Trin! Det sortbrune Haar glinste i Sommersolen; hun sad der og slikked Straaler og drakk Syrenduft og hørte paa Humlesurrmusikken i de mylderhvide Morelltræer langs Havegjærdet! Hun tog sig sin daglige lille Svir i Naturens Restauration!

„Dora! „Det" skriker!"

Han stod paa Trappen med Pennen i Haanden og saa nedover hende.

„Menneskefrøet vil ha Vand!"

Hun snudde Hodet mysende i Solskinnet. Hun var aaben i Barmen og frodighvid. De fyldige Arme i den skjærviolette Morgenkjole var bare, helt til Albuen; Fanget var skilt, — hun havde siddet med Haand under Kind og kjendt sig ligesom ét med Sommerblomstringen.

„Lad det skrike," svared hun. „Det har nys faaet."

Han stod fremdeles og nød hende; hun var ham saa ny — ung Mor, som hun sad der, og netopp kommen over Senge.

„Saa? Har „det" det?" smilte han.

Hun svared ikke; satte bare Albuen paa venstre Knæ og sad og saa opp paa ham med Haand under Kind. Ligesom betragted ham.

Hele den første Uge havde han været hjemme. Havde næsten ikke været til at formaa til at tage sig en Spadsertur engang. Det var, som om hun og Barnet var ham alt i Verden, og det havde gjort hende saa usigelig lykkelig, at hun syntes, hun gjerne

kunde tage hele det forfærdelige om igjen bare for disse deilige Stunders Skyld. Men saa var der pludselig kommet en Forandring; en aldeles uforstaaelig Forandring! Han var begyndt at reise til Byen om Eftermiddagene; nu gjorde han det hver Dag og kom noksaa sent hjem!

Ikke at han var mindre glad i Barnet; nei kanske heller mere den Tid, han var hjemme. Ikke heller, at hun misundte ham dette Samvær med Kameraterne; en Mand kunde vel bli træt og overmæt af Hjemlykke; sligt maatte man kunne sætte sig ind i; — men — og det var, som om et hemmeligt Saar var brudt dirrende oppe indvortes i hende —: det var kanske noget andet! Hun kunde ikke forstaa, at han nu, med Barnet og — —

„Sol du!“ — Han stod og saa udover og tog Stemningen: det hvide Blomstermylder mod varmblaa Luft, Bedenes blekgrønne Spirer, Tinderet over den sommergrønne Furuskog og en disig Fjordblaane fjernt derude.

Hun vendte saavidt Hodet mod Solglansen.

„Ja, deiligt!“ Saa stirred hun igjen opp paa ham med næsten forlegne Øine.

„Om en Uges Tid er jeg ganske bra igjen,“ sagde hun. Kinderne fikk lidt høiere Farve.

Han gikk pludselig Trinnene ned; tog hende med begge Hænder lindt om Kinderne, som man tar et Barn, og saa smilende ind i hendes Øine, som hun løfted mod ham, men straks sænkte.

„Da holder vi Fest!“ sagde han, daarende. „Barsel og Barndaab ogsaa videre paa samme Dag!“

Dora Willum saa forundret opp.

„Skal vi ha Præsten *herud*?“ spurgte hun, næsten ængstelig i Stemmen.

Da lo Hans Willum. „Ja, Ludvig Monsen,“ svared han. „Han er den mest veltalende. Knapp kan sige Amen, og de andre kan være Faddere. Det skal bli en høikirkelig Handling. Jeg synes, jeg ser Ludvig; han er aldeles ellevildt glad i Barn!“

Dora havde reist sig. Spøgte han? Eller var det hans Alvor?

„Vi skal da vel døbe det ordentlig?“ brød hun ud.

Hans Willum slog Armen om hendes Liv. „Nei, det ved den levende Gud vi ikke skal,“ sagde han og smilte hele Tiden. „Jo, det mangled bare!“ Han løsned sin Arm; thi hun forsøgte at fri sig. „Nei, en rigtig frodig liden Guds Hedning skal „det“ bli, en ægte luthersk Protestant!“

Dora Willum stod og saa paa ham.

„Er du blit gal?“ sagde hun. Ordene ligesom tabtes ét for ét.

Der fôr noget heftigt over Hans Willums Ansigt. Øinene fikk noget blakkblaatt haardt.

„Dora,“ sagde han. „Var vi rigtig saan — præstelig viet vi, den Kveld „det“ kom til?“

Hun saa, det var ramme Alvor; hun ligesom faldt fra Etage til Etage ned igjennem sig selv og fandt sig igjen dernede i tankefuld Erkjendelse. Ja. Det var jo saa. Hun havde jo git sig hen. Uden videre. Hun kjendte jo hans Meninger om alt sligt! Det maatte naturligvis bli, som han vilde; hun bare grued for, hvad Moren vilde sige! Uden at svare begyndte hun at gaa Trappen opp; hun havde medét faaet slig Trang til at være sit Barn nær.

Han lagde hendes Arm i sin; Trappen faldt hende lidt vanskelig endda.

Da de var komne de faa Trin opp, stopped han opp, smilende.

„Vi døber i Champagne," sagde han.

Hun tverstansed og saa paa ham.

„Jeg tror, du er blit splitter —!" Saa lo hun. Dette hans Himmelsprætt med alle tilvante Begreber og Ærbødigheder havde noget fandenivoldsk overdaadigt ved sig, som rev hen. Hun saa hele Akten. Saa Ludvig Monsen med Champagneglasset, saa Knud Knapp som Klokker. Saa kom Tanken paa det lille Barnehode.

„Aa liten!" sagde hun. Hun gikk hurtig foran ham ind.

Barnet sov. Sov dunhaaret med et Sommerskjær af Liv i de bløde Basunkinder. Sov saa bevidstløst tryggt, som om det selvsagt vidste, at nogen vaaged og tog alt Ansvar for Livet.

De to stod og saa. Hun nærmest, halvt bøiet over Vuggen; han lidt bagenom med Armen løst kring hendes Liv. Hun Moren, som havde født og erfaret; han Faren med Armen for første Gang om sin ufrugtsommelige unge Hustrus Liv.

„Det ligner et Menneske," spøgte han hviskende.

Hun vendte Hodet.

„Det har din Næse," hvisked hun tilbage.

Han kom nærmere; hende nærmere.

„Og din Mund!" Han trykked hende varsomt til sig.

Hun løsned ligesom uvilkaarlig hans Haand.

„Hysch," hvisked hun. Som om Handling behøved at høres!

Han smøg sin Arm rundt hende paany. Stod med sin Hage nær hendes Skulder og saa ned i Vuggen.

„En frodig liden Hedning,“ sagde han.

Hun trued hans Hode vækk med sin Pande mod hans.

„Det er nokk du, som er frodig Hedning,“ sagde hun. Og smilte.

„Ja!“ Han vilde kysse.

„Nei, Hans!“ Hun gjorde Modstand.

Da vaagned Barnet og begyndte straks at skrike.

Hun slog ham. „Ser du nu!“ lo hun.

Hans Willum havde sit lykkeligste Smil. „Ja, ser man *det*!“ sagde han. „*Det* er jaloux! *Det* er Protestant! Hysch *det*!“

Han begyndte at vugge. Men Barnet skrek.

„Nei, la væ-re!“ Dora Willum skjøv ham lempelig vækk, bøied sig over Barnet og lagde sin Kind mod dets Pande. Det taug straks.

Han stod forbløffet. „Ser man *det*,“ sagde han igjen.

Dora nynned og vugged. Saa om lidt reiste hun sig opp.

Barnet laa nu ganske stille og stirred frem for sig med stive Øine.

Hans Willum gikk rundt Vuggen og blev staaende og se.

„Dora!“ sagde han. „*Det* er Digter! *Det* har Gud hjælpe mig faaet en Idé!“

Moren lo og satte sig.

Hans Willum blev staaende og se paa Barnet længe; paa de fine Fingre, som rykkvis bevæged

sig over Teppet, paa de store blaa Øine, paa hele den lille Ansigtsfrodighed med den blomsterskjære Hud.

„Dora,“ sagde han. „Hun skal hedde *mouche*.“

Dora Willum lo.

„Jeg tror, du er sindssvag!“ sagde hun. Hun sad og stellte med noget Barnetøi der borte. „*Mouche* betyr jo en Flu-e!“

Han smilte. „Ja jeg kan gudskelov ikke fransk,“ sagde han. „Det er med fransk som med at spille paa Pianoforte; det er banalt at kunne det; men bruges ikke *mouche* ogsaa om saanne smaa sortbrune Skjønhedspletter, som Damerne pleied at klistre paa Kinderne sine?“

Hun sad og folded nogen smaa Bleier og saa kamplysten bort paa ham.

„Jo, naturligvis ogsaa det,“ sagde hun; hun var vel bevandret og havde gaaet paa Nissens Pigeskole. „Men —“

Han brød af. „Hun skal hedde *mouche*,“ sagde han kokett. „Hun skal netopp bli slig en liden fri-stende Skjønhedsplett paa Tilværelsen!“

Dora reiste sig og lagde Bleierne i Kommode-Skuffen.

„Nei Hans,“ sagde hun med Ryggen mod ham, optat med at ordne i Skuffen. „Barnet skal ha et skikkeligt kristeligt Navn!“

Han gjorde en overlegen Sving med sprikende Fingre i Slobroklommerne.

„Som alle vi Hedninger,“ sagde han.

Hans Hustru lukked Skuffen og vendte sig mod ham.

„Saa kald hende da i Guds Navn „Liv“! sagde hun.

Han stansed slagen. Strakte sin Arm høit tilveirs og knipsed.

„Liv! Det er storartet! Det er netopp Navn for en slig liden hedensk Borgerlighedsprotestant! Dora, du er genial, formelig Titelgeni!“

Han var borte hos hende og tog om hende med begge Arme, slog hele Slobrokken om hende.

„Men“ — han slapp hende og stjal et Kindkyss i det samme, — „*mouche* skal hun pinedød ogsaa hedde! *Liv* skal være hendes officielle Navn, hendes *nome de guerre* — ja jeg kan ikke fransk —, men Kjælenavnet, Elskovsnavnet, det skal være *mouche!*“ Han var henne ved Vuggen; han kiled Barnet under Hagen med Pegefingeren.

„*Det!* Du skal hedde *mouche,*“ sagde han. „Du vidunderlige lille Elskovsdøgnflue!“

Dora Willum maatte smile. Var ogsaa lykkelig over dette med Navnet, som hun havde ligget og tænkt ud om Nætterne.

„Ja, lad det være nu,“ sagde hun. „Det skal helst sove.“

Han havde faaet begge de smaa klodsede Barnehænder omkring sin Finger. Nu drog det til sig og vilde suge.

„Ser man!“ jubled han. „Kanibal! Glimrende Menneskeæder! Aldeles ukristelige Instinkter!“

Dora gikk hen og slog Vinduet opp. „Her er ikke ganske frisk Luft,“ sagde hun.

Han drog forsigtig Haanden til sig og vendte sig mod hende.

„Nei kjære!“ bad han. „Her er netopp slig vid-

underlig Barnekammerpoesi! Slig pikant Duft af troskyldig Tilværelse! Man blir formelig mildt barnebleieberuset!“

Hun skjøv til ham med begge Hænder. „Men saa gaa da, Mand!“ sagde hun eftertrykkeligt. Og han lod sig puffe ud af Værelset, hvis Dør blev lukket resolut i efter ham.

En Times Tid senere stod Hans Willum byklædt og færdig paa Trappen med sort stiv Hat og sin sølvknappede Stokk under Armen. Han havde skrevet; det vil sige: han havde slet ikke skrevet. Først havde han ledt vel og længe efter sin Pen, som han havde mistet paa Trappen, da han gikk ned til Dora; og da den endelig var funden, havde der været hundrede Ting iveien. En liden Hund paa den anden Side af Veien havde gjøet saa forbausende meget i Forhold til sin Størrelse; en Humle var kommen gjentagne Gange ind gjennem det aabne Vindu ligesom med Bud fra Blomsterduften og var igjen summet ud; Tanken paa „Barndaaben“ havde lagt Beslag paa hans Fantasi, og Doras lille mærkelige Ord: „Om en Uges Tid er jeg ganske frisk igjen“ havde bragt ham aldeles fra Koncepterne og ind i en Stemning af legal Forelskelse, som han aldrig før havde kjendt. Tilslut havde et lidet ærgerligt Hul i hans nye Slobrokk aldeles misstemt ham og gjort det af med enhver Stemning. Han havde slængt Pennen, faaet Slobrokken af og klædt sig hurtig om. Og nu stod han da paa Trappen færdig til at gaa.

„Hans!“ Det ropte derindefra.

„Ja.“ Han havde haabet, at hun ikke skulde have hørt.

„Gaar du?“ Hun aabned Vinduet, som stod paa Klem.

„Ja.“

„Aah!“ Det kom saa skuffet; hendes Øine stod saa sørgmodigt brune paa ham.

Han gikk Trappen ned.

„Nei, jeg maa virkelig,“ sagde han. „Jeg maa ind efter nogen Penge; saa ber jeg dem med det samme.“ Han gikk hen til Bedene; han karred ved de smaa blekgrønne Spirer med sin Stokk.

„Hans!“

Han saa opp.

„Aa kom tidlig hjem da!“ Hun bad saa sødt.

„Ja. Straks jeg er færdig.“ Han stod nu ved Potetessengen og karred.

„Genierne kommer sig,“ sagde han. „De er alt lubbentgrønne!“

Han nikked opp til hende og gikk, Haveporten ud og Veien frem, uden at se sig tilbage. Men da han naadde Svingen, vendte han sig og nikked. Hun vinked sagte med sin hvide Haand; saa drog hun en Sukk, lukked Vinduet og satte sig hos sit Barn.

*

Det blev en fortryllende Navnedagsfest. Midtsommerkveld langs disigblaa Lier og Fjorden som et blyblankt Speil med blodluende Baal opp mod en stjernetrætt Himmel. Sen Middag med Champagne for aabne Døre i den lille Villa paa Ekeberghøiden og en Pokuleren uden Grænse til langt paa Nat ude paa Altanen mellem de halvt afblomstrende Kirsebær-

trær. Det hele i en sval Groningsluft, som fortalte, at Sommeren endnu var i sin første lykkelige Vorden.

Ved Middagen, da Desserten serveredes og Champagnekorkene knalded, var Barnet bleven baaret ind; Ludvig Monsen havde reist sig, havde slaaet til Lyd med sin Gaffel og holdt en glimrende Tale.

Han havde spøgefuldt taget sit Udgangspunkt i den gamle romerske Mythe om Sabinerindernes Rov. Dengang var det romerske Krigere, som i sin dybeste Elskovsnød brød ind i fremmed Land, tog dets deiligste Kvinder og bortførte dem som sine. *Her* var det omvendt. Her havde en deilig Kvinde brudt ind imellem os og bortført vor stolteste Kriger med Kjærlighedens Ret! Og hvis nogen tviled paa Sandheden af hans Ord, saa laa *der* det levende historiske Vidnesbyrd: Barnet. Beviset for Kjærlighedens evige Forbrydelse, den eneste i Verden, som Guderne lod passere ustraffet, og som da heller ikke vi arme dødelige havde noget væsentligt at indvende imod.

Og han havde i denne Forbindelse citeret etpar Strofer af Horats, som ingen anden end han selv forstod, men som desuagtet vandt levende Paaskjønnelse hos de akademisk uddannede blandt Selskabet.

Saa var han pludselig bleven alvorlig, havde trykket Lorgnetten fastere og seet ned i sit perlende Pommeryglass. Og han havde talt dæmpet og moderat bevæget om, hvor lykkeligt det Barn var, som var sprunget lige ud af Forelskelsen og født i den blomstrende Sommer, langt, langt, borte fra Kirkens

blytunge Tag. Et Barn, som i hver Trevl var ægte — her rødmed Moren svagt —, i hver Fiber en Protest mod Borgerligheden og Ufriheden! Et Barn, Digteren og Mennesket Hans Willum værdigt! Da brød Bifaldet løs.

Rigtignok havde de to gaaet til Byfogden! (Munterhed) — hvad han i sin Tid desværre ogsaa havde gjort (Jubel); men *det* var han sikker paa, at Hans og Dora Willum som gode kristelige Jesuiter havde havt sin *pia fraus,* sin hemmelige *reservatio mentalis* om, at de ikke lod sig binde i Borgergrime, men at deres Forhold — deres skjønne Forhold skulde være i Ordets videste og dybeste Forstand frit! *Frit,* mine Herrer! Applausen steg til demonstrativ. Da han saa atter med en pludselig Vending over i det humørfyldt præstelige havde spurgt om Barnets Navn og Hans Willum oprømt havde svaret „Liv“, — da var hele Literaturen brudt ud i en Jubel og havde applauderet frenetisk, Knud Knapp med grovrøstede Bravoer, det oprømte Skelett med intense Klask i de benede Hænder og Pigelyrikeren smilende som Melk og Honning med de store Kalveøine varmt fæstede paa Dora Willum, som sad bleknende overvældet.

Men da saa Ludvig Monsen høitidelig havde udtalt Navnet „Liv“ og nærmet sig Barnet med Champagneglasset løftet for at stænke Livsindvielsens Skumperler over det lille bare Hode, havde Moren pludselig reist sig halvt og værget med sin Haand.

„Nei dette faar De ikke Lov til,“ havde hun sagt, saa bestemt i Tonen og med noget saa mørktflammende i Øinene, at Ludvig Monsen forbløffet

havde taget et Skridt tilbage og seet spørgende bort paa Hans Willum.

Denne havde mærkelig nokk bøiet af for sin Hustrus Vilje. „Drikk nu, Ludvig," havde han sagt. „Du tar altid feil af Sakramenterne!"

Ludvig Monsen havde med stor Aandsnærværelse atter indfanget Stemningen. Med høit løftet Glass havde han atter citeret Horats:

„Nunc est bibendum,
nunc pede libero
pulsandum est tellus!"

„Leve Liv og Livet!"

Og Glassene var blevne tømt under Jubel, og Hurraraab havde hugget taktfaste gjennem Rummene og ud.

Men Dora Willum havde bøiet sig over Barnet, som var begyndt at graate, havde kysset det og baaret det tilbage til Sovekammeret med Hodet hele Tiden bøiet ned over det lille Ansigt.

Hans Willum havde straks budt Cigarer.

„Hun svarer til sit Navn," havde han sagt smilende. „Ellers skal hun til daglig hedde *mouche* — den lille Skjønhedsplett paa Familjen!

Man havde tændt Cigarerne, fyldt Glassene og fundet Indfaldet aldeles fortryllende. Og Aftenen var forløben under et frodigt Fyrverkeri af Aandrigheder ude og inde, med Cigarduft drivende gjennem de aabne Værelser og raa Glufs af Natteluft fra Skogen rundt Villaen. Indtil endelig sidste Tog havde pebet for oppgaaende og tvunget til Opbrudd.

Men næste Morgen overraskedes Dora Willum

ved at finde Pigelyrikeren sovende paa en Sofa i Spisestuen. Han var bleven stillfærdig beruset med aldeles uformuende Ben og havde foretrukket at kinese hos sin elskværdige Vært.

Nu kom han sig søvndrukkentforundret opp, gjorde i Hast Toilette inde i Hans Willums Arbeidsværelse og forsvandt med første Tog efter unødigt mange og indtrængende Undskyldninger for Værtinden. Han var nemlig fra Omegnen af en Smaaby og havde al sin medfødte Aandsnærværelse nødig for at holde Ballancen i det mere mondæne Selskabsliv.

Capri den 20de April 1904.

Kjære Ludvig!

Det blev en Episode. Ikke til at glemme, men alligevel bare en Episode. En toaars Drøm. Eller rettere: en toaars Virkelighed med Opvaagnen som fra en Drøm. Og med et lidet storøiet Virkeligheds-pant som en vemodig Mindelse om det hele!

Det maatte saa gaa mellem mig og hende. Hensynsløs Livsidealist, som jeg er og er stolt af at være, og hun den frodige Borgerlighed, den ligefrem heftigt frodige Borgerlighed, da hun først var aabnet og havde sat Frugt. Igrunden et ualmindelig almindeligt Menneske, bygget yppigt over sunde, praktiske Instinkter som over en stærk, modstandsdygtig Benbygning. Istand til det ligefrem voldsomme — inden en viss dramatisk Begrænsning —, men aldrig istand til den store Begivenhed, det tragiske, — hvad jeg engang trodde. Men der er Forskjel paa en Kvinde, som elsker, og en Kvinde, som har faaet Barn. Barnet blir hendes Lynafleder fra Tragedien, hendes skjønne Undskyldning, hendes hemmelige Samliv med den Mand, som ikke længer kan elske hende. Hendes stadige Foryngelseskilde, mens han

gaar gammel i Elskovsgjentagelserne. Ja, saa gikk det. Det begyndte med, at jeg ikke kunde faa Arbeidsro. Vi havde hele Vinteren levet paa mit store Stipendium og Vaaren fremover paa Forskudd hos min Forlægger; nu maatte Bogen bli færdig — og jeg kunde ikke arbeide. Jeg gikk som i en stadig Bagrus af Barnebleielugt og Nattevaagen; jeg havde altid en Fornemmelse af, at fysisk Bistand skulde præsteres, og gikk som paa evige Gløder i Angst for, at noget skulde hænde Barnet. Da jeg saa søgte ud til Dere Kameraterne for at faa Luft, misforstod hun selvfølgelig dette og præsterte en blomstrende Jalousi. I Begyndelsen smigred dette min Mandfolkelighed og skaffed mig nogen henrivende Stunder; men omsider gikk jeg trætt og sagde fra. Vi havde vor første reglementerte Ægteskabsscene, som selvsagt endte med Forsoning og en Sommerudflugt til Fjeldene, for at jeg der i Ro kunde fuldføre min Bog. Jeg vilde have reist alene; jeg trængte saa høilig til en liden Pause i den altopslugende Store-Kjærligheds-symfoni; men hun satte igjennem, at hun og Barnet kom med, og Sommeren forløb under stadige og stadig mislykkede Forsøg paa at bringe vore to forskjelligartede Personligheder til at gaa opp i en høiere — eller lavere Enhed.

Mærkværdig nokk fikk jeg min Bog „Ungdom“ færdig og, som du jo ved, *godt* færdig; men da jeg saa i Slutningen af August reiste hjem, havde jeg en vemodig Hustru og et Barn med to Tænder i Munden; i vor lille Have var alle Blomster visne og alle Urter døde med Undtagelse af Poteterne. De stod i himmelstræbende Mørkegrønhed og frøs —

som givet er — alle sammen bort i September. Dermed var min Taalmodighed forbi. Jeg leverte mit færdige Manuskript til Forlæggeren, fikk nyt Forskudd og erklærte resolut min Hustru, at jeg om en Uges Tid reiste til Udlandet — jeg *maatte* for min Udviklings Skyld, og hun fik vælge, om hun vilde bli med eller sidde hjemme.

Efter fire Dages dybe Sjælekval for os begge valgte hun det sidste — altsaa Barnet. Jeg reiste, og hun blev, først paa Villaen til Oktober Flyttetid og senere hos Moren inde i Kristiania, vel ompuslet af borgerlig Indignation. En Maaned efter kom hun — selvfølgelig. Frygten for at miste mig eller Længselen efter at eie mig var bleven stærkere end Moderinstinktet; — jeg havde seiret over Barnet, som vi forresten begge fandt maatte befinde sig hos Svigermoren som i Sarahs Skjød.

Det blev en Vinter i Lyst og Kval. En stadig Henrykkelse over Livets Deilighed og en stadig Længten hjem til „Liv". En stadig Jagen i Nydelser og en stadig jagende Ængstelse. En fortsat Kjæde af Omskiftelser og en altid afbrudt Kjæde af høispændte Arbeidstimer. Trækfugleflugt mod Syd og Trækfugleflugt mod Nord.

Endelig i Mai Maaned var vi igjen hjemme. Hos lille Liv. Om vi da længer kunde kalde hende saa. Vi stod begge sammenjagede som to af Paradiset udviste og stirred ned i den lille Vugge. Vi havde forladt en Rose; der laa et bleknende Blad! Nei ikke bleknende; — hvidnende! Med for store Øine i et for lidet Ansigt. Hun havde ikke taalt Adskillelsen; hun var falmet hen i Bedstemoderligheden.

Forsigtigheden og de borgerlig stængte Stuer! Aa Ludvig! Det var en Sorg at se!

Saa kom da endelig sidste Akt; den brutale Kamp for Barnet. Saa naturlig for hende; saa dræbende for mig. Alt blev offret for Liv. Dage og Nætter; Kraft og Søvn; Elskov og Arbeide. Liv suged det hele! Hendes lille krævende Stemme sang gjennem alle Værelser; hendes lille Lugt var overalt. Det var, som om hele Huset stod fyldt af et eneste angstfuldt Rop: Liv, Liv, Liv! Og jeg stod oppe i det hele hjælpeløs som en Løve i et Garn; jeg elsked jo den lille bleke; jeg drømte jo i al Evighed den lille daarende Drøm om *mouche*.

Hun kom sig; men eftersom hun blev bedre, vokste Morens Krav. Hun var ikke længer Hustru, endsige Elskerinde; hun var forvandlet til Mor; Mor og intet andet end Mor! Og hun havde faaet hele en Dyremors Brutalitet. Vi havde paa Reisen forbrugt en betydelig Sum af hendes Fædrearv — som heldigvis var Særeie; — hun negted at hæve mere. Hun begyndte at forlange, at jeg skulde arbeide; hun spændte mig formelig for Produktionsplogen; tidlig om Morgenen kunde hun plage mig med dette. Det samme, som om jeg pludselig skulde forlange af hende, at hun skulde føde, føde uden Undfangelse og Drægtighed.

Dermed var Maalet fyldt, fyldt af denne bundløse Mangel paa Forstaaelse og Finfølelse. Det blev en tre Ugers Rangel — ja Du erindrer den nokk —, og i hele den Tid satte jeg ikke min Fod hjemme. Hjemme! Gud, jeg fikk en dræbende Fornemmelse af, at hjemme var borte!

Da jeg saa endelig en Kveld tog mig sammen

og reiste deropp — var hun flyttet til Byen, ind til sin Mor. Hun og Barnet. Jeg var fri! Jeg stod udenfor den lukkede Port som en af Paradiset uddreven Adam med Æblebiden af Kundskabens Træ trykkende i Halsen.

Der blev vekslet Breve, heftige og kolde; Forslag blev fremsat og afvist, og endelig kom det da til Separation. Hun beholder og opfostrer Barnet; men jeg har Ret til det én Maaned om Aaret. Da skal jeg suge Liv af mit Liv i et Par store Barneøine i et forlidet Ansigt!

Heldigvis har jeg gjennem formaaende Bekjendtskaber, som staar Regjeringen nær, faaet Separationstiden forkortet, saa om et Aar er jeg atter fuldt fri Mand.

Ja, kjære Ludvig; her har Du i korte Drag de lidelseshistoriske Omrids af min ægteskabelige Torso. *Vestigia terrent!* Men heldigvis har Naturen givet os dødelige Glemselens Naadegave, det aandelige Stofskiftes herlige Skatt! Og selvfølgelig er det, som er skeet, dybere seet det bedste for os begge. Hun skal, efter hvad jeg hører, allerede have afvundet Sagen dens praktiske Side og resolut gaaet i Gang med et Pensionat med lille Liv som aandelig Drivkraft og Midtpunkt. Ja, Naturen er visere end vi. Naar har man nogensinde hørt tale om „Hanbjørn med Unge"?

Og saa er jeg da atter her! I Livets Land. Jeg begynder paany at snappe Livsluft og blinke i Bugen som en halvkvalt Fisk, der i rette Tid er sluppen tilbage i sit rette Element. Ja, Livets Land. Og Livets Folk, som lever for Dagen og nyder Stunden

og dør den glade Død. Og over det hele Tilværelsens blanke Øie Solen, som hver Dag straalende finder, at det hele er saare godt. Og som aldrig hviler paa den syvende Dag. En syngende, kulsvierlykkelig Nomadestamme, som sorgløs græsser Jordskorpen og jublende tar, hvad Landet i flammende Overdaadighed skjænker! Her futter af Boccaccio; her gløder og dundrer af Dante; Hvælvene gjennemsmiles af Rafael, Fornarinas Aand og Engel. Ja her er Livets Land. Og her vil jeg skrive min nye Roman: Livets Triumf. Livet, som maa betales med Døden.

Din til Døden trofaste Synder

Hans Willum.

P. S. Lige før Jul bragte Posten mig noget, som sorgfuldt gjennemjubled mig: En Dødsannonce undertegnet af *hende*, hende *alene*. Hendes Bedstefar, den gamle Oberst, er død. Det kom som et Himmelbud, som en Anelse om Sammenhæng!

Ak Ludvig! Er der nogen Sammenhæng mellem Jorden og Stjernerne? d. s.

Der stiger en Morgen svimmel
af Sol over Dantes By,
en safir-henstraalende Himmel
over en Rosensky!

*

I de natteduggtvættede Haver
staar Olivenen silkeblaafin
med perlegraa Spindelduggsknipling
over sit Brudelin.

*

Morgenens Sangere synger,
beruste af Duft og Sol;
Finkerne flaggrende gynger,
hvor Aftenens Nattergal gol.

*

Det glittrer, hvor en sig vender;
Roser tar Morgenbad;
forelskede Duggblikk sender
de daarede Fikenblad,
og nuster fra grove Hænder,
som skjælver af Lyst og Kval,
Diamanter, som de til sin Elskte
om Natten fra Himlen stjal!

*

Inga Borg læste med blussende Kinder; thi under Digtet havde hun seet Hans Willums Navn, og hun mærked ikke engang den gamle Gadesælger, som passerte Smaabordene forbi med sit monotone: *„Fiamméferi, Signore! Fiamméferi!“*

Firenze den fagre er vaaken!
Fra Dômens morgengraa Hvælv
stiger i Rosenslørtaaken
Dagningens dype Skjælv.

*

Det kimer i Klostre og Kirker
med Morgenens gyldne Klang;
paa Veiene klapprer der Træsko;
langs Murene jubler Sang,
mens Æsler med bjældede Bigsler
gaar blanke sin hovlette Gang.

*

Terrasser og Haver gløder
i blussende Rosenbrand;
i det fjerne staar Morgenrøder
langs duftigblaa Fjeldes Rand
mod fjernere anede Øder
af snehvite Alpeland.

*

Men bly under Solens Øie
i rødmende Foraar staar
Firenzes de fagre Høie —
— en Krans af unge Prinsesser
med murhvite Perlekroner
om pinjedunkelt Haar!

*

Inga Borg havde lagt Avisen fra sig; en liden pludselig Hede, halvt Angst, halvt Betagenhed var

faret igjennem hende. Hun havde ved Siden af Hans Willums Navn seet noget, som før var undgaaet hende. Der stod:

Firenze den 10de Mai 1904.

— Han havde været her for otte Dage siden! Han var her kanske endnu!

Der kom en stor ubestemmelig Uro over hende. Hun henvendte nogen Ord til den unge Kunstnerfrue, hos hvem hun nu et Par Dage havde boet som Gjæst for at se Florens, før hun drog videre sydover.

Denne nikked, betalte den rødtrøiede Camerière for de to *caffe con crema e paste*, og de to unge Damer forlod „Reininghaus", bøied af fra *Piazza Vittorio Manuele*, den trange Gade tilhøire, og var snart ved *Ponte Vecchio*, hvor de blev staaende et Øieblikk og se foran Juvelbutikkerne.

„Skal vi ikke reise opp igjen," bad Inga Borg. „Det er saa hedt hernede."

„Ja gjerne det!" Fru Haugvik lagde sin Arm i Inga Borgs, og de to drev Gaden opp langs Arno, som gikk graa og stor i Vaarfrodigheden.

Barbente Fiskere med solbrune Arme grov Lerjord i Flodbunden eller fisked med Synkehov fra Baad i det muddrede Vand; Uffizziernes Dueflokke fløi blaaskimret susende omkring de høie Søilerader napped Ærter, som de Reisende strødde ud, og letted igjen til sine Reder under Pallads-Gesimserne; unge, lykkelige Stemmer raabte: *„fiori signore, fiori;"* dørgfulde Sporvogne ringte og stansed og skured videre over Broen med Kurs for *Viale dei Colli*, og længer henne under en af de rosendryssede Hotel-

loggiaer sang en sortsmusket italiensk Pige til Guitarknepp sødmefyldte, naivtfolkelige italienske Sange. Men paa den anden Side af Arno, hvor Høiderne løfted sig til en olivenbevokset, cypressomgjærdet, kastanjebrusende Villastad, stod Buonarottis „David“ paa *Piazzale Michel Angelo*, stolt og fri som et Ungdomskraftens nakne Vidunder opp i den solglødende Luft.

Inga Borg havde straks gjenvundet sin Fatning; hun søgte at interessere sig stærkt for al Skjønheden rundt omkring; men Tanken paa, at han var i Italien og kanske i samme By som hun, vilde ikke slippe hende. Da de var naaet Broen og stod og vented paa næste Sporvogn til *Viale dei Colli*, hvor de bodde i en liden Villa, sagde hun rolig, næsten vel ligegyldig, mens hun samled sin Kjole:

„Det stod et Digt om Florens af Hans Willum i en af de sidste norske Aviser; er *han* her?“

Fru Haugvik saa forundret paa hende.

„Javisst er han saa. Han kommer til os iaften. De kommer en hel Del norske. Vi har Salon!“ Hun gjorde en fornemt spøgefuld Reverens med muntre blaa Øine i det æblefriske Ansigt — og lo.

Inga Borg stod som naglet fast. Som indestængt. Fra dette var der ikke Udvei at finde! Blodet trykked hende i Hjertegropen; hun fikk ikke Ord frem — bare forsøgte at smile.

Fru Haugvik saa paa hende.

„Han er jo en Ven af Karl,“ forklarte hun. „Karl kjender jo omtrent alle. Han kan forresten være aldeles bedaarende, naar han bare ikke —“ hun gjorde en betegnende Gestus som med Bæger mod Munden. „Det er besynderligt, at Mændene

aldrig kan holde Maade! Ja forresten — jeg kan ikke klage. Karl er virkelig saa moderat —" hun brød af; thi der kom Sporvognen, og de maatte skynde sig ind, hvis de vilde faa Plads.

Inga Borg var lykkelig over at være kommen mellem mange og at faa tie. Hun trængte til at gjøre Vold paa sig selv; hun trængte til at tænke og komme til Ro over dette.

Hans Willum her! Og iaften skulde de igjen mødes! Hun havde jo hørt om hans Skilsmisse og var paa det rene med, at anderledes kunde det ikke gaa mellem ham og Dora Lothe; men aldrig i Verden skulde nogen kunne tillægge *hende* saameget som en Skygge af Skyld i dette! Aldrig i Verden var hun kunnet bli den Hustru, en saadan Mand trængte! Aldrig i Verden kunde hun have holdt ud en saadan Skjærsild af Sanserus og Lidelse! Det havde hun mange, mange vaakne Nætters Erfaring for. Hun havde gjennemlevet det i sin Fantasi — og bævet tilbage for det i sin Følelse; hun havde ønsket det i sit Hjerte, men afvist med sin Fornuft; det vilde have været som at forene Ild og Æther: det var blevet Døden for dem begge!

Og nu skulde hun møde ham igjen, nødtvungen næsten som af en Skjæbne! Ja, hun skulde vide at møde ham! Hun var ikke for intet Oberst Borgs Datterdatter! Han havde ikke for intet hvisket i sin sidste Stund: „*Du*, Inga, *du* vil bli os tro!"

Og mens Sporvognen tungt skurrende gled sin Jernvei frem og opp, gjennemleved Inga Borg i jagende Billeder hele sit hemmelige Drømliv sammen med Hans Willum, hans sidste Ord, da de

skiltes, hans Digte til hende, sine Haab, sine Tvil og sin Beslutning —

„Inga!“ — det var hendes Veninde, som havde reist sig og kaldte paa hende. De var komne til *Via Giramonte* og skulde stige af. Hun fulgte mekanisk, ligesom greben i det, og de to gikk Arm i Arm mellem Murene Veien opp til Villaen.

Fru Haugvik vifted med Lommetørklædet opp mod Terrassen og smilte. Der stod hendes Mand høit oppe og malte i Solskinnet. Malte Florens i flammende Foraar. Han flytted lidt paa sit Malerskrin og vinked med Penselen som Svar. Saa malte han ivrig videre; han var aldeles opslugt af Farvehen rykkelse.

* * *

Det summed af norske Stemmer paa Villa Unganellis vide Terrasse i Solnedgangen; der klang ung Latter af Damestemmer, grove Mandsrøster derimellem; det klikked i Theskeer og Kopper; der drev Duft af Cigaretter og toskanske Cigarer. Af og til ringte det dernede paa den lille Portklokke; det var Efternølere, som blev lukket ind af Contadinaen og vist Taarntrappen opp af den sortøiede italienske Tjenestepige. De fikk et bondekraftigt Haandtrykk af Værten og et „aa, saa sent!“ af Værtinden. Saa slog de sig ned ved et af de nærmeste Smaaborde og talte dæmpet med Bekjendte til en Begyndelse. Her sad man lunt og tæt som paa et Skibsdækk og skulde se en deilig Aften glide forbi. Men Værten, Maleren og delvis Billedhuggeren Karl Haugvik, gikk omkring rastløs og sagde mutte,

kantede Mærkværdigheder med urokkeligt Alvor, kjendt som han var for sit bløde, ærlige Kunstnersind bag et Panser af bizarr Originalitet.

Inga Borg sad sammen med Fru Haugvik og et Par unge Malere. Hun var som en blektblomstrende Rose; saa besynderlig fornemt fraværende i al sin Frodighed. Gav jævne Svar og smilte med, naar de andre lo, men var med sine Tanker helt andetsteds henne. Og det overvundne Skjær af Rødme i de lidt bleke Kinder kom sig hemmelig deraf, at hendes Hjerte banked heftigt derinde bag hendes Vilje. Hans Willum skulde jo komme, men var endnu ikke kommen. Og hun var fast bestemt paa, at intet skulde være foregaaet imellem dem.

Hun sad og ønsked utaalmodig, at han nu maatte komme, saa det blev overstaat, og hun sad og haabed halvt om halvt, at han ikke kom. Klokken var jo nu halv seks, og alle de andre var jo for længe siden —; hun fôr pludselig sammen indvortes: *der* ringte det igjen paa Portklokken, et kvasst Rykk! Det maatte være ham! Hun stivned ligesom indvendig og begyndte at tale interesseret med en af de unge Malere om Solnedgangen.

Haugvik gikk hurtig hen til Trappen og saa ned. Flere reiste sig.

„Jo, det er ham," sagde han og vinked ned. Saa ropte han:

„Jo, Du skulde ha," og hytted med knyttet Næve. Og Fru Haugvik stod ved Siden.

Det svared dernedefra. Hans Willum stod med Hatten bag i Nakken dernede og ropte opp. Hilste

til Damer paa Terrassemuren og havde god Tid. Inga Borg kunde kjende hans stærke Stemme.

Saa endelig gikk han ind i Villaen og kom Trappen opp.

Haugvik rakte ham Haanden og klemte til. „Jo, du er præcis Mand," sagde han. „Lar Solen vente paa dig!"

Hans Willum stod der høi og vaarblaaøiet og smilte.

„Præcis som en Sommerfugl," sagde han. Han rakte Værtinden Haanden.

„At De endelig kom da," sagde hun og lo. „Nu er Kaffeen kold."

„Og jeg varm," spøgte han; han fulgte hende frem mod Bordet, nikked i Forbigaaende til nogen Kjendte. Saa blev han pludselig staaende som støbt og se, mens en kort Rødme kom og forsvandt over hans Ansigt.

„Maa jeg præsentere," sagde Fru Haugvik. „Digteren Hans Willum — Frøken Borg!"

Hans Willum bukked og havde fundet igjen sit djærve Smil.

„Jeg har allerede den Ære," sagde han.

Klara Haugvik spærred Øinene opp.

„Kjender Dere hverandre," sagde hun. „Inga, det fortalte Du ikke!"

Inga Borg, som havde reist sig langsomt, blev rød.

„Bare ganske flygtig," svared hun og rakte ham sin Haand. „Jeg tænkte ikke, at Hrr. Willum erindred —"

Hans Willum modtog Haanden og slapp straks. „Bare et Badebekjendtskab," svared han smilende. „Og i Vandet er jo alle lige."

Fru Haugvik lo. „Lige glemsomme," sagde hun; hun skjænked Kaffe og bød Hans Willum.

Han takked; han tog Sukker og Fløde, og Fru Haugvik bød videre ved nærmeste Bord.

„Saa De er ogsaa i Syden, Frøken Borg?" sagde Hans Willum i konverserende Tone; han stod og holdt Kaffekoppen, mens han rørte Sukkeret om. „Ja, det er sandt" — han blev pludselig alvorlig — „vi søger jo alle hid til Livet efter Trøst!"

Hun saa opp paa ham og glemte rent at svare. Det var saa vakkert af ham at erindre hendes Sorg!

„Ja, her er jo vidunderligt," sagde han stille hen for sig og saa udover Solnedgangen; han stod og nipped til sin Kopp. Fikk saa pludselig se en god Bekjendt i nærmeste Gruppe, satte Koppen fra sig og gikk lige hen. „Nei, er *du* ogsaa her!" sagde han høit forundret. Og der blev en munter Samtale.

Inga Borg var glad over, at han havde konverseret det hele bort og behandlet hende som Fremmed, taktfuld og paa samme Tid taktløs, som han var. Han havde ikke hilst, da han gikk!

Der blev en liden Pause i Larmen. Solen var netopp i Nedgaaende; en liden Kveldvind begyndte at blæse.

„Nei se Cypresserne," sagde en af de unge Malere. „Hvor de staar deilig mørkt mod det olivengraagrønne!" Og man saa udover.

Karl Haugvik stod med Hænderne i Lommerne og Cigaren i venstre Mundvik.

„Gamle Kjærringer mellem Ungdommen," sagde han tørt. Og man lo.

Den unge Maler smilte, men blev ved. „For-

melig som — som gamle Broncespyd opp af Jorden," sagde han.

Hans Willum hørte det. Han lænte sig bagover med Ryggen mod Terrassemuren og saa did bort til ham, som talte.

„Godt sagt, Holm," sagde han. „Bare at det er ganske omvendt. Det er Vorherres Elskovspile. Skudt ind i Jorden lige til Skjæftet fra hans staalblaa Himmelbue deroppe."

Der brød Jubel ud. Man ropte Bravo og klapped i Hænder; Hans Willum sad ligegyldig og røgte sin Cigar. „Og alligevel," sagde han, „er de saa unge og myke som den blødeste Malerpensel; Livsydmygheden er i dem!" Han røgte videre; og der taltes videre om dette hans Billede rundt omkring.

Karl Haugvik havde sat Fiaskoer om; nu fyldte hans Hustru Glassene, og Herrer ved de forskjellige Borde hjalp til.

„Ja, saa drikker vi Brurskaal da," sagde Karl Haugvik; han stod og saa udover mod Solen, som sank flammerød bag Aasene. „Ja, for hun gaar da i Seng som en Brud! Skaal!" Han løfted sit Glass. Og de drakk alle. Og der var ganske stille, mens de sad og saa paa det overdaadige Farvespil.

„Og der har vi hendes Brudeterne," sagde Hans Willum høit i Stillheden; han pegte mod Øst, hvor Fuldmaanen stod sølvblek i det henblaanende Dagsskjær.

„Hendes Nakkespeil" — sagde Karl Haugvik; „et af disse antike, runde Metalspeilene! Hun er lovlig kokett. Ellers er jo Maanen noget særskilt for Poeterne."

„Ja, den er Solens Aand," svared Hans Willum. „Ikveld gaar den igjen!"

Karl Haugvik skjænkte sit Glass fuldt. „Jeg trodde ikke, du trodde paa Gjengangere," sagde han tørt.

Hans Willum smilte.

„Jeg tror paa alt, som er sælsomt," sagde han. „Det er saa meget i os Mennesker, som gaar igjen."

Inga Borg kjendte Pilen træffe. Hun sad stille, som om hun intet havde hørt og heller ikke følt hans Blikk derbortefra.

Karl Haugvik, som igjen havde løftet sit Glass for at drikke med de nærmeste, brød pludselig af og blev staaende stille. Det var Florens's hundred Kirkeklokker, som begyndte at ringe.

„Hysch," sagde han. „Ti stille alle sammen! Dere kan prate senere; nu er vi i Kirke!" Og det blev med ét Slag kirkestille. Fjernt fra, nær, allevegne brast det ud i Klang, mildt, vidunderligt, som kom det ikke fra jordisk Metal, men fra skjulte Himmeltempler et eller andet Sted inde i den slørblaa Kveldsluft.

Og det var flere Minutter henrykt stille. Mens Solen sank alt dybere og blev borte. Og bare leved i nogen rødmende Rosenskyer over Bjergene.

„Det drypper Himmeltaarer," sagde Hans Willum dæmpet i Stillheden. „Du skal se, det er Madonna, som graater af Glæde!"

„Hysch! Hold Kjæft Digter!"

Og det var igjen stille, til den sidste Klosterklokke langt borte paa *Sancta Margaritha* havde klemtet sit sidste, sprøde Klemt.

„Ja, nu kan Dere faa slippe," sagde Karl Haugvik og drakk ud sit Glass. „Nu gaar vi ned. Der staar lidt Mad dernede — er det ikke saa, Klara? Fiaskoerne faar Dere selv besørge!"

„Bare Smør og Brød og Frugt og sligt," undskyldte Klara Haugvik; hun gikk foran, og de øvrige fulgte i nølende Grupper Trappen ned.

Hans Willum kom hen mod Inga Borg, som stod og saa udover Landskabet, mens hun vented. Haugvik stod ved Siden og pegte og forklared.

„Ja er her ikke vidunderligt, Frøken Borg?" sagde Hans Willum.

„Deiligt!" Hun var glad over at faa det altsammen over i Naturbegeistringen.

„Ja, nu er det i seneste Laget," fortsatte Hans Willum; „men De skulde ha været her for otte Dage siden! Du store Verden, for en Orgie af Farver! Ser De det Ferskentræ dernede? Det stod i en Rus af rødviolette Blomster! Det saa ud som en fordrukken Syrén, som var rød i Toppen af Vinen! Det var det fuldstændigste Blomsterdelirium! Det nytted ikke at snakke til det Træ; det hørte ikke; det var aldeles fra Forstanden!"

Inga Borg smilte. „Men Mandelblomsterne?" spurgte hun. Mandelblomsterne havde for hendes Fantasi været Syden.

„Frugt allerede, Frøken!" Han slog ud med sine Hænder. „Og Fikentrærne! Store, svulmende Fiken paa naken Kvist! Og ikke et Fikenblad endnu til at skjule sin Nøkenhed! Det er formelig Uskyldighedstilstand — før „Syndefaldet"!"

Inga Borg smilte igjen; de kom nærmere Trappen.

„Og Glutinea som en blaa Vaardrøm henover de gamle Mure! Ja se der!“ Han pegte. „Og de smaa gule og hvide og røde Roser som Champagneskum udover Altanerne! Og Brudeslør hist og Brudeslør her slængt hen over nakne Grene! Ja, for vi har Æpler her og Moreller og Kirsebær! Og Lemonerne! Hvid Blomst og gulgylden Frugt paa samme Kvist! Bryllup og Guldbryllup paa samme Dag, og en Duft, saa en kan glemme, at en skal dø, ser De!“ Hans Øine var blaafunklende, mens han talte; han holdt hende formelig fast med et Dryss af Billede efter Billede.

„Og Jorden!“ De stod nu og skulde gaa Trappen ned. „Tusen Millioner Evighedsblomster! Stjerner sneet ned fra Himmelen! Og hidsige Bier omkring — Luftens Politi, Frøken! Han lo. „Og brandrøde Valmuer tændt i Græsset, og Maurer, paa evig Marsch for at slukke! Nei, nei, nei! Ja De ved ikke De; De aner ikke!“

Han stod og ligesom holdt hende tilbage; han folded sig ud for hende, bredte sin Lyrevifte ud for hende og tagg om Kjærlighed som en forelsket Fugl paa Vaarkvisten og var aldeles uangribelig bagom alt dette.

Inga Borg gikk nogle Trin Trappen ned; han fulgte.

„Vi har hele Norge her, ser De. Ligesom skjult inde i al Overdaadigheden! Aflagte Præstekraver! Og Blaaveis — „Anemoner“ naturligvis! Og Smørblomst, den fete Handelsreisende, Blomsternes evige Jøde!“

— „Vil Dere ikke ha Mat?!“ Det var Haugviks Stemme, som ropte Trappen opp.

„Jo! Nu kommer vi! — Men det fineste af det hele, Frøken Borg — Vinen!“ — han talte, mens de gikk — „Bare Blade! Ingen Blomst! Men saa mod Høst, under Bladene, en liden hemmelig Skindsækk med Solblod gjæret i Sommerbranden! Gud, hvor Sommerfuglene skal drikke sig drukne!“

Inga Borg gikk smilende Trappen ned foran ham. Hun havde en lettet Fornemmelse af, at det gamle skulde være glemt, og at han vilde tage alt med hende paa en ganske ny Maade. At de kanske med Tiden kunde blive Venner!

*

Det var Lysfest i den lille Salon. Smaa kulørte Lamper i norske Farver, romerske Lucernaer med sit milde Lys; syvarmede Messingstager med Stearinlys i tætte Flammerader. Og et Hav af Blomster.

Hans Willum stod foran Pianoet, spiste og saa ind i Blomsteroverdaadigheden. Der var to Vaser med Roser; der var et lidet Glass i Midten med en liden enkel italiensk Blodrose. Han stod og saa, mens han talte med Inga Borg, som sad ved Siden af Pianoet og havde noget Vanilje-is paa en Asjett.

Karl Haugvik kom hen bag ham; han spiste Smørogbrød.

„Altfor mange Blomster vel — for dig!“ sagde han.

Hans Willum snudde sig. „Ja — nei,“ svared han. „Enten hele Fanget fuldt eller ogsaa bare en eneste! Eller hvad siger De, Frøken Borg?“

Inga Borg smilte. Hun havde faaet dette selskabelig tindrende i Øinene.

„Jeg elsker Roser," svared hun. „Men jeg synes nokk, at *én* er det deiligste!"

Hans Willum pegte paa den lille Rose i Glasset paa Pianoet.

„Ja," sagde han. „Det er jo hele Solen i en liden Kapsel. Hele Livet!"

Karl Haugvik tygged.

„Det er mere likt en Blodsdraape," mumsed han.

„Blod er flytende Sol," svared Hans Willum; han stod hele Tiden og saa paa den lille Rose.

Karl Haugvik tog ham i Armen. „Ja, kom naa," sagde han — „og faa dig et Glass Vin. *Det* er ogsaa flytende Sol. Det var forresten et vakkert Digt, du hadde i Avisen her om Dagen!"

Hans Willum smilte overlegent.

„Saa?"

„Ja, Død og Pine!"

Hans Willum saa bort paa Inga Borg; hun sad og stirred hen, som gjenopleved hun noget straalende. „Det skal bli „Florentinske Sange", oplyste han i nøgtern Tone.

„En Digtsamling af Hans Willum," citerte Karl Haugvik med sit munterbekymrede Smil i Øinene. „Hvem skal naa *den* tilegnes? „Den eneste" naturligvis?"

Hans Willum slog Spøgtone an. De var jo gode Venner.

„Derom tier Historien," sagde han.

Karl Haugvik ypped som før.

„Ja, men derfor behøver jo ikke *Du* at tie!"

„Jo, jeg er netopp i dette Tilfælde Historien!" Hans Willums Øine streifed Inga Borg, som sad

med en generet Følelse af, at nu begyndte der at leges paa Randen af det farlige.

„Ja kom naa,“ brød Karl Haugvik beleilig af. „Det er meget bedre end at staa her og prate med Damerne. Det er *vino santo!*“ Han drog ham med. „Skal ikke De ogsaa ha et Glass, Frøken Borg? — før de drikker opp altsammen.“

„Takk, ikke jeg!“ Inga Borg rysted leende paa Hodet; og de to gikk.

Men Trappen ned og Døren ind kom et Par Ungpiger som Bomber styrtende. „Ildfluerne! De er der alt! Hele Haven er fuld!“ Og de styrted ud igjen, fulgt af en tre fire Malere.

Der blev stor Opstandelse. Glass tømtes i en Fart; Hatte og Schawler blev snappet, Cigarer hurtig tændt ved Lysene, og et Par Minutter senere stod Salonen tom med de mange Lys, Blomsterduften og den tunge Luft efter Mennesker.

*

Det var begyndt som en Kveldens stille Messe med Tempelro over Haverne. Hvide Blomster, tause i de jordmørke Bed under Maaneglansen. Maanen som en hellig Monstrans med mystisk Halvlys over det slumrende. Dunkle Trær, som hvisked sine sortnende „Tyss!“, Sølvpopler som magiske, maaneskinsbaldyrede Tempelpræster mellem de andægtige Buske. Hist og her Ildfluer lig svingte Kjerter henover Kirkens Gulv; Rosenduft, Helligdommens Røgelse. Og høit oppe i Dunkelheden langs Murene tunge Rosenklaser lig hvide Offerduer fløine opp.

Og alt saa stille. Saa dødsens stille.

Men med ét var Livets Nattefest begyndt, Ildfluernes Karneval før den lange Faste. De var pludselig blit Hundreder, de var blit Tusener. De var faldne som Regn af Stjernedrypp ned fra Luften; de drev som Skyer af funklende Fugle mellem Trærne; de seiled, sværmed og vugged i et Hav af forvirret Forelskelse. Men alt saa stille. Saa livsens stille. Bare en fjern Sang fra Grønskedammen, Froskenes Kneipe langt, langt borte.

De høirøstede Grupper, som var strømmet ud i Haven for at nyde Kveldsvidunderet, var efterhaanden blevne tause. De var blevne til Par, som vandred under Trærne, mellem Bedene, og talte dæmpet og aabent og lykkeligt med hinanden, mødtes og skiltes igjen.

„Nei, saa vidunderligt!" — Inga Borg stod paa den lille Vei, som førte til Brønden, og saa sig om med tindrende Øine. Hans Willum var ved Siden; han havde straks fundet hende.

„Elskovslek," sagde han. „Bare at *her* gaar alt aabent for sig — i fuldt Lys. Ved Nat. Ildfluejomfruerne er kloge; de har allesammen Olje paa sine Lamper, naar Brudgommen kommer!"

Inga Borg smilte. Hendes unge Mund bued sig vemodigt i Maanelyset.

„Og saa om nogen Dage er det forbi," sagde hun.

Hans Willum stod og saa paa hende; og beundred hende. Og kjendte igjen denne dybe Dirren ved at være hende nær.

„Ja," sagde han. „Elskov uden Grænse — og saa forbi! Det er Saligheden. Døgnfluen er Livets Ideal."

Hun slog Øinene ned. „Nei, nei, nei," sagde hun ligesom til sig selv. Rysted langsomt paa Hodet og saa igjen opp, freidigt.

Hans Willum kom hende lidt nærmere.

„Frøken Borg," sagde han. „Videnskaben har gjort slut paa vor Udødelighed. Den *har* dét. Den har tat Stjernerne ned fra Himmelen og saaet dem ud over Jorden." Han gjorde en Haandbevægelse mod Ildfluehavet. „Git os hele Livet — med Døden som Pris. Og saa skulde vi ikke nyde det den Stund, vi har det?"

Han stod foran hende med vidtopslagne Øine.

Hun saa klart og fast ind i hans.

„Ja, de smaa har den plyndret," svared hun; „men de store? — Jeg trodde, De var en af dem, som saa længere."

Han svared ikke straks. Saa rysted han smilende paa Hodet.

Hun saa opp. Over Ildfluetinderet og opp i Stjernenatten. „Kan De virkelig tro," sagde hun — „at alt dette — at vi ikke skal faa leve-sammen med dette mere?" Hun bæved lidt i Røsten.

„Ja. Vær nu ydmyg." Han lagde Haanden paa hendes Arm, men lod den straks glide. „Skulde vi smaa Ildfluer forlange mer end det, Jorden gir? Jeg synes — ja jeg synes, det er hovmodigt."

Hun rysted paa Hodet. „Nei, nei," bad hun. „Bare en uendelig Trang til Livet! Som vi har faaet alle sammen! Alle!"

Han stod igjen og saa paa hende. Hvor hun var vidunderlig, der hun stod! Aa, om han kunde slaa Armene omkring!

„Frøken Borg," sagde han. „Det, De kalder evigt Liv, vilde bare bli en evig Død. Bare kvalt Begjær og rædd Opsættelse — Ræddhed for denne „Gud". Nei, Døden er den store Tugtemester til Livet. Dødstanken er Drivkraften til at leve. *Den* gjør, at vi nytter Stunden."

„Som Dyrene," kom det bittert.

„Ja — som det Dyr, vi er — og intensere end Dyret."

„Og øder alt!"

„Tømmer alt tilbunds; kald det, hvad De vil!"

— „Og forlader alt — Forældre, Barn —!" Hun stod og saa ned næsten som i Skam, mens hun svared.

Han pegte. „Tror De, Ildfluerne tænker paa sine Forældre? Se! Det er hvidklædte Baldamer — bare Lyst og Glæde!"

Inga Borg saa udover. En Tanke var dragen didnord til hendes Døde.

„Karneval!" sagde hun skjærende, men kvakk i det samme og erindred. Ordet var plumpet ud af hende.

Han greb det straks. Han stod foran hende, varm i Øinene.

„Inga Borg," sagde han og hvisked næsten. „Var det Dem den Gang?"

„Hvad mener De," svared hun usikker i Røsten og blev rød.

„Og saa lod De mig gaa!" Det kom hæst.

Inga Borg blev glohed i Ansigtet. Han voved dette!

„Hrr. Willum," sagde hun lavt. „Jeg gikk ud fra, at alt mellem os skulde være glemt!"

Han drog et langt Aandedrag.

„Det er ikke alt, man kan glemme," sagde han.

Hun vendte sig for at gaa. „Ildfluerne," sagde hun og pegte — „tror De, at de husker —"

— „Naa? Disputerer Dere?" Det var Karl Haugvik, som dukked opp paa den lille Sti mellem Trærne.

Hans Willum lo.

„Vi faldt ned i et Slagsmaal om Udødeligheden," sagde han. „Vi var som Ænderne med Østersen. Den store Ræv Døden tog Indmaten og gav os hver vort haarde, ufordøielige „Skal".

Haugvik stod lun og røgte Snadde.

„Aa, *Du* faar nokk din Bit af Indmaten," sagde han.

Inga Borg lo. „Og jeg er slet ikke enig med Dem," sagde hun til Hans Willum.

„Det Argument tar jeg til Indtægt for mig," svared han smilende, mens de langsomt gikk Stien fremover til de andre.

*

Ildflue-Orgiet var forbi; det var Natt. Guitarknepp og Sang lød fra Terrassen; Summen af Stemmer. Og fjernt og nærmere en enslig Natglentes monotone „Kju, kju" over Trærne.

Indtil endelig Karl Haugvik ved Tolvtiden reiste sig og drakk ud. „Nei naa skal Dere sandelig gaa," sagde han; „det er jo svarte Natten. Vi skal følge Dere nedover et Stykke, saa vi ser, Dere kommer skikkelig hjem. Godnat!" Han tømte de sidste Draaber.

Der blev muntert Oppbrudd; Fru Haugvik talte

smilende om, hvilken snodig Mand hun havde, og han mente, at det gik an, naar bare ikke Konen var snodig. For det var værre.

Lidt senere gikk der en pratende Flokk Norske nedover *Viale dei Colli* under Lindetrærne. Men da de naadde *Piazzale Michel Angelo* og stod og tog Farvel ved den lille Trappe tilvenstre og ned, sagde Hans Willum:

„Og saa imorgen Klokken elleve mødes vi paa „Reininghaus"; saa gaar vi paa Uffizzierne og *Pitti* og ser paa Livet.

Forslaget blev straks vedtaget, og Inga Borg kunde selvfølgelig ikke andet end samtykke. Hun havde ikke talt med Hans Willum efter den Stund i Haven, og han havde heller ikke nærmet sig hende.

* * *

— De havde gjennemvandret Uffizzierne; de havde gjennemlevet Kunstudfoldelsen lige fra Middelalderens ligstive Forsagelse frem til den livsblussende Renæssance. De var gaaet fra Medicéernes gamle straalende Pallads den lange, overbyggede Gang over *Ponte Vecchio* til *Palazzo Pitti*, de gamle Mordfyrsters hemmelige Tilflugt, hvor nu Juvelerne af al Verdens Kunst er samlet.

De stod foran Rafaels *madonna della granduca*, tause i det verdensberømte Kabinett; det var Hans Willum og Karl Haugvik, Klara Haugvik, Inga Borg og et Par andre. Resten af Selskabet havde fortabt sig i Uffizzierne under Vandringen gjennem den uendelige Række af Kabinetter og Sale.

Inga Borg stod henfort og stirred paa det deilige

Billede. Som paa sit Livs Idé. En ung Mor med Livet paa sin Arm og alligevel uskyldig som en Jomfru! En ung Mor, som aldrig kunde svige, som aldrig kunde tænke paa at svige! — Hun kjendte en hellig Hjemfølelse her midt i Udlændigheden, et lykkeligt Slægtskab med uforgjængelige Magter. Hun stod næsten som i Drømme og glemte alt omkring, selv at Hans Willum var med.

„Det er jamænd godt,“ sagde en lav Mandsrøst bag hende, uhyre dæmpet. „Slik Kjøtbehandling! Ungen er saa tung, at den næsten dætter ud af Rammen.“ Det var Karl Haugvik. „Og allikevel saa let, at den kan seile paa en Sky!“

Det var igjen stille. En hørte Aandedrættene af de to Mænd. Hørte hende, som sad og kopierte ved den anden Vægg af Kabinettet, flytte sit Malerskrin.

Inga Borg saa sig tilbage, men saa straks igjen paa Billedet; Hans Willum stod lige bag hende.

„Ja,“ sa han stille. „Kunsten har gjort det, som Naturen ikke kan — Mor og Jomfru paa én Gang!“

Inga Borg svared ikke; men Karl Haugvik tog Hansken opp.

„Disse Digterne!“ mumled han mutt. „Hvad ved du om, hvad Naturen kan?“ Han stod og nød Billedets Linjestorhed.

Hans Willum smilte.

„Nei, vi har jo „Kryptogamerne“,“ svared han. Og gikk.

De andre fulgte om lidt og fandt ham staaende foran *„madonna della sedia“*.

„*Det* er Kvinde,“ sagde han hen for sig. „Fan-

get fuldt — og saa den myge Ryggbøiningen! *Det* er en, som vil leve!“

De stod tause og saa.

„Jeg synes slet ikke, det er saa godt,“ sagde Karl Haugvik. „Ja — Farverne har vel vær't — men Tegningen —“ og han pegte. „Det Fanget der er absolut fortegnet.“ Han forklarte videre. Hun, som sad og kopierte, snudde sig og saa lidt forundret paa ham. At han talte! Og havde noget at bemærke!

Hans Willum var igjen gaaet videre. De fandt ham staaende med Hænderne paa Ryggen og se paa et Billede ved Siden af Døren i næste Kabinett. En ung, fyldig Kvinde med den struttende Barm overhøljet af et rødgyldent Haar. Det unge, sanselige Ansigt med halvaaben Mund og graadfyldte Øine løftet, med Bøn til Himlen om Tilgivelse — for at faa synde videre. Tizians „Maria Magdalena“.

De andre stod atter bag ham; Kvinderne sagde intet; Karl Haugvik stod og gjennemgikk Billedet, forskende.

„Die busende Magdalena,“ sagde ham med et tilbagetrængt lidet Smil.

„Maria,“ retted Hans Willum. „Maria, som ber Josef om Tilgivelse! Livets sandfærdigste Madonna!“

„Nei, ved De hvad, Willum,“ sagde Klara Haugvik efter ham; han var allerede gaaet videre, men vendte straks. „Nei, nu skal Dere faa bekjende,“ sagde han; „har Dere seet noget saa deiligt som den medicéiske Venus deroppe i Uffizzierne? Er hun ikke til at dø over? — Frøken Borg!“

Hans Øine straaled blaatt; Munden lo.

Inga Borg maatte stemme i, og de andre med hende.

„Ja, *det* er den hellige Nøgenhed," fortsatte han. „Jordengel, Frøken Borg!" Han stod lige ved hende.

Karl Haugvik stod bag og smilte. „Lidt for utrulig vakker," sagde han.

Hans Willum vendte sig mod Damerne. „Aa, disse Billedhuggerne," citerte han — „hvad ved de om Livet! Nei, vi maa til Grækerne for at lære at leve!"

„Aa, vi greier det, vi Nordmænd ogsaa — i den Veien," kom det tørt fra Karl Haugvik. Og den lille Gruppe Norske drev videre gjennem Salene.

*

Klokken nærmed sig ét; man maatte gaa. Man gikk hurtig tilbage gjennem den lange Gang med de mange hundrede Portrætter. Hans Willum gjorde Inga Borg opmærksom paa ét og andet, og da han kom til Medicéernes Familjeportrætter, stansed han. „Ser De, Frøken Borg," sagde han. „Denne Gang er igrunden det interessanteste af det hele: her fortæller Menneskene om sig selv. Her læser man Livet i selve Historiens Ansigt. Saa De paa ham derborte, Mohammed? Har De i Deres Liv set klokere Ansigt? Og sanseligere? Rent en kristen Hedning! En Ypperstepræst! *Han* forstod at skumme Fløden af Religionen! Det blev ikke bare „Livet i Gud" og Harpeklang; det kom Hurier i Paradiset! — Og disse da!" — han pegte bortover Medicéernes Portrættrækker — „se de Næser! Formelig

Græv til at grave i Vinhaverne med! Næbb! — Gud naade den, som kom dem iveien! Og Mundene da! De ser ud, som om de kunde drikke Kvindeblod!"

„Dyr!" sagde Inga Borg sagte.

„Aanei — ikke bare Dyr!" Hans Willum pegte. „Se de Øinene! Formelig Blomsterbrønde af Aand og Kunstglæde! Fulde af Rafael, Leonardo og Michel Angelo!"

Han stod henrykt og saa.

Inga Borg stod ved Siden af. „Og saa tænke sig" — sagde hun — „hvad det har kostet altsammen! Troløshed, Mord, Afskyeligheder'"

Han smilte, et næsten brutalt Smil.

„Livet kjøbes ikke billigere, Frøken Borg," svared han; hans Øine stod stærke i hendes.

Hun mødte dem, klart, urokkeligt, ligesom færdig til Kamp.

„Da var det bedre aldrig at ha levet," sagde hun.

„Saa?" Han smilte.

„Ja." Hun nikked flere Gange ligesom for at slaa det fast. Og de to stod et Øieblikk tause, tause som Portrætterne rundt omkring, to Ansigter saa dybt forskjellige i Race, i Kultur, i Livsanskuelse, saa paa Livet løs modsatte og netopp derfor saa dybt og uimodstaaeligt dragne mod hinanden. De stod der og fortalte ubevidst i Tausheden *sin* Tids Historie.

Inga Borg var den, som brød Stillheden. „Vi maa nokk gaa," sagde hun; hun saa efter de andre, som alt var komne øverst i den første Trappe opp til Uffizzierne.

Og de gikk langsomt videre.

„Jeg forstaar jo dette," sagde Hans Willum, mens de gikk, og han var næsten vék i Røsten. „De har mistet dem, De har havt kjær. Da synes en altid, Døden er det bedste!" Han saa varmt paa hende. „Og De, som er saa skabt til at leve! *De* mere end nogen!"

Inga Borg stansed pludselig og var bleven blek. Dette var jo en Krænkelse af hendes Samliv med de døde! Et brutalt Indbrudd i hendes aller helligste Følelser! Hun vilde svare; men han kom hende i Forkjøbet.

„Det staar noget etsteds i en Bog, De nokk læser," sagde han. „Lad de Døde begrave deres Døde — er det ikke saa, det staar? — Tænk lidt paa dét nu snart, Inga Borg!"

Hun var fra blek blit blussende rød. Dette gikk over alle Grænser! Men hun fandt ikke Ord; den ømme Klang i hans Stemme bandt hende. Han mente det jo i al sin Hensynsløshed bare godt!

Saa svared hun da intet, gikk bare taus videre.

Hans Willum følte straks den uhyre Tilrettevisning i, at hun ikke svared og ikke saa paa ham.

„Undskyld," sagde han og havde lidt usikker Farve. „Jeg vilde bare — jeg syntes, det var saa ondt, om de skulde gaa der og sørge — og hedde Inga Sorg!" Han prøved at smile.

Hun forandred ikke en Mine. „Det er ikke alle, som kan glemme," sagde hun kort.

Han taug og fulgte, men kunde i Længden ikke tie. Maatte tage det opp.

„De husker altsaa bestandig De, Frøken Borg," sagde han. „Ja, De er jo Kvinde!"

„Alt det, jeg holder af," svared hun som før og uden at se paa ham.

„Med det, De hader?" De steg nu Trappen opp. — „Prøver jeg at glemme!"

Hans Willums Ansigt skifted Udtrykk; han talte ikke straks.

„Da er det intet Under, at jeg er glemt," sagde han endelig — „og at De aldrig glemmer Dem selv!"

Hun svared ikke; hun vilde ikke give ham videre Anledning.

Han gikk og saa ned paa Trinnene, mens de steg, og da de var komne Trappen opp, stansed han.

„Frøken Borg," bad han. „Faar jeg spørge Dem om en eneste Ting!"

Hun skifted Farve. Spørgsmaalet kom som foran noget afgjørende; hendes Hjerte slog heftigt.

„De synes vel, det var underligt, at Dora og jeg skiltes saa snart?"

Inga Borg begyndte igjen at gaa. „Jeg kan ikke dømme om den Sag," svared hun. „Det er noget, De selv bedst —

Han stansed hende. „Nei," sagde han. „Jeg ved jo godt, at De dømmer *mig* naturligvis; De er jo Kvinde. Men De ved naturligvis ikke alt, og det *vil* jeg, De skal vide. De er jo den eneste, hvis Mening jeg bryr mig noget om —" Og saa begyndte han uden videre at forklare, mens de gikk og stod og gikk igjen langsomt den sidste Trappe opp — hvordan det hele var gaaet til, og hvordan Dora havde tat det; hvordan hun var blit en ren Dyremor af bare Barnekjærlighed, og hvordan han selv

var bleven trængt ud, han og hans Digtning og hele hans Livsfølelse ud af Hjemmet af Ægteskabets altopslugende Gjøgeunge! Han fortalte bittert, hensynsløst, i grove Billeder, oprigtig og ligesæl med al Aandsnærværelse. Og hun gikk ved Siden og hørte, først uvillig, modvillig, saa efterhaanden mildere stemt, lagde sammen og trakk fra, bar over med hans Udtrykk og syntes Synd i ham og var glad for hver liden Undskyldning, hun kunde godkjende. Dora Lothe havde visselig ikke været nogen Hustru for ham!

Og da han tilslut som Eksempel paa, hvor Dora havde tabt al Skjønhedssans og Ordenssans, fortalte, at hun brugte at lægge sin Hat paa hans Skrivebord og tørke Barnetøi i Spisestuen, da smilte hun næsten, men tog sig i det. „Jeg forstaar alligevel ikke, hvordan en Mand kan forlade Hustru og Barn," sagde hun.

Hans Willum rysted ligesom haabløst paa Hodet. „At Moren holder fast, er jo klart," sagde han; „saa gjør jo Dyrene ogsaa. Men at en Mand —"

Hun brød af. „Da ved jeg da *Dyr*," sagde hun, „hvor Hannen er ligesaa trofast som Hunnen."

„Saa?" Han smilte tvilende.

Hun stansed og saa klart paa ham.

„Ørnene!" Det klang næsten udfordrende.

Han smilte over hendes Slagfærdighed. Hvor hun var deilig, som hun stod der, blankøiet, med den unge Barm, færdig til Hugg og Slag med Vingen! „Saa er de ogsaa de ensomste af alle Fugle," svared han.

„Ja, Storheden er ofte ensom!" Hun saa igjen

paa ham. „Jeg trodde, der var noget af Ørn i Dem!“ Han smilte igjen.

„Jeg ser Dem som en Hunørn paa en Borgtinde,“ sagde han.

Hun nikked. „Ensom ja; da er en trygg!“ Hun taug pludselig; de var naaet de andre.

— — — Der blev taget Farvel ved Broen; Sporvognen kom. Inga Borg tog Hans Willum i Haand. „Ja, saa faar jeg sige Dem ordentlig Farvel med det samme,“ sagde hun, fint rød i Kinderne. „Jeg reiser til Rom imorgen“.

„Saa?“ Han fikk ikke Klang i Ordet.

„Med Titoget,“ oplyste Klara Haugvik. De møder naturligvis opp!“ Hun gikk ind i Sporvognen.

„Selvfølgelig!“ svared Hans Willum munter. „Vi skal naturligvis blomstre hende af!“

„Nei, for Guds Skyld!“ bad Inga Borg smilende.

„Jo, netopp for Guds Skyld!“ sagde Hans Willum; han tog til sin Hat; thi nu klang Klokken. Karl Haugvik slang ind som sidste Mand; der blev viftet; Vognen gikk.

— — Da Ekspresstoget næste Morgen gled bort fra Florens's Station, sad Inga Borg i et Væld af Blomster. „Vi har ødelagt Plantelivet for Deres Skyld, Frøken,“ havde Hans Willum sagt. Selv havde han bare rakt hende en eneste Blomst, en tung Blodrose fast omviklet med et Stykke hvidt Papir. „Hold fast paa Papiret,“ havde han smilende sagt, idet Toget satte sig i Bevægelse; „det er ofte, Skallen er bedre end Kjærnen!“ Og hun havde rødmet og ante noget.

Nu tog hun den blodrøde Rose forsigtig opp,

lagde den hen til Buketterne og folded Papiret ud i sit Fang. Det var et Digt, en florentinsk Serenade „Til den eneste“. Hun bøied sig forvirret over Papiret og læste:

„Og Natten hun har sine Dansesko paa,
Dansesko paa!
af Blaaklokkefløiel med Sølvstjerner smaa,
med Sølvstjerner smaa!
Hun danser i Rosenskjørt aftenrødfin,
i maaneglansglittrende Kniplingelin
af hvide Jasmin!

Og Natten hun danser i silkesort Slør,
i silkesort Slør!
Hun danser paa blødende Blomster, som dør,
paa Blomster, som dør!
Hun danser til Nattergals daarende Sang,
til Græshoppezitheraccompagnement
— med Violer i Fang!

Hun danser paa Kattefjed dunende lett,
drivdunende lett —
Ildflue-Elskovens Dødsmenuet,
dens Dødsmenuet!
Der gaar over Havens mørkblomstrende Grav
af stjernesmaa Fødder i funkende Kav
et vuggende Hav!

Og Natten hun danser sig Døden ivold,
ja Døden ivold!
Maanen staar sluknet; Klokken slaar tolv;
hør Klokken slaar tolv!
En Nattglente jager i skumrende Kratt;
en Skalmeie klager slumrende matt;
min elskte, godnatt!“

Inga Borg stod paa *Monte Pincio* og saa udover Solnedgangen. Solen gikk guldflimrende ned bag Campagnaens grønne Slette; den gløded Pinjetoppene paa *Monte Mario;* den stod som rødviolet Rosenbrand paa Neros mørke Taarn: Over hele den murgraa By ringed Roma's tusen Kirkeklokker til Ave; Dueflokke jaged som Sølvskyer over Tagene; Svaler suste lykkehvinende som sortblanke Striber gjennem den blaa Luft. Men fjernt klang dybe Klemt fra *Sanct Pietro*'s disigblaa Kuppel som tunge Livsensdrypp fra Himmelkilderne.

Inga Borg stod alene. Stod, som om hun halvt vented paa et eller andet. Hun gikk sin vanlige Aftentur her, og da brugte undertiden nogen at komme, Nogen, som mere og mere var ligesom smeltet sammen med hendes Følelse af Rom og med de vidunderlige Dage der.

En Uges Tid efterat hun var reist fra Florens, var han kommen. Han kunde ikke arbeide i Florens havde han sagt; der blev saa ensomt; han maatte tilbage hid til alle Menneskene. Og Inga Borg havde forstaaet alt og havde begyndt at kjende en Slags tvungen, gryende Lykkefølelse.

— Hun gikk langsomt frem langs den ydre Murpromenade, saa nedover *Piazza del Populo*'s Æventyr af Lys og Skygge dybt nede, stansed — og gikk igjen. Spændte sin Parasoll opp mod Solflimret for at kunne se bedre. Nogen gyldne Rosenskyer drev fjernt hen i Syd.

Hun knapped sin graa Sommerkaabe mod Solefaldsvinden, som netopp begyndte at blæse; hun var i rosa Kjole, men med et Sætt sorte Perler om Hal-

sen. Hun havde lagt den Halvsorg, hun havde baaret; Sørgehalvaaret var nu omme. Og hun havde igjen begyndt at føle ung Damefornemmelse.

Livet i Rom havde havt et Slags forunderlig Evne til at tillade al Glæde og gjøre den uskyldig. Oldtidens Skjønhedsaabenbarelser kunde en jo hengive sig til uden Fare; de var jo kun som en deilig Drøm om det forgangne. Gadelivet, det løssluppne som det triste, blev jo bare et Udslag af Folkekarakter og Folkesæder, som enhver jo burde kjende; Samlivet med Skandinaverne en Blanding af fælles Hjemfølelse og fælles Begeistring for det fremmede, vidunderlige!

Hun var snart bleven med paa de smaa festlige Sammenkomster i „Skandinavisk Forening", paa de ange Kjøreture udover *Via Appia antica*, seks—otte Vogne i Følge; hun var smilende gaaet med paa de muntre skandinaviske Kneipekvelder, paa „Goldkneipe", „Marsalakneipen" eller til *Pietro Bovi.*

Og han var ligesom ganske selvsagt bleven Sjælen i det hele. Hans Navn, hans Begavelse og hans Evne til at bedaare havde samlet alle. Han, som elsked hende!

Saa var disse Spadserture paa *Monte Pincio* begyndt. Var komne ved et rent tilfældigt Møde og havde fortsat regelmæssig senere, halvt med og halvt mod hendes Vilje, næsten som en tilbagevendende Drøm. Og saa gik hun der da og spadserte med denne Mand, talte om alvorlige Ting og fikk sig selv til at tro, at hun bare gjorde det for kanske at gjøre ham noget godt dermed. Drømte hemmelig den gamle Drøm om, hvad han med sine Evner maatte

kunne blive, naar han bare — og kom altid tilbage til deres forskjellige Anskuelser om Liv og Død.

Hun stansed ved Trappen ned til *Piazza del Populo;* der saa hun ham komme. Hun snudde og gikk tilbage langs Murene, og da han hilste, var hun ganske rolig. De blev staaende og tale og se udover Solnedgangen kanske et Minut; saa drev de videre langs Muren, vendte og gik ind i *Pincios* Have.

— — — —

Solen var gaaet ned; Luften i Øst skalv i violettblaa Kveld. Trækronerne mod Nordvest stod med stærke Silhouetter mod perlegraa Skumring; Aftenen sank.

Langs Muren tilbage igjen kom de to, man hørte deres Stemmer i Aftensvalheden.

— „Nei! Nei! Nei!“ sagde Inga Borg. „Jeg kan *aldrig* bli enig med Dem om dette!“

Hans Willum stansed.

„Frøken Borg,“ sagde han. „Der findes mange udmærkede Mennesker mellem Atheister. De vil da vel ikke negte *det?*“

Hun saa opp paa ham.

„Har De seet Blomster i Vand?“ spurgte hun.

„De holder sig et Par Dage; men saa er det forbi. Livnerven er skaaren over. Og Knopper — de folder sig aldrig ud!“

Hans Willum smilte. „Blomster *skal* visne,“ svared han. „Det er ikke alle Knopper, som faar folde sig ud.“ Han taug pludselig og skifted Udtrykk i sit Ansigt; — der var faret en liden saar Tanke hjem til lille „Liv“.

Inga Borg rysted sørgmodig paa Hodet. „Vi blir aldrig enige,“ sagde hun.

Han stod med Hænderne foldede fremfor sig og saa paa hende.

„Frøken Borg,“ sagde han, varm i Røsten. „Hvorfor skal endelig vi to skjære hinanden? Kan vi ikke gaa som paralelle Linjer Side om Side med hver vor Livsanskuelse?“

— „og aldrig mødes,“ — vilde hun til at sige, men tog sig rødmende i det.

„*Det* kan vi,“ svared hun og saa varmt opp paa ham. Og hun gikk igjen og spadserte med denne Mand og fikk sig til at tro, at hun bare gjorde det for kanske at gjøre ham noget godt.

Men mellem Skandinaverne gik alt Rygtet.

„Hun er den næste,“ sagde alle. Og det var jo ikke underligt, deilig som hun jo var! De forstod bare ikke, at *hun* vilde! Turde! —

„Kanske hun alligevel kan holde ham fast!“ sagde Damerne. Men *det* trodde ikke Herrerne.

* * *

Det var Fest i den skandinaviske Forening. En finsk Sanger havde sunget; en norsk Forfatter havde holdt Foredrag; saa var Aftenens Ungdomsjubel begyndt. Der klang Guitarknepp i Kabinetterne; en Mandolin sang sølvsittrende ved Siden; der hørtes Latter og Larm gjennem alle Værelser. Saa begyndte Dansen. Den unge Pianistinde Frøken Olsen havde godmodig sat sig til Flygelet og spilled nu timevis vække, afløst nu og da af gamle Fru Konsul Hoff, som med knokede Fingre opfriskede Runddanse

fra sin Ungdom og drømte sig tilbage til Forlovelses-alderen.

Klokken var bleven elleve og Stemningen paa sit høieste. Dansegulvet var fuldt indtil Trængsel; de, som ikke dansed, sad i Sideværelserne.

Inga Borg, som netopp havde danset med en ung dansk Professor, der særlig havde udmærket hende, sad blussende i Kabinettet til høire og vifted sig langsomt, mens hun talte med sin Kavaller, som stod ved Siden, lænet mod Dørposten.

Da kom Hans Willum ind, vinblussende. Han havde danset meget med Inga Borg, næsten ikke taalt, at de andre unge Kunstnere kredsed om hende, og det havde stukket ham ondt gjennem Brystet at se hende sidde og tale med denne fine, fremmede Mand.

Han gikk lige hen.

„En sidste Dans, Frøken Borg," sagde han.

Hun reiste sig smilende.

„Ja, en allersidste," svared hun og lagde sin Vifte. „Det er paatide at reise hjem." Med en liden undskyldende Hilsen til den unge Professor, som maalte Hans Willum fornemt med Øinene, lagde hun sin Arm i hans og fulgte.

Det var en stormende Runddans; Gulvet var fuldt; Herrerne havde nokk med at føre sine Damer frelst gjennem det hele.

Pludselig bragte to nye Par, som kom ind fra Sideværelserne, fuld Forvirring; man torned sammen under Rop og Latter, og tilslut gik det hele istaa i en tætt sammenpakket, kjæmpende Klynge.

Hans Willum havde sin Arm fast om Inga Borgs Liv. Han kjendte i Trængselen hendes unge, dei-

lige Legeme tæt mod sit, Bryst mod Bryst, mens hun tiende satte Hænderne imod som for at værge sig. Og han blev ikke længer sig selv mægtig; bøied sig pludselig frem og kyssed paa hendes bare, unge Skulder.

Hun blev blodrød, rev sig løs med et Rykk og svingte sig ud af Rækkerne, saa hendes Knipplingsskjørt slynged sig opp rundt hendes fintformede Ben.

Hans Willum blev fra sig selv af Sanseberuselse; han brød sig Vei efter hende og fulgte. Hun var hurtig gaaet ind i det nærmeste Værelse.

Der sad hun, alene, men reiste sig straks som stukken, da han kom.

„Frøken Borg! Inga!“ — han stod foran hende, vindunstende. „Hvad kan De og jeg for dette? Vær nu ikke slig!“ Han tog efter hende.

Hun rev sig fri.

„Er De gal, Menneske!“ hvisked hun; Taarerne stod hende i Øinene.

„Inga!“ — han nævnte igjen hendes Fornavn; han var lige indpaa hende med sin stærke Skikkelse.

„Hans Willum!“ Det kom som et Hugg af en Falk. Hun stod og saa paa ham, truende. „De er jo beruset! Lad mig komme frem!“

I et Sætt var hun forbi ham og forsvandt i Salen mellem de andre.

Han stod forvirret, med noget mørkt i sine Øine, som et Rovdyr, der har sprunget feil.

Gud, hvor hun var vidunderlig — koket!

Inga Borg var naaet Garderoben og stod og fandt sit Tøi. Kinderne brændte. Han var beruset! Og havde rørt ved hende! Han havde *vovet* —! Og med én Gang overvælded det hele hende. Her

havde hun gaaet med denne Mand Dag efter Dag, spadseret med ham, talt og glædet sig over kanske at kunne glæde ham! Havde kjendt en saar Lykke ved at rydde sin egen Følelse for ham ud bare for kanske at gjøre ham god — og nu! Hvad kunde der ikke bli talt og sladdret! Hvad var hun igrunden kommen opp i? Her levedes jo vilde, tankeløse Livet!

Og der betog hende en stor Ulykkesfølelse, en Kvalme over enhver Glæde; Tankerne gikk til hendes Forældre — al deres fine Troskab! Til den nys døde, som havde offret alt for Hjemmet og Slægten og hende! Hun kjendte en uendelig Hjemvé. Aa, om hun kunde flyve, vækk fra det hele og hjem! Heller Sorgen der end Livet hernede!

— „Gaar De alt hjem, Frøken Borg?“ Det var den danske Professors rolige Stemme.

„Ja.“

„De har faaet nokk af Livsoverdaadigheden?“

Hun nikked og slog Kaaben om.

„Skal jeg saa følge?“ Det kom saa stille.

„Takk, jeg tar Vogn!“ Hun hilste og gikk. Han bukked ærbødig for hende.

— — — — —

Hans Willum kom ikke i Foreningen næste Dag, men den paafølgende Kveld. Han søgte efter Inga Borg. Han vilde gjøre godt igjen; vilde forklare. Hun maatte! Hun *skulde!*

Ingen havde seet hende, hverken der eller paa Promenaden. Næste Formiddag gikk han til det Pensionat, hvor hun boede. Hun var reist.

* * *

AARET var gaaet; Hans Willums nye Bog var kommen ud og havde gjort voldsom Opsigt. Den var i overdaadig kunstnerisk Form et flængende Angreb paa de store Moraldigtere, Tidens gamle Mænd, som i senil Afmagt bestjal Ungdommen for dens dyreste og skjønneste Eiendom, Livet; den var en ung Mands Seiersvandring mellem Kvinder, som alle gav sig hen, fordi de var saa livsprættende, sansefyldt unge, at de *maatte;* — indtil han endelig mødte hende, den ene, den moralomgjærdede, som gjorde den store, stolte Modstand og førte Krigen fra sin forældede Kulturs faste Borg. Det var en stærkt sensualistisk Skildring af denne unge Kvindes Sjælekamp mod sine Sanser, indtil hun endelig, overvunden af Livstrangen og den store Frygt for Tiden, kom og bød ham det hele frivilligt, hensynsløst.

Pressen strømmed over af Ros. Den konservative beundred Digterens rige kunstneriske Evne til at lodde Dybderne selv i det abnorme Sanseliv; den frisindede udtalte sin Begeistring over, at der endelig var rørt aabent og mandigt ved et Samfundsspørgsmaal, som længe havde staaet paa Dagsordenen hos alle civiliserte Nationer, og som blot kunde løses

gjennem en Ændring af hele Samfundets moralske Syn paa Forholdet mellem Kjønnene.

„Den er en Roman fra Dybderne, skreven med en Ørnefjær dyppet i Kvindeblod og Alkohol," skrev det ledende Høireblad. „Den er en Jordlivets Fanfare ud over de golde, borgerlige Moralørkener," skrev det socialistiske Organ.

*

Hans Willum sad ved sit Skrivebord og læste Korrektur; det var et nyt Oplag af hans Bog, som skulde udgives, og det hasted.

— — — „Den „store Kjærlighed" har man gjort den Feil paa, at den absolut skal være uendelig eller ende med Døden. Hvorfor kan den ikke som al menneskelig Ende runde sig af, gaa i sig selv og forsvinde? Hvorfor skal der altid hugges en Abekathale af? Nei, leve Livet fuldt ud og takke, naar Glæden er slut — *det* er Menneskedyret værdigt; det er den sandhedskjærlige Evolution." — Han sad og nød Replikken og retted Smaafeilene; det var midt i Heltens ypperlige Tale ved den store Diskussion i Studentersamfundet.

— — „Men en *Rival!* Saalænge man selv er ved Kilden! Det er uværdigt! Det er uintelligent! Det er værre end dyrisk! Disse Adelshanreier er en latterlig Dyreart; disse snauklippede Fredsfaar! Disse Bastarder af en Kristen og et Dyr! Heldigvis er Racen ikke forplantningsdygtig —" Det ringte.

Han reiste sig og gikk ud for at aabne; det var naturligvis Bud efter Korrektur!

Det *var* ham; han bragte et Par Breve med, som var adresseret til hans Forlægger.

Han tog dem. Han vented Tilbud om Oversættelse fra Udlandet. Gutten fikk den færdige Korrektur og gikk. Og Hans Willum satte sig med et Sukk til at læse.

Det første Brev var fra et udenbys Blad, en af disse Henvendelser om Bidrag, som han nu ikke længer besvared; han var jo nu den berømte Mand. Han slængte det i Papirkurven og tog det næste.

Det var skrevet med Damehaand, en ukjendt — formodentlig en af disse mange Oversætterinder, som vilde — — Han aabned og saa paa Underskriften af det lange Brev; der steg en høiere Rødme langsomt opp i hans Ansigt: Brevet var fra Inga Borg.

Nogle Dage, efterat hun var reist fra Rom, havde han skrevet et Undskyldningsbrev til hende, men havde ikke faaet noget Svar. Under det udfordrende Trykk af denne hendes trodsige Taushed var Slutningen af hans Bog bleven til, og nu til Jul under Successens Overmod havde han uden videre sendt hende den, dels som et Svar paa Udfordringen, dels som et Forsøg paa at overvælde og suggestionere. Hun skulde ind under Tyngden af det dybest moderne.

Og nu læste han da, hele Tiden hed i Kinderne:

Blommenholm den 7de Januar 19

Hrr. Hans Willum!

Da De isommer fra Rom skrev Deres Brev til mig, gav jeg Dem intet Svar. Det, De skrev, var jo ogsaa nokk i sig selv, og vi er jo saa forskjellige i

hele vort Syn paa Livet og Samlivet mellem Menneskene, at jeg fandt det bedst at afbryde alt ved at tie, skjønt det jo kunde kjendes lidt saart.

Saa sendte De mig til Jul Deres nye Bog! Efter det, De engang for længe siden sagde mig i et overilet Øieblikk, maatte jeg jo anse denne Gave som en blodig personlig Fornærmelse; men jeg vil ikke se det saaledes. Jeg vil anse de gamle ubetænksomme Ord som døde og glemte og tro, at Deres Skildring af den unge Piges triste Skjæbne er digtet ud af Deres ærlige Livsanskuelse, og saa vil jeg med det samme tale aabent og ærligt ud med Dem.

Jeg vil da først sige, at den Bog, De sendte mig, er en Bagvaskelse af os norske Kvinder, skreven ud af en Mands brutale Fantasi, en Mand, som ikke kjender os, eller som bare kjender Udskuddet mellem os At den er skreven med glimrende Begavelse, gjør bare alt saa meget værre. Det fører vor Skam viden om; det bagtaler hele Norges Kvinder Landene udover. Digterne er Fremtidens Præster og Kunsten Fremtidens Kirke! Aa, Hans Willum! De kaldte mig engang Inga Sorg — ja, ja, — *det* er jeg bleven!

De priser de „frie“ Forhold. De lar Deres Helt stoltelig sige, at han aldrig har brugt Vold! Jo! *Det* er netopp det gudsforgaaende, at I bruger *aandelig Vold,* at I misbruger Eders aandelige Overmagt til at daare og bedrage. *Det* er Synd mod „den hellige Aand“!

Og de af os, som I ikke magter, vi, som er saa stærke, at I ikke kan seire over vor Vilje, — vi plettes i vor Fantasi! Aa, for en Livets Triumf! Ikke at tale om alle dem, som bare tar imod uden

at forstaa — aa for Sjælemord i tusener af bløte, spirende Sind! Aa for en Livets Triumf, Hans Willum!

De haaner i Deres Bog Religionen. Lad mig sige Dem ét: De græsser ustraffet i den kristelige Humanitet. Var den Lære, De forkynder, hele Samfundets, da var De forlængst en død Mand, dræbt af en eller anden ulykkelig Kvinde. Nu staar De berømt i Ly af en Religion, som forbyder Hævnen.

Og lad mig saa faa takke Dem — for Deres Bog. Den har lært mig, at det nu er paatide, at hver eneste Kvinde, *vi alle,* reiser os til Arbeide ud fra den uværdige Stilling, vi nu indtar i Mandens Fantasi bare som hans Redskab til Sanserus — for siden at forlades. Vi, som dog bærer Fremtidens Slægt, vi kræver nu virkelig „frie Forhold“.

Deres

Inga Borg.

Hans Willum kasted Brevet paa Bordet med et Smil. Fremtidens Præster! Ja; men for Fremtidens Religion! Det var jo netopp den gamle Moral, som skulde bort!

Han tog det igjen. Han stakk det til sig. Hun elsked ham jo! Det flammed jo bag Ordene; det laa jo som Blomster mellem de harmdirrende Linjer, at hun elsked ham! Og der paakom ham pludselig en rasende Forbittrelse; Forbittrelse mod en forbandet Forsagelseskultur, som gjorde hele Menneskeslægten feig og from og liden og myrded Livsfølelsens Vælde! Og stilled sig mellem ham og den Kvinde, han vilde eie!

Han gikk heftig opp og ned i Værelset; hans An-

sigt var rødt; hans Hjerne arbeided voldsomt. Han skulde digte dem et Materialismens og Livets Evangelium! Digte dem en Gud i sit og Fremtidens Billede!

Han satte sig pludselig ned ved Skrivebordet, fikk Papir opp og begyndte at skrive, uafbrudt, uden Stans, længe. Det var Indledningen til det Verk, han havde drømt:

— — „I Moderens Sukk er jeg, Gud.
Jeg føler i en Kronhinds Svar paa Hjortens Skrig;
i hans vældige Kraft, der han kommer og tar og gir,
er min Kraft, — Guds!

I alt, som sanser, sanser jeg.
I alt, som skjælver i Livs Attraa, fuldbyrdes jeg.
Menneskets Aand, den evig skiftende,
er min Aand, Guds!
— At jeg maa følge min Vilje og Loven,
min Viljes Blomst!

I de slumrende Skove slumrer jeg;
i Vandene, der de vugges, er min Vugge,
min Vordens Vugge.
I Dødens Omskiftelse hviler jeg og gjenopstaar
i min egen Viljes Morgengry!

Jeg tvætter mig i Verdener, som forgaar;
jeg staar forynget opp i de nytændte Stjerner;
de ere mine Øine, min Krafts unge Øine,
hvormed jeg ser!

— Han lagde pludselig Pennen; han tog sig til Hodet med begge Hænder og blev siddende slig. Hvad i alverden var dette! Han havde kjendt det en Gang før, og nu kom det igjen! Det var, som om al Evne til at tænke langsomt sived ud af hans Hjerne!

Billederne blev borte; han kunde ikke knytte Forestillinger; han famled efter de enkleste Ord! Ogsaa de blev borte!

Koldsveden slog ud over hele hans Kropp; han satte Albuerne paa Bordet og støtted Hodet i Hænderne, dirrende —: han havde kjendt det første store Svigt i sin Konstitution!

Efter nogle lange Minutter gled det efterhaanden over; han kunde tænke, men følte en stor Tomhed. Hvad i alverden kunde dog dette være? Hver Gang han kom i digterisk Affekt og kjendte den svale Høifjeldsfølelse af at naa det sublime, var det, som om der pludselig blev slaaet en Port i for ham, som om han blev lukket ude og styrtet ned!

Han reiste sig; Blodet fôr ham igjen til Kinderne. Det var naturligvis bare Nervøsitet, Overanstrengelse! Denne fordømte — han søgte efter Ordet — Kor-rektur! Han trængte naturligvis til Stimulans; det var det hele.

Han gjennemlæste, hvad han havde skrevet, og slængte Papiret ned i sin Skrivebordsskuffe. Det var jo ikke, hvad han havde villet! Det var jo blevet et Digt til den gamle Gud; det var ikke lykkedes ham at slette Personligheden ud af det!

Han gikk hurtig ud i Entréen, tog sit Tøi paa, knapped sin Frakk, stakk sin sølvknappede Stokk under Armen, smeldte Entrédøren i og gikk Trappen ned.

Et Kvartér senere sad han paa Kaféen sammen med Kameraterne.

*   *   *

Det var igjen blit Sommer. Hans Willum laa ved et af de mest besøgte Høifjeldssanatorier i Gudbrandsdalen for at hvile ud og komme til Kræfter. Han havde hele Vinteren udover arbeidet med sin nye Bog uden at bli færdig; den store Linje var borte; det hele faldt ligesom sammen bruddstykkevis, og naar han gjennemlæste de enkelte Afsnitt, syntes han, at de bare var kummerlige Gjentagelser af, hvad han tidligere havde gjort bedre. Efter Kameraternes Raad var han da taget tilfjelds for at „faste“ og „gjøre anden legemlig Beredelse“, og han havde lille *Liv* med, Liv med de store, brunblaa Æventyrøine i det lille bleke Ansigt. Hun maatte absolut paa Landet, havde Dokteren sagt; hendes Konstitution var nokk af Naturen god, men hun maatte som liden ha faaet en Knækk, og den maatte man itide gjøre alt for at overvinde.

Og saa var da Hans Willum og lille Liv ganske selvsagt blit Lyspunkterne i Sanatoriets lille Kreds og hun Lyspunktet i hans hjemløse Tilværelse. Det var formelig rørende at se de to. Han gikk og havde hende ved Haanden; han lekte med hende; han hjalp til at klæde hende paa om Morgnerne. Han lo og fryded sig over hendes Barnestreger; syntes, det var storartet, naar hun var uskikkelig, „personlighedsuskikkelig“, som han kaldte det.

„Hvem elsker du, Mouche?“ kunde han spørge. Og naar hun svared: „Naa elsker jeg dig!“ kunde han le høit. „Ser Dere! Gud, hvor Barn er utaknemmelige! Og troløse! Vidunderlig troløse!“ — kunde han saa more sig med at sige.

Men naar han om Kvelden listed ind did, hvor

hun laa og sov i sin lille Seng, kunde der komme over ham en besynderlig hjælpeløs Fornemmelse. En Tanke som paa Stedmorsblomster med forstore, forundrede Øine, paa noget, som spurgte, hvorfor det var kommet til Verden, var kommet bort hjemmenifra. Dette Barn havde jo snart ingen Mor, ingen Kvinde, som —; Dora var jo alt lykkelig og vel forlovet med en Overretssagfører Engebretsen, som bodde hos hende, og skulde gifte sig til Høsten og føde frydefulde Børn videre! Og lille Mouche var snart bare Datteren af et Pensionat og havde ikke nogen varm Haand, hvori hun kunde stikke sin. Og da kunde hans Tanke uvilkaarlig glide over til Inga Borg som til en fjern Redning i yderste Nød.

Saa en Dag i Begyndelsen af August kom det besynderlige Tilfælde, Tilfældet, som Menneskene saa gjerne omskaber til en Tanke.

En Morgen, som Hans Willum og lille Liv kom ned for at spise Frokost, sad der en fremmed Dame ved Bordet og spiste. Det var Inga Borg. Hun var kommen senkveldes fra sin vanlige Sommertur i Jotunheimen og skulde videre over til en Sæter i Østfjeldene.

Hans Willum blev staaende forvirret og hilse; hun hilste rødmende, med en svag Hovedbøining, og fortsatte at spise. Lidt efter reiste hun sig og gikk, igjen med en flygtig Hilsen og et Blikk paa den lille Pige — slig som man ser paa fremmede.

En Times Tid senere stod hun foran Svalen, klædt i sin Vindjakke, færdig til at gaa. En ung Ingeniør, som hun kjendte, og som havde hilst paa hende ved Frokostbordet.

„Skal De alt afsted, Frøken Borg?“ sagde han. „Og tilfjelds alene?“

„Ja,“ svared hun og knytted sit Slør. „Jeg er gammelt fjeldvant, og saa har jeg jo denne.“ Hun slog paa sin Vindjakkelomme, hvor Rundingen af en liden Revolver syntes gjennem det tynde Tøi.

Saa hilste hun og gikk.

Ingeniøren lo.

„Ja, da er De jo fuldt moderne udrustet,“ sagde han efter hende.

*

Inga Borg gikk hurtig Lien opp. Da hun var naaet Skoggrænsen og fikk Udsyn over Gaardene, stansed hun og aanded dybt ud, lig en, som netopp har undgaaet en stor Fare.

Hele Vinteren fremover havde hun søgt at komme bort fra enhver Tanke paa Hans Willum. Hun havde tat sig af Gaarden og søgt at gjøre alt det gode, hun kunde, mod de fattige derhjemme; hun havde ligget i Kristiania og deltaget i alt, hvad der kunde kaldes Arbeide for Kvindernes Sag. Et Ægteskabstilbud fra den unge danske Professor, som hun havde lært at kjende i Rom, havde hun afslaaet; hun kunde jo ikke sige længer til nogen Mand, at hendes Hjerte var uberørt og fritt. Hun vilde aldrig, aldrig gifte sig!

Og saa skulde dette komme! Saa skulde hun ved et rent Tilfælde falde saa at sige lige opp i Armene paa den Mand, hun vilde glemme!

Hun gikk igjen; det kjendtes saa frelsende at naa den trofaste Vidde. Hun saa sig endnu engang

om udover Skogstien — og kvakk. Der kom nogen dernede! En Mand. Hun forstod straks, hvem det maatte være. Han gikk og saa oppover, gikk hurtig! Jo, det var ham!

Hun gikk paa af al sin Magt og saa sig ikke tilbage; men hun hørte ham følge og komme nærmere. Hun bøied af fra Veien indover paa Fjeldet; han saa hende og fulgte. Saa oppgav hun det og blev kold, ganske rolig; hun satte sig paa en Sten og vented. Det store Oppgjør fikk komme!

Hans Willum kom lige hen. Brystet gikk af den anstrengte Gang; hans Ansigt var rødt; han var i stærk Ophidselse.

„Jeg *maatte* faa tale med Dem!“ sagde han, skjælven paa Røsten. Han stod foran hende.

Inga Borg havde reist sig. „Jeg ved ikke, at vi to har noget utalt mere,“ sagde hun, fast.

Han slog Armene ud.

„Inga Borg,“ bad han. „Ser De ikke, at jeg blir ødelagt uden Dem! Ser De ikke, at jeg brænder opp!“

Hun blev flammende rød.

„Hans Willum!“ Hun ropte det. „Jeg *vil* ikke dette, *vil* ikke!“

Hans Ansigt skifted Udtryk, blev brutalere.

„Jo, De vil! De elsker mig!“ bad han.

Inga Borg blekned. „Vogt Dem nu, Hans Willum!“ sagde hun ganske sagte. „Og tænk paa Deres lille Pige!“

Hans Willum hugg sig med begge Hænder om sit Hode.

„Hvad bryr jeg mig om alt i Verden!“ ropte han. „Bare Dem! Inga!“ — Han strakte Armene ud.

Hun veg. „Jeg *vil* ikke," hvisked hun. „Hører De ikke, at jeg ikke *vil*!"

Der fôr noget sælsomt gjennem Hans Willum, da han hørte hende hviske. En Skjælven af vældig Dyrefornemmelse. Han var alene med denne kydske, uindtagelige Kvinde! Hun elsked ham, men turde ikke! Det ringed for hans Øren som fjerne, sanseberuste Skrig.

Han saa sig om i Ødet; Øinene blev overtindrende blaa.

Hun oppfanged det lynsnart.

„Vogt Dem, Hans Willum!" ropte hun og blev drivhvid i Ansigtet; hendes Haand kom hurtig ned i Jakkens Lomme; Øinene var blevne stenhaardt blakke.

Da styrted han pludselig iknæ foran hende og slog Armene omkring. „Bliv min Hustru!" hvisked han; han havde Hodet mellem hendes Knær.

Det slog ned igjennem hende som en Lynstraale.

Først en flammende Triumf over, at nu havde hun seiret; saa en hed Angst: Blev hun hans, saa maatte det ske nu, her, straks! Det var dette, han igrunden vilde! Han vilde kjøbe hendes Legeme med Ægteskabet som Pris! Hun skulde bli en ny Dora Lothe og siden sviges som hun!

Hun stod dødblek. Hun kjendte hans Arme om sine Knær som Vold.

„Nu skulde jeg skyde Dem, Hans Willum," sagde hun lavt og dirrende. „Lad mig gaa, eller jeg ved ikke, hvad jeg gjør!"

Hans Willums Arme slapp og gled ned; han rørte sig ikke.

Hun gikk hurtig oppover, sprang ikke, bare gikk. Saa sig en eneste Gang tilbage og blev borte.

Hans Willum reiste sig bedøvet; han tog sin Hatt opp og gikk uhyre langsomt nedover. Rundt omkring laa Vidden gaadefuld og taug.

DYBT nede i Dybet af det evig seirende Liv arbeider Tidskræfterne. I Stillhed bygger de opp til Udfoldelse; i Stillhed løser de opp til Udslettelse og Gjenudfoldelse. De er det evige Livs evig skiftende Tjenere, Arbeiderne, som forsyner Livets rige Bord og atter bærer Levningerne bort. De bringer det brusende Foraars Spirer og Somrens hede Blomst; de bringer Høstens Frugt og Vintrens hvide Lagen over Livssøvnen.

De arbeider stille. Bare af og til ringer deres hemmelige Verksteders Klokke og varsler Morgen, Middag, Kveld. Om Varslerne ikke høres under Duren af Livets Foss — det kommer dem ikke ved; de gjør sin tause Gjerning, at tjene og bevare Livet. Om Livet bygger høiere og rigere end sin Evne, leves hurtigere, hedere og mere straalende end sin Kraft — det kommer dem ikke ved. Stille huler de ud indvendigifra det forbrugte og bærer det bort, — indtil den sidste Søile brister og den hele straalende Form med ét Slag styrter sammen for at føres bort til Nyoppbyggning i anden Form og paa andet Sted. Livets Triumf!

Dette store, navnløse Arbeide har kjært Barns mange Navne. Præsterne kalder det Straff, Filoso-

ferne Gjengjældelse; Lægerne Opløsning, Kemikerne Dekomposition. Men de hemmelighedsfulde navnløse gjør sin Dont tause og trofaste. Bygger opp; huler ud; graver Grav og bærer bort det, som ikke længer kan leve. Før eller siden, eftersom Faktums Klokke slaar.

*

Det havde ringt for Hans Willum dybt derinde i Livsverkstederne; ringt Aftenringning og Slutt.

Han havde ikke hørt; han stod endnu i Middagsdrømmen under Livsberuselsens Regnbue.

Og saa var det da styrtet sammen under ham med et eneste Slag.

Det var kommet med en absolut Mangel paa Evne. Naturen, den store Jasiger til Livet, havde svigefuldt lukket sine Porte for ham; *hvor* han banked paa, svared den nei, nei, nei!

Hans Sanselighed døde ud og med den hans Evne til at skabe nye Billeder — at digte. Hans Hukommelse begyndte at slaa feil; han kunde glemme de nærmeste Ting, hvorhen han skulde gaa, hvad han netopp havde gjort, eller hvad han netopp skulde gjøre.

Hans nye Roman, som endelig var bleven færdig, blev en fuldstændig Skuffelse. Kritikken var selvfølgelig fremdeles rosende — han var jo en Berømthed! — Der blev ydet hans selvsagt glimrende Form al Anerkjendelse; der blev udtalt varme Ønsker om, at han maatte forundes Arbeidskraft til fremdeles at berige Literaturen med mange storslagne Verker; man tripped paa Blomsterpoter behændig

udenom det væsentlige som Katten om den hede Grøt. Og han mærked det. Han raste mod Naturen, som saaledes havde sveget ham midt i hans Blomstring: han haaned Livet.

Selv mellem Kameraterne følte han det. Ikke at de var uvenlige — tvertom altfor venlige! Ikke at de drog sig unda — de søgte ham tvertimod opp og gav Raad! Ikke at de taug med den vante Anerkjendelse! Men de havde ligesom gjort sig opp en evig Mening om ham. Havde sat ham opp, havde slaaet Streg under ham, summeret ham sammen, ophøiet ham i anden, uangribelige Potens og flyttet ham tilside, over i Literaturhistorien.

Hertil kom det fysiske. Han havde mistet sin Søvn. Den mindste Hund, som gjøed i Nabolaget om Kvelden, kunde skaffe ham en søvnløs Natt. Han havde mistet sin Appetit og var magret af fra sin lidt plussne Frodighed til noget sjunkent, lidende.

Bare Tørst! En ulidelig, evig Tørst og Trang til Stimulans! Og en kvalmende Smerte under Brystet paa høire Side!

Hertil en forfærdelig Nervøsitet. Han kunde fare sammen for en Vogn, som dundred forbi; han kunde rase over en Knapp, som ikke straks lod sig knappe. Rase over Stoffet, som voved at være Stoff og komme hindrendre iveien for hans frie Bevægelse. Han kunde falde i Skjældord over det, personificere det, bagtale det! Og han følte alt dette selv som en aandelig Barnslighed, der fælned igjennem ham.

Saa var da hans eneste Hjælp til Selvforglemmelse Alkohol, og han kasted sig saa overdrevent ind i dette, at selv Kameraterne steiled.

„Vi har nokk Olie paa vore Lamper ganske ofte," sagde engang Knud Knapp; men du er jo ren Rundbrænder, Venusbrænder og Bacchusbrænder paa én Gang!" Hans Willum havde smilt; Kameraterne beundred ham igrunden voldsomt for dette!

* * *

Det var en Dag over Nytaar. Hans Willum sad sammen med Ludvig Monsen paa den nye Stamkafé og talte Literatur i Kveldskumringen. Da bragte Opvarteren ham et Brev; en Gut fra Visergutkontoret havde søgt ham hjemme og var bleven vist hid af hans Værtinde.

Hans Willum aabned, læste de faa Linjer og blev blekere.

„Kjære Willum!

Liv har faaet Skarlagensfeber og er svært daarlig.

Dora."

Ludvig Monsen saa paa ham. „Naa?" spurgte han.

Hans Willum stakk Brevet i Lommen. „Liv er blit daarlig," sagde han. Og Ludvig Monsen fikk et alvorligere Ansigt.

Lidt efter reiste Hans Willum sig, sukked og gikk. „Vi gjør op siden," sagde han til Opvarteren.

Fjorten Dage senere læste Inga Borg, som om Vinteren bodde i Kristiania, i en af Venstreaviserne en Dødsannonce, som stakk til i hende:

„Vor elskede lille Liv Willum døde igaar."

Ikke hans og hendes Navn under! Det kunde de jo ikke! Bare det ene Ord: „Forældrene".

Den Natt sov ikke Inga Borg og heller ikke den næste. Nu var han alene! Nu var han i Nød! Og Tankerne drog tilbage til hin Dag paa Fjeldet. Kanske han ogsaa den Gang havde været i yderste Nød! Hun havde seet ham her forleden paa Gaden og var blit forfærdet over hans forandrede, forpjuskede Udseende!

Og Inga Borg laa vaagen om Nætterne.

Men paa Begravelsesdagen, om Aftenen, da Graveren kom for at kaste den lille Barnegrav til, satte han sig i Afstand og vented, længe. Der var en Mand ved Graven, en, som stod der, gikk, og igjen kom borttil flere Gange. Og Graveren saa, hvem det var.

* * *

Hans Willum sad foran sin udtrukkne Skrivebordskuffe og roded mellem sine Papirer. Der laa Udkast til en ny Roman, paabegyndt; der laa halvfærdige Digte. Der laa Notitsbøger fulde af nedrablede Ideer — Ideer til vældige Verker. Og der laa Digte af rent privat Natur, det lille Dødsdigt til Liv, Digte til Kvinder, glemte og halvglemte. Han læste; han sad og handsked de smaa Lapper med et bittert vemodigt Smil i det falmede Ansigt. De havde engang kaldt hans Digte „Juveler“, „Blodsdraaber af det bævende, levende Liv“! Ja, det var Blodsdraaber! Nappet ud som blødende Stykker af Menneskeliv, som gikk og blødde sig ihjel bagefter! Her en Kveld havde han mødt Emmy Falch; hun gikk paa Gaden og trakk og havde bedet ham om nogen Kroner!

Ja, Livet var ikke anderledes! Det, som ikke kunde svømme, fik synke! Snart sank han vel ogsaa selv!

Han skjøv Skuffen igjen, gikk hen og lagde sig paa Sengen og lukked Øinene. Der sneg sig over ham en Følelse af absolut Ensomhed, Forladthed. Han var Proletaren, Husmandsgutten! Som en var begyndt, fikk en ogsaa slutte!

Han kvakk til. Det ringte! Hvem Faen kunde nu igjen —. Saa reiste han sig og sad paa Sengkanten.

Værtinden aabned. „Værsaagod," sagde hun, og der kom en Dame ind. Det var Inga Borg.

Han stod rødøiet og stirred paa hende.

Hun stod lidt ligesom for at overvinde det stærke Indtrykk af ham; saa tog hun et Par Skridt hen mod ham.

„Jeg kommer for" — hun blev blussrød — „De sagde engang" —! Jeg kommer for at bli hos Dem, hvis De vil." Ordene brast næsten.

Han blev gulblek i Ansigtet. Saa steg noget stolt rødt pludselig opp; Øinene saa uafbrudt paa hende. „Nei, Inga Borg," sagde han. „Vi skal ikke ha noget med reddende Engel!" „Kjærlighedens Efteraarsblomstring"! Det kom bedskt og kort. „Forresten trænger ikke jeg Deres Barmhjertighed; *jeg* har da *levet;* men hvad har *De?*"

Han saa uafbrudt paa hende.

Hun hvidned i Ansigtet; Øinene stod taarefyldte. Alt, hvad hun havde drømt og bygget opp, styrted sammen, Svigt for Svigt i et eneste langt Øieblikk. „Nei," hvisked hun forsagende: „*Det* har *De* sørget for!"

Hun vendte sig halvt. „Farvel," sagde hun.

„Farvel."

Hun vendte sig videre og gikk langsomt ud.

Han drog en dyb, befriet Sukk, da Døren faldt i. Han havde hævdet sig!

*

Om Eftermiddagen, da Ludvig Monsen kom opp, laa han paa Sengen og røgte.

„Naa?“ spurgte Ludvig Monsen og satte sig paa Stolen ved Skrivebordet. „Er der noget nyt?“

Han svared ikke; laa bare og saa fremfor sig og røgte som før.

Ludvig Monsen sad taus og vented; han var nu blit vant til dette.

Endelig lagde Hans Willum Piben fra sig paa den tomme Stol ved Sengen.

„Jo,“ sagde han stille. „*Hun* har været her!“

Ludvig Monsen fikk begge Hænder paa Knærne af Overraskelse.

„Hvad siger Du!“ hvisked han.

Det var længe stille.

„Hun kom for at bli!“ sagdes der lavt.

Ludvig Monsen faldt i endnu dybere Overraskelse.

„Hvad siger Du?“ gjentog han endnu lavere.

Og der blev ny Stillhed.

„Det blir nu da?“ sagde Ludvig Monsen endelig.

Hans Willum reiste sig og sad paa Sengkarmen. De rødsprængte Øine saa strengt og fast hen.

„Nei, Ludvig!“ sagde han, ru i Maalet. „Vel er jeg født i en Husmandsstue; men jeg er ikke aandelig Husmand endnu!“

Ludvig Monsen taug; og der gled noget som Ærbødighed over hans blondfede Ansigt.

Hans Willum tog sin Pibe igjen, men lagde den atter bort.

„Ludvig," sagde han, underlig vekt. „Vil Du gjøre mig en Tjeneste? Saan uden Løgn og Kameratskab og Omkostninger?"

Ludvig Monsen saa bort paa ham; det laa Venskab i det Blikk.

„Det er nogen Papirer der i Skuffen. Vil du være saa snil at læse dem igjennem og sige mig din Mening?"

Han tog igjen Piben.

Ludvig Monsen flytted sig paa Stolen.

„Det kan jeg gjerne," sagde han ligesom lidt forlegen.

„Ja *nu*," sagde Hans Willum. „Jeg maa vide det nu. Vi har jo god Tid."

Ludvig Monsen slog Øinene ned; saa snudde han sig langsomt paa Stolen og drog Skuffen ud.

Hans Willum lagde sig igjen paa Sengen; han fulgte med Øinene hver Skiftning i Vennens Ansigt, mens han læste Manuskript efter Manuskript.

Det var en Taushed som foran en Rettergangsdom, som gjaldt Liv eller Død.

Endelig om længe talte Ludvig Monsen; han sad og saa i Papirerne, som han holdt i sin Haand.

„Ja," sagde han; „her er jo ypperlige Ting iblandt; men du maa jo gjøre dem færdige!" Han saa didhen.

„Kan ikke!" kom det hæst og lavt derborte fra Sengen.

Ludvig Monsen blev lidt blekere.

„Jovisst kan du," sagde han. „Du faar reise

bort fra Byen; holde opp at nyde noget en tre fire Maaneder!"

„Kan ikke det heller!" kom det igjen hæst derborte fra Sengen; Hans Willum laa og stirred rødøiet ret frem for sig. Pludselig reiser han sig og sidder; knytter begge Hænder over sit Hode og blir rød i det gustne Ansigt. „Faen!" roper han hvæsende; hele Ansigtet trækker sig sammen i et fortvilet flammende Grin. Saa kaster han sig tilbage i Puderne og hulker med Hænderne for Øinene.

Ludvig Monsen havde reist sig og stod en liden Stund taus, mens den anden hulked derborte. Saa gikk han langsomt hen til Sengen.

„Aa," sagde han tilintetgjort; „det er vel ikke saa farligt. Du er bare overnervøs. Reis paa Landet og bliv borte et Aar! Vi skal nokk faa Penge sammen til dig. Gaa nu og spørg en Doktor og faa Greie paa, hvad du skal gjøre!"

Han stod længe og vented paa Svar.

Endelig tog Hans Willum Hænderne fra Øinene.

„Ja, gjerne det," sagde han.

Lidt senere stod de begge paa Gaden udenfor den kjendte Stamkafé. Saa skiltes de; Ludvig Monsen gikk ind i Kaféen, Hans Willum til Doktoren.

*

„Nei goddag, goddag!" Doktoren tog Hans Willums Haand og drog Døren til Venteværelset i efter ham; pegte med en let Haandbevægelse mod Stolen, lagde noget tilrette paa sit Bord og satte sig. „Ja vi er jo kjendte før," sagde han.

Hans Willum tog smilende Plads. „Farligt Bekjendtskab," mumled han.

„Siger De det?" Doktoren lo. Lagde igjen noget paa Bordet tilrette, saa forskende paa Hans Willum og blev alvorlig.

„De trænger en Undersøgelse?" spurgte han.

Hans Willum mødte hans Blikk. „Ja. Det er nokk galt med Indvendighederne," svared han.

Doktoren betragted ham igjen. „Ja, ja — vi faar jo se," sagde han. Han følte Pulsen og saa paa sit Uhr. Der var et Minut stille. „Intet akut," sagde han. Han følte videre uden at tælle; følte langs Pulsen Armen oppover; følte ogsaa i Tindingerne.

„Hvor gammel er De nu, Hrr. Willum?" spurgte han.

„Syv og tredive."

Doktoren slapp hans Arm. „Blodkarrene er adskillig ældre," sagde han. „Naa ja ja — lidt Arteriesklerose kan vel med Forsigtighed greie sig! Har De havt Sygdommen?" Han saa kort paa ham.

Hans Willum smilte. „De mener som forberedende Baggrund for Sygdomsbilledet," sagde han.

„Ja netopp!" Doktoren smilte svagt.

„Nei," fortsatte Hans Willum; jeg har altid været Eklektiker."

„Doktoren drog igjen paa Smilen. „Naa, dét var jo godt," sagde han.

„Nei, da er det heller det andet," sagde Hans Willum aabent; „jeg forstaar forresten ikke; det er kommet saa pludselig. Naturen skulde da varsle."

„Ja, ser De," sagde Doktoren dæmpet, som om han delagtiggjorde i en Hemmelighed; „det er *det*

med Alkohol, at det har en ganske mærkelig Evne til at bedrage Menneskene; det lammer Varsels-centrerne; man frodes og blir tykk og fed og aner intet — og saa en vakker Dag kommer hele Elendigheden paa én Gang!"

Hans Willum fikk et lidt blekere Udtrykk. „Det var en skrøbelig Natur," sagde han.

Doktoren smilte lidt overbærende. „Ja, ser De," sagde han, „Alkohol i den Form er jo ikke Natur, men Kunst. Ja, ja — lad os saa undersøge! Vil De være saa venlig" — han pegte mod den lave Skindsofa ved Vinduet.

Hans Willum gikk hen, tog opp og lagde sig tilrette. Doktoren bøied sig over ham og undersøgte længe. Og da han atter drog sine Hænder tilbage og retted sig opp, var der et mørkt, misfornøiet Udtrykk i hans Ansigt.

„At De kan ha gaaet saa længe med dette uden at sige fra," sagde han.

Hans Willum reiste sig opp og knapped til.

„Det er altsaa ikke noget at gjøre ved det da længer?" spurgte han; han var kold.

Doktoren var gaaet til sit Bord.

„Var De kommen et Aars Tid før," sagde han, „saa kanske — — *nu* er det desværre forsent."

Hans Willum kjendte Dødsdommens kolde Rislen nedover sig.

„Hvorlænge kan det vare?" spurgte han med dræbt Røst.

Doktoren saa ud af Vinduet. „Aa," sagde han; „en Biberius-Lever pleier at tage et Aars Tid eller saa fra *det* Stadium; men De er jo ung, og med

Diæt og Afhold kan det vel hales ud nogen Maaneder."

„Nei," sagde Hans Willum og smilte bedskt. „Udhaler har jeg været længe nokk; det er bedst at slutte med *det*!"

Doktoren fremtvang et lidet Smil. Saa saa han bort paa Hans Willum. „Ja det var da sørgeligt dette," sagde han, — „at jeg ikke kunde hjælpe Dem!"

Hans Willum stod og tog sin Yderfrakk paa.

„Dokterne burde lære Folk at dø," sagde han.

Doktoren drog et let Sukk.

„Ja, naar vi bare fikk Lov til *det*," sagde han. Han satte sig til sit Bord og skrev.

„Ja her har De nogen Draaber, som De kan ta, naar De faar Smerter." Han saa bort paa ham.

„Takk." Hans Willum tog sin Pung opp for at betale.

„Nei Takk," sagde Doktoren. „Vi tar intet mellem Kollegaer. Visysler jo begge med Livsfænomenerne," forklarte han.

Hans Willum lagde ti Kroner paa Bordet.

„Ja ja Takk," sagde Doktoren og skjøv Sedlen tilside. „Jeg kan jo kanske siden —" han saa fast paa ham. „Ja De er vel opmærksom paa, at de kan misbruges de Draabene," sagde han.

„Ja, *det* skal jeg nokk greie," svared Hans Willum; han rakte Doktoren sin Haand.

„Farvel, farvel!" Doktoren fulgte ham til Døren; den næste Patient kom ind.

Men da Hans Willum hed i Ansigtet gikk Trappen ned, maatte han kræmte flere Gange; der sad

noget i Struben og vilde kvæle ham. Og han syntes, han ikke hurtig nokk kunde komme nedover til Kameraterne.

*

Da han et Kvartér senere kom ind paa Stamkaféen, sad Ludvig Monsen med en Avis og vented.

„Naa?“ spurgte han og saa opp.

Hans Willum stod med opbrættet Frakk og sin sølvknappede Stokk under Armen, rolig.

„Vi kan spare os den Reise,“ sagde han. „Det er slutt om et Aar.“

Der gikk noget mørkbleknende hen over Ludvig Monsens blonde Ansigt, og noget blankt kom frem i Øinene. Han taug.

Hans Willum tog ganske stille sin Frakk af og hængte den opp, lagde Hatt og Stokk paa Bordet ved Siden og satte sig.

„Jeg faar Penge nokk,“ sagde han. „Jeg sælger alle Forlagsrettene; saa blir det nokk for mig. Og lille Liv har det jo alt godt; hun er død. Vil du ha Champagne?“

Jo, det vilde nokk Ludvig Monsen sorgmodig ha! Hans Willum ringte paa Opvarteren, og en Flaske Pommery *sec* kom ind. Den stod lidt, før de drakk; saa skjænkte Hans Willum. Han stødte sit Glass mod Ludvig Monsens med den lidt døde, duggede Klang. „Takk,“ sagde han. „Liv er død; leve Livet!“ Han saa paa Vennen med blakkblaa, tørre Øine. Ludvig Monsen nikked og var fugtig i sine. Saa drakk de begge, langsomt, tilbunds.

De sad lidt, tause. De veksled nogen Ord igjen. Saa reiste Hans Willum sig og tog paa sig.

„Jeg gaar ned til min Forlægger," sagde han. „Han er visst paa Kontoret nu." Han gav Ludvig Monsen sin Haand og gikk. „Vi gjør opp siden," sagde han til Opvarteren.

Knud Knapp kom netopp i det samme og stansed ham ved Døren.

„Naa, hvordan gaar det med det indre Menneske?" spurgte han smilende.

„Takk godt; — det staar til Død," svared Hans Willum i samme Tone, nikked til ham og gikk.

Knud Knapp stakk begge Hænder ned i Lommerne paa sin aabne Vinterfrakke og gikk hen til Ludvig Monsen. Han saa paa Champagneflasken. „Naa?" sagde han. „Hvordan er det med ham?"

Ludvig Monsen var alvorlig, med blanke Øine. Rysted bare paa Hodet. „Færdig," hvisked han. „Om et Aar!"

„Hvad siger Du?!" — Knud Knapp satte sig ganske blek og stille. — — —

*

Hans Willum laa paa sin Seng og stirred frem for sig. Paa Bordet ved Siden stod den lille Flaske med det advarende Dødningehode. Han havde netopp taget sin første Dosis og kjendte sig smertefri og let.

Der stod den jo, den lille hemmelighedsfulde Vogter ved Dødsporten, taus, men villig til at lukke opp ved første Vink! Og Hans Willum laa og kjendte den svale Martyrfornemmelse af at være svegen af Livet.

Han smiler. Aanei! Der skal ikke bli Tragedie! Han havde levet, og han skulde vide at leve til-

bunds! Han vilde indrette sig; han vilde bruge, hvad der var nødvendigt for at døve, og nyde Tilværelsen til sidste dryppende Draabe!

Det skulde ikke bli Tragedie! — Bare Geniets naturlig tidlige Død og nogen efterladte Papirer, som vidned om, hvad den Mand kunde have udrettet, om bare Livsforholdene havde været andre og lysere! Om bare hun i rette Tid —!

Den Kveld kom et lidet fuldført Digt til Verden, et eneste; det sidste.

* * *

Hans Willum skulde dø. Hver Dag næsten lige til det sidste var han mødt opp i Kaféen hos Kameraterne, gulblek, liden i Klæderne, men med sin sølvknappede Stokk. Saa en Dag var han blit borte, og da Ludvig Monsen næste Formiddag kom for at se til ham, laa han.

„Det er ikke mange Dagene igjen nu," sagde han; han var fuldstændig rolig.

Ugen fremover var der kommet mange Besøg; men han aarked dem ikke; talte lidet og laa for det meste hen i en Døs.

Der var ogsaa kommet Blomster, flere Buketter; han valgte ud en eneste Rose, som nu stod i et Vandglass paa det lille slidte Bord ved Siden af hans Seng og fældte sine blodrøde Blade ét for ét. De øvrige havde han git sin Værtinde. „Det er lidt fortidligt endnu med alle disse Blomsterne," havde han sagt.

Ugen var gaaet; det var igjen blit Mandag. En

sølvblank, livjublende Vaardag med Søndenlinde og blaa Himmel.

Hans Willum laa for aabent Vindu; Værtinden havde netopp været inde og gjort lidt istand; der skulde luftes; der lugted sæbevasket, fugtigt Gulv.

Han laa stille hen. Havde for en Times Tid siden faaet Morfindraaberne og var smertefri. Bare saa uhyre matt.

Han laa og kjendte den fugtigfriske Vaarluft strømme, laa og hørte Spurvehannernes lave, ivrige Kvidder fra Tagrenderne og Hunnens fine, solglade Kvitt. Hørte ogsaa en fjern Lirekasse spille noget vemodigt langt borte. Men altsammen ligesom bag et Slør: det var Vaar; men det vedkom ham ikke længer; han laa med lukkede Øine.

En Spurv slog ned i det aabne Vindu og sad i Karmen; den speided med blanke Øine, men fløi straks, snurrende.

Han rørte sig ikke.

Om lidt kom Værtinden og lukked Vinduet, saa hen paa ham og gikk sagte ud igjen. Og Hans Willum kjendte det, som om han snart kunde sovne. Der drev nogen Vaardrømme; der gled nogen halvglade Billeder forbi sammen med noget dybt nagende — — —

Pludselig slog han igjen Øinene opp; det ringte paa den spæde Entréklokke, en forsigtig Ringning. Kom der nu nogen igjen.

Han hørte, der blev aabnet; han hørte, det talte lavt derude. Saa kom Værtinden stille ind og stod i den aabnede Dør.

„Det er en, som gjerne vilde se til Dere," sagde hun.

„Hvem er det nu da?“ spurgte han næsten lidende.

„Det er en Dame.“

Det stakk til under Brystet, der han havde sin værste Smerte. En Dame! Hvem kunde det være. Og der drog en Række Ansigter forbi. Bare det ikke var Emmy Falch, som igjen kom for at tigge! Men det maatte vel kanske være Dora!

„Spørg, hvem det er,“ sagde han trætt.

Værtinden snudde sig i Døren, drog den halvt i efter sig og talte derude. Aabned saa straks igjen.

„Det er en Frøken Borg,“ sagde hun.

Hans Willums gule Ansigt blev langsomt hvidere. Han kjendte det, som om han var i iskoldt Vand og alle Lemmer vilde dovne; saa kom lidt efter lidt en dirrende Varme.

Han prøved at komme opp paa Albuen; han strøg det tynde Haar tilbage. „Ja,“ sagde han og laa høiere med Hodet mellem Puderne.

Værtinden aabned og lod nogen komme forbi; saa forskende paa den fremmede Dame og gikk. Og Inga Borg stod ved Døren, skjær i Kinderne af Vaarluften.

„Ne—i!“ kom det lykkeligt undrende derborte fra Sengen; han laa og stirred ufravendt paa hende.

Hun kom hentil, næsten hurtig, stod ved hans Seng med sine Hænder mellem hans og kunde ikke tale.

Og det var saa stille.

Han strøg hendes Haand mellem sine, saa opp i hendes Ansigt og igjen ligesom nedover hele hende. „Ja, *da* saa,“ sagde han; „*da* havde det ikke været nogen Sak!“

Hun slog pludselig begge Hænder for Øinene og styrted iknæ frem for Sengen med Hodet i Puderne.

„Gud i Himmelen!“ hulked hun.

Han smilte, saa underlig tomt.

„Dette er da Livets Triumf,“ sagde han hviskende.

En ny Hulk svared ham derinde fra det gjemte Ansigt.

Ja, nu havde Livet hævnet, at det var blit lagt øde! Nu havde det tat sig selv igjen fra dem begge!

Han strøg over hendes Haar.

„Inga Borg! Inga Borg!“ hvisked han, som vugged han hele hendes Ungdom i Navnet.

Hun storhulked. Navnet fortalte om et Menneskes forspildte Liv.

„Det havde saa alligevel ikke nyttet,“ graat hun. „Du kunde jo ikke tro paa nogen Ting i Verden.“

Hans Haand sank ned; han taug længe.

„Derborte ved Skrivebordet,“ sagde han; „det ligger nogen Papirer derborte.“

Hun reiste sig opp; hun saa sig om med graaddunkle Øine. Han bad jo om noget! Saa gikk hun hen.

„I Skuffen tilvenstre,“ sagde han matt; „et lidet Papir; det øverste.“

Hun aabned og bragte ham det. Han saa paa hende med sine visnende blaa Øine og smøg Papiret ind i hendes Haand. „Til den eneste,“ sagde han.

Hun pressed sine Tænder mod sin Læbe for ikke at graate. „Jeg kan ikke,“ hvisked hun.

„Du *maa*!“ Han bad. „Mit Testamente!“ Han smilte saart.

Hun aabned; hun læste hele Tiden hulkende, mens han laa og saa bort fra hende.

Og da hun havde læst slut, kom hun igjen iknæ med Hodet mellem hans Hænder og blev liggende slig med det lille Digt klemt fast i sin Haand.

„Du kunde ha blevet min snehvite Fane
paa Seirsstormen frem for at dø;
du blev kun min bortfløine nattsorte Svane
og jeg kun en isfrossen Sjø!

Du kunde ha dukket svanhvit forklaret
opp af min sjøsvarte Sorg;
dér kunde du vugget elskovsbevaret,
du deilige Drøm, Inga Borg!

Farvel, Inga Borg, du stolte, du fjerne,
der urørt din Deilighed gaar!
Du kunde ha blit mig min Sol og min Vaar; —
du blev kun min høstkolde Stjerne!“

— „*Maa* du dø nu,“ kom det endelig om længe, hviskende.

„Ja.“

Hun trykked sit Hode dybere ind mod ham; og det blev igjen saa stille.

„Er der saa ikke mere?“ hvisked det.

„Nei. Saa er der ikke mere. Bare det, at jeg elsker dig. At *dig* er det, jeg har elsket. Vi to skulde ha elsket hinanden.“ Han strøg og strøg hendes Haar, Kind, Skulder. „Og blir der saa meget igjen af mig bortigjennem Verdnerne som til at lave en liden Sommerfugl af, saa vil jeg flyve tusen Mil gjennem Solskinnet for at sætte mig paa dit Haar!“ Han lyste opp i et lidt kummerligt Smil.

Billedet slog igjennem hende som et lidet gyldent Bud fra en udødelig Verden derude. En Aand som hans kunde aldrig i Evighed forgaa!

Hun reiste sig opp; Øinene saa fjernt hen; Hodet var løftet. „Aldrig, aldrig!“ hvisked hun.

Han stirred undrende opp paa hende; saa lukked han Øinene.

„Farvel nu, Inga Borg,“ kom det stille.

Hun stod urørlig. Saa bøied hun sig ned for at kysse ham.

Han smilte. „Nei,“ sagde han. „Jeg er blit stygg nu.“ —

Hun kyssed ham paa Munden. Han bare saa opp i hendes Øine, men aldeles forandret med det samme, ligesom hvidere.

Hun smilte til ham. „Jeg kommer imorgen,“ sagde hun. „Prøv at sove nu!“

„Ja.“ Han lukked igjen Øinene; men da hun sagte gled ud af Værelset, fulgte de hende hele Tiden.

Lidt efter saa Værtinden gjennem Kjøkkenvindvet Inga Borg gaa rødøiet Trappen ned.

„Vakkert Kvindfolk han har,“ tænkte hun.

Den Natt døde Hans Willum.

Næste Morgen, da Værtinden kom ind, laa der et hvidere Ansigt end vanligt mellem Puderne og med aabne Øine.

Hun gikk sagte hen. „Willum!“ sagde hun. Der kom ikke Svar. „Willum?“

— „I Jessu —!“ hun brød af og skjønte det hele. Saa gikk hun hurtig ud for at fortælle.

* * *

Der var stor Begravelse fra Vor Frelsers Gravlund, med fjerne Klokker, der ligesom hørte andetsteds til, og i Kapellet en Ligtale, som diskret og mildt gikk udenom det evige. Der var festklædt Følge af Literaturens og Kunstens Spidser; der var sænkede Faner, Kranse og bevægede Afskedsord fra Foreningsformænd og Kamerater ved Graven.

Mellem Mængden, som trængte paa for at se og høre, saa man ogsaa Overretssagfører Engebretsens frodige Ansigt. „Jeg aarker virkelig ikke," havde Dora sagt om Formiddagen og seet bedende opp paa sin Mand. „Nei, bliv du hos Børnene," havde han svaret. „Jeg skal gaa; og vi har jo sendt Krans."

Men da de tre Skuffer Muld var faldt og man stille trakk sig tilbage fra den døde, kom der en ung sortklædt Dame frem til den lille Jordhaug, steg opp og blev staaende og stirre ned i den blomsterfyldte Grav. Hun havde en Sværdliljeblomst paa sin sorte Kaabe og en Rose i sin Haand.

Hun blev staaende længe; Folk lagde Mærke til hende. Saa kasted hun den dunkelrøde Rose ned i Graven, vendte sig langsomt og fulgte de øvrige. Det var Inga Borg, som gjorde sin triste, stolte Bekjendelse.

*

Udenfor Grand Kafé stod der nogle alvorlige Mænd i Floshatt og med sorte Handsker. Knud Knapp, Ludvig Monsen, Aage Syloff, Wilhelm Baldewin, Jens Braaten og nogle flere. De stod og talte dæmpet, mens de samtidig iagttog dem, som gikk forbi i Vaarveiret.

Pludselig tier Ludvig Monsen og tar Knud Knapp

i Armen. „Der er *hun*!“ hvisker han og ser nedover Gaden. De tier alle, og idet hun passerer forbi, tar de Hatten af.

Hun ser opp, med slørede, fjerne Øine; hilser ligesom undrende og gaar videre. De staar og ser efter hende; ser hendes skjønne Skikkelse og fornemt svævende Gang. Saa gaar de alvorlige ind i Kaféen. Og Opvarteren bringer taus de reglementerte Pjoltere.

Der tales lidet; enhver laver i Stillhed sit Glass.

Endelig bryder Aage Syloff Tausheden.

„Ja,“ siger han. „Lidt før eller siden — det kan omtrent være det samme! *Han* har da *levet*!“ — Han satte sit Glass haardt mod det bløde Plettsølvbrætt.

Der gikk noget henført over Ludvig Monsens blonde Ansigt. „Livets Triumf!“ sagde han og havde duggede Øine. Saa førte han forsigtig det kulsyreperlende Glass til Munden.

JACOB B. BULL

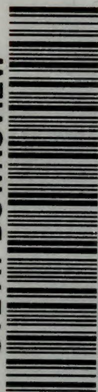
		Pris Kr.	Indb. Kr.
1890.	UDEN ANSVAR. Skuespil	2.40	3.65
1891.	ALVORSMÆND. Skuespil	3.60	4.80
1899.	AF NORGES FRIHEDSSAGA. Illustreret	5.00	8.00
1902.	FRA FRU INGERS TID. Roman	5.00	6.50
1903.	JOMFRUERNE PAA ØSTRAAT. Roman	6.00	7.50
1903.	FONNAASFOLKET. Norsk Bondefortælling. 2. Oplag	2.50	3.50
1905.	FOLKELIVSBILLEDER I II	10.00	13.00
1905.	PETER WESSEL	2.50	4.00
1905.	PETER TORDENSKIOLD	2.50	4.00
1905.	CHRISTIAN FREDERIK, NORGES KONGE Skuespil i 5 Akter	2.00	—
1906.	ELINE VANGEN. Et Folkelivsbillede. 5. Oplag	2.50	4.00
1906.	FJELDKRAKER OG SKOGSTROLD. 2. Oplag	2.50	kart. 3.00
1907.	VESLEFRIKK. En Eventyrdigtning	2.50	—
1907.	ØSTERDALSKONGEN. 4. Oplag	2.50	4.00
1908.	ATTEN HUNDREDE OG FJORTEN. Historisk Roman	5.50	7.00
1908.	FJELDFOLK	2.50	4.00
1908.	JAGTHISTORIER. 2. Oplag	3.00	4.50
1908.	GLOMDALSBRUDEN. 5. Oplag	2.00	3.50
1908.	MOROSAMME KROPPER. 6. Oplag	2.50	4.00
1909.	JUTULSKARET. 4. Oplag	3.00	4.50
1910.	KNUT VEUM. 5. Oplag	2.50	4.00

BINDING SECT. FEB 1 1 1975

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PT Bull, Jacob Breda
8834 Livets triumf
L58
1911

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 05 05 04 007 1